

Incipit compendium artis demonstrative

h. l. n. l.

1

divisio opus in
in 3. distincta
ones.

Deo sanctissime existens ineffabi-
liter gloriosissim et benedictum metrum
et immensum in omnibus perfectissimum
intentione te cognoscendi et dilige-
re tibi quoniam es fons et ori-
go totius sapientie et dilectionis et cuius
imperio reguntur omnia, incipit co-
pendium artis demonstrative.

noniam omnis
scia est de omni
universali et p
vlla scia de
particulari red-
dere rationem au-
xiliante q. o. p.
de qua hanc
artem omnes scijs

universales tunc brevis opus compilam
ut p. clare q. d. q. t. possit artificiosa in-
genua levis inveni. **C**onsulte q. d. fut
utilitates p. t. q. s. h. e. a. s. inveniata est
inveniit ei nos intellige et dilige deum
adhuc virtutibus. edere vna et ostendere
adhibere rationibus inveniit erroribus oppo-
sitis etiam solue q. ones et alias scias sub
spacio brevis ipse posse accipi et reduci
ad n. m. as q. ones sedz matie. exhi-
get et ostendit inveniit et inveniit q. ones et
et p. t. et ad p. t. a. t. a. l. a.

p. s. t. r. elevat intellm. n. e. n. o. a. l. i. a. m. u. l. t.
sequit. v. t. a. h. a. s. a. c. t. i. b. i. s. i. s. t. a. z. a. r. t. e. **D**ivisi-
o. h. o. c. p. n. s. o. p. o. g. e. n. a. l. i. m. u. y. d. i. s. t. i. c. t. i. o. n. e. s.
p. m. a. e. s. t. d. e. f. i. g. u. r. i. s. i. y. d. e. l. i. e. n. i. y. d. e. q. u. i. b. i.
Inveniit q. d. q. i. h. a. c. a. r. t. e. f. i. g. u. r. e. i. d. e. s. s. u. t.
e. v. t. p. s. e. n. s. u. y. y. m. a. g. i. a. c. i. o. n. e. p. y. m. a. g. i. a. c. i. o. n. e.
i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. s. s. e. n. a. t. a. u. x. i. l. i. u. m. e. t. m. a. p. i. e. v. t. p.
e. a. s. v. l. i. a. p. n. i. m. e. i. s. a. p. e. a. t. e. t. a. d. m. e. m. o. r. i. a.
f. a. c. i. l. i. t. e. r. e. d. u. c. i. t. **R**egle. n. o. s. u. t. i. h. a. c.
a. r. t. e. v. t. d. i. c. t. a. i. l. l. i. g. i. t. a. p. e. a. s. h. e. a. t. i. n. i.
i. n. g. i. s. t. r. u. c. t. i. o. n. e. v. t. r. e. l. a. t. u. m. i. n. d. i. i. n. d. e.
p. r. e. d. i. c. t. **C**on. e. s. a. t. h. i. c. s. b. i. u. c. t. e. s. i. n. t.
p. t. e. p. g. r. a. m. v. t. p. e. a. s. p. r. e. d. i. c. t. a. c. t. a. s.
s. o. l. u. e. q. u. o. s. i. n. h. a. c. a. r. t. e. t. o. t. s. u. t. a. l. p. h. a. b. e. t.
s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. s. q. u. i. i. n. f. i. g. u. r. a. s. a. p. e. t. h. o. c. e. i. n. a.
h. i. c. e. e. v. t. a. r. t. e. t. r. a. c. t. u. i. p. o. s. s. i. t. b. r. e. v. i. y. e. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
s. u. b. v. l. o. y. o. p. e. d. i. o. b. e. y. o. b. i. c. i. t. u. r. a. t. t. i. g. e. p. o. s. s. i. t.
Et l. z. s. e. d. z. m. l. t. a. s. f. i. g. u. r. a. s. f. i. g. u. r. a. s. a. l. p. h. a. b. e. t.
h. i. c. i. n. d. i. f. e. n. t. e. t. d. i. v. i. s. i. m. o. d. e. a. c. c. i. p. i. a. t. v. t. z.
t. a. m. f. e. q. u. a. s. v. t. r. i. m. a. l. p. h. a. b. e. t. s. q. i. p. n. a. p. i. t.
i. n. v. l. o. y. o. v. n. a. c. i. a. l. i. y. s. t. r. a. s. q. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. t.
f. i. g. u. r. a. s. **A**l. p. h. a. b. e. t. a. u. t. f. i. g. u. r. a. s. t. a. l. i. s. e. a. p. o. i. t.
e. e. d. e. u. s. b. m. e. o. r. i. a. r. e. c. o. l. e. b. e. c. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
g. e. n. e. d. v. o. l. u. n. t. a. s. d. i. l. i. g. e. s. e. a. c. t. u. s. b. c. d. e. f. i. g. u. r. a. s.
q. u. i. v. i. d. e. t. a. c. t. u. s. e. r. e. c. o. l. e. r. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. a. m. i. c. i. t. a. t. e.
i. n. f. i. g. u. r. a. s. e. e. m. e. o. r. i. a. r. e. c. o. l. e. b. e. c. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
i. n. t. e. l. l. i. g. e. s. h. v. o. l. u. n. t. a. s. d. i. l. i. g. e. s. i. n. f. i. g. u. r. a. s. a. c. t. u. s. i. p. o. p. o. s. i. t.
i. n. f. i. g. u. r. a. s. h. v. i. d. e. t. r. e. c. o. l. e. r. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. e. t. o. d. i. c. e. r. e.
i. n. f. i. g. u. r. a. s. e. e. m. e. o. r. i. a. o. b. l. i. v. i. s. c. e. s. i. n. f. i. g. u. r. a. s. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
i. g. n. o. r. a. s. m. v. o. l. u. n. t. a. s. d. i. l. i. g. e. s. v. l. o. d. i. c. e. n. s.
i. n. f. i. g. u. r. a. s. h. l. m. v. i. d. e. t. o. b. l. i. v. i. s. c. i. t. i. g. n. o. r. a. s. e. t. d. i. l. i. g. e. r. e. v. l. o. d. i. c. e. r. e. e. t. o. c. o. p. o. s. i. t. i. o.
a. c. t. u. s. b. f. h. i. s. a. l. i. z. r. e. c. o. l. e. r. e. e. t. o. b. l. i. v. i. s. c. i. t. p. o. p. o. s. i. t. i. o.
i. n. f. i. g. u. r. a. s. e. g. l. a. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. u. g. r. a. r. e. q. u. i. n. f. i. g. u. r. a. s. a. c. t. u. s. i. p. o. p. o. s. i. t. i. o.
i. n. f. i. g. u. r. a. s. d. h. m. s. d. i. l. i. g. e. r. e. e. t. o. d. i. c. e. r. e.
Et a. l. i. t. r. e. c. o. p. o. s. i. t. i. o. a. c. t. u. s. i. p. o. p. o. s. i. t. i. o. v. p. q.

videtur idem quod recolere et obliuisci. intelligere
et ignoscere. diligere et odire. non diligere et non
odire. Est autem aliquid quod dicitur in primo. scilicet de quo
cum nichil patet in eo de eo non facit mecum
et quod etiam non sufficiunt littere alphabeti. Hic
autem quod dicitur in eo non recolere. non intelligere
non diligere neque odire. hic autem vna cum
aliis capit in primo. r. s. vero potest esse una
intelligencia. t. principia. v. virtutes et
vicia. p. opposita. y. veritas. z. falsitas
hic autem alphabeti figura interius est bulis et h
preterea figuris alphabeti cordateque notanda
est. Alii autem sunt figuris alphabeti hic ac
cepte. sic in a. r. e. In a. q. d. sic. b. dicit
bonitas. c. magister. d. et mirabilis. In t.
et. sic. b. dicit deus. c. creatura. d. episcopus
et sic de singulis figuris suo modo. sic
in tabula videri potest

Incipit prima distinctio que est de figuris

Figure huius artis sunt. xv. nunc.
que sunt iste videtur. a. b. t. u.
p. y. z. thoria. phia. ius. ele.
mentalis. p. r. s. d. et d. r. a. t. i. a. p. r. i. u. et de
alphabetis. **I**ntelligitur tamen est quod principia
ars consistit in. s. t. i. p. o. s. debito modo
mistete tanglos. t. m. s. e. et m. t. et m.
aliis figuris ut. e. beat. y. et. r. z. **E**t
am notandum est quod de quacunque scia potest fieri in
figura. fieri recipiendo propositum terminum et redi
gendo eos quod sunt in. sub. i. t. u. s. h. u. s. alphabeti
Hec ut distinctio figurarum in duas partes
est diuisa. In prima quod parte traditur explanatio
figurarum grossorum et superficialium ut audi
tores figurarum ymaginentur leuius. ne in
prima doctrine subtilitas eorum ymaginibus
notum. In secunda vero parte adhuc utat figure

subtilis ad acies scholarum intelligere et h.
acquirere firma utilitas speculativa. huius artis

Sequitur de prima figura

Intendamus quod figura. a. est in hac arte
quod quicquid est propter deum est et ab ipso
est. species est prima. mensura. et finis omnium
entium. Hec figura dicitur dicitur nos esse cognoscere
et diligere. habitumque nos cognoscere et
diligere. deus per quod nos deus ars cognoscere et
diligere est finis illius cum in cognoscere. tunc est finis cognoscere
relata scilicet. **I**ntelligitur igitur sic inuestigatio
hinc se ad illud finem quod est ad primum actum
et virtutem quod est ut ob id deus quod inquit
attigit. **R**atio autem quod figura disposita
est sub. i. b. t. u. s. i. c. a. g. t. e. t. u. s. e. quod est in deo
sunt in se dig. nichil. s. b. dig. t. e. s. e. i. g.
nos notat accipio et procreat. i. b. t. u. s.
alphabeti g. t. e. t. u. s. in ipsa figura. sufficiunt ei
nos ad ea que de deo volumus indagare
per has et deum cognoscere et ad similitudinem
earum perfectiones nostre create sunt ut atque
per eas de ipsis personis de quibus constituti
sumus habere notitiam et ad unitatem earum
et nostri beneplacito deuenire. **O**mnes
autem iste. i. b. dig. p. a. r. e. p. a. t. a. t. et idcirco
quod perfectus. a. ut predicat de eo intelligitur in
suma omnis littera que sunt in a. in suis figuris
attigit et quod omni. i. b. p. l. a. et p. l. e. a. ut
omni. attigit. ab hoc quod a. u. p. i. mag.
consequitur virtutes quod binario quod tunc cum alia
ut cum aliis aplicis illarum dig. t. e. s. e. i. g. ut il
las dig. quod cypha intelligit ad attigendum
partem quod inquit ex hoc quod hic sequi
de a. sequi eam suo modo de aliis figuris
habentibus alphabetum. **D**e figura. s. i.

Figura. e. porta e in hac arte ut
artista huius artis vocat intelligit
tunc investigatione e ut obiecta
attigat. s. enim est tangens agens super
figuras huius artis. **R**atio at qz ipm
s. ul. dia sic disposita e in figura est. qz aia
intellecta quicquid agit ratione. e. m. u. r.
agit. significat quicquid. r. obiecta qz fusionem
materie ulit. sic p. materia qz obiecta e pluribus
formis. n. vero in hac arte e vocat supponit
ut supponit. materia suam depurat a qz fusione
r. qua depurat est supponit. ut m. r. attigat
p. ul. m. i. attigens. 3. se possit transfigurare
demonstrat ut p. probabiles rationes scilicet
illius materie exphigenda de qz disputat e
scilicet e ut disiecta obiecta diligibilia sumat
i. vero odibilia. **D**e p. qz ipm. r. acci
pim. ff. g. que sine additoe. h. ul. d. discur
ren. vocat in investigatione pti. p. una suppo
ipm. n. debet enim h. duo distans forma
sine h. investigatione distans p. obiecta
ut p. ucto pti. de illo fiat p. d. i. quo
ad rationem. ff. g. p. qz. ut. d. ul. h. illud
attigat qz vera iudici sententiam in
p. d. net

De figura. B. :-

Figura. t. in hac arte e n. n. a
eo qz. t. est m. s. h. p. quod. s.
m. qz. obiecta obia p. s. t. m. r. u. z
ipm. t. sit de p. n. a. p. y. s. v. l. b. y. q. s. t. u. t. u. t. i. et
in ipso omne p. t. u. l. a. r. e. p. o. s. s. i. t. i. m. p. l. i. c. i. t. e. u. l.
e. p. p. l. i. c. i. t. e. r. e. p. r. i. s. u. m. s. a. n. d. o. m. u. t. u. o. a.
v. m. u. l. e. c. u. a. l. i. o. d. e. s. c. e. n. d. e. t. **A**rti. d. e. b. l. i. a. d.
p. t. i. i. p. m. u. l. i. s. s. i. c. d. e. s. c. e. n. d. e. t. d. e. e. a. n. z. s. i. t.
u. l. i. t. c. o. s. t. i. t. u. t. u. m. e. p. t. i. l. y. a. c. t. i. l. y. b. e. d. h. b. c. d.

ad istud pti. quod e de. b. ul. c. ul. d.
Ratio at qz figa. t. sic disposita e
constituit in hoc qz unusquisque tangit
ipm. t. e. v. m. p. l. e. in quo cadit qz e b. t.
p. l. e. p. a. t. z. et sunt. s. tangit ipm. i. t. a.
n. e. c. e. r. a. c. o. n. e. l. r. a. p. a. l. p. h. t. i. q. u. o. d. e. s. t. i.
i. p. o. t. **S**i e cent p. l. e. s. tangit nobis
sufficit alpb. t. u. z. et e. a. r. b. i. t. r. i. u. m. qz q. u. i. qz
a. l. i. o. t. a. n. g. l. y. p. o. s. s. i. t. e. x. p. o. n. e. n. t. i. a. a. d. e. o.
n. a. l. i. s. s. i. c. u. t. i. s. t. i. m. a. l. i. q. u. o. s. i. u. e. a. l. i. q. b. u. s.
i. s. t. o. r. i. m. p. l. i. c. i. t. e. q. u. i. e. t. **S**i aut cent
i. m. o. qz. s. i. c. e. t. a. z. s. d. e. f. e. c. t. i. a. r. o. n. e.
a. b. s. e. n. c. i. e. a. l. i. c. u. i. q. i. s. t. o. r. i. t. a. n. g. l. o. p. h. r.
e. c. c. i. a. n. e. c. i. t. a. s. s. u. o. m. i. c. a. d. i. t. i. n. c. e. t. e. r. a. s.
f. i. g. a. s. h. u. i. u. s. a. r. t. i. s.

De figura. B. :-

Quoniam h. ars docet nos cog
noscere et diligere bonum. et cog
et odire malum. n. n. a. e. f. i.
g. u. r. a. b. i. n. h. a. c. a. r. t. e. b. t. e. t. e. n. e. a. t. o. b.
i. e. c. t. i. e. v. t. u. t. e. s. s. u. h. u. m. d. i. u. i. v. i. a.
s. u. u. b. e. u. m. p. p. t. h. o. r. qz i. n. p. p. e. t. p. r. a.
e. h. e. a. t. a. i. m. a. g. b. o. i. t. a. t. i. m. a. g. i. r.
i. p. u. z. a. e. t. i. p. i. q. e. **E**t s. i. s. i. c. h. o. n. e. s. t. e.
q. u. i. d. e. t. u. t. u. d. e. u. i. u. e. t. e. s. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. h. u. i.
t. r. a. s. i. t. o. r. i. e. b. i. t. e. e. t. m. a. g. i. e. p. e. t. u. e. b. i. t. e. b. i.
a. c. q. r. e. g. **R**atio uo qz figa. b. sic est
disposita e. q. u. i. a. n. s. i. n. t. v. t. u. t. e. s. g. e. n. e.
r. a. l. e. s. o. i. b. y. a. l. i. y. s. u. t. u. t. i. b. y. e. t. n. s. i. n. t.
v. i. c. i. a. g. r. a. l. i. a. o. i. b. y. a. l. i. y. s. v. i. c. i. y. s. a. l. i. a.
e. t. i. a. u. t. o. a. i. a. l. i. a. i. m. p. t. e. s. t. e. t. a. l. i. u. d.
v. i. c. i. o. r. a. d. a. l. i. o. v. t. u. t. y. p. u. t. u. t. e. z. e. t.
b. i. a. u. d. p. b. i. a. u. d. e. a. d. b. i. t. y. p. b. i. a. u. d. e. t.

vicinū pū tute cogitat neq; i maiori nec
neq; i minori iūmo ponit ut antiq
rūz q̄suetudinē obsequ

De figura x:-

Oppositor figura q̄ est. v. ordinat
est in hac arte interione inq̄e
noticiam illorū tiorū oppositorū
q̄ genaliores sunt quorū eorū ex parte suā
p̄ mōz q̄cōdān siue q̄uetatis op̄i. alij
hoc ei indigez arte bt m̄q̄rens p̄ti. in
uestiget illud p̄ modū op̄is t̄ maxie
p̄ illos t̄mōs qui sūt ceteris genaliores
Sz qm̄ in p̄nti figura sūt genaliores
op̄itōes quas arbitm̄. posse m̄ueri
p̄t hoc sūt isti t̄mōi in hac figura
p̄. p̄tū q̄ alij. **P**redestinā. quid
et liberū arbitriū ex opposito p̄nti sūt
vt sit occasio m̄corā. arti sūt ad p̄cta
trāscē. ad que q̄nq; m̄tllz assēder
nāc ē q̄admodū ascedit rōnablit̄ in
telligens in rācōe sua q̄dīc. p̄destinat.
et liberū arbitriū sistat s̄m̄l̄ ad iūi
cōm respectu d̄m̄i s̄bi s̄ p̄ modūz se
denudat a rōe et trāsit ad rem et
tunc m̄tlligit p̄destinacōez et liberū
arbitriū respectu d̄m̄i s̄bi ēē adiūtez
rōe sapie et iusticie dei et p̄fctōis eaz.
oppo ēē et p̄uacionis siue nō ēē: et p̄
fctōis et defctō est. vt artista iqratt
recipiat rēz q̄dīcōes seu p̄tates s̄d̄
quod oppoite sunt. alie alijs et faciat
in q̄clōne q̄cōm ēēz p̄fctōis q̄ p̄uac.
et defctū as̄rtit et cōuerso negatiue

clī ēē et p̄fctō q̄cōdēt m̄p̄ritati et ue
ritati. nō ēē uō z defctō m̄uōi z falsi.
quod est qz ēē et p̄fctō cū sit silitudi
a. et ex p̄te ueritatis p̄lo possit q̄
nō ēē et defctō qm̄ sūt dissimili. a.
et ex p̄te nō entis et flitat. q̄. e. q̄.

Opposio autē m̄ti et t̄p̄e ē h̄ic ut
artist̄ sub rōe m̄ti cruitas culpam
discurrat p̄ obia afirmas de a. et de
ceteris figuris s̄d̄ eaz q̄dīcōes eazque
afirmada sunt qm̄ qm̄. e. i. n. ad h̄ent
obis illatis et maxie q̄ finez qz sūt
tūc incurrūt culpaz. vt siq̄s articlis
et p̄ceptis fidei s̄cient̄ repugnat ut
q̄no arrogat̄ vt ap̄reat oppugnat
q̄ q̄sām q̄d s̄d̄ iusticiāz defctōndū
est qm̄ sic incurrūt m̄d̄gāu et fal
citates. vt siq̄s mortali b̄iāo adherat
vt ceteris rēz illicitis iūtedat. ut siq̄s
hanc autem lege bult cā cupiditatis
p̄tūc q̄ caritate. vt cā manus glorie
vt appenac q̄ h̄uilitatez hoc ei non
requit ar̄s. tales nāq; h̄nt m̄tllz de
uātos et m̄p̄p̄tōatos ad h̄ac artez
acipendam. **O**pposio sup̄p̄is
et d̄cōstracōis est h̄ic acip̄ed̄ noticiā
sup̄p̄is z d̄cōstracōis b̄id̄z quom̄ se
h̄ent ista mutuo quā. s̄. noticiāz pos
sūt acip̄ere p̄. s̄. t̄. m̄uestigantes q̄dī
cōes eaz q̄dīq̄d̄ q̄dīcōes h̄nt s̄d̄z na
turez et q̄dīcōes t̄m̄glor. nā alia il
lar s̄c̄q̄t̄ ex alia t̄m̄q̄ finis ex p̄ncip̄
et cōiūso. **S**up̄p̄o quid ex p̄te p̄ncip̄
d̄cōstracō ex p̄te finis q̄cōdēt sup̄p̄o

+ l. negat
q̄ nendat
de illz

fit ar̄s
ta cōp̄
endit
nō

ponens in altero tempore eiusdem titulariter
 Inuestigatione p[er]tinetis g[e]nerat s[e]c[un]d[u]m ea q[ue]
 reuelabunt ei ex illa titulari mixtione ex[em]p[li].
 q[ui]z ip[s]e timor in sua p[ro]p[ri]etate simpl[iter] sic
 p[re]stat et sicut e[st] in circulo. Hoc at facit
 artista p[er] t[er]m[inu]m ponens ip[s]e t[er]m[inu]m in ip[s]o circulo
 ita q[uo]d et g[e]n[er]at et p[ro]p[ri]etates ip[s]e t[er]m[inu]m et ip[s]e
 timor p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate integ[ra] p[er]maneat et
 ille se

De figura iuris

Qum scia[n]t iuris in multis voluminib[us]
 multu[m] p[ar]te[m] et g[e]n[er]at sit edita et
 infinit[um] sit acc[n]cia que illi g[e]n[er]at p[er]to
 figura iuris e[st] in hac arte ex t[er]m[inu]m et elib[er]
 p[ri]ncipis aggat[ur] q[uo]d m[ag]is pot[est] elib[er] iurista
 om[n]i quodq[ue] p[er]tinet iuris et ite[m] illud
 reducere ad suu[m] n[atu]r[u]m. **R**atio at q[uo]d t[er]m[inu]m
 huius figure iuris s[un]t isti et no[n] alij e[st] q[uo]d
 s[un]t g[e]n[er]alior[um] et magis n[atu]r[u]m s[e]c[un]d[u]m scia[n]t iur[is]
 q[uo]d alij q[ui]cu[m]q[ue] s[un]t n[atu]r[u]m s[un]t p[er]lo neg[ati]o n[atu]r[u]m
 q[uo]d sic exq[ui]t n[atu]r[u]m alphi

De figuraz

In hac arte s[un]t .v. .z. .co[m]p[os]itio[n]e
 huius artis e[st] .v. .e[st] obm[od]o .v. .e[st] .z.
 e[st] obm[od]o .v. .z. destructa g[e]n[er]atione
 ip[s]e .z. et suppone ip[s]e .n. g[e]n[er]at m[ag]is .v.
 et m[ag]is .v. .z. e[st] d[e]clara[n]te

De figura elemental

Elentalis figura in hac arte n[atu]r[u]m
 e[st] et artista n[atu]r[u]m cogit[ur] heat
 de elib[er] et de illo[m] mixtione
 co[m]p[os]itio[n]e s[e]c[un]d[u]m motib[us] huius q[ui] ad n[atu]r[u]m
 eaz p[er]tinet q[ui] s[un]t et d[e]clara[n]te huius fig[ur]e
 reputat q[uo]dmod[us] m[ag]is p[er]penditur

posito .t. i. ea ut de hoc p[er]p[ro]p[ri]etate p[er]m
 fra patebit. **R**atio aut[em] q[uo]d h[ec] figura
 co[m]p[os]ita e[st] ex istis p[ri]ncipis et no[n] ex alijs e[st]
 q[uo]d ip[s]a fig[ur]a e[st] de elib[er] et q[uo]d no[n] s[un]t nisi
 q[ui]tuor elib[er] de q[ui]b[us] g[e]n[er]at h[ec] e[st] no[n] s[un]t
 ite[m] in hac figura p[er]tinet t[er]m[inu]m huius q[ui]tuor
Est aut[em] p[ri]ma fig[ur]a elentalis sic d[e]clara[n]te
 sic p[er]tinet p[er] talem s[e]c[un]d[u]m et d[e]clara[n]te g[e]n[er]at
 p[ro]p[ri]etates mixtione et huius fig[ur]e ut sic
 p[er]tinet. **E**. i. uo fig[ur]a elentalis e[st] ut q[ui]z ca
 mera ip[s]e sit s[e]c[un]d[u]m m[ag]is .t. p[er]tinet ad fo[r]m[am]
 uile ut p[er]tinet quod ex elentali n[atu]r[u]m queritur
 inueniri possit

De figura demonstrativa

Demonstrativa fig[ur]a e[st] in hac arte ad
 maiore[m] g[e]n[er]atione[m] et g[e]n[er]at
 om[n]iu[m] alia[m] fig[ur]a[m] h[ec] e[st] e[st]
 om[n]ib[us] p[er]tinet fig[ur]is g[e]n[er]at cu[m] eas co[m]p[os]it
 p[er]hendat in se et g[e]n[er]at h[ec] e[st] p[er] eam
 infinite matie s[e]c[un]d[u]m et sic ars ista p[er]
 hac fig[ur]a sub co[m]p[os]itio[n]e s[e]c[un]d[u]m m[ag]is
 co[m]p[os]itio[n]e deb[et] aut[em] fieri h[ec] fig[ur]a de me
 tallo s[e]c[un]d[u]m s[e]c[un]d[u]m uolubiles co[m]p[os]itio[n]e
 representat in tabula fig[ur]a. **H**ec etia[m]
 fig[ur]a ita d[e]clara[n]te e[st] ex duplicib[us] huius alphi
 ut cet[er]as fig[ur]as in duplici alfab[et]o dupli
 g[e]n[er]atens possit p[er]p[ro]p[ri]etate s[e]c[un]d[u]m cu[m]
 culor[um] quacu[m]q[ue] camam g[e]n[er]at ut q[ui]bi
 natam angu[m] sit fig[ur]e reputare. **N**az
 ex eo q[uo]d cu[m] s[un]t uolubiles possit in
 s[e]c[un]d[u]m h[ec] ad m[ag]is alia in rectitudine
 alphi ad fo[r]m[am] camaz ut de .b. b. uel
 .b. c. ut .b. d. ut .c. d. ut .e. d. a. a. ut
 .a. b. ut .a. ut etia[m] de igne igne .b. d. igne
 aere ut .d. uo fo[r]m[am] camaz q[ui]cu[m]q[ue] uult t[er]m[inu]m
 artista p[er] totu[m] t[er]m[inu]m fig[ur]at et p[er] l[et]er[as]

scd qd hic ppetates tñmōz figuraz signit
p lras hūmō figuraz descriptas. **S**eda
figura demonstratia em hac arte it disp.
ut repñet qd figuraz bñd ipa ē cōpōit mñp.
sint bñd cum alia ad requēduz uñledis
currere. t. p quācuqz camaz artista
uoluerit cuz omē came hūmō figuraz
sint lba. ipis f. g. discurretibz ar. t.
ad eliciēduz pñclare qd appetit scdm
nam et ppetatem camaz et ipor. f. g.
t. hē et. 2. figura demonstratia gñmet²
In prima

De figura alphabeti:~

Alphabeta figa ē in hac arte cog
cetis figuris q hñt alphabetum.
sub ista opñs artista ad alaq
vñmū sale feratur nam qñto ille alaq ē
tanto artista agit sup matiaz amplio
ad indaganduz in eo pñclare qd optā
atqz fñia in illa mag mñ mñd. behe
mñcu pot cñtēdere ututez p radia
suos ad mñqēd pñ. pñas et fidit la
ciore. **H**ec autēz figa sic disposita
ē qz in qlz camā debet f. g. discurre
cum t. ad mñqēd pñ. f. qdue lēd qbz
camā gñstituit ē signit rōne figuraz
sūt. ita ut si poat qōez cē de. a. vidit
de bonitate et bonitate suo. sic cadit i ca
māz. b. b. Si uñ sit de bonitate mag^{ne}
sic cadit in camā de. b. c. et sic de alijs
suo modo. Si aut qō fiat de cāta opā^{ne}
sic cadit in camā de. c. d. fñ signē pñi^{ne}
ipñ. t. et sic. c. significat pñaz et. d. opā^{ne}
sic m. t. pñ et sic de alijs. **F**ig. gdu
dend est qd ututes et aduices camāze

nō destruat et acceptis significatis et
ututibz came anceden. descēden. est
et ascendē. discurre p lmeas hūmō
figuraz trāsse. de camā ad camāz ut art.
ad pñ. qd iquit diuīas laet elici rōes.
Nuc de p. pte figuraz leuit et grosso
modo dñ est sic de c. mñslum ad mñst
cionem hūmō artis ut in pñtōru ipñ
auditozes pmo apñ figuraz yñgent²
et pñq ad subtilitatz mñllz eoz asse
dat discat mñq sñtia tolleraz ob hñ
g. cam oportz ipñ figuraz mñtomagis
ardua et subtilior tñcōe ituz de clā.
et hic appēbit sñlmitas et finis vñli.
hūmō art. fñ et q pñclare subiungetur
exempla

Incipit scda pars figuraz

Omne igit figuraz ad sumam
hūmō art. eundē. itamq fñ
qm. t. ē mñstīp ipñ. b. eo q
b. ē ipñ agens de. t. sup cetis figuraz
hūmō artis 2 fñ omēz et alia mñteruam
qlia. b. pot attigē. Idēo ut de ipñ mñstō
pñ pñpñmet mñstīz opāñ cognēz hñcu
de. t. pñ pñlēqui mñtēdu et gñt de. b.
et demū de cetis figuris ordie suo

De figura. T.

Prmo uñ. figuram. t. in qñtuor
figuraz diuīdū qñ p. ē de cñpla
natōe tangloz. t. 2. de mñqñ^{ne}
pñtatu suē qd cōz tñmōz tangū. 3. d.
de mñp. tang^{ne} 4. de aplica tang^{ne} ad opñ
vñllz ad questōes discurredas scd q
hec ars requirit **De pma pte. T.**

Primaberō p̄s ip̄s. t̄ m quibz
tanglos diuisa ē m quos totū
t̄ diuisū ē sic ap̄et m fiḡa p̄.
q̄d tangl̄ luudā ē oriens hos t̄s t̄mos
q̄ sunt. deq̄ catura op̄atio q̄ d̄is q̄stio
cadit i aliquē istoz t̄mōz aut iduos
aut i p̄p̄s. m. t̄mos. **I**n hoc c̄ aglo
qui ē deus sup̄spt̄z. unitas ē. diḡta.
iste aut diḡtates sunt iste. **V**itas m̄g.
et que sunt m figura. a. **S**i q̄o igit̄
ē de deo. rec̄ed̄ ē ad p̄dm anḡlm̄. 2 vi
dend̄ ē si q̄rit̄ de unitate ut ēē. ul diḡ
dei. et si d̄ diḡt̄ibz dei. tūc vidēd̄ ē q̄
ul d̄ q̄bue t̄mōs ip̄az diḡtatū q̄rit̄ ut
c̄a quē v̄l quos t̄mōs h̄z q̄o dependē.
et t̄ h̄z q̄dices et p̄petates illū t̄mōm
v̄l illoz t̄mōz danda ē solo q̄onis ul
liq̄. ac etiam t̄mōm h̄mō anḡli repre
sentat. **E**t si q̄o sit de catura ul op̄one
v̄l de v̄t̄z q̄ act̄. d̄z p̄d̄z anḡlm̄. p̄.
ad alterz istoz duoz anḡloz v̄l ad v̄t̄z
etiam aplicare sc̄dm ex̄p̄iēcā q̄onis
Et tūc vidēd̄ ē q̄ sunt unitates et
cēnac et cōdices catura 2 op̄atio. et q̄o
se h̄nt et q̄d eis accidit s̄z for̄am p̄p̄te
q̄onis et sic solucō danda ē. **I**n 2.
anglo sup̄ caturā cōtinet̄ h̄y. m. t̄mōm
sensual̄ m̄t̄lic̄. aīal̄. ad deñōd̄ q̄ oīs
catura aut ē sensualis aut m̄t̄lic̄. itaq̄
nō sensū. aut aīata vidēd̄ p̄ti f̄sibit
et p̄tiz m̄t̄liḡ. nō i b̄m̄isō m̄do sūt
plura enaa catura. **M**ūdo aut totū ex̄p̄i
t̄bz cōstat. **V**nd̄ si q̄o fiat de catura ad
istū anḡlm̄ rec̄ed̄ est. et tūc vidēd̄

de q̄bz cōstat illa catura de q̄ q̄rit̄ et que
s̄z for̄az illū q̄onis sūt illū caturā q̄d̄i.
et t̄ accidit illi s̄z suaz n̄az et suaz ^{tet quidm de}
q̄dices et p̄petates et s̄z ista solucō est
In t̄no anglo qui ē op̄atio ḡtinent̄.
h̄y. m. t̄mōm m̄t̄lic̄ n̄al̄. artific̄ siḡfi
cantes q̄ oīs op̄atōes q̄uq̄ sūt i aīqm
istoz t̄mōz de n̄c̄ite cadunt. **S**i fiat
iḡ q̄o de op̄. vidēd̄ de q̄ istaz op̄. q̄rit̄
tūc p̄p̄ed̄ ē q̄ est et quō se h̄z ad for̄az
q̄onis et q̄ sunt ei q̄dices et q̄ ei act̄.
s̄z p̄p̄tiam q̄onē et sic solo illū q̄onis
distinc̄da ē. **A**liq̄ tangl̄ ē v̄t̄id̄
s̄. d̄ia. q̄cordā. h̄ietas et m̄ q̄bz istoz
anḡloz sup̄ ḡtinent̄ ista t̄mōm v̄t̄id̄
s̄pat et s̄pat. s̄pat et m̄t̄lic̄. m̄t̄lic̄uale
et m̄t̄lic̄. denotates q̄ oīs d̄ia d̄. q̄v̄.
aut h̄ietas aut ē s̄p̄alis s̄pat. sicut
m̄t̄ equū et leonē et sic de q̄sib̄z aut
s̄p̄alis et m̄t̄lic̄. sic m̄t̄ corp̄ 2 aīam
v̄l m̄t̄ diaph̄m et doct̄nam et sic d̄ q̄sib̄.
Aut ē m̄t̄lic̄alis et m̄t̄lic̄. sic m̄t̄ m̄t̄lic̄.
et volūtate. ul m̄t̄ aīaz 2 s̄p̄az et sic
de alijs h̄mō. **D**e q̄uq̄ iḡ. fiat q̄o.
n̄c̄io recipiat̄ m̄t̄ istos t̄mōs ad cli
acend̄ ei q̄ solōez v̄l argumēt̄. **E**t
p̄t̄o artista aut solōem rec̄ordari
d̄ et vidēd̄ s̄z for̄az q̄ois m̄q̄ c̄a que 2
q̄m iste tangl̄ aplicat̄. ad illud de quo
q̄rit̄. **E**t s̄z q̄dices istoz tangl̄ ul ali ^{condicio}
anḡloz anḡl̄. d̄z iōp̄ere 2 dare solōez ^{neq̄ p̄p̄te}
v̄l arguere s̄aliā. s̄mp̄ q̄d̄. istoz tangl̄.
v̄l cūq̄q̄ istoz anḡloz cū sūt m̄d̄s
t̄utib̄les. **A**lius tangl̄ q̄s q̄ns
ē ruber q̄c̄. p̄. mediū finis. **I**n p̄q̄d̄z

5

campi. Et meta augmētū q̄ntitatē et tēp^{us}
iūm loci motū actiōis passiōis et. Impos-
sibile ē tñ accipere et colora ffinis dicit cā
finalis ut dicitur finis. Itē autē fīs blū
siue cā finalis ē multū nōq̄ in hac autē
et gēralis p̄r cētā p̄n. hūc autē hīs se
ex pte affirmatiōis ffinis nō p̄uatiōis
ex pte negatiōis. Et idē finē tēmatiōis
talem oportet ēē p̄tēnis q̄ntitatē argū et
solū de quāq̄ mat̄ia sit q̄ p̄tē q̄dī.
tūc finalis p̄uatiōis tēmatiōis nullat?
distīnat? Aliq̄ tēmatiōis cōpōnēs est
maioritas equalitas minoritas. Et si
tūc hūc autē tēmatiōis relatiōis cadit
p̄tē duos. p̄tē s̄bāz et s̄bām et s̄bām et
actiōis / ac actiōis et actiōis. Et si cōdūz
ē q̄ p̄tē illa tēmatiōis que cadit maioritas, et minoritas,
s̄ respectūz impos- ē equalitas; et cō. et
impos- ē idē cōdūz respectū ēē nōq̄
et nōq̄. Si tūc cī mīq̄ altūz alto q̄d
hēt maiore tēmatiōis ex pte et opati idē
maiorē bōitā mag. et et maiq̄ bōit. mīq̄
et hūc. Aliq̄ vero dūz id q̄d hī; ista
p̄n. minora et idē s̄bāp alie sūt a-
liis maioris et actiōis alia aliis mī-
ora et simp̄līz s̄bā maior actiōis, ali-
q̄d tñ actiōis ē maiq̄ q̄d s̄bā et p̄tēllīe
maior ē q̄ lōpis siue actiōis. Equalia
sūt illa q̄ hēt p̄tē p̄n. bōit. bōit
et equalia s̄ p̄tē s̄t m. a. Queda et sūt cō-
lia s̄ q̄d et nō simp̄. et p̄tē maior
et mīora s̄ q̄d et nō s̄p̄. Et q̄ sūt cōlī
s̄ duratiōem et nō s̄ bōitatz. Et s̄ m
q̄ntitē et nō s̄tēz ḡlūatz et sic d̄ aliis

acton magis putat

Equality & Justice

alijs et aliquid maius ut magis alto filius
Et ideo quanto in alio maius est magis
tato maius est in eo bonitas magis et et
quanto magis maius est minus. tato minus est
in eo bonitas et 2 magis accedit ad ma-
litiā et et ideo quanto maius est in eo
maius. tato minus malicia prout
deficit et et prout quanto minus minus.
tato magis recedit a prout defectus

Similiter quanto alio sunt maius et
lia tato magis distat a maioriū
2 minoriū et quanto magis et alia tato
sunt propinqua maiori et minori. filius et
quanto magis melius tato minus est in
eis minoriū et 2 minus. quanto uero magis
melius tato minus et magis accedit
ad et aliter. **E**t sciendum est huc tri-
angulum multum esse notum in hac
arte et maxime scilicet minus. et quoniam
omnis quod est simpliciter. uel si quod sit esse de
seba uel accente uel de deo sit. quod ideo
cadit notio. omnis quod in prout tangit
et tunc si fuerit quod recedat ad id quod
quo quod. et videtur quod se habet in prout
quod dicitur huius tangit et solutio est aut
etiam arguere salus semper quod dicitur. sup
dicitur. **S**olus uero tangit. magis est affirmatio.
dubitatio. nego. Et quod istorum tangit
quod tunc. isti tamen videtur. entis notis
possibilis impossibilis. signat quod affirmatio
one dubitatio. nego. et notio entis
ut non entis possibilis. uel impossibilis. Ista aut
angli si quod sua sunt opati. ipse
et non. et. Quicquid igitur fiat quod notio

apparet per prout tangit. et quod entis
sunt successive ab istis speciebus ipse.
ut ab alio uel saltem ab alio ipse
p aliquo ipse angli sit ab. et per
dubitatio. ab. n. p. sup. ab. i. p. nego.
ab. e. uo p. affirmatio. Unde quod fiat
quod recedat ad id quod quod. et discitur
si forma quod se habet uo entis possi-
bilis impossibilis. et et. destrictio dubitatio. cata
si. r. quod sup. uo possi. et in
dem. uel declaratio manifestat quod
est. e. affirmatio p. pl. entis uel boni. quod
entis et boni quod tunc et et. non entis
et malum si. i. quod quod prout. **S**ic
si. e. affirmatio ut nunc dicitur non potest fieri.
Concludi, accipiat oppositum si. impos. et. si.
n. et discretum si. quod quod sup. in
dicitur uel declaratio manifestat si. ne-
gans oppositum affirmatio prout quod est huius
et potest si. e. dando ipse oppositum impos-
sibile prout boni boni magis et aut
alium notum uel magis quod entis et sit
ipse oppositum est impos. uel maxime
indens. et manifeste oppositum. uel oppositum
est nunc actu si. e. affirmatio quod quod opo-
nente erat huius si. e. dicitur. si quod prout est
negabat per impos. oppositum. huius notio. // co-
dices quod et uel quod hic dicitur sit de tan-
glo magis. magis utilitate implicat
in hac arte huius itaque expletis quod. aut.
quod desideras firmas huius artis ut.
huitus et huitata quod fides sigla sicut
iatet huius quod tangit prout si. si. quod
nones dicitur sit et teneas oia huitu
cordis ut quod quod mouebat quod si. si.

sciam et dicere: ~~peritiam~~ peritiam
et odium: supradictum tangit de discurrere
et sic distendendo argue ut solue qones et
arti salus semp pda odioribz et si ro
profic hie fundare desideras musteas
triagly: cuq t anglo ut anglo et pons
adices cu odioribz tenedo foraz qoms
m mente et sic fles i roibz copioso adae
guet m qbz qone ars quid m h becu.
est i vtilis expunetur sui pica longa
c et diffusa e qz huc quoad pntz ptez
sufficiat hie pda

De scda parte. t.

Ut p cognoscem odiorum et peritiam
rederet via et doctrina iusti
gadi et pueniendi pteclaria
q qunt pntedg m hac 2. parte dare
doctrinaz mquenda m. t. reu odiores et
peritates. Et qm maiorit e p. Balde
exellens et netum m hac arte idcirco
peritates et odie miorit. p odiores alioz
t minor t. et cognito odiorum corp p
odicio maioritate p p qz declarare et p
q qne cagno patebit iustitigo odiorum
mioritate et cognito et p qne cogit odia.
maioritate p pda odiores tidit. ma
nifeste cognoscit p oppo. Et qz odiorum
f. maioritate et miorit odiores. cqlitat
Et his cogitis pz dia manifesta ad qgscd
odiores qcordam. p odiores cetoz t minor
t. et cq. et qnt p oppo. odiores qz ctt
et qgtis odioribz qcordam et qz etat ag
noscut p qne odiores duc et his vrbz

cogitis via similis parz ad odiores pn.
medy et finis et sic de cetis t mioris
t. atqz omz alioz figaz hmg artibz
het e ars q q distine nouit odiores
bmg istoz t minor t. p odiores alioz
t distine hz biam cognoscit odiores aug.
t minor qz tacto bno corp tagut ceti
sibi annexa nuc g. sic ppositum d ma
ioritate bideat. **I**n deo e magnitud
id aut qnqz sut ipiq ecclie dei sut
cqlia impossibile e pto ideo miorit
e aut ipo maiorit relata ad dataz
exnte mag. dei maior mag. nature
maioritas ecclie ifluxa e a diuina mag
rone bntat et distat a puitate id que
cum mioritate qcordat et istom maio
qcordat cu mag. et p qne cum bntate
id. et mde nat est hie odicio mioritate
bndz mag. bonit e mag. apperabile
q mior et p qne mior malit id mag
tolerable q maior malit. **E**t od
iores ig mioritate sut rone mag. i bo.
id et rone puitat m malicia et cagno
odiores mioritatis sut rone mag. m
malicia id et rone et puitat i bntat
id qz semp m hac parte m cam. de qd
ul. a. a. qcludet est afirmat cu maio
mag. m bntate id negatice no cu mior.
magis m malicia id ul cu miorit
mag. m bntate id. **E**t si qcludat idro
p mior. magis i bntate id. qcludet i
deo manifeste cqlitas et qcordam sine
qz etate et idro qz ma. e qz mior m
magne bntat id distat et ecclia p p

cognito uno pno
cognoscuntur et alio

Infinitam magnitudinem bonitatis a quietate gelu-
denda est hec gradus affectus videtur in
iustas minor est in gradum quod in quiete.
Maioritas est ratio est quodda iustitia pna
cuius sibi est magis. creatur unde sic
sibi diuisus et pfectatur est sic et ma-
ioritas. Et idcirco si quod ipse sibi pti-
culatum est seu diuisus in rationes huius
magis et minus vel eque in suis substantiis
et actibus. Ita attiguit in ratione ppe.
et quod dicitur maioritas sibi magis et minus
vel eque in suis et actibus eorum sic
in ipsis rationibus per manifeste. Nam in ratione
intelligit maior est maioribus quod in ratione
sibi simpliciter cum ipsa natura intelligit.
maior est quod dicitur magne bonitatis de quod
sibi et quod modum intelligit huius ppetate
intelligit de quod se intelligit. Ita similiter
sibi maioritas huius ppetate minoritas
de quod se minoritas si cetera exposita. r. huius
maioritas sibi ppetate minoritas. Ita
maioritas maioris. sibi sui minoritas
fuit respectu sibi minoritas. In anali
vero maioribus gradum huius multiplicat
in ppe quod in spirituali vel in intellectu. p se
cum ex ppe rebus anali sit bonitatem
quod spiritualis p se vel intellectuale p se quod
ita igitur est gradus multiplicandi in ppe in
bonitatem quod in ceteris entibus patet. In opa
do de se ipse huius maioritas ppetatem
maioritas ad ppetas dponet illam
ad finem habet quod de se agendo ppetat.
maioritas artificiali nature et intelli-
gentia vel spirituali et ppe pot. r. finis
minoritas nature quod artificiali et intellectu.

quod spirituali. **M**aioritas est autem quod ppetas
seu gradus maioritas bona est simpliciter. dis-
tincta per ppetas sibi quodda potest esse bona
bona est licet ppetas bona vide possit. Maior
est maioribus in dia gradum quod in dia quod
eodem quod gradum ab. gradat tunc cum quod gradat
maioribus. Ceteritas vero tunc ppetas cum quod
gradat minoribus. Nam maioris ppetate
huius minoritas. Etiam ppe in gradum quod in
quod. reducendo res ppetas distinctas in boni
quod tunc quod re ppetas distincta et in ppetas ob
in ppetas. Bonum supponit. **I**n quietate
autem non potest esse tanta minoritas deinde quodda
est in gradum quod ppetas tunc ab ente ppetas
est supponit. Quod autem sibi maioritas est
est quodda. et quod finis quod ipse sibi est
ppetas huius minoritas. tunc illa minoritas maior
est in dia quietate quod gradum. eodem sibi
deuiat a suo fine et idcirco quodda ppetas
in oppositum sui finis. tunc maioribus huius gradus
quodda suo finis et quodda ppe quodda tunc
maioribus habet minoritas quod ppetas maioritas.
ppetas minoritas quod maioritas in dia quodda
diminuit de eodem et ppetas. sibi. **M**aioritas
maior est in fine quod in ppetas et medio
maioritas igitur ppetas medii huius gradum
quod reducatur ad maioribus finis quodda. igitur
in quodda gradu caliditate ratione sue maioritas
alios gradus aliorum eorum ad se reducitur
accedit a modo minoritas ppetas et aliorum
medii et aliorum finis eodem quod minoritas
a sibi recipit illud esse sui quodda sibi ppetas
et ratione ppetas et ratione medii et ratione finis
illius sibi atque maioribus ppetas habet
maioritas istud ppetas aliorum illud

alio m^o et illud alio et sic d^o alyb h^o.
 idem seq^r de medio i de fine h^o q^o enaa
 influunt i tanglm ruben et reslunt
 ex eo. Et idem h^o q^o miorit^o e d^o f^o h^o
 phur tanglm ioe q^o d^o conu q^o h^o varia
 rone d^o f^o i^o i^o tanglm e iudicad
 de ipa maioritate i q^o d^o e. **M**aiorit^o
 p^oetate h^o eendi maior rone sbe q^o rone
 acti. q^o sba m rone sbe e silicudo mag^o
 dei qui e sba/ actis aut no rone sm
 ipm simp^o. h^o rone b^oat^o et qua habe
 q^o m^o maioritate. **M**aiorit^o q^o d^o e
 h^o eendi p^o i sba q^o i accente ad hente
 ipi sbe cum maiorit^o sub rone sbe
 sit mtecoe p^oma. sub rone uo accente
 mtecone. **M**aiorit^o e rone mag^o.
 dei p^oetatem h^o eendi maior i reb^o
 b^ois e q^o d^o q^o m me q^o l^o h^o eo q^o i e q^o l^o
 e mag^o silis mag^o dei q^o i me q^o l^o b^o
 uidet m me q^o l^o b^o no possit e e sine fu^o
 q^o uo q^o e miorit^o est aut i r^o l^o e q^o
 racone d^o g^o tatis e q^o l^o itat. **Q**uia de q^o
 e seq^r h^o q^o d^o e b^o d^o l^o q^o maior^o mior
 e racone afirmat^o q^o rone neg^o. ex h^o
 q^o deo e afir^o b^o l^o no aut neg^o b^o l^o m
 iorit^o aut maior e h^o p^oetate afir^o
 con q^o neg^o b^o l^o. **A**lt^o q^o q^o d^o e ma
 iorit^o se p^out ad opp^o. p^o l^o b^o neg^o
 sua opp^ota afirm^o h^o q^o m ita e q^o
 afir^o. importat ens p^out neg^o uo
 no ens et sic p^ouatic se h^o pot^o ideo.
 maiorit^o p^o l^o afir^o q^o neg^o e p^o m
 maiorit^o maior e i ante. rone p^o
 f^oicis afirm^o q^o i ante rone imposs^o.

negat^o. In dubit^o aut mior e maio^o.
 q^o m neg^o e d^o afir^o e ad dubi^o. sit p^o m^o
 afir^o uo ul neg^o f^ois. **M**uc^o q^o d^o e
 de p^oetate b^o et q^o d^o e b^o maiorit^o h^o
 iacecia s^o b^o maior^o. m anglis tangl^o
 m q^o b^o ipa maiorit^o receptia e p^o l^o m
 p^oetatur seu codic^o b^o tag^o d^o f^o a^o f^o a^o f^o a^o
 receptia p^o l^o m color. **E**t adu^o e
 e q^o p^o h^o a^o p^oetates et q^o d^o e b^o h^o
 exp^o l^o ite d^o ite se implicat^o mlt^o p^o mlt^o
 adhuc maiorit^o p^oetates et q^o d^o e b^o
 q^o e caueduz e q^o i q^o d^o e b^o ne q^o d^o e b^o
 q^o p^oetates et q^o d^o e b^o maiorit^o d^o q^o
 hetur q^o d^o e b^o e uat

De tertia parte. T.

Huiusmodi doctrinam tang^o.
 t. p^o seq^r m p^onti p^ote m^o f^o d^o
 tangl^o cum tangl^o et angl^o
 eoz adu^o e b^o ex ipa m^o p^ote resl^o
 tet illud p^oti. uidet illa p^oti. rep^o l^o t^o
 qua m^o l^o p^o m^o p^ote p^outam m^o f^o g^o
 sic ex m^o f^o t^o e et q^o f^o t^o e b^o m^o e
 orit^o sapor gustu que ip^o e gustu p^o p^o
 m^o f^o t^o e b^o m^o f^o g^o t^o e b^o **E**t q^o m tang^o
 lund^o e m ip^o. t. tang^o s^o b^o m. ceti uo
 tangl^o tang^o h^o t^o e b^o ad s^o b^o m. **I**deo
 m hac p^onti p^ote b^o d^o e b^o quo ceti tangl^o
 se h^ont ad tangl^o lund^o q^o l^o eoz p^o e
 quel^o alioz. **I**n angl^o aut tangl^o
 lund^o b^o e deo alioz angl^o b^o appl^o.
 oport^o ita b^o p^ont^o de deo i de b^o m^o t^o.
 eendi eoz et de d^o g^o f^o s^o b^o et de qua h^o
 istaz p^o qual^o alioz ac etiam de deo

In tanglo lundo miscedo e tanglo rub.
 anz vnde Ita qd vniat. ee. et dicitur de i
 et m data spali intellectu ali ali r m
 opone et mpendi e rone pn. medy
 et finis cu dua qoodam r huc. scia
 qd de his nunc pdr e et tuc fiet mti
 plicatio sz subitum tanglz vnde lund
 istis modis bnd spali intellectu ali tpo
 qntitatie estic forat fiat qntitue
 mefatie exmutatie fiat pma et p
 uatie et tuc multiplicabr vlc. et pti.
 magr elucecet sablado semp illam
 mprez vniatq angloz qd sui est
Et miscedi sunt admutat sz tanglz
 lunduz cu tanglo lundo vnde angli
 tangli rubei sz qdicoes suas distredo
 m deo data et e duam qoodam et q
 uetate sine etia duaz qood. et qtrazie.
 et e pn. medy r finis pncipy r pncipy
 medy r medy finis r fie et q e fie
 pna et medy vlc. et q e pnc. med.
 ul. eg. et q pncipiu pnc. med. medy
 finis et finis et quo qd h. istoz se habz
 ad alium et ad seipm et hoc p omis
 qdicoes pdras r ppetates cunqz tang
 et sic in magr copia ad qoer poutam
 multiplicabr vlc. et multiplici rone
 pot solui pn. semp saluis qdicoibus
 angloz **T**angly rone i tanglo
 lundo miscedo cu tanglo lundo et
 rubeo Ita qd si qrat de deo ul de data
 ul de opone ul aliqly ul oibz istoz
 simul. et sz q for qois exptoz fiat
 mnestigatio vniat. ee. dignitatu

angloze **D**angly coce i tanglo
lundo musedg e cu tanglo biridi et
rubeo Ita qd si qrat de deo ul de data
ul de opone ul aliqly ul oibz istoz
simul. t. si qd forā qois exptoz fiat
mnestigao vinitat e cū. dignitatu

hoc at volūg exficat p bnam qne tm
et p istam patebit via ad infitas a.
qones. ppat ig sic qd Notu fuit dū
dy qd aliq sit bonū et aliq malū sic
hēti opmāt. **A**d hanc qnez solueda
tanglōb aplicare ptediq. **E**t in iore
pnteez hūg hūc appli. q solom
eo q ad dand doctrinam hūg art po
tiss laboraq et qm ad aliā distā se
reliqua p doctrinā ig hūg appmā ap
soluco qmā. **E**lit ig ad qone m
zetendū ē et videtū ē de quo qritur
et ē manifestū qm de deo et de ei
vūitate in hoc q dē vūg et aliq et d
ei ē ē. quo ad actūz sūm i hoc qd dī.
bonū et malū et de dīa qūetate et de
fine finali et pūabili et de mīoritat
pūqūitate et de afirmone ent et
nō ent possi et imposs. et hoc totū
in dei vūitate ē ē et dīgtibz i hoc q
dē deo aliq bonū et aliq malū isto.
s q qd exqut pot art. uidere in qst
mīnos t. cadit qd et soloez īqūere ist
modo. **E**t pūta cū sit de deo cadī
in pūm angū tanglū lūndi ad hūc
ig. tanglū ceti tanglū redūcedi sūnt
et ad vūitate max cū qrat si sū dū
dy qd aliq sit bonū et aliq malū se
vūitate g. solo pūestigada ē hū modo
videtū g art. qūo dīgtates se hēnt
quoad iocēz vūitat vū. ēēcie i rōne
qūrdā et fūns et i rōne cātū et
oppōnū eaz atqz opā. dīg. **P**ost
modū videtū qm se hēnt rōne mal
ae vūitas ē ē. et oppō dīg. b. malū

pūitas pūano etūitat potat et rōne
qūrdā et fūns postmō dī rōpe qūe.
cop et fūne rōne opmūz. **E**tatur ap
hūg fūo videat aūstīa sūp dīctas iocēz
qm se hēnt iocēz qūetatt alia exntē q
aliā sit vūitas q malū et et p d
scōns alia vūitas q aliā et alia ē ē
q aliā et apēbit manifeste q duoz dē.
dīa exstē nō pot in qūetatt neqz in
qūrdā et sic pūat tanglū bīdīs in
lūndū hūg qis sig. soloez. **I**n deo
bonū sig. mag. īmesitate vūitat et g
in deo malo sig. oppō īmesitate q ē
fūtas cū in eo sit pūitas et sic in deo
malo sig. qūitas et pūat īmesitatis.
Vūitas ē sig. hēre pūe fūne rōe mag
sue etūitatt et malū nō rōne sūm
sit pūa vūitat et sig. pūat fūns et si
deō bonū rōne tanglū rūbi in lūndū sig.
pūitūe s deō malo pūatīe. **V**ūitas
dei bonū maior est si mīpa et mī ē ē. ei
bonū mag. etūitas potas sapia vū.
et sū pūū. q si nō sūnt idē qm si nō
sūnt idē vūitas quidē dītat ē i maior
qz sic sūnt plēbz vūitates et pūns plēbz
dī et ita deō pūatīe mīoritat vūitatis
ē bonū mag. et pūitās i qūrdas cū dē
malo in mīoritate et pūone magis
vūitat et qd ē impossibīlē ut qūetās
cop sit i tanta mīoritate dīe q deō
bonū nō pūitat ē dīū malū. **I**n
vūitate g. dei dīg. sūnt idē mī et sic ei
volūtas cū sit i pūa et vūitas odit dīū
malū cū iocēz sue malū sit odibīlē. **E**t
qm in deo volūtas potas vūitas qūitū
cū alia ista sit idē q alia pūat iocēz.

Voluntas bene potat deum, malum ^{absente} ~~bonum~~
 ratione bonitatis, quoniam ens et bonum et etiam
 et bonitas quod utitur quod si sunt duo diu alig
 bonum et alig malum tanta erat potestas vo
 luntatis ^{de malis} in malicia quanta est potestas vo
 luntatis dei boni in bonitate sic secundum e
 quod manifeste sequitur quod similiter probabit
 deum bonum manifestum est quod si sunt
 duo diu alig bonum et alig malum pro
 aone infinite equalitatis quod habent in
 quantitate eandem puritatem quodlibet eorum erit
 aliud et nichil quod est manifesta quod dicitur
Negatio negas deum malum esse et affir
 mas deum bonum esse in potestate in
 in entitate dei in finem entitatis in finem
 unitatem in finem bonitatem magnam
 eternitatem perfectionem et in finem impossi
 bilium puritatem puritatis desinit non
 ens et in ipsa entitate unitatis et esse
 dei. Et nemo negas deum bonum et
 affirmatio affirmas deum malum esse importat
 in entitate dei in finem esse in finem
 unitatem in finem malum puritatem puritatem
 desinit et in finem impossibilem bonitatem
 magnam eternitatem perfectionem quod est
 impossibile quod prima negatio et prima affirmatio sit
 in y manifeste et cetera due in 3.

De figura .S.

Simili in sic de figura .t. et 3. o
 diu diu figura .S. in quatuor pte
 nam in prima pte tractat de qua
 lencia et quod figura .S. in y. dam

doctrina de modo procedendi pte. sue ordinat
 ipse .S. in y. pte ostendit doctrina quo
 t. po. in .S. si in quarta pte illud man
 festat doctrina applicationis illius ad pte
 et eorum. videlicet modum de se de de et assiduum
 de bonum ad pte et eorum.

De prima parte .S.

Figura in quatuor quadrangulis di
 uisa est in .S. .e. .i. .n. .r. .i. .p. .at
 .S. .b. .v. .u. .e. .r. .o. .e. .s. .b. .e. .t. .h. .z. .t. .r. .e. .s.
 potestas de quibus agit quod sunt in eorum in
 illis et voluntas et quoniam ipse potestas in
 diuina opera. scilicet .r. .o. .e. .i. .n. .r. .i. .p. .e. .q. .u. .e.
 diuina modo in fluxa sunt ab ipse po.
 ad omnia .S. .i. .t. .o. .e. .q. .u. .a. .i. .n. .h. .a. .r. .f. .i. .g. .a. .p. .o. .t.
 sunt et actus. notitia. fiat quod aia diu
 in modo operatur sub ratione diuina. .S. .p. .e. .r.
 operandi. **E**st autem .e. .a. .c. .t. .o. .q. .o. .g. .g. .a. .t. .o.
 de silibus .S. .e. .d. .a. .p. .e. .t. .e. .c. .u. .p. .e. .u. .e. .f. .i. .n. .i. .s.
 suas agendo ut non sint oiosa sunt exis
 tat in magnam bonitatem unitatem et eo quod pte
 aora sunt ipsa .S. .e. .d. .e. .x. .p. .n. .d. .o. .z. .a. .g. .e. .n. .d. .o.
 quod exnodo in. **E**st quod .e. .p. .d. .u. .c. .t. .u. .z.
 ut sit ymago in qua potestas in unitate
 cen. aie aperat, cum ipsa aia et eia po
 tencie sunt in .e. .r. .e. .p. .i. .n. .t. .a. .b. .l. .e. .s.
End
 istud .e. .i. .n. .d. .u. .c. .t. .e. .s. .u. .t. .e. .t. .a. .p. .l. .i. .c. .a. .t. .e. .p.
 babitates et diuines ipse .e. .h. .i. .t. .e. .i.
 conclusionem in bonum aie .e. .t. .a. .n. .i. .z. .s. .i. .t. .a. .n.
 gere obiectum ^{in eorum} habile sit et ipse.
 aonatu atque obiectale, et ab ipse
 obtingete quod .e. .e. .e. .t. .i. .d. .i. .o. .a. .n. .t. .u. .i. .d. .a.
 et quod .e. .e. .t. .o. .b. .i. .j. .s. .u. .i. .d. .e. .h. .i. .t. .r. .a. .c. .o. .e.
 finis et si istud modum agat de .e. .i. .n.

+ et ipse verum

hac arte cuius uo in p. hinc doctrinam
exhibet ut m. t. dicit et sic etiam in se
in figuris alijs apparet. **I**n uirtute ip
e. out. i. eo qd. e. indiget qnqz mouet
r. ad. 2. ut p. an. e. maiore heat p
cor. et. e. p. r. magis in uirtute acquirere
possit et p. resistere uirtutibus. **U**nde
quodamodum. e. i. latet in uirtute. b. et p
truncis e. i. tractat. e. d. ipis in hac arte
qm. si tractaret. d. illis q. p. uirtutes et
influenciam earum hinc qd. hinc sic
in uirtute recipi possit. **U**n. iacet in hac
figa ut suppone intelligit uirtute heat
inquirendi p. rone. e. 2. 3. racione. i. na
ro eo q. n. supponit ee uirtutem aut falsum
id qd. sup. affirmat. ut negat. tunc
intelleto maiore uirtutez h. i. inuestig.
et melius p. r. et filit. ex oibz p. ad se
attinere et eas m. b. ul. m. f. et i. d. ut
i. h. in uirtute et qd. d. hic de intellectu
pot. d. i. de m. d. uia. 2. uolunt. **U**nde
reperit. ars ut art. uolens tractare de
n. se heat ad ipm. n. tractando de ipo
tali m. q. l. h. r. uirtutis illius qz pot.
e. i. figa. **S**i alit. oibz ad fidei p. r. m. c.
sic ut i. rone. e. i. art. oibz h. r. no pos
eoz. no pot. q. uirtute. n. i. e. i. tunc d. d.
d. rone ipis. n. et asserere rone fidei
oibz ee uirtutem ul. flm. put. uirtutis fidei
tunc. **U**n. e. ens de filit. e. r. n. cos
titutum et ideo e. r. qdaz q. fusio i. qua
p. r. b. indigeste sunt qz de ipis f. filit.
ul. d. filit. ut p. r. b. uirtutis f. i. a. f. i. a. d.
no e. asserim. h. p. r. q. dubitatum ul
ambiguum et ideo ipz. n. s. oibz e. et

matia q. fusio ipis. e. i. n. ut tunc af
firmans ut neg. a dubit. se p. r. oibz
sic elentat. sup. oibz a q. fusione. p. ma
ti. r. oibz q. r. a. d. i. s. p. r. e. d. i. a. se p. r. e. f. i. c. a.
a a q. fusione ipis p. r. e. m. a. t. i. e. r. e. a. d. t.
2. d. t. e. i. a. q. n. e. i. n. o. b. i. e. t. i. e. f. a. t. i. g. i. t. a. s. u. t.
r. e. q. e. s. t. a. t. i. i. p. o. r. s. i. c. n. a. d. u. f. a. t. i. g. a. t. a. e.
q. n. o. p. o. t. s. u. p. o. r. t. a. s. u. a. q. s. u. a. r. e. i. e. e. s. p. e.
a. f. i. c. o. p. m. u. t. e. a. r. e. d. i. e. i. q. s. u. p. m. e. m.
U. n. d. e. x. p. o. r. a. u. t. **S**u. t. g. e. i. n. q. a. d. r. o. e. z.
m. a. t. i. e. e. t. p. u. a. c. i. o. i. s. i. p. o. t. e. r. a. m. r. e. t. s. t.
e. i. a. m. h. i. t. u. i. p. o. r. e. r. o. n. e. f. o. r. e. e. o. q. i.
p. r. e. o. b. i. e. t. i. g. r. n. d. o. z. s. b. q. s. u. s. i. o. e. d. u. m.
d. u. a. c. t. i. p. e. e. x. p. o. r. t. e. p. p. o. r. e. a. c. t. u. r. o. e. q. s. u. z.
o. m. n. i. s. f. o. r. m. e. e. t. m. a. t. i. e. **U**nde. r. u. o. t. r. a. c.
t. a. d. u. m. e. i. q. n. e. h. q. s. e. h. z. p. u. a. t. i. e. a. d. q. n. e.
n. a. g. e. n. t. i. s. n. r. e. d. e. r. q. i. s. r. u. t. q. n. e. m.
c. o. r. r. u. p. t. u. r. e. t. b. e. n. i. t. i. i. p. u. a. c. i. o. e. z. **P**o. t. e. r. a.
a. r. t. d. u. i. d. i. c. a. t. p. r. i. p. i. a. t. u. t. s. i. t. i. r. e. t.
s. i. s. i. t. i. u. l. l. o. n. o. q. c. l. u. d. a. t. a. s. s. e. r. t. i. e. q. e. c. u. m.
i. l. l. a. q. i. e. m. a. n. e. a. t. d. u. b. i. t. a. t. a. r. o. e. i. p. i. q. r.
q. c. l. u. d. e. d. o. a. s. s. e. r. t. i. e. r. e. p. u. g. n. t. q. s. t. i. e. s. u. e. z. f. i. n. i.
h. i. n. q. a. r. t. i. s. e. t. f. o. r. t. e. p. o. t. i. t. d. m. e. d. a. t. i. o.
r. p. n. d. i. s. d. r. r. s. e. t. r. a. s. s. e. r. a. t. i. n. n. s. u. p. p. o.
o. b. i. e. t. u. m. b. l. f. l. m. p. o. s. s. e. i. n. u. e. n. i. d. e.
p. r. e. d. i. s. c. r. e. a. t. f. g. b. t. n. t. r. a. s. s. a. t. i. n. e. s. i.
o. b. i. e. t. u. m. e. d. e. z. b. l. m. i. s. i. o. b. i. e. t. u. m. e. f. l. m. **U**n.
n. a. r. t. r. l. a. m. p. o. t. a. z. d. r. q. i. a. c. e. n. a. z. t. r. a. s.
m. u. t. a. c. i. o. e. r. t. e. n. e. a. t. n. o. p. o. t. u. t. i. q. z. h. i.
a. r. t. i. s. r. e. c. i. p. e. u. t. u. t. i. n. f. l. u. e. n. c. i. a. n. e. c. a. b. t. i.
Unde. q. p. r. e. s. b. s. i. c. u. a. t. e. s. u. n. t. e. t. q. d. i. c. a. t. e.
i. t. a. d. e. b. n. t. i. n. m. e. t. e. a. r. t. i. a. c. e. t. h. i. g. r. a. c. i. a.
m. r. i. t. a. q. s. i. c. u. a. d. s. u. n. t. i. n. m. e. t. e. p. r. i. t. i. h. i. n. q.
a. r. t. i. s. d. u. m. i. n. u. e. s. t. i. g. a. t. p. r. i. c. u. l. a. r. e. m. u. s.
c. e. n. d. o. b. a. m. e. t. a. u. t. d. i. d. u. q. u. a. q.

q. pulli mod. p. que. e. r.
e. i. p. a. a. i. a. f. i. l. l. u. a. i. t. b. r.
n. e. t. i. h. a. c. a. r. t. e.

tunc etiam cum. t. iudicet de. b. c. et
 hoc ipse spes lacet no resistendo ad cor
 piteat et qdices bt p eaz signes et
 ututem ium iudicuz recipe possit

De scda parte. 8.

Hic et doctrinam inqrendi
 ppetates. 8. et potestas ei
 damus in pnti pte. 8. de inuestiga
 tione ppetatu ioluitate cu ppetatibus
 et qdices tangloz. t. tractare pntediz
 quo ad pns nam p istaz inuestigaoez
 manifestabit una qno cete ppetats. 8.
 debeant iuneri. **V**irtus ee. dignat
 in anglo de deo redutur. ff. artiste qlo.
 g. ei. 8. inqere de voluntate. 8. roe bin
 tatis cenae dignatu signit aut hic dig.
 huanam voluntatez ee smu iudate no
 luitatis ei ei ee de filiu. dig. a. iud
 ta est. Ita q. voluntas mag. duracio pot.
 re. b. q. uerut omis ad voluntatem ipia
 8. constituetes eam et sic filz qstituetis
 qurcut ad binu iudicuz et ad binam
 memoria nam qadmdy i diuina ee os
 dig. dei se hnt distinctioe ad pmita
 filia et ppraoez tunc distinctio pmi
 tatis filia et ppraoez ita filz i ee.
 8. filiu de qly ipz. 8. qstitutu e distincti
 se hnt ad memora iudicuz 2 voluntate toe
 distinctioe ipaz poy. **A**ngulu no
 de ceta recolit. f. ut g. intelligat uol.
 no ee suales cum sit pure iudicualis
 e aut potera al roal ex pte rois. 8.
 oyo sig. q. voluntas bz uelle nali qd
 pducit opoes artificiales obtatas bt

voluntas sui filz qd e uelle pduce possi.
 p tangloz iudem inqut de uolu. pntle.
 denotat ei diu voluntatez toe su ee dis
 tinguiblz cum plis filitudies bntte fil
 aduicem eaz qstituat qcorda fil uolu.
 ee binam. In uoluntate ig. omis filitudies
 pde sunt exndo et agedo qcordes no at
 quantes aduicem si uelle nolle uolu.
 fut i bono. 8. aut fut i malo sic omis
 pde filitudies rone male agedi sunt
 q actum exndi qe sunt q fines sue ipis
 In voluntate etiam cadit distinctio roe agi.
 eo q ipa uoluntas. a. m. odit. distinctioem
 g. bt agendo rone uolendi et noledu qd
 tn est p actus eo q oboz qda fut dilu
 bilia et qdam oribilia bt uoluntas libz.
 heat btendi suobelle et suo nolle et. c. r.
 constitui possint. **P** tangloz rubeiz
 de voluntate inqrendu e rone sui pnt
 medy 2 finis in pnti quid denot spq
 actu agedi uoluntate qnq ee qnq noce
 et qntas ipam uoluntatez utualit ee
 qntam et suu uelle ul nolle ee etia
 utualit qntum. **E**ffices no denota
 eam etne ee uoluntiam et hoc fecalit
 8. magis sig. eam ee materialit uol
 bitem hntem ppetatem possibilem q
 diligit se ipam cum funduella iustu
 atue appetate actia ex se et ex ppetat
 pa sina ex se ut finis i manoz qntat.
 btut acipi possit et ad ipz fine meliq
 qfugi et in ipo fine meliq et plo dis
 tare a puaoe actq uoluntate mag. 2 r.
 atq i mpos omium diu suaz iust
 qntate meliore in bono mag. 2 r.

+ diligit, et alio modo

p qd agendo possit se magis filare suo p.
Maior e voluntas diligendo res sbales
 q animales eo q res sbales simpli di
 ligibiores snt acmibz cu plo hant
 entitat et stitudi. dei / mioritbz. et
 mioritas sbale et acti denotat indu
 p que voluntas ppetatebz agendo se ma
 iorifica. et miorifi. et h diliget ut odie.
 et denot etia ipaz volu. ee maiorem
 diliget. bonz mag. et intelligi uelle et
 recolere q m diligendo castu bonz mag.
 u. mthi. enim uelle / recolere multo
 miora snt i bonis et q sbesepate ab
 intelligere uelle et uelle / equitas at
 snt voluntate ee adqntes qtu pot sum
 volutu et suu uoluble adqndo bonum
 voluntz cum mag. voluto et et snt alijs
 ut ei9 uolutu i bono mag. et sit filis bo
 uoluto mag. uoluto et ipig. a. et ei9
 et uelle bonz mag. et filig uille diuio
 mag. et **A**fro denot uolui. hie ppe
 diligendi et nego cam hie ppetate oie.
 cu afro et uoluble qd det neg uero
 et uoluble dubita at cum sit i uoe me
 itez afroem et negne repntat uolu.
 hie p aliqd mduz ppetate diligendi id
 quod e odibile et odiendi id qd e dilig
 et m hoc importat dubita uoluntati
 librp arbitum zone possibilitati uted
 afroem ul negne ppetate hmea ul ody
 cam ipa uoluntate tamen nulla hnt
 possibilitate resistendi entitati libetate
 sue cum impossibile sit diuine uolui.
 ipam libetatem reduci i no ens, sine
 agi

Voluntas non
 potest cogi

Sequitur de tertia parte. 6.

Regulam damq et doctrinam
 in hac pte mssedi tinnos
 t. i tinnos. 8. bt art. uoles
 miorere pti doctrina heat mssedi tang.
 t. alia palu. nate ety bt bne mente
 teneat qonem quode. 8. sibi fia fuerit
 et bt sic tanglos. t. mssedi i tinnos. 8.
 q. fides neutu destant. **A**d qonez
 ig. fiam de. 8. recipiat arti. tangulum
 lundum et cuspiciat angly ubi est
 rata intellectualis dntu recurat ad
 anglm ubi e deq bt unitate eaz dig.
 ad meoriaz reducat ut de. 8. tractet m
 illa qoe frone bni. cen ipig. 8. et ioe
 boitat mag. et de qly. 8. agyat u eroe
 racis cu ipz sit rata rata de filitudibz
 dei deinde accipiat angly opa. et cusp
 piciat quo. 8. agit artificiali nate et
 melle et sic tenedo metu ad foraz qois
 melleto i uute hiebt atug pti. abst
 endo 2 opado filitudies 2 eaz siet
 aplicare saluis semp odicoibz agloz
 et s. **I**n. 8. e intellectualis dnta m
 filitudies de qly agyatuz est m hoc
 qz boitas ei9 no e magnitudo neqz dur.
 ei9 et. 2 sic de alijs et licz ipa boitas
 ipig. 8. sit bna ead i radice creatie
 ety distincta zone distinctis ppetate
 ipa ead. boitas e alioi. m mceia
 et alio i intellectu et alio m uoluntate
 ipis potuys e pntibz distinctis uoe diu
 sitat ppe. suaz. Ita t. q ppetas non
 distingat sic q mceia heat ppetatem

a actiam

a non

intelligi et volendi et ut illud recolendi et volendi
et sic filii de voluntate. Est alia dicitur.
n. s. p. r. istam dicitur. e. r. n. r. q. s. ut dicitur
tunc actus. **C**oncedatur et est m. s. quia
plures similitudines ad unum. se hinc dicitur
voluntas magis et ad memoriam intellum
et atq. actus. b. c. d. ad unum. e. et sic
de aliis. et. e. r. n. r. ad actum ipso. b.
Concedatur vero e. m. s. p. actus dicitur
q. n. potest sue agut q. illa p. n. de q. b.
q. stitute sunt q. ad m. d. e. agut de malo
q. b. r. tatez sua radice q. n. h. z. obiecte
z. et. r. obiecte. p. et sic filii de n. r. 11
Sed igitur q. tangit b. r. d. p. o. r. est
judicium d. p. t. u. l. a. r. e. m. p. p. o. t. o. et non
i. o. p. p. o. t. o. q. m. a. e. r. e. c. o. l. i. b. l. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i.
et. a. m. a. b. l. e. et e. p. n. a. z. f. i. s. i. p. s. o. b. i. p. o. a.
p. d. u. a. t. e. b. b. t. i. p. m. s. f. i. t. m. e. d. i. u. m. p. q. u. o.
a. f. i. t. r. e. c. o. l. i. t. u. m. i. n. t. e. l. l. e. et d. i. l. e. c. t. u. m. a. c. c. i. a. z.
b. t. b. f. i. t. p. n. a. z. o. n. e. f. o. r. m. e. h. i. n. s. p. p. e. t. a.
r. e. c. o. l. u. t. i. a. z. i. n. t. e. l. l. e. c. t. i. a. z. z. v. o. l. u. t. i. u. a. b. t. p. s. e.
r. e. d. u. c. a. t. i. n. s. e. f. i. l. i. t. u. d. i. n. e. s. p. e. r. i. o. n. e. f. o. r. m. e.
et m. r. o. e. m. a. t. i. e. q. u. a. b. z. o. n. e. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. e.
v. n. d. e. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. c. o. n. s. t. i. t. u. t. u. s. e. s. t.
Et q. m. i. p. m. s. p. s. e. r. e. c. o. l. i. b. l. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i.
et. a. m. a. b. l. e. e. s. t. b. t. m. a. g. i. s. f. i. t. c. a. t. u. z. f. i. l. i. a.
z. b. t. e. c. i. a. l. i. b. e. r. a. t. p. l. o. h. e. a. t. o. n. e. f. o. r. m. e.
et. m. a. t. i. e. i. n. r. e. c. o. l. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. et. v. o. l. e. n. d. o. s. e. z.
i. n. s. e. et. e. x. s. e. et. p. s. e. et. a. d. s. e. f. i. l. i. t. u. d. i. n. e. s.
istud agit attrahit virtute intellectus agentis et eas
i. n. s. e. i. m. p. r. i. n. t. et. q. u. i. g. i. t. v. i. r. t. u. t. e. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. s.
istud potest p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. b. a. u. t. e. m. e. d. i. u. m. q. u. i. n. t. u. m.
o. n. e. p. o. r. et. p. o. r. c. o. e. s. q. u. i. n. t. p. o. t. e. r. i. e. *agut*
sue i. q. u. i. g. e. n. d. o. f. i. l. i. t. u. s. s. p. e. r. i. o. b. e. r. b. u. z.
f. a. c. t. u. a. t. h. e. n. d. o. c. a. l. a. b. o. b. i. s. et. i. m. p. r. i. n. t.
m. e. d. o. e. a. s. i. n. s. e. u. t. p. o. m. s. e. x. t. r. i. n. s. i. t. u. t. e. s.

ipso. b. ipm. dicitur sit q. stitutum ^{actu} **A**ttu
extensum et instati. successe t. n. r. a. c. o. e.
i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. s. i. n. e. i. n. t. e. r. i. o. r. i. s. p. a. n. i. b. i. q. u. e.
f. u. i. t. e. r. e. d. u. c. i. t. a. d. a. c. t. u. s. p. r. i. n. c. i. p. i. o. q. d. a. d. t.
i. b. q. n. l. l. g. r. a. t. et. q. n. e. c. a. d. i. t. i. z.
et. i. m. p. p. h. e. i. g. q. d. i. a. s. u. t. d. e. t. a. n. g. l. o.
r. u. b. e. o. i. b. s. i. m. p. l. i. c. a. t. m. l. t. a. d. t. a. n. g. l. o.
r. u. b. e. o. m. s. q. p. p. t. n. y. m. i. a. p. l. y. u. a. t. e. m.
d. i. m. u. t. i. g. v. n. d. i. f. i. c. q. u. e. d. i. a. s. u. n. t. e. x.
p. l. i. c. i. t. e. d. t. a. n. g. l. o. r. u. b. e. o. i. b. s. f. e. a. q. p. e. r.
p. d. i. a. i. m. p. l. i. c. a. t. i. o. n. e. d. e. t. a. n. g. l. o. r. u. b. e. o. m.
s. q. u. e. s. i. m. i. l. i. t. e. x. p. l. i. c. i. t. e. d. i. a. p. o. s. s. i. t.
t. r. a. c. t. a. d. e. s. t. i. t. a. d. e. i. p. o. t. a. n. g. l. o. r. u. b. e. o.
i. n. p. p. o. t. o. b. i. d. i. z. i. b. s. q. i. u. d. i. c. i. u. m. n. o. q. d. i.
r. a. t. s. i. n. e. r. e. p. u. g. n. e. t. h. i. s. q. u. e. h. i. c. d. e. b. s.
d. i. c. t. a. s. u. n. t. c. i. u. m. s. i. n. t. p. o. b. a. b. i. l. i. a. m. a. i. s. f. e. s. t.
Quare est. b. m. e. q. m. i. et. m. i.
q. m. n. et. m. n. q. m. r. e. c. o. q. a. e. s. t.
r. e. c. o. l. i. b. l. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. z. a. m. a. b. l. e. n. o. a. u. t. o. d. i. c. i.
et. q. m. e. t. l. l. o. c. o. c. e. d. a. t. m. p. r. i. o. r. i. e. b. s. *nam*
m. i. g. r. o. e. l. l. o. c. m. a. i. g. n. o. z. o. n. e. b. f. e.
g. **E**quitas aut. e. m. s. p. b. c. d. i. n. a.
e. q. l. i. t. u. t. e. s. u. t. r. e. c. t. i. m. l. l. i. c. z. a. m. a. b. l. e. s. e. t. m. i. g.
e. s. t. z. o. n. e. s. b. e. m. i. g. n. o. z. o. n. e. a. c. c. i. n. a. t. u. s.
m. a. i. g. e. c. i. n. y. n. i. g. n. o. m. z. et.
s. i. c. d. i. l. i. b. y. i. s. t. d. e. p. t. i. n. i. p. n. e. i. b. i. t. *multa in hac vita*
p. o. t. d. i. a. n. m. i. g. q. e. i. c. u. m. i. q. u. o. l. z. *supponimus. quia*
e. n. t. e. s. i. t. p. l. y. r. e. a. l. i. t. a. t. e. q. e. i. a. t. t. i. g. i.
p. o. s. s. i. n. t. n. g. s. u. p. p. o. i. s. t. o. m. e. x. t. r. i. n. s. i. t. e.
i. p. h. e. i. g. q. d. i. a. s. u. t. d. i. t. a. n. g. r. o. c. e. o. m.
s. i. c. b. i. d. i. n. d. e. d. i. p. t. i. c. u. l. q. o. b. h. i. n. g.
t. a. n. g. l. i. q. d. i. c. o. e. s. p. o. t. i. g. f. u. e. t. n. a. d. a. h. i.
i. u. d. i. c. i. u. m. f. i. c. i. n. o. p. o. t. a. s. s. i. t. i. c. f. a. c. t. u.
et. s. i. n. e. h. i. t. u. s. i. c. t. i. f. i. c. o. **E**st aut. b.

multa in hac vita
supponimus. quia
non intelligimus.

ens actu et ideo ipz. s. affirmabile
et qm. s. no est lapis ut azm. ut aliq.
huius. e. ipz. s. negabile ee lapide ut asi-
nuz ut aliq. huius. ne i aliquo istoz est
de. s. dubitable preterea afirmacio neg-
oritur ep. m. cu afirmacio quiciat dilecti
et negatio odio dubitacio at orit ep.
r. auz sit confusum et qm afirmacio ne-
gatio suppositie in m. qm sit qusio d. n.
m. e. r. tuc tedit afftie afirmacio d. m.
ad. e. et negacio de m. ad. r. preterea
ens et possibile sunt afirmatie in. e. et
no ens et impossibile negatie i. r. Cum
igit tanglz nigz heat ita ee in. f. n. n.
sic nuc dicitur est idco iudicanduz ed
puctatibz. s. p tanglz nigruz Ita q n.
corz que de ipo dca sunt destruat f.
semp gcludat in. s. ex pte tangli m.
gr. p maiorez entitatez et possibili-
tatez qcordatez ipi. e. et p maiore no
entitatez et impossibilitatez qcordate
ipi. i. Ita q in gclusione maior epucia
p. sit obm ipi. e. et maior epucia. 3.
sit obm ipi. i. qm. d. artista istu indu-
hiet in suis gclonibz destrueret vti
qduos tangli nigri in. s. et equiso
quos reale impo est destrui cum sit
necessarie *De quarta parte. s.*

Hec presens pres est de modo q
dat doctrina aplicandi p. t. v.
muisale ad pti. et eg. istomodo ut pa-
tebit ponat qo et sit he. Vtruz sit
dua int. eaz. s. et sumz ee no at
hic mtedig simpli detrmare qonez
s. soluz dare moduz inqedi puctare

uidz soloez ppte qonis aplicado que
tanglz. t. ad pposituz et in hoc reuela-
bitur via prosequedi. s. hac artem
ad cetaz qones d. s. q fieri possunt. In
pna. ig. attedenduz est in que loca cadut
terminy ppte qonis et manifestu est
q pmo cadut in tanglo liundo i anglz
de acata melle. in hoc qd dicit dria in
. s. qz cum ibm istuz dria sit simpliciter
intellectuale oportet ipaz dria ee in
tellectualez et cadit sile in anglm d. deo
in hoc qd dicit eaz. s. h. retortur hic ee
ad hac creatura intellectualez que e. s.
p similitudiez. s. q ee est in. a. et p quaz
a. opaty est eaz et ee ipig. s. artifi.
quoad se et naliu quo ad. s. et cadit
sile in anglz dria in hoc quod dicit ee
et ee illa eencie / eo q ee dicit ad ipz
ee p moduz potencie et huius spz esse
vero p moduz acty illa potencie et hi-
ty / sic melle et melle et cadit in co-
cordaciaz qz impo est altuz ee sine al-
tero et in hoc sunt in eglitate. s. ee est
ppt ee et in hoc sunt in maioutate / 2
nimozitate / naz sba est ee aggregatum
de forma et de m. que sunt eencie sba
que est ee extensuz ab illis qstutitu
et ita forma et materia que sunt eeci-
sunt pnap. quuccio aut btiqz e me-
diuz ee vero extensuz sba sba e finis
et istom cadunt in m. qonis i tanglz
rubez et aocem. Hodo sup istos tunc
adducat artista gclones suas p gdi-
aones anglor. t. et si gclones anglo-
rum. t. ofendant ens, et necessitate,

no qonez d. dria
int. eaz. 2 esse

sed: pportat qonez tenenda e afirmacio;
 si uero consenciant no ens et impossi-
 bilitatez tenenda e neg. et iste e modo
 genialis et valde nccig. s. hac artem
Quoniam deo bndm e similitudine raut
 idco. s. ad similitudinez suas sed: q ipz
 s. similitudinez ei9 recipere potuit bnd int
 eaz. a. et sing. ee no e dria qz bonitas
 magnitudore differet ee et ee quode
 impossibile. tunc aut hunc similitudine
 no videtur ee dria int ee et eaz ipi
 s. s. qm. a. no pot tantu influe similitu.
 suas in alienaz eaz qntuz in suamet
 cum aliquid aliud ab. a. tantu recipere
 neqat manifestuz e idco dria ee int
 eaz et ee ipi9. s. Alioqn tunc possi
 recipi de unitate eencie in. s. qntum
 in. a. qd est impossibile manifeste. **I**n
 s. sunt plures similitudines dei q sunt boni-
 tas magnitudo durao potas ut et ap-
 pellantur istas similitudines formas. hec
 aut distincte sunt admixte. hntqz co-
 cordam qm alia est porta ^{alia} nra alia fin
 alia pot ee in constitutione vni9 esse
 tm ipi9. s. **E**x tali qde pcedat
 attigit. f. s. plures formas pdae ipi9
 s. ee essenciales ipi9. s. ex ipis aut
 infinit est vni9 ee ipi9. s. manifeste
 igit attigit in hoc solutio ppter qoms
 ex parte afirmacis qm si neg esset
 vera in plm qde formas no esset distinc-
 tio nra ee aie eet vni9 quod e impo.
Et rubeuz e quoddaz pncipu in hac
 arte valde vni9 sale tunc pncipu

medi9 2 finis cophendit ei sub pncipo
 medio et fine omnia hntia pncipium
 mediu9 et finis. **E**x hoc igit pna.
 vni9 sale descendit ad istud pntiare
 qd e esse ut no ee dria int eaz et ee
 ipi9. s. vni9 sale ei omne ens acatur
 ratione pncipi9 hz itiaone p mediu9
 ad finis. **H**oc itaqz considerato in vni9
 pncipatis stanz orit ppter qoms solo
 ex parte afirmacis coq affirmacio in
 h concordat cur pncipatis qd dicit dria
 ee int eaz et ee. s. neg vero qd dicit
 et in hoc pz solutio ex pte afirmacis
 ee manifeste vera qm si neg esset in. y.
 et affirmacio in. z. eencia qde. s. nequaqp
 se hret ad finis. esset destructu me-
 diu9 ut si se hret ad ee et equis h eet
 sine dria pncipi9 mediu9 et finis quode
 manifeste impo. **M**aioritas bona e
 maior in ee creato qm in ee creata illig
 ee tuz ipa ee se heat ad ee no at co
 Et idco qz maioritas maior e in esse
 qm in ee. ratione finis declarat mani-
 feste in isto vni9 sale pcedonez afirma-
 tuaz veraz illud pntiare qd hnt qnt
 s. pportat qonez naz supra q. afirmacio
 eet in. z. maioritas quidez minor esset
 in bonitate eendi finis qm in ee et pnci-
 puz sine dria ipi9 tencie et ipi9 esse
 maioritas no possit ee maior in alio
 istoz qm in altero in porta qone dicit
 afirmacio dria ee int eaz et ee. s.
 negao no dicit no ee dria int eaz
 et ee ipi9. s. **A**tcedenduz est igitur

quod magis

que istarum plus implicat entitatis et
potentis et possibilitatis in esse et esse
anime et concludendum est per maiorem
entitatis et possibilitatis vel affirmatione
ut negatur cum maiestas/ens/ et
possibilitas simpliciter quod tendit cum esse
quod quando potestates rei non ens non im-
possibilitas et minoritas simpliciter cum non
esse quod destruit potestates rei restat quod
quod si sit de propria quod concludat quod afir-
mativa est tenebatur/cur/ affirmativa im-
plicet potentie concordantiam principii me-
di et finis veli. contra quod tunc in po-
tenter/et/ negatio non implicat hic
minoritatem et potentiam quod destruit
consequenter entitatem et possibilitatem
concordantiam principii medi et finis
quia destrui est impossibile. *Sequitur*

et figura. a.

Hec figura. a. in. e. pres didit
sic cetera figure quod pres sunt. In
prima quod hanc primum dant doctrinam
inquirendi quod rationes dicuntur. a. scilicet
una earum cum alia. In secunda vero parte
dantur modus inquirendi quod rationes p-
t. In tertia doctrinam applicandi brevi-
ter ad propositum. scilicet utendi ipsa arte
scilicet in. e. parte et brevia explicationem
longum quomodo ad hanc figuram appli-
cationem tunc et partem hanc artem
Vnde sic de hac figura in hac brevia p-
dicet sic suum modo de ceteris figuris
intelligendum est

De prima parte. a. :-

Bonitas dei ratione sui habet
bonificandi et hoc simpliciter bonifica-
re suum quod bonum/sum/ quod bonificare est suum
suummet bonificatur de suamet esse et
na. si hic intelligitur/et/ quod dicitur boni-
tatem bonificare et magnitudinem magnifica-
re/et/ hoc autem dicitur sub ratione suo-
siti. i. quod patet gerando dicat filio quod
habet et ideo attingit quod dicitur simpliciter sub
ratione bonitatis. scilicet sub ratione suo-
boni personalis habet autem dicitur e agere
bonum in se et de se ratione sui ipsius/et/
hoc idem sequitur quod hic de quod dicitur
bonitatis ratione ipsius bonitatis sequitur
de dicitur magnitudinis et de eterni-
tate ratione eternitatis et sic de aliis/ ex-
ceptis media et dicitur de/que de deo
ad creaturam relatione se habent. Bonitas
dei est magna in existere et agere suo/et/
magnitudinis et quoniam ipsa est magna habet
quod dicitur magnam et bona ratione
sui magni existere et agere bonum
magnum ex ipso bono magno existere
hoc idem sequitur de bonitate et eternitate/ et/
de bonitate et potentia suum modo et sic de
aliis. **B**onitas dei est infinite eterna
ratione magnitudinis sui et eternitatis atque
eternitas est infinite bona ratione magnitudinis
sui et bonitatis hoc idem sequitur de istis vel
de aliqua istarum cum aliis. siue de aliis
cum istis vel cum aliqua istarum suum
Itaque quod earum habet rationem agendi ex
alia ratione sui et tunc earum sicut
bonitas que habet quod dicitur agendi

Non dicitur
quod dicitur
correlis
intellectus
namque
et prout
habet
habet

Am/seru/ordin

bonificatiū ab eterno ratione sui et ioc
 sue magnitudinis et eternitatis. **B**onitas
 magnitudo magnificatiū et eternitas et
 nificatiū. Itaque bonificatiū magnificatiū
 eternificatiū et sit bonū magnū etnū
 et quā de ordine magnē et etne
 bonitatis et bone et etne magnitudinis
 atq; bone et magnē eternitatis et sit
 de alijs est productū. **B**onitas dei
 est infinite potens ab eterno ioc
 sue magnitudinis et eternitatis et po
 testatis et nō solum potens ymo et
 ipamet potestas qm nisi sic eet nō
 esset infinite potens ab eterno ioc
 sui ipi et magnitudinis et eternitatis et
 potestatis et quod seq; hic d' bonitat
 et in pte et equezo p magnitudi
 nem et eternitatem ioc tūq; istar
 eodez modo sequitur de quib; ipi
 maha p alias ratione tūq; sui m
 Et hec e regula gēralis qz qd seq;
 de aliqua ipa p ratione sui et ai
 iust; ahar; seq; de bna quāq; aha
 ratione sui et tūq; ahar; qz qd
 significat in pte de a. respectu die
 etne intelligendū ē in gērali
Bonitas ē sciens in infinitate etnū
 et potatis et in eternitate infinitatē
 et potatis atq; in bonitate infinitatis
 et eternitatis rone sapie et rone sui
 ipi cum ipa sit ipa sapia et equis
 atq; rone magnitudinis etnū et po
 testatis q sunt omis et queh; ipam;
 sapia cum sint eadez ēē et natura

13
Bonitas et Indivisibilis Deitatis et sic
 bene sit ipa bonitas imense et abetn
 sapienter et potens se agere d' bon
 magnū eterno potente et sapiente
 bonū magnū etnū potens et sa
 pienter. **B**onitas dei ē volens qz
 bonū ē belle bonū ē ante volens
 ratione voluntatis et ratione sui ipi
 cū idē sit am; ea atq; ratione mag
 tudinis potestatis sapientie et eo q
 ipa bonitas ē ab eterno volens et
 et voluntas abetno bona et in infi
 nitate potatis sapie et ita agit
 ipa bonitas in volendo et voluntas i
 bonificando bonū magnū etnū po
 tentes sapientes et volentes qz tales
 condiciones h; bonitas que ē ipa
 voluntas in volendo ^{quā} attigit sic inq;
 zendo. **B**onitas dei ē virtuosa in
 magnitudine etnū et hūdo virtutē
 in omib; dignitatib; dei qz bonū est
 hec magnā virtutē in magnitudine
 etnū potatis sapie voluntatis
 et ratione magnitudinis atq; etnū
 virtutem in eternitate magnitudinis
 potatis sapie voluntatis et ratione
 etnū et sic de alijs et expride dei
 visio intelligit hūdo pro obiecto virtutē
 bonitatis v' bonitatem virtutis in mag
 etnū potate sapia voluntate et
 et tunc attigit qd cones quas h;
 bonitas ratione virtutis et ratione
 sui atq; ratione magnitudinis et et
 quas hab; virtutē in bonitate rone

nō quom; et bnd ont
 visio intelligit hūdo pro
 obiecto virtutē boni.

sui et ratione capere. **B**onitas est
vera quia magna non ei est magna
nisi est veritas et veritas bonitas
atque in a. est ipsa bonitas cum magis.
et in veritate et eorum. **E**st ergo bonitas
verificans bonum, verificatur et ve-
ritas bonificans verum, bonificatur
ut ipsa bonitas sit vera et ipsa ve-
ritas bona cum magnitudine et. hanc
autem conditionem bonitatis et veritatis sic
affigitur et sic attingendo attingit
quod bonitas est remota ab omni falsitate
ratione veritatis et veritas a
omni malitia ratione bonitatis et sic
dualis. **B**onitas ratione glorie hanc
conditionem non habet et per se indiget
eo quod est sibi pena indigentia pati
atque hanc conditionem eandem gloria ratione
eentie et in gloria ratione suppositi.
Bonitas dei est perfecta bonum enim
est esse perfectum bonitas etiam dei est boni-
ficatio quia suum rationis est agere bonum
et si est bonificatio est igitur perfecta eo quod
in magis et est perfecta et bona et si boni-
ficativa est et perfecta hanc utique prope-
tatem in se bonificabilem et perfectibilem
bonificatur et perfectatur in magnitudine
et eternitate et. **E**t in hoc ostendit suppositum
personalia que sunt in esse dei bonitas. **B**o-
nitas dei ratione iusticie se iudicat
producere tantum bonum quod potest in infinitate
et eternitate potestate et cum ipsa bonitas sit
magna et in hoc significat manifeste

quod deus bonitas ratione suppositi hanc prope-
tatem producat et producibilem et hanc producat
produces et productum in tota esse sue mag-
nitudinis et eternitatis et. **D**icit autem ipsa bonitas
quoad rationem esse hanc in eo quod dicit pro-
ducta et producibilis et attingit suppo-
sita per proprietates personales existere in bo-
nitate magne iusticie et. **B**onitas
dei est largitas eo quod est magis eterna potes-
et perfecta et. **E**rgo hanc conditionem largiendi
in tanta magnitudine et quanta bonificandi
ergo bonitas est largificatio et potens
largificabilis. hanc non est largificativa
neque largificabilis non ratione suppositi heat
propter generationem et generabilem eo quod
non possit tantum largiri quantum est ipsa
in infinitate et eternitate et non de se et
de largitate generaret infinitum per se
sui in bonitate et. **N**on est enim ad hoc
sufficeret non ipsa bonitas est largitas
magis et. **E**rgo. **B**onitas et simpli-
citas in deo sunt una eadem deitas
in infinita magnitudine potestate et eternitate
et. **E**t idcirco bonitati non sufficeret prope-
tas generativa neque generabilis non haberet
propter spiritum et spirabilem qua
bonificans et bonificatus essent quod ex deo
tes in unum cum ipso spirato una eadem
bonitas in se eterna et simplex bonitas
eadem simplicitas in se et eterna
bona magis unum deum trium in se et
potens et in bonitate et simplici ergo ipsa
bonitas in simplicitate et est suppositum

habz ppetatez spiratua et ppetatem
 ppetatez q bonificatio et bonificatio ppetat
 ppetatu simplr in bunitate bonitatis sim
 plicitatis cencie deitatis et **B**onitas
 dei e ipsa nobilitas dei et sic ipsa bonitas
 hz bonificare noble et nobilitas noblifi
 care bonuz. hoc at hzc cap e cu mag
 etnificare et bonitas e hz in se gdiat
 deficiat et gdiat et deficiat et hz
 in se deficiat et naz maior nobilitas
 qua bonitas hzc possit e q in se habeat
 deuz producentez deum et ppetatez deu
 de ipamet bonitate nobilitate et qm in se
 bonitas has conditiones hzet ut nobles
 e et utq defectia in conditionibz suis ita
 q magnitudo nobilitatis deficiet et boni
 tati et quod e impo. **Q**uod bonitas dia
 e bonificatio cuz magne e idco in se
 conditionia et sic ipsa bonitas conessu
 ratione magnitudis hz gdiat media
 tuaz q magnu bonu e in se si no
 hz in se conditiones mediabiles cuz hz
 condicio no sit magna in bonitate et
 mitate et sed potius defectia. hz igitur
 condicio mediata ppetue et illa gdi
 no videt mediabile ppetue attingit
 in bonitate diuina ^{secundu} respectu bo
 nitatis ad cetab dignitates dei et eq.
Quia diuina bonitas e mag super
 efectuz suuz hz ideo dominu sup de
 creatuz ppetuz is est creator sup creataz
 in bonitate et in creataz sup creatam
 bonitatez et dnari. **H**agmiz quidez

bonu est dnium istig dnantis et in
 tantuz etiam q de creatis suis agit
 quo ad ipa creatura naturalr et supna
 turaliter sic in sacramentis et miraculis
 ita q n pot resistere velle voluntatis ei
Quod admodu exphicatio de inq
 sione conditionu bonitatis de bona
 alia et dignitate dei denotat hoc idz
Et ideo artista dum fiet ei qo de a.
 debz recurrere ad dignitatez vt addig
 tates que ppetue ad ipaz qoz sit
 applicabiles et tunc sibi m d3 inuestigat
 gditiones earu sic de bonitate exphifi
 catuz est et semp salua ipis gdi
 omibz inducat conclusionem vt si non
 fiat qo de deo simplr s forsit de
 alijs sic de aia tunc sibi modu ppet
 etiam d3 gditiones bonitatis vt mag
 vt duracionis et ipiq aie inqere qm
 tum pot sibi q ista ppetia siue vati
 ces aie recipiut figuraz et similitudinez
 dignitatez dei et s q ille sunt ppet
 et finis istarum ita q si qo est de aia
 et cadat i eis bonitatez et magnitudie
 et tunc inqende sunt gditiones bonita
 tis s suaz magnitudie duracionem
 et vt mag s suaz bonitatem du
 rationem et et sic de alijs

De secunda parte a. :-

Condiciones dignitatu p tria
 gulos. t. auz gditionibz ipoz
 inuestigat istom. **B**onitas in
 pmo angulo pmi trianguli iduat

nihil est boni
 creati et ppetu.

artistar ad recolendū bonitatem dei et
 eāz ei9 et dignitates aliqua dig^{ti}
 ut digtes ei9 Et idcirco si artista qd
 nōnes bonitatis inqrat eas itaqz
 inquirat quo ad rationes bonitatis
 eēcie magnitudis et et tunc man
 feste fient ei qd rationes quas habz
 bonitas ratione bonitatis eēcie
 et dignitū et p hac manifestatōez
 patebit ei via descendendi ad illaz
 qd rationez quam spalius indiget
 ad qcludendū de bonitate ratione boni
 tatis eēcie et dignitū **P**er
 angulū de creatura addita mag
 tudine bonitati papit artista qd
 qd bonitas hz qd rationez sine p
 etatez creaturaz mag^{ti} quide bon^{ti}
 est creare si autē addat ei etnū
 tūc attingit qd bonitas hz qd rationez
 creaturaz quo ad se simplr si nō hz
 qd rationez creabilez quia sic hēet
 eam rōne alicui9 eēcie aliene
 a se que eēt creabilis et etnificā
 omimode i etnitate immensitate
 potate ut quod est impo^{ti} **P**
 ang^{ti} de opone additis magne
 etnitate et bonitati papit art^{ti}
 qd ipa dei bonitas hz in se ^{in se} int^{ti}
 oponez bonaz magnaz etnāz et
 et sic papit qd dei bonitas hz qd
 rationez oponez bonūz magnū et
 mūm et de se et in se et ad se ac

creatura non
 est etnificā
 olij.

etiam papit qd ipa hz qd rationez
 oponez in creat^{ti} si nō adeo bonaz
 magna durante et sic in se et n.
 pter se sit infituz et etnūz i mag^{ti}
 potestatis veritatis et **T**u dia
 bonitas sit insensibilis papit art^{ti}
 p diaz intellectualē dū dia
 bonitas heat in se res distinctas
 et distinguibiles et addita hūc as
 tinctōm qd rationez attingit in ipa
 bonitate qd rationes distinctas et
 distinguibiles ēē bonitas et boni
 biles et in ea sit qd rationez et p omē
 qd ratio qd rationez et qd ratio qd rationez
 bilis atqz qd rationez in eēdo una
 bonitas ēē deus, qd si nō, ab ipa
 bonitate nō eēt tū remote ma
 liciā qd rationez et onositas **T**u
 ang^{ti} rubeg additū bonitati significat
 temp^{ti} nō ēē d nā etnūz neqz
 illig bonitatis que ē ipa met etnū
 ritas nō simitū qd rationez et nata
 immensitate neqz ipa bonitatis q
 est ipa met immensitas pūatē qd
 denotatur ēē pūatē in bonitate
 ad vero significat ipa bonitate ēē
 sumūz agnūz formale et finale
 nō hūz matiaz sibi coequalm^{ti} in deo
 bonificatio pūatē suū boni
 tabile et additū hūc respectū in
 dū tūc papit artista qd ipa bonitas

in deo
 non est ma
 teria.

habet in se rationes supposito^{rum} ordinatio^{rum}
 nes quatuor et quingentes, in quibus
 et huius in una eadem esse deitate et natura;
 et huius rationes inefabilis huius aguli
 recordat quod quanta est ipsa bonitas quod
 ad suppositum bonificatum in tantum
 dicat eam ipse supposito bonificatum su
 posito bonifica geniali siue spiritali
 per totas etiam divinas addito autem
 ipsi bonitati angulo finis tunc procedit
 actista tot et tantas esse gradus
 in bonitate dei quod impossibile est in ea per
 uenire finis bonitatis magis et et quod
 omne creatum huius in ea finis suum
 ultimum et omnes naturas terminat
 et comprehendit. **R**atione autem ma
 ioritate et minoritate attingitur
 quod neque substantialiter nec accidentaliter
 nec aliquo modo huius bonitas dei in se
 minoritate quod sic non est idem numero
 quod ipsa dei magnitudo quod ordinatur huius
 inmensurabilis sic eternitas eternificati
 uas et ipsa bonitas bonificatur restat
 igitur quod ipsa huius gradatione coequatur
 et gradatione coequatur in bonificatio
 se coequante bonificabili substantialiter in
 bonitate magis eternitate et ipso bonifica
 tiuo et bonificabili in se distatibus
 a maiori et a minori in essentia
 dia huius tamen per comparationem ad naturam
 minoritatem creatura vero minoritate
Cum ipsa dia bonitas sit ens ratione

magis eternitatis perfectio^{rum} deitate
 et infinitum eternum perfectum verum
 et distans ab omni in se et eterne
 et a non ente impossibile. **I**tem est ipsa bonitas
 ab ipso boni super omnia entia afirma
 bilis et super omnia entia est in ea ne
 gabilis et impossibilis non entitas
 malicia puritas puritas imperfectio
 phantas et vel impossibilitas agendi
 in se siue in creatis quod se et quod sua mag
 tudine eternitate et vel etiam quod beat
 dubitatur. **F**aciendum est autem
 quod quodammodo de ordinibus bonitatis
 per terminos et dictum est eodem modo finis
 se huius de ordinibus magnitudinis vel et
 nitatis et sic de aliis secundum doctrinam
 superius datam et quodammodo ordinem
 dignitatem inuestigat per terminos et
 et equis et ordinem ipso terminorum
 et per ipsas dignitates inuestigari possit
 sicut in angulo de creatura. **I**ntelluctu
 creatura huius gradatione recolitur
 intellectus et volitatus etiam est crea
 bilis magnificabilis et quia bonitas
 dei est recolibilis intelligibilis et ama
 bilis atque ratio magnificata et ac
 etiam ipsa natura appetit bonum quod
 bonitas est bona et plus etiam bonum
 magnus durans potens et quod per
 unum fragile transitorium et quod boni
 tas est magis et eterna durans potens
 et atque appetit esse quod ipsa bonitas est
 summum ens actu et appetit finem

qz ipsa bonitas est finis et sic datus
 suomodo. **P**ropter igitur qd pda.
 sunt pda utz bna et doctrina mis
 cendi. a. p. t. ul' egn' so et semp
 saluis ipis qdicoibz cōcludendo
 inducetuz pncipale scilicet doctrinam
 hic tradita. b. m. salu.
De tertia parte. a.

Scdm doctrinam huius tertiæ
 partis intedig manifestat
 biam et moduz aplicadi arte ad
 pportuz de. a. idest ad solued qoe
 que de. a. s. ppetates et qdicoes
 t miorz artis et hē est ptica. viz
 bñs ipis artis nichiloz tamen
 potiqz intedig ad bñe et breuiter
 tradenduz doctrinaz aplicacois ip
 sig artis ad pportuz qd ad fortifi
 canduz qonuz detmīacoēs ul' so
 lucōes et pdoctrinaz quā exhibe
 brimqz in qonibz de. a. implicabi
 bna et modoz ad cetaz qones ppo
 natur igit hē questio de dīa boni
 tate istomodo. **P**otuz dīa bonitas
 indigeat aliquo ex se. vade ad bo
 nitates magnitudiez. a. et ad earz
 ppetates et qdicoes et ad maio
 ritates et fines que sunt in t. et
 qmīscē tīnū cū tīnū et salua
 do cūqz qdicoes suas gclūde
 istom. cum bonitas sit ipamet in
 magnitudo nō indiget aliquo ex
 se quia sic ipa nō esset ipa mag.

sed potiqz puitas hñs mīoritatez
 q maioritatez in fine quo egeret
 quod ē impo. 2 qtra qdicoes suas
 qad quas recurrēduz ē in pma
 et scda pte huius figure bt p eas
 huius qonis soluaō fortificari possit
 et adduci ad eam multe cogen
 tes raaciones. **S**i autē fiat qd
 de mag. dei istomodo. **Q**u. utuz
 deo possit ēē magniq absqz magni
 care recurrere ad magnitudiez pota
 tem bonitatez etnitatez et et ad
 afirmacoēs et negacoēs et maio
 ritatez et sic manifeste videbituz q
 in presenti qone negaco ply impo
 tat enitatis in mag. bonitat potat
 etnitatez et q affirmacio aut ipa
 magnitudo sit ply quo ad existere et
 agere in se et in bonitate etnitate
 potate et q quo ad existere tñ et
 nō agere bonū magnuz in eterni
 tate īmensitate et. q nō pot. tñ
 istud nō posse nō ē q potatez na
 qd potas pot in deo ē dñtñ illd
 sit bonū rōne bonitatis et magnuz
 rāone magnitudis et iustiz rōne
 iusticie et et hoc intelligēduz est
 silitē in ceteris qonibz que de posse
 potate fiunt. **S**i qd de etni
 tate fiat utuz mudq sit ab etno
 recurrere ad etnitatez bonitatis mīg.
 et et ad deuz et maiortate qclūd

p conditiones istoru tnuoz qd assu-
mus sic **S**ic eternitas rone sue ppeta-
tis et racione sue bonitatis magnitu-
dinis et no pot sustine plures esse
deos plures bonitates magnitudines
et imensas et sine principio et sic
pter vnuz tm vnaz bonitatez vnaz
magnitudinez et imensaz sine pnci-
et sine. sic ne plures ee eternitates
preter vnaz tm quonia si sustinet
plures ee eternitates et plures ee boni-
tates magnitudines et imensas sine
principio et sine sustinet plures
ee deos et plures bonitates imensas
et quod e impo. **S**i aut posset
sustine plures ee eternitates ita
q no plures deos plures bonitates
magnitudines et imensas sine pnci-
et sine sic sequeretur q eternitas
maiores hret magnitudines i bonitate
vno dei vno bonitatis magnitudis
et imense sine principio et sine q
in bonitate vnitati simplicis et sic
magnitudo deficeret vnitati etrupta
et p qne bonitas potas et qd est
impo. **¶** Si questio fiat de potate
sic. **Q.** Vtruz deo possit produci
deus. **T**um questio sit de potate
oponis dei recurrere ad deum et ad
oponez in. t. et ad potatez in. a.
Deinde applica ad terminos illos
qui ad questionez soluendam

competit sicut bonitatez magnitudinez voluntatez maiorezatem finem et hoc terminos misce vnuz cuz alio In spectaculo tua qd suas vniuersas eorum qd diceres qd sunt admittes et solue sic **¶** Unde e magnitudo bonitatis In bonitate potate et voluntate qd manifestu est qd ipsa bonitas ratione sue magnitudinis quia hz in bonitate et voluntate ipse tunc pot de sua potestate ratione huius operis sine que est agere qd ratione eendi sine existeri cum Impossibile sit sine finem esse maiorez ratione eendi qd a grandi qd si sic non consequetur finem eius esse eglem hoc aut non pot sustinere ratione bonitatis magnitudinis et voluntatis qd sumus finis earum est quoad existere non autem quoad agere atqz finis potatis est existere quod est oiosum In bonitate magnitudinis et voluntate quod est Impossibile. relinquitur g. qd dicitur potas que e ipse deus tantum pot agere In se et in bonitate sua atqz bonitate et qntum hz existere g. dum tam magnus boni potest et potest producere qd ipse hz existit. tamen ergo e posse finem sic finem existere **¶** In questio fiat de

sapia sic. **Q**uestio. **V**trum in scire
 sapie sit tantum edificare et tantum
 posse qd est ipz scire / cum hie qstio
 sit de equalitate huius operis que est
 scire sapientie et huius operis que e
 edificare bonitatis et posse potatis
 recurrere ad bonitatem magnitudinem
 potatis sapiam et ad eam actus
 deinde ad equalitatem operis co-
 cordiam et fines in .t. et solve isto
 modo / bonitas magnitudo potestas
 et sapia maiorem hnt concordiam
 in equalitate finis qm in inequalitate
 cum in inequalitate finis sit minoris
Et qm oportet in deo ee id p qd
 bonitas magnitudo potas et sapia
 maiorem hnt concordiam / ut magis
 non deficiat bonitati potati sapie
 et sibi p .t. **E**t fiat qd volu-
 tate dei sic / qd Vtrum voluntas dei
 plz possit velle qd habere bonitatem
 hec quidem questio e d actu potati
 dei in actu voluntatis dei scd mag-
 tudinem / ito recurrere ad istos ter-
 minos pra. magnitudo potas voluntas
 et ad actus eorum et in .t. ad deum
 opponere maiorem qm hos terminos
 continet questio explicite nunc aute
 muscendo .a. t. sic ipse **I**n deo
 sunt unitas ee dignitates bonitas at
 eentia cu magnitudine denotat q

voluntas et posse sunt eade unitas
 eentia et eadem magnitudo et unitas
 perfectio i. concludo q nctio q voluntas
 de quantum pot velle tm pot hie actus
 cum sint idem q ipa potas et potas
 idem q ipa magnitudo perfectio i. qm
 si maiorem eet in velle / et minoritas
 in habere no eent idem voluntas dei
 et posse suum cum magnitudine perfectio
 et quod e impo et loquimur d hie
 in deo quod hie est actu et ita acci-
 piendy e hie in deo quia de habere
 in deo loquimur **E**t fit questio de
 bonitate sic. qd. **V**trum dia virtutes hea
 bonitatem et eq. hie qd continet hos
 terminos .s. bonitatem et virtutes et hie
 eorum. Accipe igit bonitatem et virtute
 opponere concordiam et fines. **O**ponere
 significat bonitatem virtutem bonitatem
 habitabilem virtutem habitabilem bonitatem
 virtutem concordiam qd significat
 bonitatem concordiam bonitabilem et
 virtutem concordiam virtutem habitabilem
 finis vero hie significat ita q boni-
 ficat hnt bonificabile et virtutem
 virtutem habitabilem bonitatem virtutem
 finis no sit bonificans neq virtutem
 virtutem virtutem s. finis in ipso no
 potest haberi nisi bonificat esset
 virtuosum et virtutem virtutem bonum
 et restat igit q bonitas hnt virtutem
 et eq. **E**t fit questio d bonitate

ut sic qd vtru

ut sic. **Q.** utrum deo pl^u possit ver-
ficare in se q^u in alio. accipe unitatez
potatez et oponez maiestatez
quia sic sonat questio ut p^{er} se patz
et misce terminos et ordide sedm
codiciones quas hnt adinuicem
deo representat nobi unitatez et eaz
dignitates et unitas denotat q^u
potas et veritas sunt ead^ez unitas
eencie in deo ut ipa unitas sit mag^{is}
in potate et veritate et e^o mag^{is} q^ude
figurat ipa unitas p^{er} dignitates iⁿ q^uib^{us}
mag^{is} et que enaz sunt ipamet
mag^{is}udo racione magnis unitatis
p^{er} oponez at et maiestatez denotat
posse potatis pl^u e^o in veritate sua
que id^ez e^o eencie alit^{er} nuz ipa potate
in mag^{is}udine q^u in alia cum qua
no est eadem e^o in mag^{is}ne alit^{er} ei
posse suuz no eet mag^{is} in maiori ve-
ritate q^u in minori q^u e^o imp^{er} deus
alit^{er} e^o in veritas veritas iⁿ q^uib^{us} **S**i
fiat q^u de glia ut sic. **Q.** ut^{er} beati
qui sunt in glia siue p^{ri}a heant ta-
tam gliaz in deo racione oponez di-
gnitatem rone exone eig. hec q^ustio
racione suoz terminoz docet assumere
deuz gliam mag^{is}udinez oponez siue
eqlitatez p^{er} hos iⁿ terminos soluo q^u
neq^{ue} istomodo deo in exendo e^o deo u^{el}
existe suuz sit mag^{is} in unitate in
finitate et unitate et ac ead^ez deo in
agendo in se deo ut in eig opone

no deficiat mag^{is}udo bonitatis in
finitate et unitate et e^o deo fatu^{us} est
de racione finis agendi q^u ex indizez
Et ind^e orit^{ur} demonstracio quasoluit
p^{ro}posita questio **S**i fiat questio d^e
p^{er}fectione dei ut sic. **Q.** ut^{er} deo possit
p^{er}ficere semetipz. sed p^{ro}posita q^uonez
assume deuz potatez p^{er}fectionez oponez
diuinaz maiestatez finis et scilicet q^u
nem sic. In deo e^o unitas eencie q^u est **S**i
ipa p^{er}fectio dei no pot^{est} seipz sed hoc
p^{er}ficere quia de racione sue p^{er}fectionis
est cum sit id^ez cum eencie mag^{is}
q^u ab eterno e^o iam p^{er}fectissio. Et q^u in i
deo p^{er}fectio no e^o sine p^{er}ficere q^u sic et
posse suuz sine sine atq^{ue} mag^{is}udo
que maior e^o in potate et p^{er}fectione
et in posse p^{er}ficere q^u in potate et
p^{er}fectione sine posse p^{er}ficere et sic
potati et p^{er}fectioni in actib^{us} suis
et p^{er}one in eis de^o quod e^o imp^{er}.
Si deus p^{er}fiat seipm distinctiue
ita q^u deo p^{er}fectio p^{er}fiat deuz p^{er}fec-
tibilez in bonitate inmensitate et
unitate et p^{er}manetib^{us} p^{er}manet et
p^{er}fecto uno eod^ez deo rone uni-
tatis p^{er}fecte in bonitate inmensitate
et unitate et **S**i fiat q^u de ius-
ticia dei ut sic. **Q.** ut^{er} deo possit
iudicare semetipz. Assume igit^{ur}
sed p^{ro}posita q^uonez iusticia potate
oponez mediu^{us} finis eqlitatem
Sic aut^{em} mediu^{us} rone iusticia
onis q^u iusticia q^u e^o deo in illud

se bonam magnam et cum ratione unitatis
cenae dei sit ipamet bonitas
magnitudo et iudicat se ratione sui
agere tantum bonum magnum et quod
pot agere et hoc est equaliter in ratione
quod pot intelligere suum posse produ-
cere bonum magnum et ut totum
illud posse eundi et agendi quod in bo-
nitate et iustitia habet actu in
necessitate eternitatis agat necessi-
ter alioquin finis deficeret in eo
temporis superius quod est impossibile.

Si fiat questio de largitate dei
ut sic. **Q**uod verum deus se possit to-
tū largi. **R**espondeo hanc quoniam summe istos
terminos. **S**ed deus potest largitas
opis divina maiestas finis et solue-
re sic. divina unitas ratione bonum
dei eundi tamen significat negatione
esse veram sed divina ratione maioris
finis largitatis et potestatis significat.
affirmatione esse veram quoniam nisi
totus deus se largiri possit sic est
largitas eius in parte et non in toto
et ideo defectiva in ratione potestatis
et in maiestate finis quod est impossibile.
restat igitur quod deus largitur se ipse
et sic ipse deus est largiens et largi-
tus largiens quidem largiendo
se totum largitur vel largiendo to-
tum largitur de se ipso toto largi-
ente producendo ipse largitur tamen
et cum ipso remanet unus idem

deus una eadem est una largitas po-
testas et ratio ipsius unitatis in-
finite. **S**i fiat questio de sim-
plicitate dei ut sic. **Q**uod verum deus
possit esse simplex ens tamen tri-
nitatis personarum. Assumamus deum simplici-
tatem magnitudinem eternitatem
oponere contrarietatem maiestatem in-
unitatem cenae ponere dignitates dei
significat simplicitatem ratione magis
et eternitatis infinitas et eternas in tri-
nitatis personis. **O**portet autem ratione magnitudinis
ipsius simplicitatis significat simplicitatem
simplici simplici et simplicitatem et ratione
et unitatis simplicitatem simplicitatem
tamen et simplicitatem sunt idem
suppositum et simplicitatem et simplici-
tatem idem. **P**otest autem ratione operis
saltem simplicitatem et simplicitatem.
simplicitatem significat simplicitatem esse
magis remotam a compositione in
simplicitatem quod si non simplicitatem
nam aliter non esset quietas inter
simplicitatem et compositionem. **Q**uod est
Si fiat quod de nobilitate ut sic. **Q**uod
Cum hoc sit productum de nichilo quod
appetit nobilitatem et honorem assu-
me nobilitatem bonitatem magnitudinem
et in quietatem principium medium
finem maiestatem maiestatem ratione
quidem magne et bone nobilitatem
que deus est significat principium medium
et finem quod hoc desiderat nobilitatem
et honorem desiderat deum autem ad

h' creatus sit. quē admodū minus
illō maius suū desiderat in quo
finē suū hēt. **C**ontrietas uēō ex
istens inter minus et magis suū
denotat q' minus quāq' suo maiōi
contrietur. cum appetit id qd' ma
iōi suo p'prium est. **S**i sit qd' de m
seicordia dei. ut sit qd'. qz homo nā
liter diligit plus mām dei q' tē
at iusticiam. s'm q' qd' iacet in a.
Vā ad mām. iusticiam. mag' nem
opacem. cōcordāciā. cōtrietatē. si
nem. eq'litatem. **P**agm' quidē sig' t
eq'litatem ēē in dīna mām et iusticiā.
rōe s'bi. qm' si int' eas ēēt ineq'litās.
mag' tūto utiq' cū mām et iusticiā. n
ēēt itēm opō uēō rōe cōcordācie. s't
q' tēus natūalē magis ē amabilis
q' timibilis. dīcō em' finis ē timōis
timor namq' nō ē sine cōtrietate. c'
cōtrietatis cōcōz dīcōis ē finis. **S**i
fiat qd' de tōmimo dei. ut sit. qd'.
quāc' tōmimū tēstēabili ē q' serui
t'. **S**cōm tēcōm hui' q' vācē ad tō
mīm mag' nēz volūtate. tēū. cōcōz
p'p' mēdiū finē. maiōitātē. mō
ritatē. **V**olūtas quidē dei. et dīnūz
ei' sūt una eadē nūō eēnā. **I**cōcō
sig' q' tōmimū cōcōdat maiōitati.
seruit' uēō mōritati. cum sit itēz.
rōe s'bi. cū dīna volūtate. et seruit'
sit mēdiū p' qd' p'ncipiū tendit ad
finē. vbi ē libertas in cōcōz. sine
cōtrietate. **S**cīdum ē autē. q' si

quis in conclusiōib' harū p'dcarū ut
similium q'stionūz mltis et copiosis
simis rōmb' hūndare volūt. rec'
rat ad p'mā et secūda p'tem. a. sic.
p'dm est. et rēgrat cōdicōes ter
mōz quib' ad sibi p'p'itām qōm
mōiget. quē admodum de bonitate
dictum ē. et affluet ei ad p'p'itām
magna rōnūz multitudo. ars ihoc
breuis est et facilis. expimētū vō
plexum et diffusum. q' sup'ledend'
est. intellcūs em' bonus hec facilit'
indagabit. **De quarta parte. A.**

In p'cedente quidē p'te t'cia
satis sufficēti mō t'n magis
strictē q' liceat s'm rei uēita
tem manifestandam artē et doct'nāz
tēdimus ad inuestigandū p'tē ip'z
a. p. t. **N**ūc s' m'p'nti p'te volumus
inuestigacōis mātiāz ampliāe per
discursum cuilibet tāngli. t. i. quādā
qōe. ut in alijs q'stiōib' p'pendat ar
tista si indigeat cōsimli mō ip'us
t. timōis applicare p'ponat. s' hec
qō. **Q**ue. **V**trum deus sit incarnat'.
Vādē ad tānglīm lūndum. et i ea re
cyp' qōm una cū cētēis tānglis. Et
respōdeas s'm qd' cōdicōes timōis sig'
ficabūt. **I**sto mō. **V**nitās et mag' dō
in deo tēnoūt. q' in creatūa aīali
rōnali plūēs eēncie diuerse unite
sūt. q' in aliqua alia sp'e. et sic eūz
v'itas rōe plūm eēnciaz. et sic
p' q'ns plūm p'ncipioz quib' cō

sistit. maior est q̄ aliqua alia vin-
 tas cuiuscumq; alterius creaturę.
Opacio uero denot q̄ magnitudo et
 potestas dei plus p̄nt agē de bono
 in maiori unitate creature q̄ i mo-
 ri illa existente una unita vni-
 ti ipius magnitudinis et potestatis. id est. ipsi
 unitati et eencie dei. Et qm̄ diuina
 magnitudo et potestas maiorem concordantiam
 hnt p̄tia di cum maiori unitate. q̄
 cu minori. Manifestum ē igitur qm̄
 magnitudo op̄onis deum ēē incarna-
 tum. q̄ si non. magnitudo et potestas. et ce-
 tē dignitates hrent maiorem concor-
 dantiam et p̄cipuam in cātis cu
 minoritate q̄ cu maiortate. Int de-
 us etiam triam ē dīa. deus autē rē
 creatōis induxit hāc triam i co-
 cordantiam non autē i cōtrarietate. Si g.
 deus ē incarnatus. concordantia quidē
 dei et creaturę magnā distanciam
 facit. magis distare facit triam
 que ē inter deum et creaturā a cō-
 trarietate. q̄ si nō ē incarnatus. Et
 qm̄ uoluntas dei. cum sit tam cū
 magnitudinē. bonitē potestate. zc. di-
 ligat magnā ēē concordantiam int
 deum et creaturā. g. ipi uolūtas rē
 sui uelle. magnā bonit. zc. denotat
 deum ēē incarnatum. **T**riangulus
 rubeus dñi ēē incarnatū denotat
 isto mō. deus ē p̄cipuū. mediū et
 finis om̄i cātor. et hoc cū magnitū-
 bonit et magnitudo ē. Est g. ipse de p̄n-

apuū. mediū. et finis cū maiortate
 nō autē cū minoritate. cum mag-
 bonit. zc. magis cōcordet maiori
 trianguli rubri q̄ minori. Manifestū
 est g. deum ēē incarnatū. ut deus in
 maiortate sit p̄cipuū. mediū et finis.
 om̄i creaturę creator. et p̄ quē. ut
 om̄e creatum sit in maiortate p̄n-
 cipiatum. mediatū et completur. nō
 autē in minoritate. Maior oñsio qm̄
 deus fecit ipi. e. ē se de suo bonifi-
 cāe. magnificāe zc. est se ipm̄ incar-
 nari. et hoc p̄ se manifeste p̄. videlz
 dum uiuit suū bonificatum. mag-
 ficatum zc. extrinsecum suo p̄po bo-
 ficato. magnificato zc. intrinsecō. Et q̄
 nam deus creauit om̄e qd ē exte-
 se. eo q̄ ipse est reuolublis. intelligi
 et amabilis in maiortate. p̄. g. ipse
 ēē incarnatum. ut i. sit p̄ qd deus
 mīdum p̄duxit in maiori bonitate.
 magnitudo zc. qui nisi ēē. finis siquidē
 cātoris et oñsionis p̄tē consistet
 et consequēt in minoritate. qd est
 sumū in cōueniens. et cōt magnitudo
 dīne bonitatis. potestatis. zc. g. deus
 ē incarnatus. Tenēte affirmati-
 um ēē incarnatum eius cōtradictio
 negatiua tenet eum nō ēē incarna-
 tum. et sic ambe implicat dubitati-
 uas. q̄a ad destructicem huius dubi-
 tatiē recurrendū ē ad. a. et ad dig-
 tates eius. et opacōes quas hent
 in creatis p̄ maiore triam concordantiam
 et p̄ maius p̄n. mediū et finē. et p̄

non autem
 in maiori-
 tate

maiorē volūtate bonitatis. et atq; si
multitudinē inter deū et creaturam. sic
etiā p̄dū ē. **¶** Deinde videndum ē per
tanglū nigrū. que istarū plus im
portat ex actib; dignitatis dei. et
ex entitate. possibilitate. vel affirmatōe.
uel negatōe. et illa que se hēt ī pl^o
boni. magni. et. tenēda ē. cum plus
boni. et. eē maioritatis hēat cōcor
dantiā cū mag^{ne}. et. **¶** Et si sic vidēat.
maifestum ē q; deū incarnatū con
cludit affirmatiōe. **¶** Alioq; sequēt^r
totum oppositum p̄dū tanglorū ī
bonitate. et. qd ē mai^{te} impossibile.
¶ Ergo deus ē incarnat^{us}. et h; una hu
manitate indiuidua. ut ī vno hōie
inducat plus entitatis. et finis. et
maioritatis. concordantiā. vnitatis atq;
bonitatis. mag^{is}. et. q; ī cetis enti
bus creatis. **De figura. v.**

a manifeste

de figura. v.

Divisa ē figurā. v. in tres ptes.
In p̄ma quā pte dānt^r act^{us}
nam inquirendi concordantiā
virtutum. In p̄a. v. condicōes inco
rum. **¶** In t̄cia et ultima māifesta
mus viā et modū applicandi artem
ad q̄sticōes. et solucōes que de virtutib;
et vicijs fieri pnt. **¶** p̄mo. cū p̄ma pte
p̄cedimus. isto mō. **De p̄ma pte figē. v.**

de p̄ma pte figē. v.

Actūa inuestigandi ip̄i. v.
condicōes p. t. ministracōe possi
mus. accipimus caritatem. et
eam mīlādo p. t. condicōes illi mda
gamus. ut hec indagacō sit mod^o et
via. ad aliaz virtutum condicōes inda
gandas. **¶** Et p̄mo p tanglū liuidū

isto mō. **¶** Cum tanglū liuidū sit t̄p
sūm cetis triangulis. t. p̄ius. g.
condicōes caritatis. et cuiusq; etiā
alteius virtutis. p̄scrutandū ē. p̄
ip̄m p̄que q; p aliquem aliorū. **¶** Et
p̄ius etiā ī angulo de deo. q; ī
alijs angulis. **¶** In angulo. g. de deo.
signit. vinitas. et eē. caritatem mō
ri debē. quo ad vinitatem et eēciā
ip̄ius caritatis. dignitates nō sig
ficat. quō caritas altēam condicōē
hēt racōe bonitatis. et altā rōne
magtudois. et sic de alijs. cum ipsa
caritas ex dīnis dignitatib; influxa
sit. **¶** In angulo autē de creatiā. de
notat caritatem. et eius sūiectum
ē creatiās intellectuales. **¶** In
angulo op̄onis. significat. q; scilicet
de caritate nālitez debet agē ī bo
no magno. et. p̄m dignitates siue
rōnes. a. de quib; ip̄i caritas ē influx^a.
¶ Triangul^{us} virtutis rep̄ntat. q; car
itas hēt condicōes concordandi
diuersa. ī bonū mag^m. et. cōt^r diu
sam cōcordantiā ī malum et
p̄uacōem magtudois. bonitatis.
¶ Et hec cum ip̄i caritas. de
plūb; similitudinib; constituta sit.
concordatē altēā similitudinē altē.
ut homo p ip̄am caritatem diligat
deum. et semetip̄m. et p̄ximū suū.
in. a. et vicijs resistat. **¶** Et id cō
licet caritas vna et eadē sit ī se.
hēt tamē diuersas p̄p̄tates. s. e.
i. n. **¶** Atq; p hitum suū ip̄is ad q̄l

aliam uirtutem cōcordatue. et ad qd
libet uicium contrariatue. **R**ec prim
cipij caritas est in tempe. et quāti
uirtuali. et est virtualis qualitas
in sbo. ipm autem sbo eius^{est} ipis
e. n. hētib. a. et. 3. hēte uicia p ob
iectis; eius quidē pñ^m effectiuuz
formale et finale est. a. et respectu
hui^{us} finis est ipā cāitas qdā pñ^m
informās. e. i. n. **P**ecco. e. i. n. sūt tō
matia rōne potencie se hēntis ad
finem. **R**ec g. pñcipij multe diuise
ppetates siue diffinitīes ul cōdēs
cāitatis inueniūt. **E**cce mō eaz
te medio. tenōt em mediū. q. cāitā
hēt ppetatem siue natūam cōiūgēdi
bonū. magnū. rē. ad unū finē. et mē
surandi. q. tum bonū magnū rē. est
potencia et hūtu. ut ea reducat^{ur} ad
actum. ad hoc ut tō. e. i. n. sint imbu
ta caritate. **F**inis uēo sigt. ut. e. sp
hēat. a. tamq. vltimū suū finē. et is
te finis mouet. i. ad uicia. et mouz
e. ad se ipm. et pximū. et hec omnia
terminant^{ur} isto terminō. qui est. e. a.
Maior est cāitas subalit loqdo de
sba transumptiē. q. accñlit. sba
autem racē. e. a. accñtalit uēo rōne
i. b. 3. nam rōne hui^{us} qz ipm^a est re
colible. intelligible. et amable. ē ipā
cāitas pñcipalit. et pma intencōe.
quā ^{quā} pma intencōem trāsup
tue loquēdo dicim^{us} finē subalem ip
suis caritatis. **R**ec autē hui^{us}. quia

cāitas p. i. se hēt ad finē. est ipā cari
tas p accidens. **E**qualitas autem de
notat caritatem ex pte subī esse i
equalitate. qñ equalitas recolendi.
intelligendi. et diligendi. a. est i. e.
Et qñto hēc equalitas maior ē. tñto
maior est ipā cāitas. que est. e. hñs
a. quia. e. isto mō. magis informatū
est. et melius intoutum bonitate.
magnitū^{ne}. rē. ex quib^{us} cāitas forma^t
est. et intē oritur equalitas ppetat
ipius caritatis m. e. i. q. tñc ē cāitas
in sūma maiōitate. qñ. s. q. e. est i
maiori equalitate recolendi. intelli
gendi. et diligendi. a. est ipm. i. m
maiori equalitate recolendi. intel
ligēdi. et odiendi. v. 3. **E**ntitas
cāitatis maior ē rōne. e. q. rōne. i.
eo. q. a. est recolible. intelligible. et
amable. non autem recolible. intelli
gible. et odible. caritas. g. ē in maio
ri possibilitate rōne affirmacōis cō
cordantis ipi^{us}. e. rōe ipius. a. qd est
affirmabile. q. rōne negacōis cō
cordantis ipi. i. rōne negandi. esse
m. a. malum. et puitatem bonitat^{is}
rē. **E**rgo de caritate ē cōcludēdum
affirmatiē. si sequitur cōdicōes ei^{us}
quas hic diximus. **S**i uēo sequat^{ur}
oppōitum. cōcludat^{ur} negatiē. ac e
ciam pñ maiōes cōdicōes cāitatis
cōcludēdum est cūius. q. s. minōes.
Hic autem sciēdum ē. q. sicut de cō
dicōib^{us} caritatis dēū est. intellig^{it}

ē oppoſito mō. de condicōib' auiditatis
^{quidam} dān eē. que ē oppoſitum auiditatis. **N**ā
 ſi quis condicōnes alian' virtutis i
 dagauit condicōnes oppoſiti illi' vir
 tutis mōto oppoſito indagauit. ut ſi
 quis condicōnes fidei inq̄ſiueit.
 condicōnes quidē incredulitatis. mō
 oppoſito inq̄ſiunt. euerſo. ſilr' inq̄ſi
 ſequit' de vicijs. nam ſi quis cōdicōes
 luxurie inq̄ſiueit. oppoſito quidē
 mō. condicōnes caſtutatis p̄ſcrutat'
 eſt. **De 2^a parte figure. v.**

De condicōibus viciozum in
 hac ſ^a pte doctrinam p̄ tan
 gulos. t. trādere intenōm'.
 Inquirentes de condicōib' auaricie. ū
 patreat uia ad quicūlibet alioz viciō
 rum condicōnes inquirentes. **A**d t'
 angulum. g' lūidum recurrēdū ē. **E**t
 p^o ad angulum de deo. ſic vntus ſigt.
 vtrum auaricia ſit una. uel plēs. et eſ
 ſencia. que ſit eēcia auaricie. et dig
 tates ſignit. que ſūt ſine diſſimilitudinē
 ex pte auaricie. ipā auaricia exiſtēte v
 na in quolibet homīe hēnte illam. eſ
 ſencia quidē ei' ē de obliquis formis
 diſſimilib' et contrarijs. boni^m mag^m
 zc. et eā dīne largitatis. **h**ec aut. eē.
 ſ. q' ipā pōt dici eēcia. eſt de diſſormi
 bus formis inſormata p̄uuantib' lar
 gitatem in homīe. et formas. de quib'
 ſimilitudo dignitatur. conſtituta ē. et
 ab ipis dignitatib' inſluxa. **C**reatūa
 uēo ſigt eam non eē creatūa. eēn'.
 nāq' cuiuslibet catūe de ſimilitudinib'
 dei. rōne boni^m zc. conſtituta ē. auaricia

uēo non eſt hūmōi. ſ. pōt' oppoſitum.
Manifeſtum ē g'. q' non ē creatūa. **P**
 pūcō quidē denot' ipm auariciam
 non eē opōnem nālem que ē gūans
 bonum. eſt autē opacō nālis p̄uans
 ul' corrupens bonū. id eſt illa mēcia
 quam homo h't ad i' mēdium unde
 p̄ductus. **R**acōe dīne. et concordācie
 et contrāietatis. inquirentes ē de a
 uaricia ſſualr. et intellectualr. **I**pa qdē
 ē intellectualis. non autem ſſualis. niſi
 ſigūalit. eo q' ūbum fantaſticum ē ſb
 iectum ipius. in quo ipā auaricia di
 uerſimode conſtituit' impelles plūes
 ſpēs fantaſticas cōcordare ſim cont'
 et maxime huic ſim q' ē p̄uacō largi
 tatis. cū ſine cōdicōib' conſtituta ex
 diſtinctis fantaſijs oppoſitis illis diſ
 tinctis fantaſijs de quib' largitas ē
 conſtituta. **E**ſt auaricia contrāia lar
 gitati. ſ. qd' ex dīa contrāietatis int'
 condicōnes et fantaſias hūm. et con
 dicōnes et fantaſias illius ^{ſignificat.} **ſigūalit.**
Priſcipiū ſigt ipm auaricia qm
 eſſe. qm nō eē. et eam eē in potēcia
 in aliqua matīa. qm non ē actu. **E**t
 qm eā eam eē hūtu. racōne alian'
 forme uicioſe actu exiſtentis. et qm
 reducitur ad actum effectiue in e.
 ul' in i. rōne alian' ſinis. **E**ſt autem
 iſte ſinis p̄uacio largitatis. p̄nci^m
 uēo effectiue eſt ipm. ſ. hūis libtate
 hūtuandi fantaſias auaricie in. e. i. ſ.
 maius et minus. ſ. p̄ncipiū māle ē
 impotēcia in qua ſūt ipē fantaſie. de
 quib' ūbum auaricie. conſtitutum ē.
Medium autē denotat. q' auaricia.

plūa cont^{plūm} finem eoz cōiungit et men
suat cōtrio fin^l largitatis non me
suantis ea in actib^l ipoz. e. i. Ita q^o cōs
extremitates ipius. e. et ipius. i. sub
mersē in auaricia concutit uicio
se ad p^uandum largitatem. et tim
nos eius. **U**cham^u ultimū fine. qm e
auaricia. ~~obseruet~~ ^u sicut auar
cia ē priuatiā terminatō largitatis.
sic econtrāio largitas auaricie. **I**
stancia quidē in t^ungulo circō sig^u
rōne suaz cōdicōnū. q^o auaricia n^o
pōt hēre subales p^oetates sine cōdici
ones positinas in sua maiori^{te} sine
mōri^{te} vel equali^{te} s^z priuatiā. na
q^o admodū largitas hēt suas cōdices
subales. id ē. principales. ul^l finales
in. e. hēnte. a. et hēt suas cōdices
in. i. hēnte. v. z. Ita econtrāio. ut i
ta loq^umur. auaricia suas cōdices
subales. id est. p^oncipales. hēt in. e. ha
bente. v. z. Et hēt suas cōdices
actūtales in. i. hēnte. a. eo. q^o e. mo
uet i. **T**otō auaricia nichil subale
expte rei in sua maiōitate ul^l mō
ritate. ul^l eq^uitate n^opōt. cum sit
p^ouatiō rei. que largitas ē. Est autē
actū p^ouatiū largitatis. s^z mōi
tatem. mōritatem. equalitatem p^o
uatiō largitate. **h**ec autē mōritas
consistit in maiōitate. eq^uitate. et
p^oportōe ipius auaricie. nam quāto
auaricia magis equalit^{te} est in fanta
sīs ipius. e. inductis cōt^l largi^{te}
et cōdices ei^l et magis equaliter
in fantasīs ipius. i. magis p^oport

fantasīs ipius. e. tanto maior est.
De auaricia si dubitet. **U**trum
sit ens. ul^l non ens. **p**ossiblis. ul^l im
possiblis. **S**up^u hoc quid^u sig^unt^u impos
sibilitas. affirmacōis. et negacō pos
sibilitatis. auariciam non ē ens rea
le. cum sit contrāia largitati. **S**ig^unt^u
autem. possibilitas. affirmacōis. et
negacō impossibilitatis. auariciam ē
possibilem inclinacōem ad informa
dum fantasias ipoz. e. i. cōt^l finem
ipoz met. e. i. **E**x p^oā g^o sig^une attin
git^u affir^u ut neg^u auariciam. qm ipā
est actu in s^o. q^o ē. e. uel. i. ul^l potē
racōe possibilitatis. uel hitu. rāe forme
disformis. uel hitu corruptio. et
p^ouatiō boni. itē. q^o est ens. ut re
ducer^u i^l in non ens. **D**e 3^a pte fig^ure. v.

Tercia pars. et ultima fig^ure. v.
Est hic ad dandum cōt^unam
et modum applicandi artem
ad p^ouatiū ipius. v. uel ad singlis
q^ustiones que de. v. fieri p^ont. et respō
dendi ad eas. s^z mōdices. uirtutū
et uicōz p^o t^unglos et cōdices ipius.
Sz ut breuius et utilius quo potim^u
p^ocedamus. t^unglos ad quādā quēm
de largitate et auaricia mōdicimus. v.
applicando et soluendo s^z mōdices
largitatis et auaricie pateat uia et
modus. ad cetās quēstōes de. v. s^z mō
dices illius uirtutis uel uic^u.
ul^l utriusq^u. de quib^u queri potest. **P**o
g^o sit hec. **U**trum homo largus tm po
ssit resistere auaricie. q^utm auar^u
largi^u. **h**ic quēit^u de equalitate. uel
maiōritate et mōiōritate p^ouatis cōt^u

riandi huius intellectualis creaturæ. que est
largitas huius creaturæ animalis intell
tualis que est homo in contrariando o
paci creaturæ spiritualis intellectualis que
alius homo. que quia opaco est expte
sui. non est. neque bonitas virtus. si ex
pte sui subest dissimilitudo digni
tatum dei. et primaco largitatis crea
turæ. **¶** Vel querit hic de equitate ul' maiore
et minore pte contrariandi pte opu
cois ipsius largiti. **¶** Toco ad illos ter
minos sup quos explicite cadit qstio
magis adiutendum est. et discurrendu
cui t. isto mo. **¶** Quia pte et largitas
cui divina bonitate. magnitud. etc. sunt una
virtus. una enim una veritas. una virtus.
etc. **¶** Toco. cum largitas creata et pte
creata sint. similitudines pte digni
tatum. q. similitudinum enim ab ipsis
dignitatib' est influea. **¶** Auaricia vero non.
si est pte dissimilitudo dignitatum dei. nec
malicie sue cont' bonitate. et rone par
uitatis sue. cont' magnitud. et sic d' aliq.
d' manifestum est q. largus multo pl'
pot opari aduersus auariciam. q. auar'
aduersus largitatem. et si magis opari.
magis p'ns resistere. cum etia opaco
nalis videt' finalis. plus possit q. in
nalis. videt' contraria finis. **¶** Quia co
trarietatis. sine reali concoz. est inter
largitatem. et auariciam. nam sic. lar
gitas het in se rones distinctas. con
tes ad illum finem que acta est. sic e
contrario. auaricia het oppoita illaz
roni concoz. ad oppositum finem ipi
largitatis. **¶** Ita q. bonitas. mag. etc. d' q.
largitas constituta est. tendit ad constitu

conem entis boni. magni. etc. cont' no
ens malum etc. et malicia paritas.
etc. de quib' auaricia constituta est.
tendit ad constitutionem non entis.
mali. pariti. etc. cont' ens bonu. mag
nu etc. **¶** Largitas g. cont' dicit auaricie.
rone entis. et auaricia largiti. rone
non entis. si qm ens. cum sit de sua
met pte. cum bonitate etc. constitutu
inducit suam met pte ad resistendu
primaco entis. non ens uero cum de
nulla pte sit constitutum. nullu. don
cit pte ad resistendu gnem entis.
nisi illam qua het aliqd ens declinadi
in non ens. **¶** Manifestum est g. q. largi
tas maiorem het pte resistendi
auaricie. q. auaricia largitati. **¶** Tep'
tenot in principio ee impossibile lar
gitatem. et auariciam. stare simul. eode
tempe in eodem subo. actu uel hitu. n
tm possit. nam si largitas est actu. ut
hitu. pot quia auaricia ee in potencia
in eodem subo. et eodem tempe. videt'
in ma. i. in fantasys. cum sit subm i
qd auaricia induci potest. et. e. i. redu
cetib' eas cont' actum ul' hitum largi
tatis. hoc etia simit' pot ee eo. qm n
hoc ita eet. impossibile quate eet lar
gitatem in puacem posse reduci.
et auariciam de potencia ad actum. et
eo. **¶** Hoc g. itaq. considerato rone timoz
pncipij. sig. q. equalit' auaricia et lar
gitas sibi aduincem pnt resistere
racone disposiciois matie. ut largitas
finem. et meritum racoe liberi arbitij
consequi possit. et auaricia auaro cul
pum inducat. et rone culpe penam. **¶**

*Largitas et auaricia
eodem tempore
simul esse neque
unt eam. nec non
sed solum potest.*

Medium uero mensurae comis me eas e
superiora mea. eo. q. e. equaliter potatem
het materiatur inducendi fantasi
as suas. principia auaricie. sicut largi
tatis. Et eo. ut. e. libe influatur ex.
b. c. d. et. i. ex. f. g. h. Et ex hoc fig. q.
tanta potest ee auancia p omes extre
mitates. e. i. sm reem tantum. qnta
largitas. et eo. et tantum pot aua
ricia disuigere largitatem a fine
ipius largitatis. qntum largitas aua
ricia a fine ipius auaricie. cum eqlr
ppt liberum arbitrium auaricia possit
ee largitatis puaco. et eo. **¶** Maiori
tas. plus pot subalter. q. acutalit.
Et licet ipa largitas creata sit acns.
nichilominus plus dependet ad scis
q. auaricia. sicut qntitas. que magis
se het ad subam. q. qlitas. Et idcirco
fig. q. qn largitas est. plus e esse illi
et plus ptatis in illo esse. q. ee auai
cie. et q. potestas ee ipius auaricie. qn
auaricia e. cu ipa suba. Et id qd se het
ad subam sit maiores. q. ad acns. et id
qd acutalit destruit subam. **¶** Verpn
qn largitas est. het potenciam existe
di equaliter in puacionem. similr et a
uaricia. sz hoc est respectu matie tm.
eo. q. quolibet earum vtralicz largitas
et auaricia. equalit e ipis potecijs co
municablis. **¶** Largitas impoit entitate
bonitatis. magnitu^{me} ac. ut agant
auancia uero non entitatem ear. ut
non agant. **¶** Pcco largitas absolute q
cordat affirmaco. spei. caritatis. ius
tiae. ac. Auaricia uero negaco earu.

Et qm affirmaco est simplr et ime
diate ipius. e. negaco uero ipius. i. r
ipm. e. sit maius ip. i. **¶** Manifestum
e go qntum ad hoc. q. largitas maior
het ptatem contra auariciam. q. eo.
¶ Verptamen rone possibilitatis. equalis
sunt earum ptates. vtralicz respectu po
tencie sub. ut iam dcm e. Auarius at
magis inclinabilis est ad dubitacem.
q. largus. eo q. dubitaco magis conuert
negaco. q. affirmaco. cum negaco
non e. concordent. affirmaco uero et
esse. **De figura. x.**

Figura. x. quo ad pns. in duas p
tes uolumus esse diuisam. In p.
quam pte tradit doctrina in
quarendi ppetates siue ariciones tm
noz. figure ipius. x. ut artista sm ipis
ppetates. eligē sciat pndaria ipius. x.
necno ead aliaz figura. ex ualib. suis.
ad conducedum sm existenciam ipap
qlitatum. In s. uero pte exemplifica
mod. applicandi terminos ipius. x. ad
ppoitum. vtralicz ad qsticem. et solucem.
Et sciendum est. q. que. modu ad co
plemetur. hui. artis indigemus. t. tq
vniuersali instrumeto ad omia. **¶** Consili
mo indigemus. x. cum ad omem ma
teriam sit applicabile. **¶** Pcco. cum. x. sit
figura oppoitoz. et oppoita sint diuisa.
et diuisas heant hitudines. et solas
etiam diuisas hitudines requirant.
sm ppoitum et oppoitum. signis ppoitu
sim oppoitum. **¶** Debet. g. artista ppetates
terminoz. x. inquire. sili mo sicut ip
cessu ptebit. deince ad solucem te
bite applicae. **De pma pte figure. x.**

Quatuor g. terminos ipsius. x. ad inq. redum ppetates seu conditiones eius assumunt. qui sunt. esse. perfectio. privatio. defectus. horum autem ppetates p terminos. t. inquirunt immediate et mediate. ut uehementius appareant ipsis f. g. **P**rimo tertia que datur hic inquirendi sufficiat ad habendum uiam et modum inueniendi ppetates seu conditiones aliorum terminorum. x. primo quidem p singulis lundum. tunc p totos pcedimus isto modo. In primo angulo lundum sig. ee. cum in catenis. ee sit actus eentiae. **E**ssentia autem tenet suum oppositum. scilicet non ee. sine privatione. **E**t sic etiam tenet. e. in dignitatibus. sic bonitas tenet malitiam. et sic de alijs. actus uero sine opaco dignitatum signat perfectionem eendi sine ee perfectionis. in hoc q. bonitas bonificans. et magnitudo magnificans. perficiunt esse. sine opant esse perfectionis. quoniam nisi bonitas. magnitudo. etc. sic oparent imperficiunt quidem esse. seu non oparentur ee perfectionis. et sic perfectio. Aut nichil eet. et sic eet non ee. sine privatione. Aut eet defectus. qui est ei' oppositum. **E**t hoc modo. esse. et perfectio sua opposita repuntant. nam p perfectionem eendi. sine p ee perfectionis. sig. imperfectio eendi. sine non ee. vel privatio perfectionis. **E**t hoc etiam in catenis p. manifeste. quoniam creata bonitas pnat suum bonificans in magnificans. et creata magnitudo suum magnificans in bonificans. Itaque. f. g. p hos terminos. x. diuersa cum triangulo lundum attingunt conditiones

ee et perfectionis. s. m. impossibiles illi' tri anguli. et in opposito eorum attingunt conditiones privationis et defectus. **I**nter ee. et privationem. e. immediate tria in contrarietate. et quoniam esse. et perfectio. s. connotat. et privatio. et defectus. **E**t ee. et privatio. immediate opponunt. e. esse mediante perfectione. oppositum imperfectis. sine defectus. et perfectio mediante esse. oppositum. non eendi. sine privationis. **H**oc tam e contrario sequitur de privatione et defectu. **E**t ita. f. g. attingunt q. esse. ppetatem het eendi. et perfectio pficiendi. ratione supradictae oppositionis. bonitatis. magnitudinis. etc. contra privationem et defectum. **S**ed privatio et defectus. cum simpliciter ex parte sui non sint. nullam rationem habent ppetatem operandi contra ee. et operationem perfectionem. **S**ed in hoc q. ee. cessat efficiare. et perfectio cessat pficere. fuit idcirco p actus privare. et imperficere. ex cessatione eendi et cessatione pficiendi. que sunt privatio et defectus. **P**rima eendi in creatis sunt. forma. et materia. et istarum principia. sunt bonitas. magnitudo. etc. videlicet similitudines dei. et quanta et qualis e bonitas. magnitudo. etc. tanta et talis est forma et materia. tantum. et tunc est ee ex eis aggregatum. **A**d idem autem inter prima principia. et ipsius esse. sunt forma et materia. efficiantes bonitatem. magnitudinem. etc. in hoc esse sciatum quod e esse. p oes extremitates ipsius esse. quoniam sunt forma et materia.

ipm esse. est finis. p[ri]ncipia uero p[er]fec-
 cōis eēndi sunt. bonitas. magnitudo
 p[er]fectio r[ati]ō. p[er]ficiētes formam et ma-
 teriam. constituentes eē. r[ati]ōne existe-
 cie p[er]fecte. et r[ati]ōne op[er]andi p[er]fecte.
 Q[uo]d autem ē p[er]ficere. finis at
 est p[er]fectum eē. Sic g[er] f. g. discar-
 renia mueniūt q[uod] eē. et p[er]fectio h[ab]et
 condicōnes r[ati]ōne p[ri]ncipij. medij. et
 finis. ut iam d[ic]tū est. S[ed] p[ri]uacō. et
 defectus sunt accidētale condicōnes
 quas hēnt esse. et p[er]fectio p[er] oppositū
 illaz quas hēnt r[ati]ōne p[ri]ncipij. me-
 dij. et finis. q[uia] sunt de quib[us] nūc di-
 ctum est. p[er] quas scilicet condicōes p[ri]u-
 uatuas. et defectuas. esse quicq[ue] ces-
 sat essentiaze. et p[er]fectio p[er]ficē. et ces-
 sando esse desinit a se ip[s]o. et p[er]fectio
 a se ip[s]a. et ecce p[ri]uacō eēndi. et im-
 p[er]fectio eē p[ri]us p[er]fecti. **E**sse. et p[er]fec-
 tio r[ati]ōne existendi et agendi subit
 hēnt condicōnes maiorificatiās. et
 minorificatiās. et cōequatiās. et cōeq[ui]-
 bles. p[ri]uacō uero. et imp[er]fectio ip[s]or-
 tant condicōnes h[ab]is oppositas. quia
 inclinacōem hēnt ad nichilum. nichil-
 enim ē. reducē maioritatem et eq[ui]-
 tatem eēndi. et p[er]fectōis. ad minoritē
 et inaequalitatem eēciandi. et p[er]ficiē-
 Itaq[ue] esse. et p[er]fectio v[er]de h[ab]et q[uod] sūt. et
 quia sūt p[ro]ducta de similitudinib[us] dei
 sunt in maiori. S[ed] r[ati]ōne h[ab]et de q[uo] sūt.
 videlicet de nichilo. hēnt condicōnes mi-
 norificatiās. et minorificatiās. videlicet
 ad nichilariās. et ad nichilabiles. R[ati]ōne
 h[ab]et q[uod] esse est. et quia p[er]fectio est

hēnt. esse. et p[er]fectio condicōnes. unde
 ip[s]a. scilicet eē. et p[er]fectio. affirmatiua sūt.
 et inter non sūt negatiua. neq[ue] dubi-
 tabilia. Et sic r[ati]ōne h[ab]et q[uod] sūt. et r[ati]ō-
 cōe affirmatiōis. atq[ue] negatiōis cōcordā-
 tis ip[s]i affirmatiōi hēnt condicōnes
 passiuas affirmabiles. p[ri]uacō. et im-
 p[er]fectio. r[ati]ōne non entis. cōcordāt. et in
 hoc. q[uod] cum nō ente. cōcordat impos-
 sibilitati. ut esse possibilitatem h[ab]eat nō
 eēndi. et p[er]fectio imp[er]ficiendi. ex qua
 siquidē possibilitate. esse. et p[er]fectio. hēnt
 condicōem dubi. dubitabilem. et nega-
 bilem. **De 2^a parte figure. x.**

Secundum illas condicōes quas in
 p[ri]ma p[ar]te exquisiui. dat[ur] in
 hac s[ec]t[us] p[ar]te dextera et mod[us] ap-
 plicandi ad q[uo]m terminos passumptos.
Questio g[er] sit hec. **U**trum esse. et p[er]fectio
 magis resistent p[ri]uacōi. et imp[er]fectiōi.
 q[uam] e[ss]e. **S**olucōem autē hui[us] q[ue]stionis p[ar]t.
 inquirimus. Et p[ri]mo p[er] t[er]minū liuidi
 isto mō. R[ati]ōne g[er] vnitatis eēcie. et
 dignitatum. et p[er]fectōis. atq[ue] eēciandi
 et p[er]ficiēdi. plus resistent. esse. et p[er]fectio
 p[ri]uacōi. et imp[er]fectiōi. q[uam] e[ss]e. cum impos-
 sibile sit. q[uod] eē. eēciando reducat[ur] ad
 p[ri]uacōem. et p[er]fectio p[er]ficiēdo. ad imp[er]fec-
 cōem. Si autem eē. sit ociosum. et p[er]-
 fectio ociosa. sic q[uo]dlibet ult[er]ius reducat[ur]
 in suū oppositum. cum cessacō op[er]is
 sit p[ri]uacō essendi. et imp[er]fectio entis.
 et sic p[ri]uacō. et imp[er]fectio magis re-
 sistit suis oppositis. q[uam] e[ss]e. Si eē ita
 sit. q[uod] h[ab]eat p[er]petuam eēciē. et eēblem.
 et eēciare. ita q[uod] eēntim d[icitur] se eēciat
 suū eēntle. s[ed] si ip[s]m eēntle suū s[ed] r[ati]ō

maneat eēnble. et eēntum. ut eēntūū
non sit otiosum. s. semp eēndo pfici
at suū eēnble. et sic semp i^o a se con
cordatiue distinguit pmanēdo cū co
eeterni eēntia. **I**mpossibile ē pūacōem
seu impfectōem ei resistē. hoc itē si
milt^r sequit^r de pfectōe. **I**n autē ipm
esse pūacōem ppetatē non heat. plus
quidē resistit ei pūacō in hoc q. sup
tām ppetatē non hēt. q. e^o. hoc itē
ē de impfectōe erga pfectōem. **R**acō
quidē hui^{us} cōsistit in hoc. q. actus eēn
di ipm esse. et pfectōis. eēt sine rōe
et sine pfectice bonitatis. magnitudiⁿ
zē. in quib^{us} eēt plus pūacōis et imp
fctōis. q. eēndi. et pfectōis. **E**ffiaes
agens boni. magni. zē. cōtriat pū
uacōi et impfectōi. simlt^r et forma i
matia. constituendo. esse. ad qd nōn
cunt finem. qui ē eadē pfectio. pūacō
autē et impfectio. cōtradiciūt esse. et
pfectōi. qū effiaens agit cōt finem
et forma et matia. rōne pūati medij
distinguit^r. q. ex his patet. q. esse. et p
fectio. plus resistit suis oppositis. q.
e^o. alioquin pūacō boni. maior eēt i
malicia. q. esse boni. in bonitate. et pū
uacō pfectōis in impfctōe. q. esse pfect
ōis in pfectōe. qd ē impossibile. cū
pūacō. et impfectio. expte sui. sint nō
ens. qd nullū expte sui. maiōritatem
neq. minōrit^{is} impōit. **E**ssē. pl^{us} cōt
dicat pūacōi sublt^r. q. accēdit. eodē
mō. et pfectio impfectōi. ac eadē me^{te}
cōcōr. qm. esse et pfectō. hēt esse. mag^{is}
sublt^r. cōt dicat impfctōi. et pfectio

pūacōi. q. accēdit. **P**ūacō et imp
fectio. cum sint p actus magis ecōtrio
cōt dicat eistēm. scz. eē. et pfectōi. ac
cēdit. q. sublt^r. plus g^o resistit
esse. et pfectio suis oppositis. q. e^o. **A**li
oq. plus eēt pētatis. et magnitudiⁿis. ac
racōe accēcium. q. sublt^r. qd ē impos^s
Racōe veri obiecti plus est entitatis
in affirmacōe. q. in negōne. et in negōe
q. in dubitacōe. cum plus sit entitatis
in. e. q. in. i. et in. i. q. in. n. et in. n. q.
in. r. dum tamē. n. diligit. y. et odi
at. z. **C**um igit^r esse. et pfectio. sint
obiectum ipm. e. expte affirmacōis.
et pūacō et impfectio obiectū ipm
i. expte negōis. **M**anifestum ē s^{im}
pūcia pūci. q. eē. et pfectio. maiōem
entitatem. et possibilitatem hēt. q. pū
uacō. et impfectio. magis. g^o resistit
eis. q. e^o. aliter em̄ in eo in quo eēt
plus entitatis. eēt plus impossib^{ilis}
et in hoc. qd ē minus entitatis. eēt pl^{us}
possib^{ilis}. qd ē impossibile. **De figura**

Ractantes hic de figurā **theologie**.
Theologie. ut ars sit uerior. al^{te}
vniūsalior. sicut etiā de cetēis
tātatur in cōsequēt. ut phre. et iur.
que sūt scie pūdares. **P**rimū eam
in qtuor ptes. **I**n pūa quātem pte da
mus doctrinā in quā rēdi ppetates. sū
cōtōicōnes tūmōz figurē theologie. ad
tēdo qdā terminōz hui^{us} figurē. cūz
alioz. ut hūis cōdicōib^{us}. que de v^{er}al
teius terminū ad alterū resultat em̄
nat iudiciū ad pūdaria theologie. s.
cōducēs q^{uod} artista colliget ex hūi
dine mutua terminōz. **I**n s^{ec}ū vero

pte ostendim^{us} quō p. r. inquirunt^{ur} sup
posita in diuina eēcia. In tūa mo
dum tradim^{us} inquirendi ppetates
p subales in diuinis. ¶ In q̄ta et
ultima exemplificamus in hac fi.^a
applicacōem artis ad intellctum faciē
dum. *De p̄ma pte figurē theologie.*

Condicōes g^o eēciae dei p respec
tum termini ad terminū inq̄
rimus in hac p̄ma pte. isto mō.
De condicōe ip̄ius diuine eēciae. est
ip̄am eēciam eē ip̄am met uitam
uiuētē. hēntem in se uiuē. et uiui
ficatē. et uiuificatū. ut ip̄a eēcia
rōe uiuēdi sit in magnitudi^{ne} uite. in
qua non pōt eē. nisi eēt cōdicōnata
sicut nūc dñi est. Ip̄a etiā dīna eē.
hac h̄z condicōem. utelz q̄ ip̄a ē ip̄a
met infinita bonitas. magni^{tu} et in
tas. p̄tis. sapiē. rē. et q̄ sit infinite bō
et infinitū bonū. et infinite magna.
et infinitū magnū. et infinite etna.
et infinitū etnū rē. Ac cōdicōis ei^{us} ē
ip̄am esse tanta infinitate eēdi rō
q̄ est quelibet dignitas. et q̄ sit oēs
et p̄ns. quamlibet ip̄arū dignitatum
eē rō. q̄ est alia. et q̄ omēs st. utelz
una eadem eē. nūo. ut ip̄a eēcia
sit indiuisibilis. et indistincta. ut sit
omēs una eadem eēcia. ut mag^{is} dō
simplicitatis et unitatis sit maior
q̄ possit eē. Condicōes ip̄ius eēciae
ē eam esse actu hēntem in se bonifi
catem. bonificabilem. bonificatē. bonifi
catum. magnificabilem. magnificatē. ma
gnificatē. magnificatū. et sic de alijs.
q̄ est. ut eēcia rōne bonitat^{is}. rē.

sit s̄sistēs. rōne bonificantis. bonifi
cabilis. bonificare. bonificati. et sic de
alijs. qm̄ nisi ip̄a eēcia s̄m ultis cō
dicōes hēret eē. eius quidē exis
tencia sū s̄sistēcia eēt defectiua
in existēdo bona. magna. rē. q̄ est
impossibile. ¶ Essēcia dīna ē forma
condicōe eēdi. formas rōne forma
tūi formantis de sua met eē. tōrlez
formabilem. formato existente ip̄a ea
dem tota eēcia formatis. nō s̄b rōe
ip̄ius formatis. s̄ s̄b rōe ip̄ius formati
ita q̄ formas. et formatē. et formatū.
sūt vna forma. scilz una eēcia. qm̄ n̄
ip̄a eēcia rōne forme hēret has cō
dicōes. eēt utiq̄ defectiua rōne forme
et actus ip̄ius forme. qz cum de con
dicōe forme sit agere. scilz formatē
oportet q̄ ip̄a eēcia hēret in se mati
am subiectam forme agenti. scilz for
manti. et sic formas de sua ip̄a eē.
non p̄ducet formatum. s̄ p̄cūz de
aliena eēcia. et sic formatis. et for
matum non remaneret eadem di
uina eēcia. s̄ eēt etiam ip̄a dīna
essēcia s̄b formante cōiela. q̄ est
impossibile. ¶ Condicōnata ē etiam
ip̄a dīna essēcia rōne relacōis
actūi dignitatum. sicut bonitas
rōne bonificantis. ē relata eē cōis
bonificanti et bonificato. ita q̄ boni
ficans. et bonificatum. relatiōe se ha
bet in bonitate. magnitudiē. rē. Et
hoc mō ip̄a diuina eēcia rōne boni
ficans. et bonificati. magnificans. et
magnificati. rē. cōdicōes hēt relatiōes. q̄

est. ut ipsa essentia sit sibi bonificante
 et bonificato. relative ipsa essentia bo
 nitatis. que est ipsa met essentia boni
 ficantis. bonificare. bonificati. etc. ex
 istente sibi ipsius relatione. ita quod es
 sentia. bonitas. bonificans. etc. sunt
 item cum relatione. et distincti sunt. bo
 nificans et bonificatus in ipsa essen
 tia. **Q**uoniam quicquid est in essentia divina sit
 imensum. et eternum. impossibile est in ea
 ordo primi et secundi. siue maioris
 et minoris. **S**ed quoniam in ipsa est indistin
 ctio. omnimoda equalitas finis. recte
 huius est ordo in ipsa dei essentia. nam al
 liter non posset habere conditiones suas
 in magnitudine bonitatis. etc. nec in ip
 sa essentia bonificans ordinare se haberet
 ad suum bonificatum. esset cum eo una
 eadem essentia. una bonitas. etc. quod est im
 possibile. **N**ec etiam bonificans. magificans
 etc. non possunt esse unum suppositum. neque
 magnificatum. neque bonificatum. etc. a
 supposito unum. nec remaneret in eadem
 essentia equalitatis. bonitatis. etc. **D**ivina
 essentia ratione sui non est conditionata
 agere. cum sit communis bonificanti. et
 bonificato. producenti. et producto. **I**n
 ratione autem productivi. qui est ipsa essentia.
 est ipsa essentia activa. et quoniam actius
 de sua met essentia. agit siue producit
 suum productibile. non est productus passi
 uus. quia de tota essentia actiuum pro
 ducit. nec habet aliquando essentialiter pro
 id quod habet a producere. nec producens

dare potest ei nisi id quod habet. habet autem
 puram actionem sine passione. cum
 ipsa sit pura actio sine passione. siue
 pura forma sine materia. **M**anifestum
 est. quod quod productum est pura actio sine
 passione. siue pura forma. sine materia.
Et hoc modo ipsa divina essentia consistit
 activa in ratione actui et agibili. re
 mota ab omni passione ratione harum
 conditionum suarum. que iam de se sunt.
Dum. f. g. inquirunt conditiones
 divine essentie respectu articulozumi
 fidei catholice. qui sunt. **U**nus deus
 pater. et filius. et spiritus sanctus. creator.
 recreator. glorificator. filius dei con
 ceptus de spiritu sancto. natus ex maria
 virgine. crucifixus. mortuus. ascen
 dit ad inferos. tertia die resurrexit
 ascendit ad celos. et venturus est in
 iudicare. tunc dum descendit ad mag
 istralia. inveniunt manifeste. **S**ed quod
 possibile est eis in hac vita de ista
 materia perferre. quod ipsa divina essentia. co
 ditionata est. quod unus deus sit pater. et
 filius. et spiritus sanctus. ita quod totus deus
 est pater. totus deus est filius. totus deus
 est spiritus sanctus. et conditionata est. quod ipsa
 sit creatrix omnium essentiarum. creatrix
 ratione dei creatoris omnium entium creatorum
 et quod ipsa est maternata ratione filii dei
 incarnati. qui est ipsa dei essentia. et quod
 humana essentia. quam ipsa divina essentia.
 sibi univit. passa fuit. non autem di
 vina essentia. quia cum ipsa divina essentia.

ess. activa

sit imensa. et eterna. et actio simplex
impossibile est eam puti. et sic de ce
teris articulis: de hijs autem superfi
cialiter narrando transimus. summum
quidem est negotium. et uolumine in
digens ad id tractandum explia
te. secundum terminos huius artis. quod ad pre
sens suppletendum est. et maxime.
quia qui periti erunt in hac arte. pote
runt huius rei cognoscere possibilitatem.
Condiciones diuine eencie pres
pectum ad decem precepta legis. oportet
recipere secundum condiciones cause. et
effectus. dominij et seruitutis. secundum quod
isti termini possunt esse in exaltatione gra
du. scilicet. e. a. p. i. u. z. n. a. u. v. z. r. de huius
quod ipsa dei eencia. est imensa. et eterna.
iusticia. imense. et eternaliter bona. magis
et. iustificans. et a creatura est laudabilis.
honorificabilis. amabilis. et. r. de ipsius
iustificantis. bonificantis. et. **C**on
diciones eadem diuine eencie respectu ex
positionis. respiciunt semper excellen
torem gradum preceptorum timor. scilicet. e.
a. et. secundum quod expositio ipsorum. e. i. n. p. h.
quod exponit attribuit ipsi eencie dei
semper id per quod cognoscat. et diligit
esse in maiori bonitate. magis et. et
per quod magis remota est a non ente.
malicia. paruitate. et. cum de corde
illius sit. quod quicquid ipsa dicat. r. de
bonitatis. magnitudinis. et. sicut i. y.
necio oppositum uero in. z. **D**e con
dicionibus diuine eencie est. quod quicquid est
in ea. est intentione prima. nichil autem
in ea intentione secundum. cum prima in

tenco sit in maiori bonitate. et. atque p
fectior. quod secundum. nichil enim est in diuina
eencia maius. nec per consequens minus. cum
in ipsa eencia sit imensa magnitudo
bonitatis. et. **E**t de condicionibus eadem
ipsius eencie dei est. ut omnis eencia ca
ta sit intentione secundum. ipsa uero dei eencia.
intentione prima. **C**ondiciones eadem
diuine eencie est. quod ipsa sit infinita
gloria bonitatis. et. **E**t ideo necio oportet
esse in. y. id per quod. e. maiorem attingit gra
am bonitatis. et. in ipsa eencia. et per quod
magis distat a pena. et contrit. et
imperfecte. **D**iuina eencia. respectu cui
condicionata est. quod ipsa est ipsa met et
intas creans sub r. de creatoris de eum
quod est apte post sempiterna duracio cre
ata ad similitudinem eternitatis. **De. 2^a**

Secundum **pre figuram theologie.**
condiciones eencie diuine. et co
diciones tanglorum. t. inquiri
mus supposita in diuina eencia. isto modo.
Essencia diuina una est. et indiuisibilis. atque
sit imensa uirtute bonitatis. et. **H**ec
in se manifestam opacem. ut sit mag
ne bonitatis. et. **E**t cum eius opaco
sit magne bonitatis. et. **H**ec ergo ipsa es
sencia in se opatiui et opabli alium
ab opatiuo r. de opatiuitatis et opa
bilitatis. ut opacio sit magna in uir
tute eencie. et in bonitate. et. **H**ec autem
omnia esse non possunt. nisi opatiuus sit unus
per se subsistens. scilicet. unum suppositum
et opabli alius. per se subsistens. alius
scilicet. aliud suppositum. imense distincti
imense coe. bonitatis. et. eencia. **I**ta quod tot

operabilis producat ex tota eēcia opati-
 tum. et sit tota ipā eēcia ipsius opati-
 tum in ratione operabilis. et totus opera-
 tiuus tota ipā eēcia operabilis in rōe
 operatiui. g^o rē. qd si non. cōsistat ut
 q^o eēt in magnitudine virtutis. bonitatis.
 rē. ipsius eēcie. qd est impossibile. **I**n
 diuina eēcia ē cōcordia. actiui digni-
 tatum. ut ipā actus sint in magnitudine
 bonitatis. rē. nam sine cōcordia sūmactiui
 eēt ipā dignitates in maiestate dig-
 natis. bonitatis. rē. **H**ac autē cōcordiam
 oportet eē in maiori bonitate. rē. q^o
 possit esse. ut magnitudo bonitatis nō de-
 ficiat maioriati cōcordiam. neq^o maio-
 ritati remediū. seu distancie a cōf-
 rietate. **S**ed cōcordia impossibilis ē
 sine distinctōe. siue subtili. siue actiui.
 Accēlis quidē nō pōt eē in ipā eēcia.
 restat g^o q^o ē in ea subtilis rāe suppo-
 sitor. g^o in ipā eēcia est distinctō
 in cōcordiam aliquor. quā siquidē dis-
 tinctōem oportet eē tantam sic. cōcor-
 diam. et cō. et sicut ipā eēcia.
 et cō. **I**tem. ex hoc manifestum ē. q^o in
 ipā dei eēcia ē aliquis cōcordiū dis-
 tinctus ab aliquo. videlicet aliquis p se sū-
 sistēs distinctus ab aliquo p se sūstite-
 re. hec autē sūt supposita q^o inuestiga-
 mus. **E**t qm non ē nō una diuina es-
 sencia rāe sui indistincta. et in ipā
 eēcia est imēlitas et etinitas. rōe
 quā. in dūl ē in ea minus et mai^o.
 oportet q^o unūq^oq^o ipōr supposito-
 sit ipā tota diuina eēcia infinita.
 ipis existentib^o infinite distinctis

et cōcordantib^o. **S**um. f. g. cōdicionē
 eēcie dei. et tanguli rubri cōspiciūt.
 inueniūt in ipā eēcia ultimū. finē
 summū. i bonitate. rē. nam ali^o de bo-
 nitate non se hēret ad bonum. et sic d^o
 alijs. et sic bonitas. rē. carens fine. es-
 set affectiua. qd ē impossibile. **S**it g^o
 in ipā eēcia finis. g^o et pncipiū
 ē in ipā. nam sine principio nō eēt
 in ipā eēcia finis. cum bonitas. rē.
 nō se possint hēre ad finem sine pncipiū.
 g^o in ipā eēcia ē pncipiū. g^o etiā in
 eadem ē mediū. cum de cōdicionib^o
 pncipij. et finis sit. pncipiū p me-
 diū ad finem se hēre. nec tñ sūt i ea
 pncipiū. mediū. et finis rōe temporis. loci.
 quātis. et hūmōi. s. pncipiū. me-
 diū. et finis. pncipiū ad cōdicionē
 ipsius eēcie. et dignitatum sui. sine
 quib^o. scilicet pncipio. et medio. eēt pnci-
 uatio finis in bonitate. rē. ipsius eēcie.
 qd ē impossibile. g^o rē. **S**ed de cōdi-
 cionib^o ē pncipij. q^o pncipiatū. cō-
 iunctū. pncipiabilis. cōiungibilis. sit
 in ipā eēcia. qm se hēntes ad finē
 sūt ipā finis. qā sine fine pncipij
 in diuina eēcia non hēret istas cō-
 dices suas. et sine istis cōdicionib^o
 eēt in ea pncipio finis. qd ē impos-
 sibile. **C**um autē finis sit in ea imēlitas in
 bonitate. rē. oportet q^o pncipiatū.
 cōiunctū. pncipiabilis. cōiungibilis.
 sit supposita distincta. et cōcordant.
 in magnitudi^o bonitatis. aliqui tēfi-
 cēt ipā finem magnitudi^o bonitatis.
 etinitatis. rē. qd ē impossibile. g^o rē.

In diuina eēn^a est eēlitas. hēnte ipā
eēncia in se supposita equalia. qā in
si sit in ea equalitas. non eēt ab ine
qualitate tantum remota. nec int
bonificacē. magnificacē. rē. eēt eēli
tas. pūacōe cū sequēt^r inter ipōs
actus inequalitas. seu pūacō finis.
cōcordancie. et opōnis. qd ē imposse
Est g^o in ipā eēncia dei equalitas.
et hec ē subālis. non autē actūal.
ne ipā equalitas sit in ea in pūa
cōne bonitatis. magnitudinis. rē. **S**z ipā
equalitas maior est in ipā dei eēn.
si ē supposito^r. mōr uero si non sit
supposito^r. qd p se p^r. g^o in ipā eēn^a
dei ē tō p qd equalitas dei ē i ma
iori excellencia que ēē possit. nō
autē eēem p qd eēt in minori. ac
etiā condicōis maioris equalitat^r
est. q. in diuina eēncia. ex quo ipā
hēt cōequare. suū cōequatiū. sit
p se sūstēns. scilz suppositū i rē
cōequantis. et cōequablis ei^r p qd
sit alterum suppositū p se sūstēns
in rācōe cōequati. cum ipā eēlitas
sit subālis. qd si nō. maioritas eēli
tatis non posset ipām eēlitate ex
cellē usq; ad subālitē. qd ē imposse
g^o in eēncia dei. cōequatiū ē sup
positū existēs p se subālit^r cōequā
sibi suū cōequabilem subālit^r. ipō
cōequō pmanete cū ipō cōequare
eādem subā. sic eādē eēn. cum tot^r
ipē cōequās. de toto se ipō. scilz de

tota sua met eēncia. siue subā ipm
cōequatiū suū sibi cōequet. de alio
quā nō pot. cum nichil ex se sit
inēsum. et etnum. **A**ffirmabile ē
sūm condicōes diuine eēncie. et di
uine bonitatis. rē. ac etiā sūm condi
cōes affirmacōis. q. in diuina eēn.
sūt supposita. sūm condicōes quādam
eēncie. p^r hoc in pma pte hui^r figure
Sūm vērō condicōes bonitatis. rē. p^r
hoc in figurā. a. **S**z sūm condicōes af
firmacōis. manifeste p^r hoc p affina^r
et negacōem in condicōib^r alior^r t^r
anglor^r. nam. e. affirmacōis in ipā dei
eēncia supposita. plus attingit entita
tis. in ipā eēncia rē bonitatis. mag
tudinē. rē. et actūū eā. et rācōe o
pācōis. cōcordancie. pūcipū. medij.
et finis. et eēlitas. **A**c eādē. e. mai
ē in se sic affirmacō. in bonitate.
magnitudinē. rē. q. i. negans ipā su
ppōitū. pmo etiā si. i. negat ea. ne
gaet condicōes hui^r figurē. et bonit^r
rē. in. a. et pācōis condicōes ipsius. t.
quas non ēē est siue impossibile.
g^o supposita sūt in ipā diuina essen
cia. **De 3^a pte figure theologie.**

In hac t^a pte huius figure
damus doctrinam inquiren
di p. t. p^retates psonales in
diuinis. que sūt. p^rmitas. filiācō. p
cessio. vel spiracō. **I**sto mō. **O**pūcio
gnacōis sūt in creatis. sic in a
nimalib^r. et plantis. manēnt op^rea
cōm nālē. qm suppositū anal sū p^rat^r

agere possit de se ipso. sic quod homo pater. quod
 tum potest. et quantum de se est producat
 alium hominem filium sibi equalem specie et
 natura. **E**t multo magis adhuc talis esset hec
 operatio. et multo magis naturaliter humana
 et pater mandem haberet concordem patris.
 et filius filij. si homo pater de sua inet
 eencia tota producat filium. absque alio
 alterius nature auxilio. sibi equalem in
 omnibus concordantibus humanitatis. videlicet
 quod homo pater totam suam eenciam genera-
 tive communicaret in filium hominem
 sine diminutione eencie ipsius hominis
 patris. et hoc semper quod dicitur pater ipse fu-
 it pater. et filius. filius. sic ut tota eencia
 patris. non ut patris. esset tota eencia filij. non
 ut filij. et e contra. et sic pater esset in toto
 filio. et e contra. et influeret sine resulta-
 ret ab utroque quantum vult. siue vinita-
 tis operatio. per quam impossibile esset eencia
 patris alienari in filium. et eencia filij
 alienari in patrem. et sic hec vinitas siue
 vinitatis operatio. esset homo hec una cum
 ipsis. tanto ipsa generatio maior esset. quod
 magis impossibile esset filium patris a-
 lienari in filium. et e contra. **H**ec autem
 operatio generantis in tanta excellencia
 sicut deum est. impossibilis est in homine
 siue in quamvis alia creatura. quia defi-
 cit medium inter patrem et filium. per
 quod id quod est de eencia patris alienatur
 in filium. propter accidentia humane nature
 et alterius nature influentis. et in aliis.
Quia ergo ita est. quod in divina eencia. sunt sup-

posita. ut plerumque est. quorum alter est
 agens. alterum actum. siue agibile.
 et in ipsa nulla sunt accidentia. sed pe-
 nitur pura substantia. ad manifestum est ergo quod
 in ipsis suppositis ipsius eencie est pre-
 terea generatio et processio. que propter impedi-
 metum accidentis. non possunt esse in aliqua
 creatura. ita quod alterum illorum supposito-
 rum agens. sicut patet est pro-
 ducendo de toto se ipso. alium generat
 eum communicando in eum totam suam
 eenciam sub ratione generis. et quoniam ipsa es-
 sencia in utroque remanet una produ-
 citur ab utroque siue spiratur eencialis
 vinitas. totam namque sapientiam utriusque.
 in tantum. quod habet ratione suppositi spirati.
 quoniam non resultet illa subtilis vinitas ab
 utroque. essent in ipsa divina generatione
 accidentia. sic in creatis. quod est impossibile.
Et non sit suppositum non tantum est
 ab accidentibus remotum. ergo ita. **E**t non hec
 generatio. et hec spiratio. que impossi-
 bilis est in suppositis nature creature. sit in sup-
 positis divine eencie. sic. deum est. ma-
 nifestum est. quod in ipsa divina eencia
 deficit magnitudo bonitatis etc. operationi
 dei intrinsicce per omnes actus digni-
 tatum. et oportet quod ipsa operatio sit ac-
 cidens et in immutabilitate. et magis pro-
 pinqua productioni. et multa alia impos-
 sibilita sequeretur. ergo in ipsa dei eencia
 est generatio et processio. et per omnes generas
 pater. cuius proprietas est paternitas. et filius
 generis. cuius proprietas est filiacio. et spiri-
 tus spiritus sanctus. cuius proprietas est spiratio.

*supposita tota sua
 essentia communis*

In diuina eēcia nō ē corruptō ge-
neratio autē et corruptō. sūt cōtue.
suppositum g. qd ē in diuina eēcia
concordatiūū magis ē rōne sui. et
racōe principij. et finis. et equalit^{is}
si ipm ē gñatiūū. q si non ē gñati^m
eo q racōe gñatiōis magis remotū
ē a contrariet^e q si sit sine gñatiōe.
Manifestum ē g. q in ipā dei eēn^a
est suppositum gñatiūū. et p^ons su-
ppositum gñabile. et gñare. et gñatiū
ēē. et hoc in imensitate et eternitate
bonitatis. iē. ipius eēcie. g. imē-
se. et ab etno ē impossibilis corrup-
tio in ipā eēcia. **H**ic g. in ipā eēn^a di-
uina ē gñatiō rōe suppositorum. et
p^ons ppetas pñalis. et ppetas fi-
lialis in ipis suppositis. **E**unt g. in
ipā diuina eēn. rōe supposito^o iste
ppetates psonales. videlz ppetas ge-
neatiua. que ē distinctiā et concor-
datiā. et hec ē pñalis. et ppetas ge-
neāblis. que ē distin^l. concord^l. et h^o
ē filialis. ut magn^o bonitatis. et
bonif^o rē. atq magn^o principij
et finis. et equalitatis. non deficiat
ipī eēcie. in existere. et agē suppo-
itorum ipius eēcie. qd ē sume im-
possibile. **M**anifestum ē g. q i suppo-
sitis diuine eēcie. ē distinctiō pso-
nalis. non autē eēcialis. ex qua
predit concord^o. **D**istinctiō quidem
dat in diuina eēcia duos timos.
scilz. duo supposita cōcordiā. nctiō
aut vni timū ex duob^o ad quē illi

duo influunt. hic autē timus ē illorū
duorū concordā. vel vno. **E**t qm
quicq est in diuina eēn. est tot^o d^o.
Manifestum ē g. q iste tñs timū
nctiō ē deus totus influxus. et p^o
dens de toto deo distingēte. et cōcor-
dante. scilz gñante. et de toto deo dis-
tincto et concordato. videlz genito de
toto ipō geneante. **Q**uā autē nō est
tantum nisi una veritas. vnus deus
influit et pedit. **P**ro isto timū de
vno deo deus. sic genit^o geneat^o de
vno deo deus. **C**um g. iste tñs sit e-
iusdem magnitudinis in bon^o et in^o
rē. respectu terminū sine suppositi. sic
p^ori duo. cum sit equalis cui^o eorū
qā totus ab utroq^o toto pedit. **M**an-
ifestum ē g. q hēt ppetatem psonale
et hec ē ppetas pñalis. siue spñalis.
In diuina eēcia ē ppetas pñalia
tina. et pñaliablis. et p^ons sicut ec-
sup^odem est. et hoc in infinitate et et-
ernitate. pñaliatiūū quidem o^o esse
in ipā diuina eēn. ut actus dignit^o
in ea ad aliquē finē hēant. ne rōe p-
uacōis finis sint ociose. **V**idelz non
agentes. g. dignitates ad aliquē fi-
nem se hēnt. s. ad finem nō pnt se
hēre siue pñaliatiō pñaliatē pñ-
aliablem. ut sit finis pñaliatis. et
pñaliandi. alit^o em esset finis in
ipā diuina eēcia sine actib^o digni-
tatum. et sic oportet nctiō. vel q ipē
dignitates eēnt ociose. **V**idelz non a-
gentes. vel si hērent actus. q eēnt e-
is supflui. **U**trumq^o autem ē impos-
sibile g. in ipā eēcia dei ē conditio seu

ppetas principatiam. et p omnes finitiam
 finitatem infinita siue imensa. et hoc in
 ratione alicuius subsistentis. **hec** g. ppe-
 tas siue condico e finitiam et p omnes
 coniectura seu vinitiam. coniungens siue
 vinitis de toto se ipso p totum se ipsum
 totum aliquem principabilem. coniungit
 siue vinitiam finitiam. **videt** imensi-
 ficabilem. et cum ipso vinitio r. pmae
 ant una eadem eent. et natura. **Cum**
 igitur ita sit in divina eentia q omnes
 dignitates. scilicet bonitas. magnitudo et
 intas. pias. sapia. voluntas r. **videt**
 tota eentia divina. id est. tota veritas
 sint ipsi ppetas. principatiam. coniectura.
 et finitiam. que ppetia est. s. ratione alicuius
 agentis. quia ipse existens. hec ppetas seu
 condico s. r. alicuius agentis. bonifi-
 cant. magnificat. et imificat. r. id est.
 principat. coniungit. siue vinit et finit
 unt. id est. ad esse infinitum. pducit
 de totis se ipsis. scilicet de tota ipsa eentia.
 divina s. ratione alicuius principatis. r.
 aliquem principabilem. coniungibilem.
 siue vinitiam. et finitiam. id est. ad esse
 infinitum pductibilem. **Oportet** ideo
 ipsum aliquem principatum r. esse sup-
 positum agens. et ita est ppetia. et p se
 ques illum alium aliquem. qui e principi-
 abilis r. finit e suppositum agibile.
 siue actum ipsius agentis. alium a su-
 pposito agente. et ita similiter e persona
 alia a ppetia. nam q. admodum. oes dig-
 nitates sunt ipsum suppositum actuum
 in r. agens. ita et in finit etiam s. sup-
 positum agibile in r. acti essendi. q. ipse.

suppositum vel persona agens. non potest in di-
 na eentia. cum sit infinita et eterna
 in bonitate r. agere de aliquo alio a se
 ipso. nisi de seimet ipsa tota ratione infi-
 nitat. et eternit. siue. tantum quantum
 ipse est. **Et manifestum** e. q. gnatio est
 actio conduces ad hunc finem. qui e
 esse et durare. corruptio vero est ces-
 satio illius actus conduces ad hunc
 finem. qui est ppetia. **Cum** g. in eentia
 dei sit actio conducing ad infinitum
 esse. et ad infinitum durare. oportet q
 in ea sit gnatio infinita. que e infinita
 et eterna actio. cum finem impos-
 sit in ea actionis cessatio. que est corrup-
 tio. conducing ad corruptioem. ppetiam. g. in
 ipsa eentia. est oppositum. scilicet gnatio. et p
 omnes. gignens. principas. r. cum ppetia
 est filia. **Et** qm. ppetas. et gemitus
 principatus r. cuius ppetas e filia. **Et** qm
 tota ppetas generatiam. principa-
 tiam r. que est gnantis ppetas. tendit
 ad hunc finem. scilicet q. ipse pater sit ge-
 neans de toto se ipso. suppositum gnabile.
 principabile r. qd. est filius. oportet
 aliquam ppetiam seu mediam resultare
 ab utroque toto. videlicet. gignente. et gign-
 ito. q. sit nexus amborum in amore.
 ut magnitudo bonitatis. r. non deficiat.
 amor amborum. **Ita** q. de duobus extre-
 mis terminis. ut ita loquimur. influunt
 siue ppetia mediam coniectois et vni-
 omis ex toto gignente. et toto gignito.
 p qd. medius influxum et ppetiam
 ab utroque illorum. totum in bonitate.
 magnitudinem. r. gnans et gemitus
 vna cum ipso. sunt vnum ens. finis vni.

una deitas. unus deus. ut magnitudo
bonitatis etc. non sit defectiva. 8°
istud medium horum duorum habet personalem
perfectam. nam cum sit utrumque e
qualis in ratione suppositi. oportet e
um in tantum habere perfectam personalem.
Hec autem perfectio est spirabilis seu p
cessiva. cum ipsa divina essentia sit
una eadem in bonitate. infinita
te. etc. sed hac ratione impossibile est in ea
esse totum tangibilis creatus. et vizi
dis. sed pro eo quod tota unitas ipsius es
sentiae in ratione alio per se subsistentis
se communicat totam in agere. nec a
liquo alio a deitate possit ei ac
tionem infinitam suscipere. 9° quod de ipso
met subsistente agente. sit aliquid sub
sistens. recipies tantum quantum ipsum
agens est. ut eius infinitam actionem su
scepere possit. **H**ic igitur est in ipsa divina
essentia equalitas. hec autem est infi
nita. et eterna in bonitate. etc. **I**mpos
sibile est 8° in divina essentia maiori
tas. et per omnes immensitas. **I**n ea oportet
existere huius equalitatis esse aequa
tium sub ratione agentis. et aequa
bile sub ratione agibilis. seu recipie
tis. ipso aequatione aequante sibi de
tota substantia sua. et existere suo totum
aequabilem. **E**t quoniam generatio est subtilis
aequatione bonificandi bonitatis. et
magnificandi magnitudinis. et sic de
alijs ad eam subtile. et quanto maior est
generatio tanto maior est aequatione bo
nificandi. magnificandi durandi. etc. et

tanto magis est subtile. **E**t eadem
corruptio est in aequatione bonificandi.
magnificandi. etc. ab eam subtile. et quanto est
maior corruptio. tanto maior in aequa
tione ab eam subtile. **M**anifestum est
8° quod in divina essentia est infinita
et eterna generatio. scilicet subtilis aequa
tione infinita et eterna bonificandi. magnificandi
et durandi. etc. ad eam subtile infinitum
et eternum. ut infinite et ab eterno sit
subtile. et remota ab ad inequatione. et
immortalis corruptio. et per aequatione. et sic
est in ipsa divina essentia perfectio ge
nerativa. aequativa. personalis. infinita.
et eterna in bonitate. que est aliquid sup
positi generantis. et aequantis. quod de
generandi est pater. et per omnes est in ea
perfectio generabilis. aequalis. filialis. in
finita. eterna. etc. que est aliquid alio
suppositi geniti a generante patre. **E**t quod
inam hoc ita est. **M**anifestum est 8°
quod una equalitas. sine aequatione a su
pposito aequatione generante. et a suppo
sito aequabili generato resultat et in
fluitur sine patet in infinitate et
eternitate bonitatis etc. de toto generante
et de toto genito. quoniam nisi ita esset. ge
neratio non esset in tantum. quoniam ipse
est equalis genito. nec eorum sic defice
ret magnitudo bonitatis in utroque. quod
est impossibile. 8° hec equalitas pre
dens habet rationem suppositi. et perfectio
tem personalem processivam. sicut ge
nerans habet perfectam personalem pro
cessivam. sic generans habet proprietatem
paternalem. quia pater. et filius. filia

lem. quia filius. quoniam nisi illa equalitas
habet rationem suppositi habentis proprietatem
personalem seu spirabilem. esset in minoritate
bonitatis. id est. pater uero et filius
in maiestate. quod est impossibile. nec
etiam diuina essentia esset tantum re-
mota ab inequalitate. minor et ac-
curatior. **g. id est.** Oportet notio esse id per
quod essentia dei sit ens summe bonum. su-
me magnum. summe eternum. summe po-
tens. summe notum. **Et g.** magnum est ex-
istere ipsius essentie diuine. plus adhuc
accedit ad summam entis. etiam af-
firmabilitatis. et magis distat a non
ente. et negabilitate. si totum ipsum exis-
tere se habet ad agere tantum quantum
ipsum est. plus enim est existere. et agere
aliquid. quam summi existere tantum. et plus ad-
huc. si tantum est agere quantum existere.
et ex hoc. **Existere** autem diuine essentie non
quam cessat. quia ab eterno est. nec ei
agere per se non cessat. quia similiter
ab eterno est inmensum in bonitate. id est.
sicut ipsum existere. **manifestum est g.**
quod totum existens diuinum agit. **g.** de se
ipso aliquem agit tantum in bonitate. **ma-**
gnitudine. sicut ipsum est. **Et** ipsum est a-
gens in ratione entis per se stantis. quia al-
iter non esset agens. et sic est suppositum.
et quia est suppositum. oportet quod
agat suppositum tantum in bonitate. id est.
quantum ipsum est. aliter non esset in agere
tantum quantum est ipsum existere. **Ma-**
nifestum est g. quod in essentia dei est agens
suppositum. et actum suppositum ipsius
vniuersalem essentie. **Et** quoniam in ipsa.

dei essentia. est incessanter aliquis agens
de se ipso. videlicet. de suamet entitate et
natura. aliquem. **manifestum est.** quod de
agere incessanter. et infinite huiusmodi a-
gens. est generare. eo quod impossibile
est in diuina essentia cessatio agendi
suppositum de supposito. ut patet est.
que siquidem cessatio esset corruptio
magnitudinis bonitatis. id est. et privatio
entis in non ens. **g.** in diuina essentia. est
suppositum generans. et suppositum gen-
tum de tota ipsa met essentia infinita
generante. et hoc est affirmabile. et opposi-
tum uero negabile. **Et manifestum est.** quod
iste non possit illud generare. nisi possibile est
hunc ab illo generari. **hec** autem possi-
bilitas generandi ab utroque influit ter-
mino. et hoc in tanta delectatione et de-
centia utriusque. quod tendit in suppositum
infinite bonitatis. id est. equale generanti
et aequale genito. quod iste terminus to-
tus de toto generante. et totus de to-
to genito preedit quoniam si esset maior ali-
quo istorum. maior esset possibilitas. et de-
centia ipsius generantis. quam ipsa generatio.
Vel si esset equalis generanti. et non gen-
to. magis esset possibile et decentius hunc
generare. quam illum generari. vel si equalis
genito. et non generanti. magis esset pos-
sibile. et decentius hunc generari. quam istum
generare. **Et** omnibus istis modis sequitur
manifeste impossibile. quia sic sequeretur.
defectus magnitudinis bonitatis. patet.
id est. **g.** omnia tria supposita sunt affina-
bilia essentia. equalia. quia per affinitatem equalitas. et
attigit. et ex parte sui. maximam bonitatem. magis

tu^{us} i^{tem} ip^{sus} entis. q^{ui} est deus. Et p^{er} ne-
gacōem equalitatis eor^{um}. attingit. i. oppo-
situm. Et omⁿis equalitas sup^{er} distinc-
tōem fundat^{ur}. et omⁿis distinctō eqli-
um sup^{er} p^{ro}p^{ri}etates. que tunc distinctam.
g^o in diuino ente. q^{ui} est ip^{sus} dei e^{ss}entia.
sunt affirmabiles p^{ro}p^{ri}etates p^{er}sonales p^{er}
t^{er}minum sup^{er}posit^{um} equalit^{er}. *Ita^{que} p^{ro}p^{ri}et-
as sup^{er}positi gignenti^s. et hec est p^{ro}p^{ri}et^{as}
racōis g^{en}erandi. et p^{ro}p^{ri}et^{as} sup^{er}positi g^{en}iti.
et hec est filialis racōis g^{en}iti e^{ss}endi. 2°
p^{ro}p^{ri}et^{as} sup^{er}positi ab utroq^{ue} p^{ro}cedenti^s. si-
ue spirati. et hec est p^{ro}p^{ri}et^{as} s^{an}cti. siue sp^{iritu}alis.
racōis p^{ro}cedendi. seu spirati e^{ss}endi.
aliter nō e^{ss}et in eis distinctō. nec p^{ro}p^{ri}et^{as}
equalitas. et p^{ro}p^{ri}et^{as} sequē^{tur} oppositum
omⁿi eor^{um} que in hac p^{ar}te p^{er} condōnes
ip^{sus}. t. sunt natiō affirmabilia. q^{ui} est
sūmū impossibile. g^o i^{tem}. *De 4^a p^{ar}te fig^{ur}e**

Manifestus rōibus *theologie*.
s^{an}cti condōnes. t. p^{ro}bando explicā-
uimus artem inuestigandi su-
pp^{er}posita in diuina e^{ss}entia. et in ip^{sus} sup^{er}posit^{um}
diuini p^{ro}p^{ri}etates p^{er}sonales. Quē autem
in hac q^uarta p^{ar}te grā applicacōis hui^{us}
artis ad p^{ro}positum p^{ro}ponat^{ur} hec q^uo. Qu^{ia}
in ip^{sus} diuina e^{ss}entia. sūt tantum tā sup-
posita. et non plura. neq^{ue} pauca. Ad
applicacōem g^o artis. ad p^{ro}positam q^uo^{est}
discutit^{ur}. f. g. p^{er} condōnes e^{ss}entie. et p^{er}
condōnes dignitatu^m et sup^{er}posit^{um}. atq^{ue}
p^{er} condōnes alio^{rum} t^{er}min^{um}. t. Et p^{ro}ite-
q^uestioⁿis solucōem eliciunt isto mō. *De*
e^{ss}entia. et eius e^{ss}entia una. atq^{ue} eius
bonitas una. magnitudo una. et iⁿitas
una. et sic de alijs. et sic est magna di-
uina bonitas. e^{ss}et emⁱⁿ parua si essent
duo. v^{el} plu^{res} di^ui. due. v^{el} plu^{res} e^{ss}entie.

due v^{el} plu^{res} bonitates. i^{tem}. q^{ui}a si e^{ss}ent
duo v^{el} plu^{res}. quoz^{um} quilibet e^{ss}et de^{us}
aut e^{ss}ent vnus e^{ss}entia^m vnitatis. e^{ss}en-
sencie. bonitatis. i^{tem}. aut non vn^{us} sed
plūm. ita q^{ue} quilibet h^{ab}eret suā distincta^m
ab alia. p^{ri}mu^m est natū. s^{an}cti q^{ui} sup^{er} p^{ro}b^{at}ur^{ur}.
E^{ss}edim u^{er}o s^{an}cti et impossibile. Et rō est
quia ex quo duo e^{ss}ent di^ui. et due e^{ss}ent^{ur}.
et due bonitates. i^{tem}. siue plu^{res} e^{ss}ent
e^{ss}et finita vnit^{as}. et e^{ss}entia. et bonitas.
i^{tem}. cuiuslibet eor^{um}. et p^{ro}p^{ri}et^{as} quilibet eor^{um}.
t^{er}minum autē e^{ss}et finit^{us}. e^{ss}et s^{an}cti 2°
impossibile. g^o i^{tem}. Et sic. impossibile est
duas v^{el} plu^{res} e^{ss}entia^m diuinas vnitates e^{ss}en-
senciales. ita impossibile est in diuina e^{ss}entia
duos p^{re}s. v^{el} duos filios. v^{el} duos sp^{iritu}s
s^{an}ctos. v^{el} plu^{res}. q^{ui}a vnit^{as} cuiuslibet eor^{um}
finita e^{ss}et. et p^{ro}p^{ri}et^{as} ip^{sus} autē e^{ss}et vnit^{as}
finita. *hec autem est impossibile in diuina*
e^{ss}entia. non g^o sūt in e^{ss}entia diuina pl^{ur}es
p^{re}s vno. nec plu^{res} filij vno. nec pl^{ur}es
sp^{iritu}s s^{an}cti vno. *hec possunt e^{ss}entia^m vnus.*
q^{ui}a s^{an}cti q^{ui} sup^{er} p^{ro}b^{at}ur^{ur} est. oportet in di-
uina e^{ss}entia e^{ss}entia^m g^{en}eracōem. et p^{ro}p^{ri}et^{as} p^{re}m
et filium. Et q^{ui}a pater de tota sua e^{ss}en-
sencia filium g^{en}at. p^{ro}ducens in eum
totam vnitatem diuine e^{ss}entie. q^{ui}a s^{an}cti
racōis p^{re}s est ip^{sus} met pater. resultat iⁿ eo
sū spirat^{ur} ab utroq^{ue} toto ip^{sus} ut^{er}q^{ue}
vno. p^{er} quam impossibile est e^{ss}entiam
diuinam aliam e^{ss}entia^m in filio. q^{ui}a in patre
et aliam in p^{re}. q^{ui}a in filio. *hec autem*
vno. sicut ab utroq^{ue} p^{ro}cedens. est sp^{iritu}s
s^{an}ctus s^{an}ctus. sicut etiam sup^{er} p^{ro}b^{at}ur^{ur} est.
hec autem tria sup^{er}posita cognoscim^{us}.
p^{er} eor^{um} distinctōnes distinctas p^{ro}p^{ri}et^{as}
que p^{ro}b^{at}ur^{ur} sunt. *P^{re}terea s^{an}cti bonitate*

magnitudinē zc. diuine eēcie et vni-
tatis non possumus aliam q̄ntā p̄tem
sine plures agnosce. p̄ quā. sine p̄ q̄s
plura sup̄posita cognoscimus. q̄ non
est. siue non sūt. s̄m q̄ patet p̄ deum
et creaturam. nam numer⁹ nob̄ior
et p̄fectior. et vniuersalior. est vnu m
trib⁹. et tria in vno. **P**rimus enī tñ
ē et vnus. vnus quāte ē. s̄. trinus ra-
cōne s̄ualit̄is. intellectualit̄is. et aualitat̄is.
Et quib⁹ homo un⁹ m̄ t̄b⁹ est. in corpore
et anima. et cōiunctōe utriusq̄. **E**t pla-
ta vna est ex t̄bus. ex forma. et ma-
et cōiunctōe utriusq̄. **V**nu ē etiā arg⁹
ex duab⁹ p̄pōitib⁹. et ex vna cōiectōe p̄ce-
tente ab illis duab⁹. **A**tq̄ orō vna h̄t
tā. sc̄z. s̄biectum. et p̄dicatū. et utriusq̄
debitam p̄pōitōem. et sic de alijs. q̄a si
in deo ē q̄tintas. sine vltēior plūalitat̄is
ul̄ illa tria sup̄posita. que sup̄ in dei es-
sencia p̄lata sūt. manifestum ē. q̄ h̄ tā.
similitudines suas creauerūt s̄b racōe
vnus creantis. nllm̄ autē q̄rtuz sup̄po-
situz. siue vltēi⁹ similitudinēz. suāz crea-
uit in eas. q̄ iam app̄t in caturis.
et eēt quelibet creatura m̄q̄tintate. ul̄
vltēi⁹. rep̄ntans illā similitudinēz. **V**t s̄bi-
tudinēz. cui⁹ oppositum p̄z. v̄t dēdātum
ē. **M**anifestum ē ḡo q̄ nō sūt plura
sup̄posita in diuina eēcia. q̄a sicut
hec tā sup̄posita creando eēcie m̄iora
q̄ i⁹ q̄rtum. siue illa. q̄d eēt impossib̄le
ḡo zc. **I**n diuinis est distinctō. sic.
p̄laturū ē. hec autē distinctō ē in ma-
iōi cōcōz. qua possit esse mag⁹ q̄ cōt̄n̄ti.
dist̄as. v̄t **I**usti. et mag⁹. m̄iorēz cōcōz.

hēat m̄bōm̄te zc. **I**n ḡ. p̄z. duos vel
plūes filios generaret. et spiraret du-
os v̄l plures sp̄s sc̄s. **I**lla quāte. dis-
tinctio. que est int̄ duos terminōs di-
uine gn̄acōis. et illa que est inter
duos terminōs diuine spiracōis. eēt
in m̄iorit̄e cōcōz. nam p̄ntas in
pl⁹ se h̄rēt in p̄re. q̄ filiaco in vnoq̄
filioz. eo q̄ tota filiaco filiorum re-
ferret̄ ad p̄rem. s̄ non tota p̄ntas
ad quēlib⁹ filioz. et sic eēt minor re-
laco inter ip̄m p̄rem et vniūquēq̄ illo-
rum filioz. et itē eēt succēss̄. de sp̄i
sc̄o. hoc autē ē impossib̄le. q̄ sic eēt
cōt̄ eēhtatem in maiōrit̄e et m̄iorit̄e
ḡo zc. **V**el si filius hui⁹ p̄ris. eēt
pater alius filij. eēt filius hui⁹ p̄ris
filius et pater. actu. **I**ta q̄ p̄rior pater
generaret actu p̄rem gn̄antē filiū. 2
filius actu filium. cum illa gn̄acio
eēt etna. s̄ hoc est impossib̄le. q̄ seq̄-
retur. q̄ filius generas gn̄aret s̄b racōe
filij. q̄d ē impossib̄le. **V**t q̄ ip̄e exis
sup̄positum totum genituz de toto p̄re
sicut sup̄d̄m est. h̄rēt aliqd q̄d non
h̄rēt a p̄re. q̄d ē cōt̄ d̄o. ac etiā fi-
lius p̄m̄is gn̄ans filiū s̄m racōe s̄u
p̄ris h̄rēt m̄iorēz relacōem ad suū
filiū gn̄atum. q̄ ad suū p̄rem. et
sic eēt eoz distinctō in m̄ioritate
cōcordancie rōne relacōis. 1 p̄m̄is
racōe spiracōis sp̄is sc̄i. **H**oc tēn
similr sequēt̄. si sp̄is sc̄is spiraret
aliū sp̄m̄ sc̄m. **V**t si p̄z. et filius spi-
raēt plēs sp̄is sc̄s. **M**anifeste
p̄z. ḡo s̄m maiōritatez distinctōis et

concordant in diuinis. q. in diuina
essencia non sunt plures tribus su-
ppōitis. neq. minus. **S**i pater plēs
filios gnāret. maior est finis pām-
tatis. q. filiacōis. q. pām-
tatis esset vnus finis. ad quē se hēnt plēs
filiacones. et pām-
tatis ad plēs filios
videlz. ad plēs filiacones. quāz que-
libet eēt minor. et omēs eēt eadē
mōres. et minōem finem importa-
rēt. q. si eēt omēs vnus finis. et
magis inequales pām-
tati. **H**oc idē
sequēt. de spū scō. s. impossibile est
in deo eē maiōritatē. et minō-
ritatē. **g**o zc. **P**l si filius vnus ipi
pātis gnāret aliu filiu. finis quidē
pām filij. nō esset tātūmō rōe filiaconis
s. etia rōe pām-
tatis. et sic fi-
nis eēt incompletus rōe filiaconis
et rōe pām-
tatis. et pām-
tatis finis sui
pām-
tatis. videlz pām-
tatis. **P**retēa p-
mū p-
mū nō remanēt eadē eēcia
cū primo filio. et cum filio s. nam
filius gnāns eēt tām mō p-
et fi-
lius existens gnābilis. de eēcia at
gnābilis non gnāret gnāblem. cum
sit impm. et impossibile eadē q. fili-
rōe filiaconis possit gnāre filium.
Relinquit. **g**o si filius gnāret filiu
q. de alia eēcia gnāret eum. quā nō
hūt. nec hēt a p-
suo. et sic eēcia
diuina eēt diuisa. et pām-
plēs dī
q. est impossibile. **A**tq. forma et f-
pām-
tatis et filiaconis. eēt in dī-
cōfule. et pām-
mediū quicōis
q. est ipē spūs scūs rōe finis. **H**ec

si quidē in cōueniēcia omnia. et mltā
alia sequezēt. si filius gnāret filium.
Aut etiā si spūs scūs spiraret aliu
spū scū. vel generaret filiu. **g**o sūt
tria suppōita in diuinis. et non plūa.
Quāz etiam eē non pām. quia ipē
qui est pater. ad nllm finem spiraret
spū scū. nisi eēt filius. nec similē
ipē qui est filius. nisi eēt ille qui ē
pater. atq. pater et filius sine spū scō
hēntē rōnem terciū suppōiti. non hēt
sui mediū finis in tanto fine
sicut ipi sunt. q. finis mediū cōiū-
onis. et finis pām-
et filij esset
minor. q. finis huius pām-
q. est
pater et filius. vnde spiratur seu p-
dit spūs scūs. s. etiam eēt pām-
nisi in ipis suppōitis diuinis eēt p-
tas spiratua rōe pām-
et filij. et spi-
rabilis rōe spūs scī. in tantum. sicut
p-
tas gnātua rōe pām-
et gnābilis
rōe filij. **g**o p-
et filius. et spūs scūs
sūt tria suppōita in diuinis. nec po-
ssūt eē minus. **S**i p-
in diuinis
gnāt plures filios. et filius genit-
a p-
itep gnāret aliu filiu. et spūs
scūs spiraret aliu spū scū. vt mag-
nitudo bonitatis zc. eoz eēt in ma-
iōritate opacōis gnātor. et spiran-
dī. eēt dare hāc opacōem usq. ad in-
finitum. et ipū opacio eēt infinita.
multiplicacōe suppōitor. q. est im-
possibile. q. sic eēt p-
plāles
incomplete. nec in quolibz ipoz sup-
pōitor attingerēt sui finem. et s. eēt
dei bonitas in minōritate zc. **R**estat

ppetates psonales in a. que liquet
superfluitas e negablis. cum sit pporan
ta ipi. i. moto ab. e. hente. a p obiecto.
in vinitate. et trinitate. fm qd possi
ble est ipi. e. hoc hene obiectum in
via. *De figura phylozophye.*

De figura phylozophye.
Phylozophye figuram in tres
ptes diuidimus. In qz p.
tamus doctrinam inquirenti
condiciones timor hui' figure. vt ex
emplificet utentib' hac arte. modus
et via inueniendi timor codiciones
ut in quib' inductis ad ipos timos
fm ipas condiciones eoz concludere sa
ant. Hanc autem doctrinam tamen ad
tentu timor timo. nam fm q tim
nus diuisis tunc adungit respectu
diuisor. diuise ex eo eliciunt condices.
In s^a vob pte condones timor in
quirimus p. t. In t^aia uero pte tam
doctrinam applicandi artem fm hac
figuram ad ppositum. scilicet ad quesi
onem. *De prima pte figure phylozophye.*

Quoniam in phylozophia multa te
tatur de motu. cum ad cog
noscendum phylozophye ualida necessitas
e scire diuisas condiciones illius. nos
idcirco eas cu singlis tunc hui' figure
pponimus indagare. large accipiendo mo
tus. Et primo cu prima ca. isto modo. Cu
f. g. pma cum respectu motus accipi
ut. inueniunt eam in motu rone
sue imensitatis. et unitatis. simplicitatis
et pfectioms. hentem in se condones
que mobilitati pnt vll nullatenus conue
nire. s. pocius motiuitati. Est enim mo

uens pmiu motu. et e contentu sibi eo
ratione sue voluntatis. sapie. bonitatis.
et. influens actum motus. fm con
diones qz ipi hnt in se. et p se. et ad
se mouendi omnia. quacunqz sunt alia a
se ipi. Idcirco motus ita hnt ee. fm
qd requirunt condiciones quas pma
causa hnt respectu sui effectus. *Re
apien. f. g. motum respectu intellige.*
sepitatur inueniunt eas mouetes ce
tera illis inferiora. fm qd ipi a pma
causa mouet. ad bonu. magnu. et.
Idcirco mouet inferiora. vt ipi pme
cause sint magis similes in magni
tutis. pnt. virtut. et. Snt ete
nim sibi eis mobilia inferiora sensibilia
hencia condiciones motus rone tpris.
quantitatis. loci. et. sine quib' sensibilia
condiciones mobilitatis hnt non pnt.
Discreten. f. g. p condiciones pmiu
motus sensibilibus. inueniunt q hnt con
dicionem mouendi p se cularit rone
sue forme. et rone sue matie. ipa
forma hente hitu motum. et matia
hente ipi potencia. et qm iste due ad
mutem constituunt pmiu motu. scilicet
firmamentum. inducit actus motus
ecularis. ita q firmamentum e p se
motu ratione forme. et est p se mo
tiuū rone forme. et hz condicionem
eendi in motu eculari p se. p sui hi
tum et potetiam mouendi p se. vt
suppositum. sicut planta rone sup
positi hnt condicionem uiuendi p se. Et
quemadmodum planta siue corpus

aiatum rone suoz principioz. non
 uiuit p se tantum. s; p hoc qd ab ex
 trinseco uenit in ipam plantam. sic
 nec orbis est p se tantum mouens
 nec mobile. s; etiam ppt' bonitatem.
 magnitudinem. zc. fims quem het
 a suo mouente pmo. ¶ **C**ondicio mo
 tus est rone forme. quo ad hitum.
 et rone materie quo ad potenciam. ipso
 constituto ex ipis. scilicet hitu. et po
 tencia. reductis in actum in suppo
 sito constituto ex forma et materia sta
 libus. ipso supposito exite motio seu
 mouete intrinsece rone materie. hic
 autem motus intrinsecus est insensibilis
 et formalis. motus extrinsecus uero ipi
 eiusdem suppositi. est sensibilis. et figu
 lis. ¶ **C**ondiciones motus nature sunt
 secundum perfectiones quas natura het in se.
 et secundum perfectiones exteriores. q' a natura
 fluit. et ad eam refluunt. secundum perfectiones
 nature intrinsecas. sicut in respirante
 p. nam spirando et respirando flu
 it et refluunt anhelitus influxus amo
 tu intrinsecus. et reuertus ad eundem. qz
 cessaret motus intrinsecus nisi motu
 uum in suum mobile intrinsecum mobile
 extrinsecus acceptaret. Et hoc etiam p
 m. s. nam ipm. s. het pmo suum motu
 intrinsecum mouens uirtutem suam in
 b. c. d. deinde suum motu extrinsecus
 mouetib' b. c. d. p. e. uirtutem suam ad
 obiectu reuolubile. intelligibile et ama
 ble. Et potencia uisua similiter uirtute
 suam mouet ad ipsum visibile. z deinde

ex ad visibile remotu. hoc item etiam
 sequit' de potencia vegetatiua. ut dic
 tum est ratione forme et materie. et de
 motu anime ad corpus. atq; de mo
 tu fantasiarum in ymaginacione. et
 sic de ceteris terminis nature. ¶ **E**lemē
 ta condiciones hent motuias z mo
 tuas et mobiles intrinsece in mix
 to. uel elemētato. quolibet ipsoz elemē
 torum mouete aliud ad mixtum
 uel elemētatum multimode. naturaliter
 et inaturaliter. secundum sub. et sup. et secundum
 ceteras rectitudines. hent etiam condiciones
 motuias et mobiles extrinsece. et hoc
 mediante elemētato in hoc. q' elemē
 tatorum aliud mouet ad conuertendo
 in spem suam. et mouet de se ad per
 motum generacionis. ¶ **M**otus rone appe
 titus het simile suas condiciones. nam
 appetitus de rone sua tendit ad perfectum
 ee. tamq' ad terminu ad que. sicut
 ignis. qui ut agendo se perficiat ap
 petit calefacere terram rone siccit. et
 appetit calefacere aerem rone calidi. et
 ascendere. et disgregare. ut ad perfectum
 ee suum moueri possit. Et iste con
 diciones motus ipsius appetitus sunt
 naturales. et intrinsece. ¶ **I**n naturales
 dum ignis appetens siccum ad per
 fectum ee suum. appetit p actus frigi
 ditas. et descensum conexos ipsi siccis.
 et sic de alijs elemētis. suo modo. Et
 nisi eet iste appetitus naturalis. nunq'
 cessaret appetitus naturalis aliau' sup
 positi elemētati. ¶ **R**espectu potencie
 condicionat' est motus. secundum qd pmo.

educat formā de potēcia ad actū. nā
secūdo q̄ ipā p̄mā^a disposita sūt ad
inuiem. hēnt formā hītuū attingē
tem formā. que est in potēcia. et s̄
q̄ s̄biectum mobile de plurib⁹ p̄ncipi
is passius constitutum hēntib⁹ illā
formā p̄mā in potēcia m̄ale. ex
p̄ncipiis agentib⁹ que hēnt hītuū
p̄mā formā hītualem. disponit²
mouetur de potēcia ad actum. for
potēcialis p̄mā p̄ ipā formā hītu
alem attingetem illā. sicut formā ue
getatiua existens hītu in homine. at
tingit formā uegetandi in pane 2
vino sumpto. mouens eam de pote
cia in actum. **T**ercio iste motus ita
cōdicōnat² est s̄m motūm. et mo
blem in mouēdo id q̄ est potēcialit^r
in p̄ncipiis. ad actum. s̄m q̄ p̄mā^a
motois sūt in hītu rē act². **¶** Ad
p̄mā cōdicōnem ad hītuū cōdicōnat²
ē. s̄m q̄ hītuū situatus est int^r po
tēciam et actum ipis p̄ncipiis de
quib⁹ hītuū constituit² est. mouetib⁹
p̄ncipia. de quib⁹ potēcia cōstitutā
ē. et illa sūt mobilia. et ita cōdicōnes
motus in m̄tūleco. sic hēnt ee. rōne
hītuū. ut sit in actu motiui. et per
maeat in potēcia mobile. ne factio
motus p̄eat. **¶** Cōdicōnes mot² actu
alis sunt s̄m cōdicōnes mot² hī
tuālis. et potēcialis. s̄m q̄ s̄bim
tūm. a quo cōdicōnat² ē. res̄p̄u
cōdicōnis tūm ad que. **¶** In m̄x
to mot² cōdicōnat² ē. s̄m cōdicōnes
q̄s m̄x̄ti p̄tes hēnt mutuo. nā igit

hēnt cōdicōnem mouēdi aēm imēdia
te. ut p̄ aerem moueat aqua. et p̄ a
qua. terram. et sic de vnoquoq⁹ alio
s̄m se. **¶** Iste autē motus ē intrinsec²
et hēnt ee circularis. quadrangulus.
et triangulus. ut de figura elemen
tali tam est. **¶** Cōdicōnes motus per
res̄p̄ctum ad digestiōem s̄t s̄m cō
dicōnes digestiui et digestibilis. mo
uente digestiue in m̄x̄to ad s̄m diges
tibile remotum. augēdo sup̄positum ad
hoc q̄ mouet² ad ip̄m digestibile p̄
p̄mā. ut digestiui rōne augmētū
motus s̄m ip̄m digestibilis augmētū
mouēdi hēat in agendo conuertendo
motum remotum in s̄m ip̄m motū.
¶ Cōdicōnes motus res̄p̄ctū cōmposi
cōis attingūt. f. g. componēdo aliud
mobile cū alio mobili. et aliud motiui
cū alio motio. et motūm cū mobili. 2 eo⁹.
¶ Ut sit vnus mot² cōmposit² ex influen
ciis vtutū potēcia. et hītuū ad ac
tum cōmposit². s̄m sup̄positum exis
s̄bim motui cōmposito incessanti. ut
ip̄m s̄bim rōne mot² consistat. **¶** Ad
altācōnis ē cōdicōnat² s̄m q̄ res s̄t
alteratiue. et alterabiles. Alteratiue q̄
rōne motiui mouete alterante mobile
remotum. imobile p̄mā. **¶** Et iste mo
tus ē ḡnācōnis. et augmētū. **¶** Et q̄m i
ta est. q̄ motiui redimat ad cessacōem
p̄t. nā p̄mā s̄m mobili p̄mā
puemētē ex sup̄hītuācia. v̄l m̄
digencia conuertibilis remoti. **¶** Et q̄
eciā p̄ncipia potēcialia inclinant
ip̄m mobile p̄mā alterari ad a
motiui remotum. tunc ē motus.

corruptionis et terminati. et hoc mani-
feste intelli potest p tanglos. t. et he-
bit magna copia rationis motus al-
terationis. eo q intellectus multas diu-
sas conditiones motus alterationis
attingit respectu terminorum ipsius. t. Et
sim q hic dicimus posse fieri de mo-
tu alterationis p t. Ita sig² de motu
p respectum ad quemlibet alium terminum
huius figure. Tercio si qd fiat de motu
artista condutere debet. saluis semp
conditionibus huius de termino ad termi-
num simpliciter. ut deum est. Vnde p con-
trares que de tanglos. t. et de motu copati-
cibus termino huius figure. resultat copi-
ose concludere pot. si matiam voluerit
ampliare. sic hic in consequenti exem-
plificare intendim⁹. **De 2^a pte figure**

Quoniam. g. motus **phye.**
p conditiones trianguli lincor-
muestigant² isto mo. Nec in
eentia dei nec in vinitate. nec in dig-
nitatib⁹ eius. nec etia in ei⁹ opacate in-
tenseca pot ee motus. qz rone inesi-
tatis. et inuitatis. simpliciter. t. c. het con-
ditiones immobili⁹ sic. etia iam deum e.
Est aute increatis. mot⁹ g⁹ sibiecta
sunt motui. hente creatura motu sim-
eentia; et vinitate sua. et sim pnci^a
superiora. q sunt. bonitas. mag^a vna⁹
t. Tercio diuise mot⁹ conditiones ex di-
uinitate conditionis sibiecta cognoscun²
et sim diuinitatem conditionis motus
diuise sunt eent⁹ mot⁹. Est aute vnus
motui⁹ moues omnia iq⁹ mot⁹ e in

possibilis. sic. deum est. qm competit
ee motui⁹ in rone actoms extrin-
sece. motus g⁹ cum sit ext⁹ deum
est creatura. creatur⁹ g⁹ motum a deo
recipit. et influunt illi int se ipse
ad mouem. Et terto motus e rela-
tiua opaco creatur⁹. Et pot ee tp⁹
nalis. intellectualis. et artificialis.
Quia. concordancia. contrarietas mo-
tus. conditionate sunt sim dnam.
concordancia; et contrarietatem sibiecta
vitalis int⁹ sensuale. et sensuale. cu
de conditione huius sensuale sit q non
sit i⁹. Tam est de intellectuali. et in-
tellectuali. et de intellectuali. et sensua-
li. Et cum sit de rone iste⁹. q con-
cordent in aliquib⁹ et contrariet⁹.
sicut p⁹ inter motum ignis. et mo-
tus aque. et int⁹ motus anime. et
motus corporis. et sic. inter motus
potencie. et obiecti. vel ut anima mo-
ues. e. i. **Q**uia. g⁹ concordam. et con-
trarietas motus. conditionate sunt
ratione conditionis dnm. et condico-
nis concordantie. et contrarie. sibi
influente ipso sibiecto. et mouete
motum i concordam et contrarietate.
motui⁹. mouete. mouet. motus. sicut
boni. qd influunt bonis rone boni.
bonificatie. et bonificables. et rone
boni. et bonificati. **De contra-**
fines e. q moueat efficies. Et de
conditione efficies e. q moueat
foram. et de conditione forme est q
moueat matiam. et sic continuat⁹

27
 motus de pñ. p mediu usq. ad fin.
 et hec s^m tempus. et qñtitatez. siue
 illa quantitas sit corporalis. siue vir-
 tualis. p totum motuū. et p totū
 mobile. ex quoꝝ cōdictōne influ-
 itur motus p omēs mensuracōes
 extremitates eoꝝ. **H**ic autē motus
 intrinsecus ē. et insensibilis. qz ibi
 sua pñā nullo sensu pñpi potest.
Sicut cōdictōes motus sequū
 cōdictōes tempus. et qñtitatez. et
 eoꝝ. **I**ta sequū cōdictōes trianguli
 cœci. tamq. subiecti sui. **I**ta q. sic
 cōdictō maior^{is} est sub respectu
 accētis. ita cōdictōes motus sunt
 maiorēs rōne sub. q. rōne accētis.
 et maiores sūt etiā rōne equalit.
 bonitat. magnitudis. zc. q. rōe in-
 equalitat. eaz. **E**t sicut etiā mino-
 ritas. siue meqlitas. maior ē rōe
 rā alterio pñcipij. q. alteri. z sic
 de medio. et fine. sic motus maior
 ē rāde huius pñcipij motui. sū
 mobilis. zc. q. rāde illi. **H**ec itē
 sequit^r de cōdictōib. quas tangit
 cœcus ab alijs tangit recipit i
 suis mot cōdictōib. nam s^m illas
 cōdictōes missas. in cōdictōes
 trianguli cœci. impñsit in cō-
 dictōes motus. qz sicut diaphani-
 tas aliam colōre recipit. sic huius
 motus cōdictōes suas recipit
 ex cōdictōib. tangit. **D**e cō-
 dictōib. s. est dubitacō. s. r. suppo

nē. s. n. affmāc. s. e. negacō. s. i. **C**o-
 dictōib. g. ipius motus ipius. s. est. q.
 s. moueat. s. e. i. n. r. **E**t idē. s. in
 cōdictōib. q. hēt. s. e. i. n. r. mo-
 uet^r ad dubitacō. rōne. i. et ad sup-
 positacō. et fixam. rōne. n. et affir-
 macō. rōne. e. et ad negacō. rōne.
 i. **A**tq. finis mouet. e. et e. mouet
 i. ad oppositū illi finis. et mouet
 n. ab. e. i. ubi ipi. e. i. non pñt attigē.
 et mouet etiā. i. ab. e. i. n. qñ. s. ex
 motu suo. e. i. n. minus fatigatum
 est. et appetit quietem. **A**c etiā. e. i.
 rōne finis mouet. n. atq. rōne. n.
 efficiē. mouet. f. g. s. f. g. mouet
 obiecta ad. e. i. ex ista matia. que ē
 r. **E**t in hęc manifestant^r cōdictōes
 qz motus recipit ex triangulo nigro.
Hec etiā pñ figē. **D**e 3ª parte
 phre. ē de appli figurē phre.
 cōdictōe timmō. et ipius figē
 ad pñtū. scilz. ad qñm. **P**ropōit^r
 g. hęc qō. **U**trum extēna spha sit p-
 se moues. et mobilis. **H**ec g. qō expli-
 cite tangit istos duos terminos. or-
 bem. et motum. **R**espondēdu
 est. s^m cōdictōes quas motus hēt rā
 firmamētū. ut in pñma pte tam ē. pñ
 gñp. 3°. **R**ecurrat g. artista ad illū
 paggphum. et s^m illū. et alios. etiam
 discurrendū p. t. rñpōtē debet. **E**t hęc
 ē reglā gñalis in hac figurā. et i. alijs.
Si uēo questio non eet de motu. s.
 de pñma cā. vel de quodā alio timmo
 huius figurē. sic et oportet cōdictōes

istius tamen cum contrariis aliorum ter-
minorum inquirere. sic in prima parte huius
figure exemplificatur. et quodammodo
de quodam presupposita hic doctrinam
exhibebimus. **H**ic suo modo dicitur artis-
ta ad ceteras huius figure rationes rati-
onem de hac figura ratione per se persequimur is-
to modo. **O**peraciones quodam diuine dig-
nitates habent in eternis creatis. secundum
magnitudinem bonitatis finis reputantur
ipsis. scilicet. ratione maiestatis finis. pri-
mum mobile sensibile per se non posse
mouere. nec aliquid sub prima causa con-
tineri. **U**t in prima parte huius figure. pa-
grapho primo. dicitur. quod est. ut motus
primum mobilis. et ceterorum sub prima causa
contentorum. sit in maiori uirtute
bonitatis. et ratione tam nobilis moto-
ris. cuius eternitas et unitas. sit in im-
mensitate. et eternitate bonitatis. et
unitatis. prime cause. secundum octaua sphaera per se
non mouetur. sed a voluntate prime cause
que idem est. quod ipsa prima causa. octaua
scilicet. sphaera mouetur a prima causa. ut sit
nobilior et perfectior in bonitate. et
ut maiorem uirtutem influat in sua
contenta ratione sui motoris per se. quoniam
nisi prima causa moueret eam. deficeret ei
magnitudo in maiori finis sui ef-
fectus ratione bonitatis magnitudinis.
et quod esset inconueniens prime cause. **U**t
rupta ratione maioris finis suppositi
ipsa sphaera per se mobilis est motu sen-
sibili. ut in tertio paragrapho prime parte signifi-

catum est. **S**i. a. mouet orbem. et or-
bis. mouetur per se. etiam si. a. mouet
orbem ad inferiora orbis se moue-
at per se ad inferiora. et hoc ratione in-
feriorum indigentium motu orbis.
ut ab ipso influentiam recipiat. sequitur
quod ex tali motu resultat maiestas
differentie concordantie inter motum.
et motum superiorem. per quam per se dis-
tat a contrarietate. **U**nde sequitur. quod orbis
ratione maiestatis dicitur ipsius mo-
tus. in concordantia. sit totus mobilis per
respectum ad. a. et sic mouens et mo-
bilis ratione sui ipsius. et similiter ratione
a. et sui ipsius. sit mouens per respectum
ad inferiora ut in motu consequatur
dicitur in maiori concordantie. sine
contrarietate inter operationem cause. et
effectus. **C**irculus est infinitus ratione
principij. medij. et finis. in quorum
qualibet est quilibet per se circuli. nam aliter
non possit circulus esse circulariter situa-
tus. nec habere rationem circuli. nisi ex
partibus circularibus esset compositus. **P**artes
autem non possunt esse circulares. nisi
in ipso circulo principium cuiuslibet partem
sit in medio. et in fine. et medium
in principio. et in fine. et finis in principio
et medio. nam aliter non esset per se
successio circularis. nec per se circuli.
Est autem circuli firmamenti mobilis
ratione principij. medij. et finis.
per se mouentem. et mobilem. ita quod quilibet
earum est mouens. et mota ad aliam.

successive in caulo. **I**ste quidē motus
intēsec^o rōne ē totus caulus ē
mobilis et mouens p se. cum sit to-
tus constitutus ex ipis ptibus
totis mouentib⁹ et mobilib⁹ sic.
sol. nam omēs ptes de quib⁹ sol ipse
constituit⁹ ē sūt mutuo lucificantē
eē forme solis. constitutē de plib⁹
ptib⁹ lucificantis. et sunt similiter
mutuo lucificabiles rōne matēie
que de plib⁹ ptib⁹ lucificabilib⁹ cō-
stat. qz rōne hui⁹ sol ē p se luci-
ficiuus. et lucificabilis. et ex hac
p spiciuitate lucificandi solis in-
fluit⁹ extra lucificacō ad luci-
fabilia remota. **P**er tñ condicio
ultimū finis octauie sperę. cōsistit
in moueri inferiora. sicut similiter
finis solis. ut illumet inferiora. s.
adhuc plus. q. e. cōsistit in hoc. q. e.
hēat. a. hūc autē finem nō hēt in se
octaua spera. s. est principiu. motū
ad illum finem. mouēs se p se ad se-
cundariū finem. qui ē mediu. **P**rima
cā mouet eam ad ipm ultimū fi-
nem. qui est. e. a. **S**i firmamētur
ul⁹ octaua spera. ē p se mobilis. et
mouens. motus quidē ei⁹ ē ma^{or}
subaltr. q. si sit mobilis. et nullaz q
ad se condiciōem hēat mouendi
semetipm. **E**t si etiaz octaua spe-
ra hēat condiciōem mouēdi se mē
ipam. et hanc condiciōem recipiat

a pma cā influente in eam. sine cuius
influentia ipa neq^q mouēi
poss⁹. nec etiam existere. adhuc
maior est subaltr ipa spera. et ei⁹
motus. q. si p se ēet mouēs et mo-
bilis sine beneficio ipius pme cāe.
cum nichil subalius sit pma cā.
et maior etiam ē extrinsec^o actō
et condiciō sine ppetas pme cāe. si
moueat ipam octauā speram. q. si
p se ēet mouēs et mobilis sine ad-
iutōe pme cāe. **E**t qm iste motus
ipius sperę. **P**atet q. a pma cā mo-
ueat⁹ ad p se mouēdū est stali⁹
et maiorem condiciōem et actōem p
cāe sup effectum suū impōt in
magnitudine maiōritat⁹ bonitatis.
et finis. q. si p se moueat⁹ sū mo-
tu suū a prima cā. g. et. **M**aior
entitas et possibilitas motus octauie
sperę impōtat⁹ si sit p se mouēs
et mobilis. q. si ēet mobilis. et nō
mobilis. **E**t adhuc multo maior
entitas ipius motus impōtat⁹
si ipa sit p se mouēs et mobilis. et
mota a pma cā. ad mouē. p se. et
moueri. q. si tantum ēet mouēs
et mobilis. **E**t qm p plus entitat⁹
possibilitat⁹ principij. medij. et fi-
nis motus octauie sperę. ne pma
cā maiōritati suū effectus sit de-
fectiua. et p maiorem cōdiciōem
et actōem ipi⁹ pme cāe sup effem.

conducendum est. manifestum est. quod affirmativa conditio huius quodammodo predictio. sub tali condicione. quod actus spiritus a prima causa mouetur. ad mouendum per se et eundem. mota de se. Cum huius quodammodo negatiua conclusio secundum predictam conditionem sit impossibilis. eo quod impossibile non ens. et impossibile maioris principij. medij. et finis. et maioris conditoris et actus ipsius prime cause super effectum suum. *De figura Juris.*

Hocem modo sicut de figura physice dicitur. diuisa est figura Juris in tres partes. ita quod in prima parte exemplificatur doctrina inquirendi conditiones principiorum Juris. per respectum terminum ad terminum. In secunda uero datur modus amplificandi materiam exemplificationis. quo conditiones principiorum Juris per conditiones tanglorum. t. debeant inueniri. Et in tertia et ultima tractatur modus applicandi artem ad positum secundum scientiam Juris. *De prima*

Et addimus. g. parte figure Juris.
Spectationem principiorum Juris. in presenti parte assumimus. Jus naturale. et eius conditiones. per primum modum discurrendi inquiremus. Cum Jus naturale respectu forme iuris accipitur. tunc in ipso respectu apparet ipsius iuris naturalis. conditiones formales. scilicet secundum formam ipsius iuris naturalis. et hoc ratione principij. medij. et finis forme Juris naturalis. et per omnes conditiones principij. medij. et finis materie iuris

naturalis. Ita quod conditiones ipsius forme. et ipsius materie iuris naturalis inueniuntur inter conditiones tangli rubi. ipso iure naturali existente constituto de forma naturali iusta. et de materia naturali iusta. et proportionata ipsi forme. ipsi forma. et ipsi materia. habentibus secundum iusticiam sua principia naturalia. et sua media naturalia. et suos fines naturales. quod sunt. e. a. u. p. i. u. z. *Inquirunt. f. g. conditiones iuris naturalis. secundum conditiones Juris communis et specialis. nam secundum Jus generale. est ius naturale generale. et secundum ius speciale. est ipsius Jus naturale speciale. Sed tamen conditiones iuris naturalis communis sunt in maiori fine. et minus habet principium. et medium ad suum finem ratione generalitatis. quod ius naturale speciale. eo quod minor est entitas. et possibilitas iuris naturalis communis. quam iuris naturalis specialis. Atque maius est subiectum. quam ius naturale speciale. si ius naturale speciale maius est respectu sue sue. quam ius naturale commune. respectu sui actus. Jus naturale additum iuri positione positionis augmentat et fortificat conditiones suas. nam ex parte naturalis sue habet equalia. b. c. d. et f. g. h. et proportionata. e. i. n. ad istorum obiecta naturalia. sic equalia. b. c. d. et m. e. p. et secundum istam inequalitatem equalia. f. g. h. m. i. z. et secundum istorum proportionem. proportionatum. m. m. n. p. z. dum autem iste conditiones iuris naturalis sunt positine ante scire*

prīm. et pñcipium confirmate m. b.
d. fm. y. et f. h. fm. z. et m. m. diligē-
tem. y. et odientem. z. eo q̄ ius posi-
tū plus consistit m. b. d. q̄ m. b.
c. et m. f. h. q̄ m. f. g. tunc ipm ius
est natūale positū. eo q̄ ipa nāli-
tas iuris est aucte posicōis cōfir-
mata. ¶ Dum. f. g. condicōnes iuris
nālis in condicōib⁹ iuris canonici
et ciuilib⁹ recipiūt. inueniūt istud
ius natūale. qd̄ est eq̄litas. b. c. d. i.
e. y. et pporcio. e. u. y. confirmatum
m. b. d. fm. canonem scōrum pñm
ē manus. q̄ istud ius nāle. qd̄ est
equalitas. f. g. h. m. i. z. et pporcio.
i. n. z. cōfirmatum pñcipium aucte
m. f. h. ad cōfirmandum cōseruādo
in timore ritus nāles ciuim. nā-
cim. f. g. inueniant ius nāle mā-
ius m. b. c. d. y. q̄ m. f. g. h. z. Et ius
canonicū māius pñ. b. d. y. q̄ ciuile
pñ. f. h. z. in dñl gō repugnat. quā
ius qd̄ ē natūale canonicū sit mā-
ius subiliter. q̄ ius natūale ciuile. ¶
tame ius natūale ciuile māius ē
subiliter. q̄ ius natūale canonicū ac-
citantur. ¶ Dum. f. g. ius natūale
respectu iuris consuetudinalis. attin-
gunt. et in isto respectu ponūt tan-
glm rubrum. inueniūt condicōes v-
triusq̄ qualitatis iuris. scilz. nālis
et consue. Ipnus iuris ē admiuicē
p condicōnes ipius triangli rubri.
nam condicōes iuris natūalis. vt
natūale. qd̄ de pñcipio transeat

ad suū finem p mediū. rēne forme et
matēie. p omēs extremitates ipi⁹ me-
diū. pfectum vt pñcipium p absētia
vt defectum sin mediū. non careat
suo fine. Condicōnis autē iuris cō-
suetudinalis est ipm ius consuetu-
dinale ēē in pñcipio medio ad obsua-
cōem. et fortificacōem ipi⁹ mediū. vt
si contingat ipm mediū iuris nālis.
aut p infirmitate. aut extasiōem ali-
quam. sine p quēcūmq̄ aliū casum
impediri. an⁹ impedimētum ē pich-
tacio iuris nālis fims. supplet in illo
defectu ius consuetudinale. sine pñ-
legiatum. et hec mō ius est natūale
cōsuetudinale. videt ius natūale de-
fectuū supple. consue. vt pñlegij
in suis nēccitatib⁹ suffultum. ¶ Ius nā-
le in theorica. et pñtica dñsas recipit
cōdicōnes rē trianguli viridis. dif-
fert emz ius natūale theoricū a
iure natūali pñtico. qz dñm. e. u. y.
et. i. n. z. et u. y. z. sūt interius i spe-
dactē. s. tunc ius natūale ē theo-
ricū. dñm autē hē influxa ab i-
teriori transeat ad actus extēiores.
tūc ius natūale ē pñticū. Et sic
hēnt cōcotancia. qz alterum ē alt⁹
pñcipium. et sic pñticū nūq̄ est in
theorico. s. ē. pñt esse vñū tamē i
theorico bene pñt ēē pñticū. videt
m. e. u. y. i. motum et influxum ab
e. ad. u. z. et istud ius sic pñticū. pñ-
tici theoricū. p eo. q̄ non transit
ad actus extēiores. Et potest dici

peticum. qz ab illo applicat^r ad opus. et
 est p^r f^ram intencōem. et suū mouēs p^r
 p^rima. sicut actus extēiores moti ab ac-
 tibus intēiorib^r sunt p^r f^ram et ipi act^r
 intēiōes p^r p^rimam. **I**us g^o nāle theōicū
 racōne finalis principij. maius est
 subtiliter. q^m ius natūale p^racticū.
 p^reticū uēo maius subtiliter. q^m the-
 oricū actualiter. **E**t si contingat
 cōtraictas inter ista duo p^r aliq^o de
 inatum medium. q^o tamē raro acci-
 dit. p^rualet theōicū p^reticū. et eo^o
 si p^reticū fuerit g^rale. theōicū uēo
 spūale. **C**ondicōes iuris nālis in cō-
 dōib^r iuris nutritiū diuisificat^r. s^r
 condicōes t^ranguli crocei. seu etiā
 alioz^r t^rangulorum. nam ius natūale
 plus nutritiū est. quē ad condicōes
 subales. q^m accitales. cum natūalit^r
 maiōitas maior sit rōe sube. q^m acci-
 tentis. **I**us etiā nāle plus nutrien-
 dum est de reb^r natūe equalib^r. in
 tel^r de nālib^r principijs equalib^r que
 sūt. bonitas. magn^o zc. equales in-
 ductibiles ad natūāz iuris rōne ma-
 iōitatis finis sube. v^r maiōit^r finis
 accitatis. **E**t isto mō ius nāle condi-
 cōes nutritiūas et nutritibiles recip^t
 respiciēs semp^r ad maiōem finē. et
 ius nutritiū condicōes natūales
 respiciēs ad principia magis nālia
 iuris. ut ea reducat ad finem. **E**t
 ro ius nāle sit compatitiū. v^r eo^o tē-
 idem resultat diuise condicōes. ut
 usq^r racōne nālis compūcōis. 2 rōe
 compūcōis importat t^rianguluz c^o

ceum sup^r alios anglos t^ranglōz. et
 f^rm q^m diuersi sūt natūales anguli t^r
 anglōz. **I**n t^rangulo croceo f^rm hoc re-
 sultat nālis opacōis in iure diuise
 condicōes. q^o p^r isto mō. **I**us natūale
 respectu dei magis natūale est. 2 ma-
 magis subale. et maiōem finem con-
 sequit^r. et rōe finis maius p^rincipiū
 et maius medium. q^m respectu cre-
 atūe animalis rōnalis. et respectu
 s. q^m respectu corporis. et respectu. e.
 q^m respectu. i. et resp^rū equalitat^r. bo-
 nitat^r. magnitudinis. zc. q^m resp^rū me-
 q^militat^r eaz^r. et resp^rū cōcordancie. q^m
 cōtr^rie^r. et respectu finis. q^m p^rinci-
 p^r. et medij. et respectu equalitat^r. q^m
 maiōit^r. et minorit^r. et respectu
 maiōitatis. q^m minoritatis. et respectu
 sube q^m accitatis. et respectu affirmacōis
 entis. et pōit^r. q^m negacōis. et non
 entis 2 impō^r. **I**us natūale resp^rū
 antiquitat^r et nouitat^r sue. diuisas
 sortit^r condicōes. et eo^o. **A**ntiquitas
 et nouitas respectu natūe iuris. f^rm
 t^ranglm viridem rubrum. et croceum.
 nam ius nāle antiquū nūlx nūi nā-
 li nouo cōcordat. dum ex tantis p^rin-
 cipijs nāe necessarijs natum est. q^o
 nulla temperis et cōsuetudinis mu-
 tacōe teler^r potest. nec alicui iuri no-
 uo repugnat. **I**stid autem ius uenit
 ab antiquo. et transit p^r omē tempus
 ad finē p^retuitatis. **U**t diligē deū f^rm
 omia. et diligē se ipm^r in tantum et
 p^rimū suū. q^o agat erga p^rimū illa
 bōi q^o sibi met^r uellet fieri. **C**ōtriant^r

autem Jus naturale nouū. et antiquū
in hoc. q. qñq. nouū pūat antiquū.
qñ ipm antiquū impeditum medū
hēt ad suū finem. qđ accidit sū di
uersas. et contrarias tempus. et con
suetudinū mutacones. consuetudines
etiam naturā alterare cōsueuerūt.
Jus etiam nouū supplet. et corrigit
defectus iuris antiqui. sūm Jus miti
tū. et computū. nam quecūq.
iura. tam nālia. q. etiam alia. q. mue
nerūt antiqui. eadē dimiserūt sc̄p
ta posteris suis impetū. Et qñ pl
eāt in potencia respectu matie iur. et
in hitu respectu forme iuris. quā pos
sent rednā in actum. eo q. temp. et
quantitas actū. semp sūt in maiōi
potencia et hitu iuris. q. in actu. nō
est g. Jus nouū constitū. successiuū
respectu cōtingētur. futū. ad que
Jus antiquū non pōt attingē. v. i. q.
est diminutū. *De 2^a pte figurē iuris*

In hac s^a pte figurē iuris. in
quirimus condicōes forme iu
ris p condicōes tanglorum. t.
isto mō. Vntus. eēcia. et dignitates
dei. denotāt deum eē formā. que siq.
forma est ipū vntus. eēcia. dignita
tes. opaco vero figt in hac forma. eē
formatiū. formatem de sua eēcia
formalem. cum de condicōe magne
bonitat. zc. forme sic. q. formas bon
zc. de se formauit bonitū bonū zc.
hec etiam denotāt in condicōib. cre
ature. sicut in agēte naturāli. nam a
gens naturāle est formatiū. et for
mans formatū. genitum. Ita simli

sic de istis formis deū est. hēt consi
derā forma iuris in condicōib. sing
Ita. q. forma in iure est qđam eē
ciale pncipium iuris. p au. opaco
informant. sū regla iusticie. qamq.
sūt formabilia. et formata in iure. nā
quecūq. reglam iusticie sequit. in
formata sūt forma iuris. que ē qā
equitas. et iusticia. de quib. informat.
e. m. a. u. y. et. i. m. u. z. et. n. m. a. u. y.
3. Ex hys quādam condicōib. forme
iuris. cognoscat. que sūt condicōes. b.
c. d. sūm de. c. sic informatum. et que
sūt condicōes. f. g. h. sūm de. i. sic infor
matum. et sic de alijs. Et ex condicōib.
b. c. d. zc. sic informatū. ppendit ma
nifeste. que sūt condicōes iusticie
et equitatis m. s. **C**ondicōes forme
iuris p condicōes tanguli iuridis di
uersificant. isto mō. Cum totus tangl
vntus condicōat. sit int. sensuale.
et sensuale. intellectuale. et sensuale.
Intellectuale. et intellectuale. **F**orma
iuris addita huic angulo. omēs ei.
condicōes in se recipit. ita q. artista
rē forme iuris. sciat distingē int.
sensualia. et sensualia. sensualia et
intellectualia. zc. Et sūm condicōes ipi.
forme. sciat ppendere. in quo alterum
istoz. alteri concordat. line contria.
et in quo pncipio. medio. et fine. pl.
uel minus. v. equale. concordat. vel
contrariant. v. pnt. cōcordat. v. con
trariari. et qamq. cōcordat. sūm con
dicōes forme iuris. cōtrariant. sūm
cōdicōes forme iurie. q. forma est
pncipio equitatis et iusticie. *De cōdē*

principij est transire p mediū ad fi-
nem. **E**t de condiciōe mediij. est cōiū-
gere. et mēsurare pporcionaliter prin-
cipium et finē. ita q̄ totus t̄nglus
de p̄i^o usq̄ ad finem ē informatus
exn̄s sibi forma regente ipm̄. **S**ub h̄ij
q̄. condiciōib⁹ p̄cipiūt. f. g. condiciōes
juris quas ip̄a forma h̄et respectu
principij. mediij. et finis. nam ip̄a for-
ma juris. cum sit p̄ncipium formale
iuris informat ius in suo p̄i^o m̄ali
informans ipm̄ matiam juris. et i
format ipm̄ in medio mēsiuāciōis
sibi pporcionalit̄ suā matiam ad finē
et in fine ius est informatus sua for-
ma regente ipm̄. **O**ppōito autē mō.
p̄i^m mediū. et finem sequit̄ de cō-
diciōe forme iniurie. s̄m p̄ncipium. me-
diū. et finem iniurie considerare
debet artista condiciōes hui⁹ p̄pōiti p
condiciōes sui oppōiti clariū inueni-
at. et p̄ eas sciat eundem iudiciū.
Ius enī. et iniuria sūt oppōiti rōne
forme. nō autē rōe matie. id est. sibi.
Et cōcō. inq̄tum ius peccat i for-
mā matiam introducit² de hoc qd̄ est
matia juris in forma iniurie. q̄
est p̄uacō equitatis. et iusticie. **E**t
sicut de ex deuiante medio deuiat
finis. **I**ta p̄ncipium juris p̄deuians
mediū nō pōt uenire ad finē. **S**i-
cut de condiciōe maiōritatis est ipm̄
maiōritatē ēē maiōrē rōe sibi qm̄
actūis. et rōe cōuocācie. q̄ cōtēti-
etatis. et rōne finis. q̄ principij et me-
diij. **E**t equalitatem h̄m̄r ēē maiōrē

racōis. q̄ actūis. et rōne cōcordācie.
q̄ cōtētiētut. et rōne finis. q̄ p̄nci-
piij. et mediij. et eam ēē maiōrē p
equalitatem suoz p̄ncipioz. q̄ sunt
bonitas. magnit̄. et. q̄ p̄ eoz mēq̄li-
tatem. **M**aiōr enī est. dum ip̄a existit
in eq̄litate boni. et magnit̄. et. q̄ am
existit inter bonū. et parū. **S**icut
de condiciōib⁹ affirmacōis et nega-
cōis est affirmacō ēē maiōrē sibi
liter. q̄ negacōem. q̄ affirmacō m̄st
posicōnem v̄l modū positū. neg.
uēō p̄uacōem. v̄l modū p̄uacōem. nō
autē actūalit̄. q̄ pōt ēē maiōr negō
m. v. s̄m p̄uacōem suā. q̄ affirmacō
in. z. s̄m suū modū positū. **I**ta sibi
est de cōdiciōib⁹ forme juris. eam ēē
in veritate. et plus h̄re entitatis affir-
matie. s̄m veritatem. q̄ negatiue s̄m v̄-
tatem. et maiōrē possibilit̄ ex pte af-
firmacōis. q̄ negōis. **E**t si ip̄a forma
juris s̄m ē. teneat affirmacōem entis.
et possib^l juris. et forma iniurie. s̄m
i. teneat negacōem entis. et possib^l in-
iurie. et supponat s̄m u. q̄ possib^l est
actūem vel reū. h̄re ius. sic. e. i. iudic
p̄ v̄rā viam iur̄. ad v̄nū iudiciū ten-
dūt. **S**i h̄ p̄ oppōitū p̄uertant̄. e. i.
v̄l supponat impossibile aliquē duoz
h̄re ius. sic incurrit flūs iur̄ p̄i-
dianz sibi. et reo. et actori. **D**e 3ª pte

Quoniam de iure n̄ali **figure juris.**
in p̄ma pte. et de forma juris.
In s̄a t̄ctūm. **A**d maiōrē g.
entē s̄m m̄ae d̄ q̄ sp̄l̄r h̄ t̄ctūm. p̄pōit

de pte finis

in hac tñ pte applicanti ad ppositum
hec qstio. **I**trum jus naturale sit co-
munius formalr. q̄ materialr. v̄ eūlo.
Deus racōe sui. cum p totam suam
vinitatem. eēciām. et dignitates. sit
pura forma sine matīa. reputat ius
naturale esse generalius rōe forme. q̄
racōne materiē. eo. q̄ tota eēciālis v-
nitās iuris aggregati de forma. et de
matīa. magis simlis est vinitati. et ei-
sencie dei p formam. q̄ p matīas. **A**tp̄
eius pma pñcipia. q̄ sūt bonitas. mag-
duratō. et. magis sūt simlia diuine
dignitatib. p formā. q̄ p matīam ip̄i
iuris. **H**ec itēm eāam est de omnibus
creatis. **M**anifestum est ḡ. q̄ in hac
opacōe. que est agē. est forma gñalior
q̄ matīa in hac opacōe. q̄ ē pati. cum
in deo sit hec opacō. que est purum
agē. ex pte forme. et nllm pati. q̄ p̄m
condicōes ip̄is tangit lūdi māfēs-
te siḡ. **J**us nāle eē magis gñale rōe
forme. q̄ rōe matīe. nam alr gñali-
tas eius eēt cōt̄r condicōes suorū
pñcipiorū. qd̄ est impossibile. **D**e cō-
dicōib. cōcordant. est resistē cōt̄re-
tati. ip̄i cōcordant. diuificāte se. et de-
pāte se q̄tūm pōt a cōt̄rāte. s̄ con-
cordia magis cōt̄rāat. suo cōt̄zio rōe
formā. q̄ rōe matīe. et magis cōcordat
matīam ad esse p formā. q̄ p ip̄am
matīas. **C**um ḡ ip̄a forma sit mag-
vniūsale pñcipiū. in differēto. cōcor-
dāto. et contrāiāto. q̄ materia.
manifestum ē. q̄ racōne forme ma-

iāem hēit. cōcordācia pñcipia iuris
ad suū finem. qui est ip̄m eē iuris.
Et magis contrāiat. ip̄m ius mu-
rie racōe forme. q̄ racōe matīe. ḡ. et.
Naturalit. forma est pñcipiū matīe.
dms ei esse in se racōe finis sui ip̄i.
tēdente ip̄a matīa ad finem forme
p mediū. qd̄ est agē ip̄is forme
sup ip̄am matīam. forma. ḡ. racōe pñ-
cipij. mediij. et finis. est magis gñale
pñcipiū. q̄ matīa. et p eāam mag-
distat aggregatū a pñcipio. q̄ p mā.
Manifestum est ḡ. q̄ forma iuris nā-
lis. maior est in pñcipio. medio. et fīe.
q̄ matīa. nam alr non sequēnt. cō-
dicōes gñalitatē pñcipij. mediij. et finis.
nālit. s̄ pōtū. et sic non eēt ius
nāle. qd̄ ē impossibile. ḡ. et. **M**u-
ritas est maior rōe sube. q̄ rōe acci-
dentis. et racōe forme. q̄ rōe matīe.
eo q̄ suba mōcēm hēt cōcordia forme
racōne finis. bonitatis. magni. et.
et eo. q̄ matīe. **E**t itēm est hec
de eq̄litate. qd̄ est de maiō. quāe
manifeste p. q̄ gñalitas in alciōi ḡ
du est racōe forme. q̄ racōe matīe.
ḡ. gñalitas forme iuris naturalis
maior est in bonitate. et. ip̄is iuri
et maior bonitas. et. iuris in gñali-
te. q̄ gñalitas matīe ip̄is iuris in bo-
nitate ip̄is iuris. q̄ eo. **E**cōm. ḡ.
hec que dēa sūt. est affirmabile ius
nāle. eē cōmuni rōe forme cōcordiū
q̄ racōe cōcordiū matīe. **A**ccidit at
q̄nq̄ in pñcipio ip̄m ius eē gñalius
rōe matīe. q̄ rōe forme. vīdē q̄n rōe

disponis matie bonitas mag^{do} 2c. sit
in maiori p^opor^o. q^o rac^oe disponis for
me. existente in materia plus entitat^o
possibilitatis potestate. q^o in forma ha
bituale. sicut in iudice p^oz. nam ip^oe iu
dex plus het matias dispositam facie
do iudicium de alieno. q^o de suo p^opo.
eo. q^o non tantum dispoit. ut habi
tuat iudicare de rebus suis. q^ontum de
alienis. *De figuris. y. 3.*

Figuras. y. 3. rac^oe oppoite velo
nis. qua^o hent. accipimus pro
pna pte. in p^onti ope. hanc at
ptem diuidimus in tres ptes. In q^o p^o
pina amus doctrinam inquirēdi. p. t.
cōdicōes. y. 3. In f^o v^oo. p. v. *Et* in t^oia
modus applicandi ad p^oportum. expla
namus. p^o huc siquidem p^ocessū ita ex
planatum de. y. 3. p^otebit via. et doctrina
iudicandi de ip^os. *Et* p^ohec que expli
cate hic dicūt. potunt implicite infi
mita de ip^os. y. 3. eē iudicata. *De p^oma*

In dignitatib^o pte figurarum. y. 3.
a. est. y. increatum. q^o in. y. cre
atum similitudiez sua pducit.
nam ip^om. y. q^o est. a. s^om se. et s^om q^o se
het cū bonitate. magnitudie 2c. suam
imp^ont similitudiem in. y. q^o ē catā.
et s^om istum imp^ossicem ip^om. y. catuz
cōdicōnatum ē. quo ad se. et quo ad
bonitatem. magnitudie 2c. *Et* v^oo in oppo^om
cōdicōnatum est. cum sit ip^os. y. om
modi dissimilitudo. rōe autē creacōis
het. y. catum. cōdicōem eēdi i catā.
Et v^oo cōdicōem nō eēdi catā. cū
sit oppo^oitum oio catūe. *Est* autem
opaco. s. in v^obo fantastico. subm ip^o
z. ip^oo. s. atthente dissimilitudines

ab obiecto. q^os induit dissimilitudines
suas. vel m. e. v^ol m. i. v^ol m. n. v^ol m. r. sic.
oppo^oito mō. est s^obiectum ip^oi. y. *Quin*
ab obiecto u^oo similitudines suas p^odu
cit induens eas similitudines. b. e. d. cō
stituēdo. y. *Et* d^om se simplr. y. 3. diffē
rūt o^oia contrarietatis seu contrāōis.
eo. q^o y. est ad reale. z. v^oo nichil. *Cō*
cordat tantum in h^oet. q^o v^orumq^o ob
iectie p^ote eē in rac^oe ip^os. s. *Et* y. q^ote
cum sit catūa. ē in rōe s^om realitatis.
Et v^oo. cum sit nichil. si sit in rac^oe
sic illa rac^o non est realis. vidēz. nō
existente reali p^oducta q^o est. quia
s. grā sue lib^o realiter et fictice po
test rōcinari. fictice quatenus sumēs
obiectum s^om loco veri. et sic. s. induit
ip^om. z. h^otu ip^os. y. s^olō mō. *Et* cōcor
dat etiam rac^oe imp^ossicōis. qua^o het
y. m. r. et maxime m. e. v. z. et m. a.
v. y. et sic obiectue et subiectie m. s.
cōdicōnant. y. 3. *Aliam* het. y. cōdicōez
s^om p^oncipium. alia s^om mediū. et alia
s^om finem. nam q^otomodum o^oia ca
dit in p^on^o et medio. et fine. ita cadit
in. i. racōne tanguli rubei. diuise s^o
g^o cōdicōes in. y. racōne tangli ru
bei. *Et* q^o sequit^o de. y. in p^oposito. seq^o
de. 3. in oppo^oito. nam quicq^o y. cō
struit de p^oncipio. et medio. usq^o
ad finem. qui ē. esse. z. q^ontum potest
dissipat. construens oppo^oitum de
p^on^o et medio usq^o ad finem. qui ē
p^onuacō. *Quia* est. y. in re. ext^o. s.
q^o in rōe. s. et maior in re. et rōne
s. q^oz maiorificat. s. q^o in re tantum.
Et h^oet. z. extra. s. sit penit^o nichil.

tamē. s. in maiorem impōt puaatē
 q̄ ex. quia in. s. minorificat ipm. s.
 ex. vco. s. nō minorificat i. Et fm h.
 y. maius est in ee. q̄. 3. in puaatē. nā
 y. extra. s. et in. s. maiorificat subit
 et actūtalr subm fin. ac etiam obiec
 tablr maiorificando actūs ipi. s. ma
 iorificat subm ipi. s. s. **Et** 3. extra
 aiam cum sit nichil. nllm hēt sbiect
 tum in quo agat. maiorificando in. s.
 tamē actūtalr minorificat subm. s.
hac 8. condicōe possibile est. q̄. y. de
 uincat. 3. et hoc etiam cum ipm y. ma
 ius sit q̄. 3. rade. a. influētis. y. nō
 autē. 3. **De** condicōib⁹ etiam ipi. s. y.
 est. q̄. quāto maius est. tanto magis
 distet a puaatē. **Et** q̄. maius est rē
 enciū subuluz. q̄. actūtaluz. **Et** de
 cōdōmb⁹. 3. est se hēre ad oppositum.
 q̄. de sua condōne est esse in actūb⁹
 cōdōnum. **Et** q̄. lras autē ipi. s. y. 3.
 est in libertate ipi. s. s. potentis pro
 duat. 3. ita libere. sicut. y. et. y. sicut. 3.
De condōmb⁹ eā. y. est. p rectam
 lineam tendere ad affīnacōem. rōne
 nccitatis. ul' possibilitatis. vel ad negō
 nem. rōe impossibilitat⁹. uel possiblit⁹
Et rōe possiblit⁹ eēndi. ul' non eēndi
 se hēt ad dubitacōem. ut. f. g. discar
 rencia. pquirant nccitatem ipi. s. y.
 et impossibilitatē ipi. s. 3. **Et** 3. per
 lineam obliquam. ad affīnacōē. ul'
 negacōem tendit q̄. p alioq̄. dem
 atum mediu. repūtans flō mō se
 esse. y. et indies flō. mō. similitudines
 suas. ipm. y. facit affīnā p fictā app

rencia. necessitatis. ul' possiblit⁹. nō
 autem p existenciam rō qd est nega
 ble. et negari. rō qd est affirmabile.
 videlz rō. qd est possibile. esse impossi
 ble. et ecōuerso. dum autem ita est
 q̄. 3. non est forte tunc est hui⁹ con
 dōnis. q̄. dubitacōem inducat ad hō
 qd est affirmabile. uel negabile. **Phil**
 tas quādam alias condicōes hēt. y.
 3. pter istas. que hic fm condōnes
 t. dē sunt. q̄. scilz alie in hys nunc
 dīs implicite continēt⁹. quas perit
 artista facit ad ppositum applicāe. **De**

Quoniam 2. pte figure. y. 3.
 y. 3. sunt opposita. Intendim⁹
 in hac 8. pte dare doctrinam
 inquirendi condōnes eorū rōe termi
 norū. x. qd ē oppositorum figurā. hac
 etiam doctrinam quā hic de. y. 3. p. x.
 tractauimus. potest artista intelligere
 de terminis abaz figuraz. suo mō. **P**
 destīnacō. et liberum arbitrium. se hēt
 in opposito fm rōem. sine rē. qd ē. quia
 y. 3. sūt in. s. in opposito. dum ipm. s.
 sbiectum est ipi. s. y. 3. ipō. e. fm y. atti
 gente pdestīnacōem. ipō. 3. occultante
 ipi. e. p. k. l. liberum arbitrium. **U** ipō
 e. attingēte libez arbitriū. ipō. 3. occul
 tante eīdem p. k. l. pdestīnacōem. **Et**
 fm hoc y. condōnatum est. q̄. qn ipi
 est in. e. fm pdestīnacōem. 3. occidat
 ipm ipi. e. fm liberum arbitrium. vel
 si sit in. e. fm libez arbitriū. q̄. 3. occi
 det ipm ipi. e. fm pdestīnacōem. **Ad**
 istud 8. pñz recurēdum ē. quō qstio
 fit de pdestīnacōe. et libero arbitrio.
U de quocūq̄. alio pucto transcē

tere. Et concludendum est. **f**^m q. 7. 3. co-
 ditionata sunt ratione supradicti principij.
 p qd multe qstiones transcendentes sol-
 ui pnt. **V**. esse. et pfectom concordant.
 3. vero puacon et defectum. qd de con-
 ditionib⁹ y. est rde esse. et pfectoms q
 concordat inuicem. nam de conditib⁹
 esse. et pfectoms. est. q concordat mag-
 nitudo. cōre. cōcordant. inuicem. et se-
 p oppositum de conditib⁹ 3. ratione pua-
 conis. et defectus est. q concordat
 inuicem. ratione puaconis et defect⁹
 concordant inuicem. **S**cdm g. istas
 conditiones. qd hnt. y. 3. in conditib⁹
 esse. pfectoms. puaconis. et defectus.
 conditenda sunt puidaria. que de y. et 3.
 querūt. saluis semp ipis conditib⁹.
De conditib⁹ meiti est. q rde in-
 titie. e. hnt. y. et i. hnt. 3. atq. n. hnt
 in dilectoe. y. et in odio. 3. acquirant
 ipm meitum. cum sit de fine. **D**e co-
 ditionib⁹ g^o culpe. e. si. e. adhereat ipi
 3. et i. ipi y. **A**tq. n. ipi 3. diligendo.
 et ipi y. odiento. q inducat culpa.
 ipi. s. eo. q. s. de potencies suis. sic a-
 git contra suū finem. et cōt se ipm.
De conditib⁹ g^o y. m. e. n. et 3.
 m. i. n. est meitum acquiri. **E**t de
 conditib⁹ 3. m. e. n. et y. m. a. n. e
 importari culpam. **A**d has g. condi-
 cōes recurrendum est. dum tctat²
 de y. 3. **E**t saluis semp hys conditib⁹
 conditendum est. **C**onditionatu est
 y. esse. m. n. ratione supradictoms. et m
 f. g. ratione inuestigacōis. et m. e. y.

ratione demonstracōis. **3**. vero. cum sit
 oppositum ipius. y. conditionatum e
 oppositis conditib⁹ signis flo mō sup
 positum e. m. e. i. demonstracōem vō
 m. n. **E**t rde de y. 3. indicando seu
 conditendo. cauendum est. **f**^m istas co-
 dices. ne fla suppoit. et demitū ipi
 3. supponem. et demonstracōes. y. heat
 impedire. **I**mmEDIATE est m. t. y. 3.
 t. g. cum y. uidet ens positum. 3. vō
 puate. etiā cū y. ostēdendo se ipm
 manifestet. 3. et 3. occultando. se ipm
 occultet. y. adediate autē est. t. g. m
 ea. scilz. p. x. c. d. t. k. l. que concordant
 cum y. **E**t p opposita pcedorum terminō
 que concordat cū. 3. **C**ontradicit etiā
 y. ipi. 3. cū. t. l. **f**^m 3. ipi y. cum. t. n. et
 sic de alijs terminis hys similib⁹. **E**st
 autem rō quāe. 3. nāhter contradicit
 cum. t. l. ipi. 3. q ipm y. hnt t. f. cum
 a. c. qd cum. t. l. concordat. 3. autē est
 in opposito. **I**ntē. qn. y. seqt² suā nām
 scilz. cum. t. l. contraiatur ipi. 3. supe-
 rat. et deumit ipm. **E**t qn. contraio
 mō se hnt. scilz. q cum. t. n. contraiat²
 ei. suputit et deumit. qz utit² con-
 dicioe ipius. 3. relinquēdo pūm. et
 sic. t. n. ipius. 3. conuertit² in. t. l. x.
 l. m. 2 malicie zc hūmōi. **E**t est rō.
 q verum bonū pfectum est tctandū
 cum. t. l. cōt omē flm. **C**um de co-
 ditionib⁹ realitatis sit ipm esse sūm
 racōis. siue obiectum uerum. **V**n^o
 s. rōinante veras similitudines ab-
 strahit. de quibus vna cum similitudib⁹

sui rationabilis. et sui ipsius verbum con-
 stituit conditionatum est. y. ex pte re-
 alitatis ee in ratione concordante re-
 alitati. 3. vero in opposito. scilicet in re
 contrariante realitati in hoc qd de simi-
 tudinibus realitatis quas ratio ficte
 abstrahit. et de suis met dissimilitu-
 dinibus producit verbum subiectum ipsi. 3.
 Unde secundum istas condiciones ipse. y. 3.
 pendat artista si realitas et ratio co-
 ordant ad invicem. Et manifeste co-
 ducit. qd y. ex pte realitatis illuces-
 cit in ratione. Si autem contraherentur
 ad invicem. conducit. y. ex pte reali-
 et. 3. ex pte rationis. quoniam isto modo. 3. in-
 dutum similitudinem. y. facit se appere
 y. in ratione. Potencia secundum y. respectu
 sui obiecti conditionata est abstrahere
 veras similitudines obiecti illi ab eodem.
 ut ipse similitudines absente a potencia
 sint remote similitudines ipsius pote-
 rentes in proximis similitudinibus ve-
 ris ipsius potenciae. et quibus utrisque re-
 sultat verbum verum significans. y. ipsius
 obiecti. et potenciae. de quo. 3. y. pote-
 et obiecti productum est y. ipsius verbi.
 eo qd potencia appetit agere. producendo su-
 um simile veritati subiectum. sic ipsa
 est veritati subiecta. 3. vero cum sit o-
 rium ipsi. y. facit potencia conditiona-
 ti respectu sui obiecti. oppositis condi-
 tionibus pstantibus pstantes condiciones. ipsa
 potencia producente de dissimilitudinibus
 obiecti. et de suis dissimilitudinibus v-
 bum secundum. Aut quique producat id de simi-

tudinibus et dissimilitudinibus sui. et obiecti
 ratione. r. Secundu g. has condiciones p-
 pendat artista. Verum potencias vere
 similitudines abstrahat ab obiecto. qd
 si sic. vere concludere potest. Si vero ab-
 strahat ab eo eius dissimilitudines.
 fla est conclusio. Et si similitudines et
 dissimilitudines confuse ab eo abstra-
 hat. est conclusio dubitabilis. scilicet co-
 fusa. Recurrat g. artista ad condiciones
 ipse. y. 3. quas habent secundum con-
 ditiones terminorum ipsius. x. ut terminus est. et quas
 etiam habent secundum t. Et semper ipsis salvis
 concludat. e. y. et. i. 3. De 3^a pte figurar. y. 3.

Ad applicandum condiciones. y. 3. p-
 t. x. ad positum. ponatur hec
 questio. Vtrum voluntas hominis
 habeat per se libertatem volendi bonum ob-
 iectum. Triangulus lundus ratione magis
 operans voluntatis. bonitatis. largi-
 a. figit in voluntate humana libertatem
 volendi obiectum bonum. sic. c. libertate
 habet intelligendi obiectum verum. hoc
 autem libertas quia. d. habet volendo bonum
 obiectum. data est illi creature operante
 ipsa. a. creature ee illius perfectum pro-
 ut dicit id. ut divina voluntas perfectam
 similitudinem producat in tantum quantum
 d. recipere potest. et ad hoc concurrunt. largi-
 tas. r. a. ut. d. de velle magis bono ma-
 gno r. agere possit. et. a. magis i. d.
 influere. atq. s. magis mereri. hoc
 autem totum manifestat. y. secundum con-
 ditiones quas habet ratio trianguli lundus. Et quoniam
 punctus transcendens est intelligere. d. non
 posse per se habere obiectum bonum. nisi. a.
 gratia sui influat eadem. et intelligere

d. p se posse hēre sibi obiectum bonū. 2 me-
 ritum. **T**ercio. ipso. r. existente sufficito
 in superexcellencia punctus transcendit.
 3. rācōe sue condicōnis impmēs. c. ad
 inferiora. y. ut. c. ad aliora. y. nō ascen-
 dat. in diuersū hūm. et similitudinem
 ipsius. y. facit appere se et. y. verum. q.
 d. obiectum bonū p se hēre nō pōt. et
 y. eē. 3. videt. q. d. obiectum bonū p se
 hēre pōt. **I**lla dīa que est inter volun-
 tatem et obiectum suū. ē maior in con-
 cordancia. et magis remota a cōtraicte
 s. libere p se potest hēre bonū obiectum
 q. si libere p se non pōt illud hēre. s. ma-
 ioritas in concordant. bonitatis. cōcordat
 cum esse. et p. nō cum. y. rōne magni-
 tudinis bonitatis. a. q. re affirmacō p
 pōte questionis tenēda est. rācōe cōdi-
 cōis. quam. esse. et. y. hēnt. **N**egacō ve-
 ro abiicienda est. eo. q. p. uacōis. et de-
 fectus. et minoritatis. **C**ondicōes. cōdi-
 cōib. ipsius. 3. cōcordant. **N**atūalit
 efficiens mouet formā. et forma ma-
 teriam. et finis efficiētem. rōne hui. g.
 motus. quidē maior est rācō finis. q.
 rācō efficiētis. et forme et matie. y. at
 hoc qd. d. m. est significat. 3. v. d. hoc ab-
 scōdit. cōtradicēs eadē. **E**t ita. y. rācō
 sue finis. tenotat. q. a. mouet. d. ad ha-
 bēdum obiectum bonū. d. vero libere
 tendit ad suū finem. hēns nālem in-
 dinacōem ad illū. sicut imperfectus ad
 suū pfectum volendo bonū obiectū
 ut caritative p meritum se possit cō-
 iūgē suo finī. ipso. d. mouente tō. for-
 ma matiam. que est obiecti boni simi-
 litudo abstracta ab ipso. d. p. b. c. **I**pm. g.

d. q. n. ad hoc libtate hēt influentiam
 a motu efficiētis moti a fine. **E**ffici-
 ens quidē est. s. libere p se mouēs. b. c.
 d. mouēcia. e. ad obiectum. sic. rōnal.
 potencia libere p se mouet sensitiam.
 et sensitia libere p se mouet potēcia
 visiuam ad vidēdum p se libere colora-
 tum. Et sic de alijs. **H**abet etiam de hū-
 tu libtatem diligēdi. sicut mgt. le-
 gēdi sciām. **H**ec siquidē omnia cōcur-
 rūt manifeste s. m. cōtradicem. y. **E**z. 3.
 s. m. cōtradicēs suas. hys omib. cōtradic.
 g. **A**. sūme diligibile est. rācō g. diligi-
 bilitatis sue. a. creauit ipm. d. ut ipm
 d. eēt dilectiuū. **I**ta q. d. in cōtradicib.
 a. finit cōdicōnatum. cum autē rācōe
 sūme bonitatis sue sit de cōdicōnib.
 ipsius. a. ipm. a. eē diligibile in maiōrte
 bonitatis. rācō. nō autē in minorite cōdi-
 cōnatum ē ipm. d. diligē. a. in maiōrte
 diligēdi nō autē in minorite. **C**ontradicō
 g. ipsius. d. est. q. libere. nō autē coacte
 bonū obiectum diligē possit. qm si co-
 acte obiectum suū accipit. nō eēt cōdi-
 cōnatum diligē in maiōrte s. potius in
 minorite et sic eēt cōdicōnatum cōnt-
 radicēs sui sūm diligibilis. qd. est
 impossibile. hūmōi autē impossibilitas
 rācōe cōdicōis. y. appet. cui. ipse cōdi-
 cōes ad minoritatem virtutis potencie
 et obiecti realitatis et rācōis sequit.
Condicōes uēo. 3. ad oppositum. g. rācō.
Obiectum verum affirmabile ē ab-
 e. obiectum v. d. negabile ab. i. **E**z. v. rācō
 et verum. et sūm. dubitabile ē s. m. cō-
 dicōes. r. et supponibile qd. ius alter
 s. m. cōdicōes. n. ut. f. g. ab. r. cōuer

tant. y. m. e. et. 3. in. i. qre. si. d. no possit
 obiectum bonu p se libere attinge. n.
 h. p. gns. obiectum malu. nec etiam. n.
 posset libere p se suppone. nec. r. dubi
 tare. nec. f. g. libere inuestigare. s. po
 tius cogentur. Et ita. e. coactum aff
 maret. y. et. i. coactum negaret. 3. Et
 sic omes actus. s. eent inolenti. que
 violencia suoz actuu meitum aufer
 ret. s. qui hec omia sunt de conditib
 3. et opposita eorum de conditib. y. Ma
 nifestum est g. q. d. het libtatem p se
 volendi bonu obiectum. qntum e de
 se. Quam figuram libtatem cant. a.
 ipi. s. creando esse illi. Et isto mo. s.
 libtatem het agenti de potencijs suis.

Res. daret De figura elemental.

A quo p. t. in elemental figura
 appetates et condones elemetoz
 pcurant. ut p eas ex elemetis emine
 at iudicium de ptiaribus infinitis. Ma
 eia figura elemental. alias derivat de
 se figuram elementalem. ut sup. can. e.
 hec g. figura gualiter in quatuor partes
 e diuisa. In quaz pma figuram ele
 mentalem pma explanamus. In sa
 pte tanius tectnam inquirendi pte
 rates. siue coates. elemetorum simpli
 cum. In tta vdo pte condones. elemet
 torum in mixto. Et in qta pte exem
 plificamus modum ad ppositum appli
 candi. **De pma pte figure elemental.**

Prima igitur figura elemental i
 quatuor ptes diuisa est. pma ps
 est ignis. s. a. aeris. tta aque.
 qta terre. Iterum figura ignis in q
 tuor lineas diuisa est. scilz. in rubeaz.

migra. liuida. et viridem. **L**inea quita
 rubra sigt in quibdam plantis. siue
 etiam in quibdam sensatis ignem ee
 in qto gradu caliditatis. tram itao
 fictitatis. aerem in s. humiditatis. aq
 in pmo frigiditatis. **L**inea etia nigra
 sigt in aliquib. alijs plantis. et aia
 ignem esse in tto gradu. tram in. 2.
 aerem in pmo. aqua vdo deg. qta
 pte vnius g. dus. **A**tp linea liuida. de
 notat in aliquib. alijs plantis. siue a
 nimalib. ignem ee in s. g. du. tram
 in pmo. aerem deg. datum qta pte
 vnius g. dus. et aqua. deg. datum du
 abus pti. s. in medietate vni. g. dus.
 .. **L**inea vdo virtutis repntat in aliq.
 plantis seu animalib. ignem ee in p
 mo g. du. tram vdo deg. datum qta
 pte vnius g. dus. aerem vdo deg. da
 datum duab. pti. seu medietate vni.
 g. dus. s. aquam trib. gradib. pti.
 integris ee deg. datum. **P**eruptame
 sciendum est. sm illam reglam. quam
 qrtus g. dus ignis het. que descendit
 de qto gradu in tta. eandem tenet
 sm quantitates suas pportunatas cetia
 elemeta. que sub eadem planta sub
 iecta sut ipi igni. ut si ignis dimittit
 tat qrtum g. dum retinet tta. tta
 dimittit qrtum ptem tti g. dus. et
 aer qrtum ptem secudi g. dus. et aq
 qrtum ptem pmi gradus. **H**ec itez
 sequit de alijs inferiorib. gradib.
 ad quos descendit ignis. nam qnta
 ignis dimittit. sm qntitatem suam
 tantuam dimittit area elemeta.

ut sup̄ dcm̄ est. **P**lineas uero erectas
rep̄ntantur alij duo situs ip̄or̄ ele
mentorum opp̄iti. qui sūt sub. et su
pra. ut simlr̄ p̄ dcm̄ est. **N**ūc̄ autē
linee tēdūe restant ad tēfigūdiū
alios duos situs eorum opp̄itos. q̄
sūt dextrorsum. et sinistrorsum. **S**e
cūdūm ḡ. hec que p̄ dcm̄ sūt. siḡ. ele
mēta eē situata in mixto. s̄m̄ dispo
sitiōem sex rectitudinū. in quib̄
om̄e corpus mixtum condusim̄ ē.
Alij etiam situs elemētorum. cum
p̄ dcm̄ sitib̄ linearib̄ sūt in mixto. 2
isti sunt cūculares. q̄ d̄ angulares. 2 t̄
angulares. **E**st autē cūcularis. sicut
in linea rubea. simlr̄. et in qualibet
aliā subsequētur. **I**n p̄ma linea
erecta. et in qualibet consequētur.
nam ignis calefacit aērē. aer hūc
facit aquam. aqua in frigidit̄ t̄ra. et
terra tēficat ignem. **H**ec autē linea
licet sit hic erecta. ymaginanda est
tamē cūcularis. cum uālis situs ele
mētorum sit in cūculo. **A**lius ē etiam
situs cūcularis elemētorum in p̄ dcm̄
linea. et in alijs sequētib̄ dimmut̄.
tamē respectu p̄ dcm̄. q̄ p̄ dcm̄ ē subilis
iste uēo actūlis. **V**idelz. dum ignis
infundit in aerem caliditatem. in
fundit in eum siccitatem quā h̄z a
terra. **E**t aer simlr̄ infundens humi
ditatem suā in aquam. infundit i
eam caliditatem quā h̄t ab igne.
Et aqua simlr̄ infundens frigidit̄
suā in t̄ram. infundit in eam hūi
ditatem quā h̄z ab aere. **E**t terra

infundens in ignem siccitatem suā. in
fundit in eundem frigiditatem qm̄
h̄t ab aqua. **P**ost hūc quā situm
cūclarem sequit̄ tercius. magis etiā
remissus. contractus. et digestus.
q̄ secūdo. qui ē in hoc. q̄ ignis infū
dens siccitatem suā. quam h̄t a t̄ra
in aerem. infundit in eum frigidit
tatem sociam illi siccitati. quā ip̄a
met siccitas. dum erat in terra re
cipit ab aqua. **A**tq̄ aer infundens
in aquā caliditatem suā. quā h̄t
ab igne. infundit in eam simlr̄ sic
citatem sociam caliditati. quā ignis
recipit a terra. **E**t aqua simlr̄ infū
dens in t̄ram humiditatem suā. quā
h̄t ab aere. infundit in eam calidi
tatem sociam ip̄ius humiditati. **A**tq̄
terra infundens in ignem frigidit̄
suā quā h̄t ab aqua. infundit i
eum humiditatem sociam illi frigidit̄.
Post autē istum t̄tium sitū cūclā
rem. sequit̄ q̄rtus. et iste est etiam
magis digestus. et remissus q̄ t̄tius.
qui scilz situs ē in hoc. q̄ ignis in
fundens in aerem frigiditatem. qm̄
recepit a terra. infundit in eum hu
miditatem sociam illi frigidit̄. **E**t aer
infundens in aquā siccitatem quā rece
pit ab igne. infundit in eam frigi
ditatem sociam illi siccitati. **A**tq̄ aq̄
infundens in t̄ram caliditatem quā rece
pit ab aere. infundit i eam siccitatem
sociam ip̄i caliditati. **A**tq̄ t̄ra infundens
i ignem humiditatem quā recep̄ ab aq̄

infundit in eum calidi^{tem} **S**ola illi
humiditati. **I**n his g^o q^uatuor sitib^{us}
circularib^{us} denotat^{ur} quod p^{ar}tes elemeⁿ
tor^{um} situate s^{un}t eodem tempe in p^{ar}
tib^{us} eor^{um}dem. et quod motus est in
eis virtualis. et subtilis. et p^{er} ipm
motum. mixtio. digestio. altera^o.
intensio. et extensio. ac etiam in
ueteraco. et renouaco. recedente
q^uib^{us} p^{ar}te a suo p^{ri}mo. et reuertete ad
idem. **A**tp^{er} p^{er} hec que hic dicta s^{un}t p^{re}
dit^{ur} quod quilibet p^{ar}te^{um} eor^{um}dem
est infinitus. ip^sis p^{ar}tib^{us} elemeⁿtor^{um}
se mouentib^{us} circulariter. **V**ideb^{is} ali
a aliam sibi cotinuiam. siue conti
guam. **I**n p^{ri}ma linea erecta. vel
iacente. et sic de alijs lineis seque
tib^{us}. sigⁿta elementa ee situate in q^u
dranglo. **I**n hoc q^u ignis alio mo^{do} se
het ad terram. alio mo^{do} ad aerem.
et alio mo^{do} ad aquam. **E**t sic suo m^o.
de quolib^{et} alio^{rum}. s^{ec}undum p^{ro}portates q^uas q^u
libet eor^{um}dem het p^{er} se. et p^{er} aliud. **S**i
cut ignis. qui rade sin. calefactus
est. s^{ed} desiccatus rade terre. de q^u
suscipit siccitate^m. **E**t iteo iste q^udran
gulus diuisus est in q^uatuor quatoran
glos gradatos in p^{ri}nti figura. q^uad
modum ip^sa elementa in ea gradata
s^{un}t. quoz^{um} p^{ri}mus est. **I**gnis. aer. aq^u.
terra. et iste est in quarto g^{ra}du. **1°**
est. terra. ignis. aer. aqua. et iste est
iⁿ t^{er}cio g^{ra}du. **2°** est. aer. aqua. terra.
ignis. et iste est iⁿ s^{ec}undo g^{ra}du. **3°** est. aq^u.

terra. ignis. aer. et iste est in p^{ri}mo
gradu. **I**taq^{ue} ignis in quolib^{et} q^udran
glo est actiuus. z^{er}o. elementa sub eo
s^{un}t passiva. et sic siml^{iter} q^uolib^{et}
elemeⁿtor^{um} agit sup^{er} alia s^{ec}undum suu^m
g^{ra}du. **H**u^{ic} etiam q^udranguli degra
dantur. q^uadmodum de elementis
sup^{er} t^{er}ra est. **E**x isto quidem q^udran
glo g^{ra}uali oriunt^{ur} q^uatuor tangli iⁿ
p^{re}scripta linea. ac etiam in alijs line
is consequetib^{us}. quoz^{um} p^{ri}mus est
de igne. aere. et aqua. concordante
igne aeri. et cotraiente aque. **1°** est
de aere. aqua. et terra. concordante
aere aque. et cotraiente terre. **2°** est
de aere. et igne. et aqua. concordante
aere utriq^{ue}. **3°** est de aqua. aere. et tra.
ip^sa aqua concordante utriq^{ue}. **E**t sic su
o mo^{do} sequit^{ur} de vnaquaq^{ue} linear^{um} co
sequetium. **E**t q^u quolib^{et} linea com
ponit q^uatuor tanglos. t^{er}cio s^{un}t. 16. t^{an}
guli. in n^{um}ero quoz^{um} octo s^{un}t in t^{er}ra.
concordancia. et cotraiente. **R**eliqui
v^{er}o octo. in t^{er}ra. et duplici cotr^{ad}ia^o.
In p^{ri}nti quidem figura ignis est
ignis. aer. aqua. in q^uinto gradu. **E**t
terra. ignis. aer. in t^{er}cio. **E**t aer. aq^u.
tra. in s^{ec}undo. **E**t aqua. terra. ignis. iⁿ p^{ri}mo.
Atp^{er} ignis. terra. aer. est in 4°. **E**t
terra. aqua. ignis. in 3°. **E**t aer. ig
nis. aqua. in 2°. **E**t aqua. aer. ignis.
in p^{ri}mo. **P**h^{ilosophus} g^o. que de c^{ir}culis q^udran
gulis et tangulis artista p^{ro}pus po
nes^{is} t^{er}ra. iⁿ quolib^{et} c^{ir}culo. q^udranglo. et
tanglo. s^{ec}undum q^u tanglus sitatus est

fm quāti^{tes} suas p^{ro}portionate grada-
 tas ad invicem. **P**tea intelligendū
 est. qm̄ mixtur^{es} quedam sūt coler-
 ca. quedam sanguinea. qdam fleu-
 matica. et qdam melancolica in 4°
 gradu. et eodē mō intelligēdū ē
 in 3°. 2°. et p^{ri}mo. **S**i autē mixtur^{es}
 colericam in q^{ui}rto gradu. et mixtur^{es}
 sanguineas in 4°. misceant^{ur} ad in-
 vicem in aliqua decet^{te}. seu quād^o
 alia mixtur^{es}. tunc tū caliditas sit
 in isto colerico in 4° gradu. et siccitas
 in 3°. et humiditas in 2°. et fri-
 gidoritas in p^{ri}mo. **E**t in isto sanguineo
 sit humiditas in 4°. caliditas in 3°.
 frigiditas in 2°. siccitas in p^{ri}mo. qd^o
 manus est. attrahit ad se minus su-
 e met natūe. **E**t sic caliditas q^{ui}ti
 hui^{us} attrahit caliditate^m tū illius.
 et siccitas tū hui^{us} attrahit siccitate^m
 p^{ri}mi illius. **E**t e^o humiditas q^{ui}ti
 illius. humiditate^m s^{ec}ū hui^{us}. et fri-
 gidoritas s^{ec}ū illi^{us}. frigiditate^m hui^{us}.
Et sic de alijs suo mō. p^{er} ut tradit^{ur}
 in arte medicīe. **V**nde q^{ui}admodū
 de figurā ignis. et de 16. cameris ei^{us}
 dem est. Ita suo mō intelligēdū ē
 de qualibz alijs figuris. et de ca-
 meris eius. **I**n figurā ignis sigⁿti-
 linea rubea. et cetera consequētes
 quō elementa ad invicem in mix-
 to situata sūt. et quō aliud e^o
 existit in alio. nam linea rubea
 sigⁿti. q^{ui} in mixto in quo ignis p^{re}-
 domnat^{ur} cōtinet aē et aq^{ui}. ignis.

et terra. rōne extremitatum illi^{us}
 mixti. **L**inea v^{er}o nigra sigⁿti oppo-
 situm. videlz. aer et aqua. ignem et
 terram. continent. exētes in extre-
 mitatibz. et sic sigⁿti. q^{ui} illi ignis. et tra-
 intensi sunt. et licet aer et aqua.
 intensi sint. ut p^{ri}mas lineam in
 utroq^{ue} latere significet. tamē ma-
 gis. ignis et terra intensi sūt. q^{ui}
 aer et aqua. qd^o significat^{ur} p^{er} illas
 q^{ui}tuor cameras. ignis. et terre. que
 sūt iⁿ corde figurē. et p^{er} 16. sigⁿti. q^{ui} ignis
 et terra magis se hēnt in interio-
 ritate p^{re}dicti mixti. q^{ui} in exterioritate
Et aer et aqua. se hēnt in opposito.
Linea quidē lūida licet sigⁿfiat
 suo mō. sicut p^{re}dicta. significat tamē
 cūlariter in p^{re}dicto mixto antecētes
 et posteriores ip^{so}rum elemētor^{um}.
 nam in ea est aqua. ante. aer. ret^{ro}.
 aer ante. aqua retro. ignis retro.
 ignis ante. terra retro. **I**n linea vi-
 ridi. est aer ante. aqua retro. aqua
 ante. terra retro. terra ante. ignis
 retro. **O**ppositum autem hui^{us} viridi
 ē linea rubea. **E**t linee lūide. linea
 nigra. q^{ui} id qd^o h^{ab}et antecērat. ista
 posteroratur. et e^o. **E**t p^{er} hoc patet
 q^{ui} in toto p^{re}dicto mixto sūt elemēta
 ante. et retro. **E**t tamen in ip^{so} mix-
 to fm q^{ui} hec figura tenetur. est
 ignis magis ante. et minus ret^{ro}.
 q^{ui} terra. et terra q^{ui} aer. et aer q^{ui}
 aqua. et q^{ui}to ignis plus descedit
 de supiori linea ad infiores. mag^{is}

posteriorat. et aqua plus anteriorat.
Et econtrario. quanto plus ascendit
de inferiori ad superiorem. et in quo
to similiter terra plus recedit a pri
ma linea recta ad ultimam. tanto
magis posteriorat. et aer anteriorat.
Et econtrario. quanto magis rece
dit ab ultima ad primam. **E**t ideo
secundum situm partium. id est. cammedas in p
rima signa significat. quod in primo
mixto elementa gradata sunt. mix
te contenta et continentia se adi
uicem. et quod alie partes eorum alias
perdunt. **L**inea erecta in suis ca
meis significat. quod in superius ele
mentato. siue mixto elementa situata
sunt ratione sperarum suarum. exente
igne super aerem. et aere super aquam.
et aqua super terram. **E**t iste situs
est naturalis cuiuslibet ipsorum eleme
ntorum. secundum qualitates et regiones suas.
Secunda uero linea erecta per tanto
significat naturalem situm ipsorum. quia
aer et ignis sunt superiores. terra uero
et aqua inferiores. sed signum in naturalem
eorum situm per tanto. quia aer est
in ea situatus super ignem. et terra
super aquam. **T**ercia uero linea di
recta. est innaturalis. per tanto. quia
aqua et terra sunt in ea superiores. ig
nis. et aer inferiores. sed est naturalis
in hoc. quod aqua est super terram. ignis
uero super aerem. **E**t quarta et ultima
est innaturalis penitus. et contraria primam.
in hoc. quia in ea elementa situata

sunt penitus innaturaliter. videlicet. terra se
aquam. aqua super aerem. aer super
ignem. **E**t ideo significat per has
lineas. quod elementa situantur in mixto
secundum sub. et super. et hoc naturaliter. et innat
uraliter. secundum maius. et minus. **E**t ideo partes
cuiuslibet eorum sunt in mixto. sub. et
super. secundum istum modum super aerem. **E**t
quanto ipsa elementa plus recedunt a
prima linea. accedendo ad ultimam. tanto
magis accedunt ad suum situm suum.
recedencia plus a suo situ proprio. **S**ed
fit. quanto plus recedunt ab ultima. ac
cedencia ad primam. et iste situs habet ne
cessario esse in ipso mixto secundum motum
elementorum. sub. et super. in rectitudine
et tediumitate depurante et dirigente
altero eorum alterum. secundum quod alterum
illo agit in alterum sibi proximum. de se
met ipso concordantiae. **S**ed contrarietate
de opposito illius in quo agit. et hoc
etiam naturaliter. **S**icut ignis qui se de se
ipso concordantiae. et de terra contraria
tiae agit in aerem. et aer de se ipso con
cordantiae. et de igne contrarietate agit
in aquam. et sic de alijs etiam naturaliter suo
modo. **I**gnis rubens. niger. luitus. et
viridis. et ceterae lineae tedium. quae se
non habent secundum sub. et super. ante. et retro.
signum quod elementa situata sunt in mix
to a dextris. et a sinistris. **S**ic ergo per lineas
transuersales siue planas. denotantur
elementa esse in mixto. secundum duos op
positos situs. qui sunt ante. et retro.

in quadrangulo. et quadrangulo in circulo.
sicut p[ro]p[ri]um ē. attingit quō elementa
sunt in mixto. quo ad eēnciam. et v[ir]-
tutem. actōnem. et passivē. g[ra]tiam
et corrupcōem. simplicitatem. et cō-
positiōem. actum. et potēciam. inten-
sivē. et extensivē. leuitatem et
pondēsitatem. motum et quietē. 2
sic de alijs. Et quō etiam sit pleni
et euitat[ur] uacui. Et attingit etia
quō quadrangulus diuidit circulum
existente igne in directa linea cōt[ra]-
aqua. et eo. Et aere cōt[ra] terrā. et
eo. Et sic circulus in quatuor p[ar]tes diui-
dit. Et quēdamodum quadrangulus di-
uidit circulum. rōe quatuor diuisiō q[ua]-
litate. Ita etiam rōe s[ecundu]m ip[su]m
4. q[ua]litate. Et ita quadrangulus subali[us]
et actūle diuidit circulum. et simil[iter]
tangulum. cū diuidit quadrangulum. ut
iam tēn[er] est. hec siquidē figurā ita
disposita. et ymaginata. ut tēn[er] est.
valde nōtā ē ad q[ua]stiones nāles. cōdu-
cendo semp[er] saluis cōt[ra]diciōib[us] g[ra]m-
lineaz[us] cōt[ra]diciōis quadrangulo. et tangu-
lorum. ut sup[er]tēn[er] est. que si destru-
erent[ur]. sicut sup[er]posite sunt. destruerent
cōt[ra]diciōes timorū. t. q[uo]d est impos-
sibile. *De p[ri]ma p[ar]te figurę elementorum.*

Circulū ignis. ignis. ihac p[ar]-
te accipimus volentes inq[ui]-
rē p[ro]p[ri]etates. et cōt[ra]diciōes ignis
p[er] cōt[ra]diciōes. t. ut sic. de igne hic dice-
pateat via ad p[ro]p[ri]etates 2 cōt[ra]diciōes au-
cūm[us] altius elemēn[ta]. S[ic] autem

alia deō hui[us] camere p[ro]sumpte ig-
nem simplicem. et alia ignem com-
positum. aut formā alia ip[su]m. et
alia matiam ignis. *U[bi] simplicis. ul[terius]*
compositi. Aut ista p[ro]p[ri]etatem quādā
Illa v[er]o aliam ip[su]m ignis cū q[uo]d. *Id*
cō. t. applicabile ē ad camerā p[ro]p[ri]etatem
aut rōe ignis simplicis. et compositi.
aut rōe ignis. et alia p[ro]p[ri]etatis ip[su]m
suis ignis cūcūm[us]. *P[er] triangulum*
lineam. inquirim[us] p[ro]p[ri]etates hui[us] ca-
mere. ignis. ignis. *Isto mō.* Creatiua
figit ignem eē sensibilem. id est sen-
su corp[or]is p[re]ceptibilem. p[re]ceptibilis em[en]-
est visu. quia lucid[us]. tactu. q[uo]d calid[us].
gustu. q[uo]d sapore pungitius. sic p[er]
in p[re]p[ar]are. et alio. et sic de cōsimilib[us].
Et cum sit calefaciens. desiccans.
intensius. dissolutius. disp[er]sum[us].
exalatiuis. h[ab]et g[ra]tiam op[er]is effectiue.
scilicet. calefacere. desiccare. incendē.
dissolue[re] 2c. nāliter de se. hec aut
natura illius p[ot] alicui[us] artificis de
potencia et bitu[us] reduci ad actum.
Dignitates. essentia. et vnit[us] dei
figit ignitatem simplicem eē vna
de quatuor essentia. de quib[us] tota eēn[ti]-
calos constituta est. Et tenent et
ip[su]m ignem simplicem eē ens. cōsti-
tutum de p[ri]mis simplicib[us] formis
que sunt similitudines dignitatu[us] dei.
nam in eo. q[uo]d ignis ē bonus. h[ab]et si-
militudinē bonitatis dei. Et q[uo]d mag-
nus ē in existere. et agere. h[ab]et simi-
litudinem magnitudinis dei. Et

qm̄ durana magnū^o est īmensa. **I**deo
reputat eam ignis in magnitudine
sua. eo q̄ exns corpus. est longus. la-
tus. et p̄fundus. h̄etq̄ corpus plenu
magnitudinib⁹ infinitis. sicut de p̄
punctis infinitis in linea. et cūculo.
p eternitatem denotat^r. q̄ ignis h̄t
condicōnem durandi. et p̄ ptatem
condicōnem possificandi. et p̄ sapiāz
directōnem ad obiectum nāle ef-
fective. p̄ voluntatem. condicōem seu
p̄ptatem appetendi locum suū. et p̄
fectōnes suas. p̄ virtutem. cōdicōem
virtuatiuam. et virtualtem. p̄ veri-
tatem. condicōem eēndi actu. p̄ glo-
riam. condicōem ardentis leticie ef-
fective. p̄ p̄fectiōem. condicōem p̄ficiē-
ti. **p̄** iusticiam. p̄porciōem suaz p̄ciūz
ad inimicem. p̄ largitatem. diffusiōem
et exaltacōnem effectiue. et cōmūta-
bilitē^r p̄ simplicitē^r ad condicōem esse
di. simplex p̄ nobilitē^r condicōem pre-
dominandi cetis elemētis in mixto.
Ex omib⁹ g^r hys similitudinib⁹ dei
est eēcia ip̄us ignis constituta. **E**t
p̄ istas ē ignis. quid. quātus. q̄lis. &c.
et omēs iste concurrūt ad cōdicōem
vnius esse. qd̄ est ignis simplex ab-
solute. in quo sūt plūes racōes & p̄-
tates. **D**ziā. et concordā^r. sine cō-
traietate sunt in igne simplici rē
distinctaz formaz p̄dicarum. de q̄
ip̄e ignis racōe sui existerē. consti-
tutus est. et p̄ omēs. racōe sui agere i
se. quo ad racōnes suas. quas habet

diversimodē. s̄m quas diversimodē agit
et h̄et eciā in se d̄ziā. et concordā-
ciā rōne sue forme. et matie. q̄ ra-
cōnes de quib⁹ ip̄e est. eum constituūt
formali. ut vnam h̄eat formaz cōsti-
tutam de plibus. **A**tq̄ similē constituūt
eum māliter. ut vnam matiam de plī-
bus materijs h̄eat constitutam. **I**ta q̄
ip̄a forma et matia ip̄us ignis h̄ent
cōcordāciā hēc agentis. illa v̄o pa-
entis s̄ illa actōe. ut sint vna eēcia
ip̄us ignis et ignis. sic esse. sine act⁹
eorum. **D**iffert autem ignis simplex
ab igne composito. q̄ in aliquib⁹ cōcor-
dant. in aliquib⁹ v̄o contraiant. **Cō-**
cordant quidē. q̄ iste est cā. s̄. simp^r.
ille v̄o effectus. s̄. compositus. **I**ste q̄
p̄ncipium. s̄. simplex. **I**lle v̄o finis. s̄.
compositus. nam racōes de quib⁹ ignis
simplex constitutus est. se h̄ent ad ip̄
ignem cō compositum. ut p̄ compositi-
ōem se h̄eant ad mixtum. ut sit corp⁹
aiatum. planta. &c. **C**ontraiant autē
ignis simplex. et compositus. v̄o sim-
plicitatis. et compositiōis. p̄ncipia
quidē ignis simplices. sūt similitudines
dei. ut eciā d̄m est. **H**ec autem ē subit^r
ut ip̄e similitudines sint ip̄is dignitatib⁹
plūs racōne maiōrat sube. q̄ immo-
ritatis accētis. **Q**uātitas autē ignis.
q̄litas. relacō. et ceterē hūmōi simi-
tudinēs. sūt forme sine racōnes de
quib⁹ ignis simplex cōstitutus ē. ut
in trianglo lūito d̄m est. **I**te si q̄
forme actūales a supiorib⁹ formis s̄la-
lib⁹ igni influūt. tāq̄ similitudinēs ip̄us

influentiam. non tamen de entitate earum.
Itaque effectiue forma ignis ex se met
 et ex sua propria materia influit assimilati
 uel assimilatiue quantitatem. quali ter et.
Est autem finis huius influencie. ut ipsa
 actiua sint instrumenta cum quibus ig
 nis agere possit. ut intra se. et extra
 suis rationibus. ut. ut ociosius non consis
 tat. **I**ntra se quidem sicut per suam propriam
 formam in sua propria materia formam in
 ea rationes suas. **E**t extra se. sicut de to
 to supposito formam in materia remota
 et composita rationes suas. **M**edium uero
 denotat. quoniam partes ignis adinuicem con
 gunt. in existendo omnes unum elementum
 per omnes suas extremitates. et interio
 ritates mensuratas ad hoc aliquo uerum
 ad hoc ens. quod est ignis. **F**inis autem pri
 uatiue. terminatiue. et perfectiue. denotat de
 puritatem ignis. a ceteris elementis quoniam
 potest. ut fiat simplex in essentia. et natura.
In triangulo croceus debet condones et
 proprietates ignis iniqui subalut. et acti
 uitate ratione maiori. equaliter. minoritatis.
 existente igne in maiori. ratione sube.
 sed in minori. ratione actiuitas. cum et suba
 constituta sit de similitudinibus dei. sub
 liter. et eius actiua. influxa sunt ex simi
 tudinibus illarum partium de quibus ignis consti
 tutus est. **E**qualitas autem in ipso ig
 ne habet esse. secundum quod suba sua est. de simi
 tudinibus dei equaliter constituta. **E**t ad
 sistit etiam in hoc. quod quantum est forma
 ignis actiua. tantum est materia eius passi
 ua. ratione tamen incensitat. maior est
 agendo forma. quam materia patiente. et
 sic de aliis huiusmodi. **I**n igne non est

proprietas. uel condicio affirmatiua. nec potestas
 negatiua. nec dubitativa. **E**t quoniam ignis
 est omnino habens possibilitatem ratione po
 tencie. et relative habet habitum ratione
 forme. ratione. scilicet. potencie et habitus habet
 inclinationem ad obiectum suum. scilicet
 ad finem. qui est actus quodammodo in
 tellatus ratione affirmatiue et negatiue.
 atque ratione impossibilitatis. quam ignis
 habet ex rationibus suis. est ipse infirmus
 in agendo sicut intellectus in dubitando
 et ita per condones tangui iniqui pos
 sunt simpliciter aliquae condones ig
 nis attingi. **D**e 3^a parte figure elementalis.

de 3^a parte figure elementalis

Quomodo condones elementorum
 in mixto. mutue perquirant. ex
 simpliciter in hac parte parte
 figure tria elementalis. miscendo. t. p. ca
 meam ignis. aeris. sicut de ista camera
 dicimus. **I**ta possit de aliis intelligi
 suo modo. **A**ddito. t. in hac parte camera
 ignis. aeris. sicut creatura sensualis. in
 triangulo luto. ignem et aerem esse in
 mixto. aliquo sensibile. uel sensuale prou
 tum de ipsis duobus. una cum ceteris eleme
 tis. sicut corpus animatum. siue planta.
 cuius essentia. et unitas. significat in primo
 angulo luto. **E**t cuius etiam rationes et
 condones denotantur proximis digni
 tates. toto ipso composito existente bono. mag
 durante et. que etiam rationes sunt ignis.
 aeris. aque. et terre. **O**peratio quidem
 significat in parte camera. quod ipsa
 duo elementa ipsius camere habent opa
 rationem naturalem. aliud eorum in alio. **I**taque
 ignis est ignificatiuus in aerem. aer
 uero ignibilis in ignem. ratione transmu
 tationis sue materie sub forma ignis.

et eo. **A**er aëificatiuus in ignem. et
ignis aëificabilis in aerem. ut sit mix-
tum. **I**nter ignem et aerē est oria-
racōe distinctus eēciaz. ppetatum
et racōus. quas hēnt adinuicem. si-
cut racōne igneitat. et aëritatis.
caliditatis. et humiditatis. et sic de alijs
humorib. bonitate. magnitud. zc. **I**gnis
cōcurrētib. ad cōstituēdum subit hōc
tale quid. est ignis hēns tlem eēciaz
et ppetates. quas non hēt aer. absq.
bonitate. magnitud. zc. aeris cōcur-
rentib. ad cōstituēdum hōc tale quid.
qđ est aer. hēns tlem eēciam. et tles
ppetates. quas non hēt ignis. **E**t sic.
ista duo elemēta dūnt isto iam ad-
mō. eodē mō differunt ipa qtuor
elementa. scz. ignis. et aer. aqua. zc. terra.
Hēnt etiam cōcordāciam ignis et
aer. qz sicut ignis constitutus ē de
bonitate. zc. cōstitutus ē in rōe aëis
in racōe ignis. Ita similr aer. de eadē
bonitate zc. constitutus est in racōe
aeris. **C**oncordant etiam in calido.
alio dante calorem. scz. igne. alio vō
recipiēte illum. scz. aere. **E**t in leui-
tate similr. tamē ignis leuior est. **A**c
etiam cōcordant ambo. agendo i alio.
et paciēdo ab alio. nam sicut ignis
agit in aēin sibi cōcordantē. dādo
caliditatem. et patit. terra sibi cōcor-
danti in recipiēdo siccit. **I**ta eodē
mō agit aer in aquam sibi cōcordan-
tem. dādo ei humiditatem. et pati-
t. ab igne. sibi cōcordanti. in recipiē-
do caliditatem. **R**estū hēc cōcordācia
ē pncipuum efficiens contrarietatis
inter ignem. et aēin. nam ex eo q ignis

nis dat aeri caliditatem. dat eadē s.
humidit. siccit. ipi caliditati annexā
quam recipit a terra. et ex eo. q aer
dat humiditatem suā aque. dat eadē
contra frigiditatem calidit. humidit.
annexam. quā recipit ab igne. sicut
in pma pte hui. figurē dñt est. **E**t sic
ex duab. cōcordācijs. quum alia est
recipiēdo. et alia dādo. oriunt. due
contrariet. qz alia est recipiēdo. et
alia dādo. recipiēte igne siccit. cōn.
aerem. et dante aere calidit. s. no
ignis. scz. aque. et consequit. finem
suū. qui ē contrariari. **P** istud me-
diū. qđ est cōcordācia ignis. z aëis
dante igne aeri. et aere recipiēte
ab igne. **I**n mixto. caliditas ignis ē
pncipuum effectiuū caliditatis aëis.
cum aer calidit. ab igne recipiat.
Atq. humiditas aëis. est pncipuum
effectiuū humidit. aque. cum aq.
similr humidit. recipiat ab aere. **E**x-
istente igne forma. racōe sue calidit.
et aere. matia. rōe sue calidit. **E**t ex-
istente aere forma. rōe sue humidit.
et aqua. matia. rōe sue humidit. **I**ta
similr sequit. de alijs elemētis ad i-
uicem. in complexioib. suis. **A**d e-
dūm autē cōuictōis ignis z aëis
ē suppositum elemētū in quo ignis
et aer. mutuo se cōuigūt. usq. ad cō-
extremitates suas. mensūante se q.
libet eor. ali. pporcōit. alio ipor. in-
trante aliud. digerendo ptes. alio cō-
frāgēte. et remittēte ali. suas prias
ppetates. qnt. qh. zc. qz hēnt ali.

in alio. ut quilibet ipsum possit esse
collocata in alia. et esse mutuo ad v
nuz finem. **V**idelz ad unum mixtum. in
quo sit una communis apprehensio. com
prehensio sapiens naturam appetat cuius
eorum. et in quo sit una quantitas co
tinua. et plib' quantitatis contractis
et remissis existens. et una qualitas
ex plib' eorum qualitatis contractis. et
remissis ad invicem. et sic de ceteris
accidentibus. **I**ta videt' q' sint ipse eencie
subales mixti. videlz ptes subales ei'.
que sunt ignis. aer. &c. ut quilibet p
totam aliam intensa. et continua
usq' ad extremitates suppositi. et re
manet naturaliter eencie. et ptes conti
gue. ratione sue distinctois. **I**ta sunt
quantitas. qualitas. &c. que sunt accidentales
eencie sue. accidentales ptes suppositi
ipsius mixti. sunt quilibet p totum ipsum
commune eencie. intense. et continue
quib' in qualib' alia usq' ad extremitates
ipsius suppositi mixti. **S**unt et contigue
ptes in hoc. q' alia non est id qd alia.
Ita q' quantitas est tota intensa &
continua p totum ipsum eencie. su
ppositi. et p totam eius qualitatem. relationem.
actionem. et passionem. **E**t similiter tota
qualitas. tota intensa. et continua. eodem
modo. et sic de alijs. **E**t licet quilibet
sit ita p totum continua. sunt tamen ptes
contigue. **V**idelz. quantitas. qualitatem rela
tionem. &c. et qualitas. quantitati relationem.
&c. et sic de alijs. eo. q' sunt ptes acci
dentales simplices mixte. intense. conti
nuae. quilibet p omnes extremitates cui

libet. quilibet quantum impossibile est esse
id qd alia. **H**anc autem mixtionem
ita. ita continuam et intensam or
do. ut sequatur ista forma. **V**idelz. q' vera
digestio. et compositio omni partium et
principiorum. tam accidentalium q' substantialium
fieri possit. **I**n illa planta. siue in illo
mixto. in quo ignis predominat' aeri.
est ignis maior. recte sunt et accit'is.
q' aer. **E**t recte ignis appetat aere
ad se attrahit effectiue. compelles
eas suis appetitibus subiactis. **E**t eo. in
illo mixto siue siue supposito. in quo
aer predominat' igni. **V**erum ignis
maior est in illo supposito. ubi aer
predominat' igni. q' aer in illo supposito
ubi ignis predominat' aeri. **S**i utriusq'
predominant' sit equale. qd p. nam
ubi aer est in 4. ignis est in 3. **E**t
ubi ignis est in 4. aer est in 2. **P**ro
si compositio fiat ad invicem de du
ob' suppositis. in alio quorum ignis p
dominet' et in alio. aer. ita q' in equa
litate sit iste. et ille. semper ignis acm
superabit. **E**t hoc rationem sequitur de ce
teris elementis duob' quorum al' est
dans siue influens immediate. et ad
recipiens. siue abstrahens immediate.
q' semper dans siue influens immediate
maius est in suo recipiente siue ab
strahente immediate. q' eo. ut pre
teritum est. **E**t licet quilibet istorum sit in a
lio accidente. tamen magis subalter
est potius influens in potius abstra
hente. q' eo. q' abstrahens. ppter ne
cessitatem sua abstrahit' se ab influente suo

influens vñ dat ex superfluitate sui.
equalitas vñ ignis et aeris est. quia
quātum est ignis. vbi aer p̄dominat.
tantum ē aeris. et non ulterius. vbi
aqua p̄dominatur. Si p̄dominari ut
usq. scilicet aeris. et aque. sit equale.
et quātum est aeris. vbi ignis p̄do-
minat. tantum ē ignis. et non ulterius.
vbi terra p̄dominat. Si simile ut
usq. p̄dominari. scilicet ignis. et terre sit
equale. et quātum est ignis vbi aq.
p̄dominat. tantum ē terra. aeris vbi t̄
ra p̄dominat. si utrumq. p̄dominari
sit equale. **Triangulus niger.** rōne
potencie rōnatiue. non facit ad p̄po-
situm. nisi forte metaphorice loq̄do
ut iam dñm est. **Racō** tamē huius ob-
iecti qd̄ est electum bene facit ad p̄po-
situm. rōne affirmatiue. dubitabili. et
negabili. ipsius obiecti. sicut p̄ in
p̄scripta camea. que sunt. aut entis.
aut non entis. Aut possibili. aut im-
possibili. ipsius obiecti. sicut p̄ in p̄-
dicta camea. nam ignis in coleico
māiorem hēt entitatem. et possibilitē
q̄ aer. s̄ aer. māiorem hēt in sanḡ. eo
q̄ ignis. si coleicum. et sanguineum
sit equalis gradus. Atq. ignis mā-
iorem hēt affirmatiue. et entitatis et
possibilit̄ in sanguineo. q̄ aer in co-
leico. equali ip̄i sanguineo. Et nūo
rem possibili. h̄z aqua in ip̄o san-
guineo. q̄ terra in ip̄o coleico. et sic
d̄ cōsimilib. Ac etiā ignis. aēm redu-
c̄. q̄ntū pot̄ ad nō ens. rōne fieri. t̄s

Aer uñ etiam resistit. scilicet. sicut siue
recipiens ab eo caliditatem. nam q̄
admodum elemētum mortificat̄ re-
cipiēdo suū contrariū. ita unificat̄
recipiēdo suū concordis. **Impossibile**
autē sig. impossibile condico trans-
mutandi ignem in aerem simpliciter
racō caliditatis. vel eñ. rōe humidit̄.
cum spūlitez distincti sint. quibz ab
alio. racōne suaz p̄petatum. **Huc**
g. p̄ hec que dñm sunt. manifestat̄ max-
ima multi. cōditionū quas elemēta
hēt inter se adinuicem in condicoib.
timorū ipsius. t. Et adhuc. si q̄s in p̄-
sentia mā. alius tangit. t. p̄ aliu forti-
ficat̄ veller. adhuc fortificaret̄ p̄dē
condones. et p̄m̄s multiplicarent̄. h̄c
autē non tantum hēt hic locum. p̄
etiā in om̄i mat̄ia q̄ p̄. t. ministrat̄
ē. sicut etiā sup̄ tactum est. Sic g.
in p̄ntib. condicoib. cōducendum est.
q̄ integre cōsuet̄. **De 4. pte figure**
Had applicacōem artis **elementalis.**
Ad p̄ntem māz de elementis
ut p̄ condones elemētōz in cō-
dicoib. t. soluendi. uiam manifeste
mus. p̄ponat̄ hec q̄o. **Ut** ignis
hēat māiorem cōcordāciā cū aere. q̄
cū terra. Cum hec p̄ns q̄o fiat d̄ mā-
iōrē cōcordāciā ignis. et aeris. et ig-
nis. et terre. potissime g. sup̄ hos
quiq. timos. in quos hec q̄o cadit ex-
plicit̄. est ip̄i q̄stio p̄ctādi. et p̄ci-
istorū condones. et p̄petates accipiede.
sūt. q̄ aliorū condones. g. timorū ip̄i.

t. sup hos quinqz terminos. reuoluendū ē
 isto mō. **S**ignū. creatiua. et opaco. hac
 qstionem querē de catizis sūalibz. et
 earum opacoibz nālibz. vidēz. actioibz
 et passionibz. **E**t tōco rōe siccit. quā
 ignis a terra recipit. indicat siccus.
 qz imediate post caliditē inheret
 sibi. **E**t tōco hēc ignis maiorem concor
 danciam cum terra. qz cum aere. cum
 ignis ratione aeris non inducet hū
 dus. et hoc in sensualitate p p opacoē
 nālem ignis. qz calor ignis. qnto pl
 mēdit. tanto plus desiccatur. nō at
 humefacit. magis est g. vnius cum
 ppetate terre. qz aeris. qz magis hēt
 eēnciam suam insertam siue vnitā
 ppetati terre. que est siccitas. qz ppeti
 aeris. que est humiditas. qz isto mō
 magis cōcordat terre. qz aeri. sūm qz p
 vnitatem. et eēnciam suā. sig. **E**t p
 aliam opacoem nālem magis con
 cordat aeri. qz terre. in hac. qz p p m
 est ignis inter cetēa elemēta ascen
 dē sursum. et p p m terre inter cetēa
 elemēta descendere deorsum. et p p m
 ē ignis inter cetēa. subtilizare. et clarifi
 care. et rarefacē. et purificare. cum
 sūtilior. lucidior. rarior. et purior s
 ceteris elementis. deinde aer. **E**t p p
 um ē terre inter cetēa elemēta se ha
 bere nāl. ad oppositum p dūz opacoē
 cūm. cum sit grossior. obscurior.
 solidior. et impurior cetēis elemēt.
Manifestum ē g. qz ignis maiorem
 hēt cōcordāciā aē. cū ipse aer sūtilis

sūtilis. diaphanus. rarus. et pur. qz
 terre. que est oppositum. et hoc sig. qz
 p dignitates. qz sicut bonū. et bonum.
 magnum et magnus. rē. concordant.
 bonus vero. et malum. magnū 2 pū.
 contraiant. **I**ta ignis sūtilis. et aer
 sūtilis. ignis leuis. et aer leuis. rē.
 concordant. terra vero grossa. ignis
 sūtilis. ignis leuis. terra ponderosa.
 rē. contraiant. **E**t qm ignis plures
 inuenit in terra contraiet. qz cōcor
 dancias. et nullam cōtrietem ratione ae
 ris. g. rē. **E**st g. ignis passivus rōe
 terre. actiuis vero ratione aeris. qz rōne
 sui non cōtraiat etiam. **E**t qm plus
 est agere. qz pati. sic. p dignitates. a.
 sig. que semp agunt. et nichil pa
 ciunt. g. rē. **M**aioritas maior est
 in concordancia. qz in contraiet. et
 p consequens dīa. eo qz concordant.
 et cō concordant. contraietas vero 2
 non esse. siue pūuacō. **I**gnis quidē
 et aer. in caliditate concordant. terra
 vero. et ignis. in siccitē s. terra rōne
 aque. est frigida. aer vero. non. **M**ai
 festum ē g. qz ignis maiorem hēt cō
 cordāciā cū aere. qz cū terra. **I**n mix
 to. caliditas ignis est pncipiū calidi
 tatis. recipientē ipso aere ab igne ca
 liditatem suā. **A**tqz siccitas ignis a
 siccitē terre finit pncipiata ē. **S**ed
 ignis caliditatem aeri attribuit. ut
 ipm aerem ad se reducat. terra
 vero siccitatem ipi igni. ut eum sili
 ad eum reducat. **E**t qz terra est

in Leo. non
 est passio recep
 tiva

frigida. aer vero humidus. concordat ig-
nis terre. contra istum finem. qui est
calidum esse. sed humiditas non est contra
istum finem. igitur respectu principij
et finis. magis concordant. ignis et
aer. quam ignis et terra. et per omnes respectus
medij. cum medius semper condona-
tum sit respectu sui principij. et finis.
Ignis maiorem qualitate habet
cum aere. ratione caliditatis. quam ipse
ignis habet subaltere. quam cum terra. ratione
siccitatis. quam habet actuale. **V**erum quia
ignis maiorem a terra recipit siccitatem
quam humiditatem. quam terra recipit ab
aqua. pro tanto maiorem habet concordantiam
cum terra. quam aer. **T**riangles in ge-
neratione possibiles tenent. quod ignis in hac
ratione materie. et terra ratione forme
magis concordant. ipso igne recepto
a terra siccitatem quam ignis et aer. sed in hoc
scilicet ratione forme ignis. et materie ae-
ris recipientis caliditatem magis co-
cordant ignis aer. quam terra. **A**ssumptis
igitur hijs rationibus superius huius capituli. et
reductis ad. f. g. attingunt ipsa. f. g. quod
ignis et aer. alio modo concordant. et alio
modo. ignis et terra. **C**oncordant autem
ignis. et terra. in recipere tantum. sed
non in dare. ita quod ignis per se ad terram
non extendit eentiam suam. **I**gnis
vero et aer utroque modo concordant.
utrumque in dare. et recipere. quod ignis su-
am eentiam extendit. usque ad aerem.
manifestum est igitur quod plus est ei caliditatem
sua influere in aerem. et eam aerem recipere quam

siccitatem a terra recipi tantum. **A**c etiam
concordant. ignis et terra. est sine con-
trarietate. **E**t maior est etiam ipsa con-
trarietas ignis et terre. quam concordantia.
quod licet concordent in siccitate. contra-
riantur tamen immediate in ceteris qua-
litatibus. quod quas habent de se principaliter
sicut in ponderositate et leuitate. in ob-
scuritate et luciditate. etc. huiusmodi. ut
iam dictum est. **S**ed concordantia ignis et
aeris. est sine contrarietate inmediate.
quod secundum maiorem operationem. immorem
contrarietatem in alijs principijs. maiorem
medijs. et maiorem finem. et equalitatem
et entitatem. **M**anifeste concludendum
est. ceteris paribus quod ignis maiorem habet
concordantiam cum aere. quam cum terra.

De monstrativa. **D**e figura de
figura. ceteras monstrativa.
huius artis figuras in se con-
tinet. sicut in oculis suis per. nam in
duobus inferioribus continet demetale
figuram. **I**n duobus vero medicis conti-
net. a. s. t. v. x. y. z. et omnes figuras que
cumque sic iste possunt scribi. sed duo superi-
ores circuli. in quolibet quorum. b. c. d.
etc. usque ad s. continent. comprehendunt
terminos. cumque figure ad artem re-
ducte. **H**ec autem figura in quatuor par-
tes est diuisa. **I**n quarta prima tetatur
de explanacione huius figure. **I**n secunda dat
via inquirendi condiciones et proprietates
rerum. **I**n tertia vero parte dantur tractata
multiplicandi argumenta. et rationes.
Et in quarta. et ultima. modus ostendit
explicandi artem secundum hanc figuram ad pro-

videtur ad questionem. **De prima parte figure**
Porum eorum demonstrative.
Omnia quibus sunt. b. c. d. zc. Inferior
est volubilis. ut camere altiori
possint. qualis ipse latus existere in
rectitudine alterius. **I**stos quidem
duos oculos discurrunt omnia alia.
b. c. d. zc. huius artis. **I**taque unum b. huius
figure signat omnia b. que sunt in alijs
figuris. **E**t ita est similiter. de. c. d. e. zc.
Vnde. si quod est de. a. et de suis. b. c. d.
aut. b. d. fiat camera de illis duabus
litteris. que plus pertinent ad questionem
et discurrant cum. t. **E**t ita solutio
est. q. camere aliqua non sit con-
alia. s. applicentur omnes camere
ad eam in quam cadit questio. ut de
illis cum ista fortificet conclusionem.
Ita videtur. ut si questio est de b. c. d.
applicet ad eam. c. d. et d. e. et e. f.
et sic de alijs. recipiendo semper con-
ditiones. quas quilibet habet per se. et per
opinionem illius. cui applicat. et ad
positum. **E**t ita fiat de quacunque ca-
mera alia. in quam quod cadit. **E**t hec
est generalis regula in omnibus figuris ad
istam reductis. **I**sti autem duo oculi
combinati sunt siue mixti in figura
alphabeti. a. **H**ij vero duo oculi com-
binati sunt. in quolibet quorum sunt. a.
s. t. u. x. y. z. sunt volubiles. significan-
tes mixturem ipsarum figurarum in-
miscendo aliam figuram cum alia.
ut. a. cum. s. vel cum. t. et sic de alijs. **E**t
fiat camera de duabus litteris. qua
facta. p. omnes sunt ceterae camere horum

duorum oculorum. et tunc reducta sunt
omnes ad primam. que facta sunt ad pro-
positum. sic quod conditiones ipsarum figurarum
non destruantur. **I**ta videtur. quod si pri-
clare ratione affirmationis convenit
primae camere. et ceteris. p. omnes in con-
ditionibus teneat affirmatio. si autem
contrariet. teneat negatio. **E**t hec est
regula generalis. **I**sti autem duo oculi
mediores combinati sunt in ipsa
figure demonstrativa. que est in ta-
bula cum alijs figuris. **E**t sciendum
est. quod sicut. b. signat omnia b. figurarum
Ita similiter in his duobus oculis. a. signat
omnes litteras que sunt in figura sua. **T**er-
ce. s. t. u. x. y. z. **E**t in hac pars hanc
artem esse valde generalem. et in se sub
comprehensio plura continere. **I**tem est
de igne et aere. zc. signat enim quilibet
quidam de eo dici potest. **D**uo oculi
inferiores. quatuor elementa signant. et sunt
etiam volubiles sicut superiores. ut for-
metur camera de elementis in qua quod
cadit. **S**i ergo. fiat questio de elementis
vel conditionibus. vel proprietatibus eorum.
tunc artista formet illam cameram
que magis pertinet ad questionem. ita ut
si questio fiat de igne simpliciter. vel com-
posito. sic debet formari hanc cameram
ignis. ignis. **V**el si fiat de igne aere.
sic formari debet cameram. ignis. aeris.
et sic de alijs. **E**t ceteras cameras re-
ducere ad illam in qua questio cadit
Et ita concludatur siue affirmative
siue negative. quod ipse camera conditiones
suas non admittat. **V**idetur illas con-
ditiones et proprietates quas quolibet

elementum secundum se ipsum. et compactionem
ad aliud elementum. Ita autem duo cir-
culi sunt secundum figuram elementalis. In
angulus ille qui est in centro huius
figure. tenet triangulos. t. Ad signifi-
candum quod artista cum. t. semper in-
quiret de conditionibus quibus indiget
ad sibi ipsam questionem. et ut redi-
cat ad artiste memoriam. quod nunquam
f. g. sine. t. discurre permittat. Hec
autem figura de cupro. vel aliquo alio
metallo fieri debet. ut circuli sint
faciles et hiles ad mouendum. ut in
eorum motu possit artista camerae
alterare. *De 2^a parte figure demonstrative.*

Modum inquirendi conditiones
et proprietates rerum exempli-
ficare proponimus in hac. s. parte
figure demonstrative secundum significata
alphabeti. t. super deum et creaturam. b. q.
deum significat in. t. deum. c. vero in eo-
dem creaturam. sicut in ipsa met figura. t.
p. *Tercio* sub. b. supremi circuli ponat^r
c. sequentis circuli. et per omnes sub. c. su-
premi circuli dirigetur. d. sequentis
circuli. et sub. d. supremi. e. sequentis.
et sic de alijs per successum. postmo-
dum artista conditiones. b. c. p. con-
ditiones. c. d. d. e. etc. inuestiget isto
modo. In camera. b. c. recipienda e-
questio quaecumque de deo. et natura e-
atura fiat. deinde concludendum est
secundum quod. b. c. se habent inter se. et sic
attingunt. f. g. dissonantia. quod. b. se
habet relative ad. c. per proprietatem crea-
turam. et. c. relative ad. b. per proprietatem
creabilem. et secundum istam proprietatem ip-
sae. b. que est creatura. habet ipsum. b. proprietatem

vincendi. essendi. bonificandi. c. s. s. uale.
intellectuale. animale. et per omnes. c. in
hunc receptionis. habet proprietatem eendi.
vincendi. efficiendum. bonificandi.
etc. *Inter* per hanc similitudinem inter
b. c. acceptanda sunt proprietates ipsorum
b. c. deinde concludere per eis. ad ipsam
questionem de. b. c. affirmative. et con-
eas negative. *Sequens* uero camera
aperte sinistra. que est de. c. d. signat con-
ditiones creaturam et operationis. videlicet. ipso-
c. d. acceptandas esse. secundum patras con-
ditiones ipsorum. b. c. *Ita* videlicet quod. d. na-
le. intellectuale. artificiale. recipiat^r
in. b. et in. c. *Et* sic applicet^r ad ea. quod
b. habet. d. creaturam. virtutem. etc. et
c. creabile. virtuale. etc. *Et* inde attingi^r
quod. b. habet proprietatem siue conditionem
operationis. et operabilem. in se ipso. nisi
inter. et ab eterno. in magnitudine lo-
mitat^r. c. uero non habet proprietatem ope-
rationis in mense. nec ab eterno. cum
radem magnitudinis non possit tan-
tum recipere. quantum. b. influere. *Se-
cundum* quod. d. conditionatum est cum. c.
et. c. cum. b. acceptanda sunt conditiones
sequenti. camere. videlicet. d. e. signat autem
e. diuinitatem esse inter. d. ipsius. b. et. d.
ipsius. c. *Et* ita. d. e. signat diuinitatem. scilicet
e. esse inquirendum inter. d. ipsius. b. et
d. ipsius. e. et cum illo. e. inquirendum
est per tractare ratione concordantie ipsorum
camerae. que sunt. scilicet. b. c. et. c. d.
et. d. e. *Sequens* camera. videlicet. e. f.
que sunt diuina. et concordantia. signat
ipsa. e. f. esse inquirenda. s. ualiter.

et intellectuali. et animalit in b. c.
 respectu unitatis essencie dignitatis
 Unitatis. sic speculatio apparet. e. f. m.
 b. c. fm que salz. e. f. p. se bent in b.
 c. et in se ipis. conduci dnm est. De
 mte sequens camera. salz. f. g. q. sunt
 concordancia. et contrarietas. sigt. b. c.
 ee inquirenda racce ipor. f. g. in q
 b. nullo mo heat in se. g. cum ipm. v.
 sit magnus in bonitate. zc. et q. c.
 non possit ei resistere rone infinite
 et eterne bonitatis. potestatis. zc. ipius
 b. que ipor. sunt ee ipius. c. nulla est
 g. opacio maiortatis. b. et minoritatis
 c. qz manifeste attingit. q. b. mira
 dole potest sup. c. et q. c. racce infi
 nite bonitatis. ptatis. zc. illius de
 minoritate sua non potest ei resistere.
 potest tamen rone culpe. Deinde se
 quens camera. g. h. salz. contrarietas
 et p. h. tenot se qn se bent. b. c. res
 pectu ipor. g. h. et camera. g. h. me
 diante. h. i. sequentes camera. repn
 tat. videt. i. k. que sunt mediu. 2 fi
 nis. ut papiatur quo. b. c. se heat
 respectu iporum. i. k. et p. i. k. ad se
 quentem camera. videt. k. l. que st
 finis maiori. Sic de alijs came
 ris. quas enumerare pluxum est.
 nam p. istas que da sunt. satis vi
 deri potest. quo cete se bent ad b.
 c. Doctrina. g. huius artis in pnti
 figura est. ut fm illas condicoes p
 quas p. dicte camere se bent mutu
 e. de particularibus conducatue.
 De 3. parte figure demonstratiue.

Racconus et argumetaconu mul
 tiplicato fm modum pntis
 figure. hec fieri triplicat. p.
 videt. reduce ad vnam passupram
 camera. ceteras camera. consequentes
 sicut in b. c. de ceteris consequentib.
 camera. tm est. Et itaq. raccones q
 acquiescent p condicoes ipor camera.
 consequentur ad p. maz camera. re
 ducant. Secundo vero modus multi
 plicacionis est volui circulos. ut alte
 rentur camere. sic. ut sub. b. vbi cat
 c. ponat. d. et hebunt iste camere
 b. d. et. c. e. zc. Et sic renouabunt co
 dices camera. 2 multiplicabunt rac.
 Et iterum uoluat. ut alterent ca
 mere. tunc sub. b. ueniet. e. et sub. e.
 f. zc. et erit iste camere. b. e. et. c. f.
 zc. et sic renouabunt condicoes. 2
 semp multiplicabunt. Unde. quocunq.
 circulus uoluerit alterando de tra. ad
 lram. totiens renouabunt condicoes
 et totiens pnt condicoi diuerse rac.
 seu diuersa etiam argumeta. quousq.
 redierit camera. de b. c. Tercius
 modus multiplicacionis e. qn in al
 phabeto huius figure recolligunt oia
 significata. que ipm alphabetum habz.
 in qualibet alphabetali figura huius
 artis. et reducant ad aliquos fige
 terminos in quos qe cadit. ut si qo
 fiet de bonitate. et magnitudine. a.
 videt. de. b. c. ipius. a. tunc racce si
 moi fiat investigaco p totum alpha
 betum ipius. a. tenet p alphabetum
 t. et p alphabetum. v. x. theologie.

theologie. philosophie. et juris. Ita q. v. significat bonitatem. deum. fidem. zc. c. magnitudinem. creaturam. spem. zc. quib' ita re collectis iteret' conditiones ad positam rationem cuius significati ipsius alphabeti. et adli-
tatur. Et sicut fiet de camera de. b. c. ita fiat de camera. c. d. et. d. e. zc. p totam ipsam figuram. de qua questio principaliter habet ortum. sicut tunc est de. b. c. in. a. Ito. g. 3. mo. artista in-
uenire pot' diuersas rationes. 2. infi-
mitas. v. argumenta ad vnam eadem applicabilia. ita q. alia ipsorum rationum non est tunc sicut alia. Iste sequitur
tertius modus multiplicandi. adeo
grauis est. q. non pot' alius eleuari.
hic enim tertius mod' pponit s. m. et
s. 9. itum. **De 4. pte figure demerit.**

Ad applicandum artem ad po-
situm in hac figura pponatur
questio hec. Que sit nobilior o-
pacio dei. que possit ee in creatura. vel
quam deus habeat in creatura. Secundu-
g. tres modos multiplicandi sup-
dicos intendimus tunc totam appli-
candi rationes ad conclusionem ppositam q-
tionis. hec autem qd e de deo. et creatura.
Iocito cadit in. b. c. ipsius. t. nam. b. in
t. deum figt. c. vero creaturam. In supmo
g. caulo. ubi e. b. dirigat' c. sequentis
cauli. ut fiat camera. b. c. et pms fi-
ent camere iste. videt'. c. d. et. d. e. zc.
Vnde. ad. b. c. cetera camere consequen-
terducant' et recipiant' earum condi-
ciones. quas habent s. m. significata al-

phabeti. t. et adducant' ad conclusionem
ppositam qstionis. isto mo. **In. b.** quidem
sunt. eencia. vinitas. dignitates. qstio
emz tangit pstatem bonitatis. magni-
tudinem. zc. et tangit. c. d. **Iocito. b. c.** co-
fiterent'. s. m. c. d. significante. d. opueret
ipsius. b. de cui' maiore queit' refectu
ipsius. c. in bonitate. magnitudine. pstate.
zc. ipsius. b. et ipsius ead. c. **Significat'**
manifeste. q. nobilis. d. q. nobilis. d.
qd. b. heat in se ipso. est. q. pducit. b. ex-
istens cu pducente vnum. b. vna eencia
vna bonitas. vna magnitudo. zc. **Rela-**
to. g. isto. d. ad. c. manifestum e. q. ma-
ius. d. qd deus here possit in creatura
est. q. ipm. c. sit in. b. et cum. b. vnum
suppositum. qd sit. b. et. c. **Hec** item esse
fignt. d. e. licet alio mo. cum. e. rone. t.
distincte in figt. int. b. c. d. qz. ma-
ius. e. sume. d. e. p distincte. q. b. possit
opari in. c. e. ipm. c. ee distinctum na-
ab ipso. b. existente in ipso. b. vnu i suppo-
sito. seu psona. non existente inter. b.
c. sit vinitas. e. ratione suppositi seu p-
sae. s. tantum rone nature. b. et nature. c.
P. e. f. similr figt. i. d. nobilis. d. p. am.
s. alio mo. cum. f. s. m. t. concordia
fignt. qz. maius. d. qd. b. pot' i. c.
pducere. e. q. in ipm pducit. maius
f. in maiori. e. et e. **Que** in. c. pro-
duci possunt. existentib'. e. f. in maio-
ritate bonitatis. magnitudinis. zc. ipso
b. c. qd ee non possz. nisi p vmonem
nature diuine. 2. humane. **Fignt.** etia
f. g. consequencia eandem conclusionem
alio mo. cum. g. rone. t. significat co-
trarietatem. nam o. ee maius. f. qd

b. possit habere. tunc. c. ut maxime ipsi ma-
ioris. f. sint ipsi. b. c. remota. a. g. pl.
q. possint. hec autem maiortas remo-
tioris. non est. nisi est id. summu. f. m.
b. c. p. qd. d. ipsius. b. sit maior in. c. 2.
c. m. b. nec istud. f. possit ee. nisi rce
vnius suppositi. ut psc. b. sit. c. et. c. sit
b. in summo. d. ipsius. e. diuine natue. 2.
humane. **C**onsequet signit. g. b. q. ma-
ius pncipium. et pns maioris medi-
um. et maior finis. que. b. tae potu-
it ipsi. c. et p qd ipm. c. plus distat
a. g. bonitatis. magnitudinis. 2c. ipi
b. et pns ipsius. k. qd est finis. est
ipm. b. care omnia. c. ad finem vni. c.
Itaque pns. qd sit in summa bonitate magnitudinis. 2c.
et finis ipsius. illo existente principio omnib' alijs
c. cum existat vna eadem psc. car
ipm. b. **H**oc item etiam sequit. de. b. i.
que signit. q. maior coniectio q. possit
fieri in. c. est coniungi. b. c. videlicet sum-
mu. b. cum ipm. c. creature pnci-
piato. **H**oc item similiter sequit. distinc-
tione p cetras cameas consequentes
usq. ad cameam. b. c. **H**orum autem
que in pnti pte diximus. quedam sunt
p se nota. cetra uero p se nota no sunt.
demonstrabilia sunt sm hanc artem. **U**t
autem plicitatem euenimus illa pro-
bare volumus. quo ad pns. **P** sedm
modum multiplicacionis. alteratis ca-
meis. ueniens. d. in rectitudinem. ipi
b. sig. q. maior. d. qd. b. possit habere
in. c. est. q. c. maiorem potatem heat
patienti. que possit ee. **V**idelicet q. ipm.
c. sit deificabile. **E**t significat. sile-

q. maior potas operandi qua ipm. b.
possit dare ipi. c. est ea. p. qua pot
plus agere. **H**ec autem e. q. ipm. c.
se recolat. intelligat. et diligat
ex teum. et quicq. creatum e. esse
ppter ipm. c. deificatum. **R**euoluto
d. m. b. pns reuolunt. e. in. c. p qd
sig. q. maior. d. qua. b. possit dare
ipi. c. est. q. intelligat magnu. e. viz.
magnam distinctiorem in diuina. e
ciam pns niter cam que e ipm. b.
et effectum qui est ipm. c. **H**ec et
eadem ronis multiplicacio p cetras
consequentes cameas fieri potest. **E**t i-
terum uoluento caulus fiat iterum
discursus p nouas cameas ipsius. t.
sm significati ipsius. t. et iterum ad eam-
dem conclusiorem noue rones alie
resultabunt. **I**ta q. anguli. t. combinati
in ipsa figura. quatuordecies volui possit
et inter aduici ad eandem aduici
quatuordecies. xv. rones. **E**t sm rones
v. quatuordecies. xiiij. rones. **E**t sex-
tecies. xvi. in cetris figuris hentib'
alphabetum. sic. m. a. s. x. theologia.
2c. **S**ecundu 3m modum multiplicacionis
ad eandem conclusiorem p assump-
te qstionis. multiplices rones ad-
duci pnt. sm q. alphabetus p plura
significata summi potest. ita q. b. he-
bit duo. vel ta. vel quatuor. vel amplius
significata. et similiter. c. d. e. 2c. ita q.
b. rone. a. significabit. bonitatem.
rone. t. teum. rone. s. memoriam. re-
colentem. b. e. rone. v. fratrem. et sic

de alijs. et. c. racoe. a. magnitudinē.
 racoe. t. creaturam. racoe. s. intel-
 lectum intelligētem sub. e. rōne. v.
 spem. et sic de alijs. q̄. quolibz signi-
 ficat. sic accepto in vniuersali debet elici
 in de vniuersale. et applicari ad q̄sti-
 onem p̄positam. isto mō. b. c. rōne bo-
 nitatis. et magnitudinis. reputat. q̄
 melior et maior opaco. q̄. deus pos-
 sit facere in creaturam. est q̄. assumat
 eam. videt. q̄. vniat eam in se ip̄o. ita
 q̄. deus et creaturā sint vniū suppo-
 situm. siue vna p̄sona. nam meliori mō.
 non p̄t eam meliorificā. nec ma-
 iorificare. et non plures creaturas. s̄.
 unam tantum. videt. vnam naturam
 humanam. Et rōne magnitudinis bo-
 nitatis. vnitatis. deus et creaturā meli-
 couemant. Vntas autē hic accipit
 in b. sub. t. ita q̄. b. signi-^t hic vnitatē.
 et. c. rōne creaturē assumpte denōt p̄-
 ticipatōem om̄i creaturā. c. cū deo p̄-
 creaturam assumptā. a deo. Ac etiam
 s̄m a. signi-^t in de m̄nōitas bonitatis. v-
 nitatis. s̄m. s. signi-^t quā. b. c. q̄. ma-
 ior opaco. q̄. memoriā recolēdo. 2 in
 intellectus recolēdo intelligēdo. pos-
 sint h̄re in deo. et creaturā. est recolē-
 et intelligere deum eē creaturam. et
 creaturam eē deum. Maior ḡ. opaco
 quā deus possit h̄re in creaturā. est tō-
 q̄. de. b. c. s̄m. s. t̄m est. Et d̄m. v.
 similiter significat. b. c. q̄. maior fides et
 spes quā deus possit d̄re creaturā de

opaco ip̄ius dei. in creaturā. est creare
 deum eē hominem. et deum eē bonū.
 et hominem eē deum. et sperare in
 ip̄o deo. et bono. q̄. p̄ se p̄. Et ea-
 dem similiter conclusio. p̄t p̄. x. theo-
 logicam. 2. cōfirmā. s̄m q̄. b. c. diu-
 sa significat p̄ illas figurās. Et eadē
 etiam conclusio. que p̄. b. c. confir-
 mat s̄m t̄m modum multipli-
 cadi. p̄t etiam eodem mō. p̄. c. d. et. d.
 e. 2. multiplicab' rōnib' confirmari.
 Et si sup̄ hoc uoluant cūli. tūc ad
 eandem conclusiōem confirmatam
 infinita rōnum mat̄ia reducibit.
 Ars quāz in p̄nti figurā hui' rei cō-
 pendium manifestat. p̄ntia v̄o pro-
 lixa ē. et diffusa. q̄. quo ad p̄ns in
 gemosis intellectib' sufficiat hec
 p̄ntia. **De figura alphabeti.**

Alphabeti figura in tres p̄tes
 ē diuisa. quāz p̄ma explanat
 ip̄i figurā. In s̄. v̄o ip̄i doctri-
 na traditur inquirendi rerum con-
 ditiōes. Et in tertia. et vltima applicat
 arte ip̄i figurā ad p̄positum. scilicet ad q̄-
 stiōem. In p̄ma. ḡ. p̄te explanat ip̄i fi-
 gurā isto mō. **De p̄. p̄te a figurā alph.**

Om̄es alie figure hui' artis
 alphabetum habentes. in hac
 figurā continet. rōne. b. c. d.
 2. c. Ac etiam continet figurā ele-
 mentalem. rōne bonitatis alie. ele-
 signi-^t p̄. b. Et rōne magnitudinis ali-
 an' eorū signi-^t p̄. c. 2. d. In p̄. q̄. de hui'

sinistra que est de. b. fig^r artista debet
inquire a capite de. b. b. usq; ad. b. r.
quidq; de. b. p illa linea dici potest. et
de linea sinistra se transferre ad li
neam textam ipsius. c. scilicet. et de. b. c.
ad. c. c. Et descendit de timo ad tim^m
usq; ad. c. r. inquirendi quidq; p. c. p^t
dici de ipso. b. Et sic de alijs litteris. hoc
item sequitur de linea dextra ipsius. d. 2
ipsius. e. et ipsius. f. 2c. usq; ad. r. Ita
q; p lineam sinistram debet descende. et
p lineam textam ascendere. Ut si descen
dat p lineam textam. oportet eum ascen
de p sinistram. nam omnes littere q; sunt
inter. b. et. r. habent lineas sinistras. et
textas. ut illas combinaciones q; quilibet
non potest consequi in sinistra. consequi
in texta. b. autem omnes combinaciones
suas consequitur in sinistra. r. vero in
texta. Et sic. inquit de. b. rone ipsius
b. p totam lineam. b. et p totam. c. 2. d.
2c. Ita similiter inquirat de. c. rone ipsius
c. p totam lineam ipsius. c. et. b. et. d. 2c.
Linee vero iacentes signant omnes combi
naciones que p reuolucionem sup^miorum
oculorum fieri pnt in figura demost
trata. Ita q; in hac figura quatuor dimi
nuit^r successive in sup^miorib; tatem
successive recuperat^r in inferiorib;. **D**e
hys autem combinacionib; sufficiat hic
que sup^mius in figura demonstrata tra
sunt. **S**ig^r autem. b. b. q; simpliciter potest qua
re. b. quo ad suum existere. et quo ad
suum agere. siue ipsum. b. sit in. a. vel i

.s. vl. m. t. 2c. Item sequitur de. c. c. de
d. d. 2c. b. c. vero signant. q; quoniam potest
de actu existendi. et agendi ipso. b. c.
ad inuicem. Item sequitur de. b. d. et. de
c. d. 2c. **De 1^a pte figure alphabeti.**

In hac 1^a pte datur extrema i
nquirendi condiciones et proprietates
rerum. p. t. hanc autem inqui
sitionem exemplificamus in. a. fm. c.
in. b. et in. t. et in. t. d. inquirentes pro
prietates seu condiciones magnitudinis
in bonitate. et opacitate. isto modo. **C**. po
situm in. b. representat q; diuina mag^{to}
e bona rone bonitatis. et magna rone
sui ipsius. et ita conditionem habet ex^mtor
bona. et magna. 2 p^m rone opacitatis
habet conditionem istam. viz. ex^mtor bonifi
catia. et bonificabilis. magnificatia. et
magnificabilis rone aliam bonificat^r. 2 mag
nificant^r. hoc autem totum sig^r in. b. c.
fm. a. et in opacitatem. scilicet in. d. fm. t. Ac
etiam in unionem. hoc e. in. b. fm. t. sig^r t
q; b. c. fm. a. videlicet bonitas. et mag^{to}
sunt item nullo. ut in unitate sit ipsa boni
tas magna. et ipsa magn^{to} bona. **P**
c. c. in. a. spectant^r proprietates magnitudinis
fm. equitatem. et p hoc denotat^r q; ipsa
mag^{to} habet subalter^r rone aliam p^msistent^r
p^mtem magnitudinis. et magnificabilis rone
aliam p^msistentis. magnificat^r. exequitate
sibi suam magnificatum. et rone finis
attingit^r q; magnitudo bonificantis
e finis bonificati ipsius bonifi^r. et
magnitudo ipsius bonificati finis
bonificant^r ipsius bonifi^r. **C**o q; ipse

magnificatiui. siue magnificas
 hēt condiciōem cōsequendi. **P. c. d.**
 m. a. denotat. s^m d^m d^m q^m mag^m
 hēt in etēitate p^petatez mag^m f^mica
 tiua. et p^p q^m s^m magnificabilem infi
 nite. et eternāl^r. et intellectuāl^r. rōe
 cuius infinitatis et etēitatis hēt
 ip^a magnitudo cōdiciōem seu p^petatem
 etēificatiā. et etēifilez. et p^p q^m s^m
 etēitas cōdiciōem p^petate seu cōdiciōem
 magnificatiā. et magnificabilez. et
 nificatiā. et etēificabilem rōe v
 nitatis eēcie. **Ut** magnitudo. et et
 mitas non deficiant in equalit^r et
 fine sube intrinsece opaciōis. **P. c. e.**
 m. a. s^m equalitatez. sig^m q^m ma
 gnitudo. tantam hēt p^putem. quāta
 est ip^a met magnitudo. et p^ptas tan
 tam magnitudinez. quāta ē ip^a m^m
 potestas. q^m si non magnitudo 2 p^ptas
 in equalitate t^rificerūt. q^m ē impos^s
Ad id autē p^petate camē. s^m p^petatem
 condiciōem opaciōe nāl^r. et intell^r
 tual^r in maiori actu opaciōis. q^m
 possit opaco eē in infinitate. imen
 sitate. et eternitate. significatiū ē
 q^m magnitudo rōe agentis hēt
 p^petatera agentis. et p^ponēdi de tō
 se ip^a infinitum potetem. ut hēt
 p^petatem magnificatiā in infinito
 posse et eterno. **Et** p^ptas p^petate pos
 sificatiā in infinito et eterno in
 magnificare. **h**ec etiā ē q^m ip^a po
 testas dei quanta ip^a ē in rōe a
 licuius p^psistentis. in tantuz rōe

alicui agentis se conūtat ad agē
 dum de se et de magnitudine. **P. c. f.**
 m. a. s^m concordanciā intell^r
 tualē. sig^m rōe alicui^r concor
 dant. p^petatem cōdiciōem eē
 in magnitudine. **Ut** sapiēcia rōe
 concordanciē sit infinite remota
 a cōtraietate. **P. c. g.** m. a. denotat.
 s^m vnitatem. et distinctiōem. q^m e.
 g. hēt p^petuatē cōdiciōem vni
 tatem eēcie. et distingēdi sup^{ta}
 ut voluntas sit magnificas 2 mag
 nitudo volens. sic remanētes i eē.
 q^m magnitudo sit volens. et volituz.
 et voluntas magnificans. et mag^m
 ficatus. magnificato volito eēte
 distincto. a magnificate. **Volente** re
 latiuē. et 6° non autem rōe eēte.
 q^m si non. magnitudo quā nō suffi
 cēt voluntati rōe magnitudis. nec
 voluntas magnitudini rōe volutat^r
 q^m ē impos^s. **S**icut cōdiciōes
 c. in sup^{ta}is camēis inuente sut.
Ita p^pnt p^p alias cōsequētes camēas
 inuēni. sic p. c. h. c. i. c. k. zc. **Atq^m**
 doctrina tota inuēndi cōdiciōes
 c. sufficit. **E**xempli grā. **A**d inuē
 dum cōdiciōes. b. d. b. e. b. f. zc. **Vel**
 d. e. d. f. zc. **A**ut hōc sit in. a. v^t in. s.
 v^t in. t. **A**ut in quacūq^m alia alpha
 beti figurā. **V**ntē. inuēntis cōdiciōib^r
 seu p^petatib^r rezum. s^m q^m ip^e sunt
 affirmatiē. ul^r negatiē. cōcluden
 dum est. **De t^ria p^pte figurē alpha^m**
Theoriam huius figurē ad p^p
 ticam applicantes. tate tate

nam intendimus in pñti pte. quò al-
 ta pñt transcendēcia artificialit̃ attin-
 gant. **R**acōne autem huius aliqua
 pñt transcendēcia pponatur questio difficilis. in cuius so-
 lucōne puncta transcendēcia intelli-
 gantur. ut exemplo istius. artē solu-
 cōnes qñtionum que sine punctis
 transcendētib. intelligi nūme possit.
 valeant inveniri. **Q**uestio 9. sit hec.
Supposito q sapiēcia dei sciat mūdū
 durāe mētrū. **U**trum divina pñs
 possit eum ducē in nichilum. **S**olo.
 hic siquidē querit̃ de mūdō. 2 de dig-
 nitatib. dei. et maxime de pñte et
 sapia. **D**octo hanc camēaz m. e. f. su-
 minus m. a. et p. t. huius qñtis soloz
 querimus isto mō. **I**n linea de. b. se-
 e. et f. cum b. in duab. dñlis came-
 us. vidēz. b. e. et b. f. exñte. b. in qñ
 camera cum e. et in alia cum f. ut
 in figura pz. **I**n recipiēdo. g. camēaz. b.
 e. et camēam. b. f. cum eqñitate con-
 cordancie. et finis tenotat̃ q bñtas
 dei equalit̃ se het in potestate. 2 sapi-
 dei. fm concordāciam. 2 finis. **T**am
 simlr hie sig. in linea de. c. qd̃ sñt
 est in quataz camēa cū. e. et in alia
 cum f. **H**oc item etiam sequit̃ etiā
 de linea de. d. vsq. ad lineam de. e. v-
 bi. e. f. sunt una eadem camēa. **D**octo.
 e. f. specularia sñt. sicut in line-
 is de. b. c. d. nūc dñm est. **E**t appa-
 bit qñtionis solucō isto mō. **Q**um hu-
 manus intellectus sic speculat̃. **U**t
 pñm est. attingit divinam pñtem
 esse bonam. magnam. et eternam.

magnam quidem nō posset eam at-
 tingere sine illius bonitate infinita
 et eterna. et sic attingit eam libera
 in bonitate. magnitudine. et eternitate.
Docto racōe maiortatis. bonitatis. mag-
 nitutis. et eternitatis. attingit q po-
 testas potest. **Q**uidum. nō obsta-
 te sapiēcia. eum scire in eternū. du-
 rare. reducere in nichilum. q si nō.
 non utiq. attingēt intellectu pñtes
 dei in similitudine bonitatis. 2c. **S**ic.
 intellectus attingit. e. m. b. c. d. vidēz.
 potestate. in bonitate. magnitudine.
 et eternitate. ut iam dñm ē. **I**n atti-
 git sapiām dei in eisdem. vidēz. f. i.
 b. c. d. et sic intelligit ipm pñtem
 dei non posse mūdum amichilare
 cum sapiā sciat eum etnalit̃ durā-
 tem. eo q scire ipm sapiēcie. oz fra-
 re nctio infallibilis. cum sit equale
 ipi posse. in bonitate. magnitudi-
 ne. et eternitate. **A**c etiam cum ipm posse. et
 ipm scire. equalit̃ cōcordat ad finis.
 et ex hoc in humanā rōne implicat̃
 cōfictio. et fit dubitacō rōnativa
 ab utraq. pte. et obfuscat̃ intellectus
 destructa affirmacōe 2 negōne circa
 idem. **H**ec autem dubitacō destruit̃
 isto mō. **I**ntellcus rōnabilr exns in
 pñā cōfusione. rōnando descendit
 fm. e. g. m. a. ad potestatem. et volu-
 tatem. **E**t ascendit fm. f. g. m. a. ad
 sapiām. et voluntatē. et tūc respi-
 cit pñtem. et sapiām cū voluntate.
 et fm. b. c. d. h. i. k. l. m. 2c. m. a. respi-
 cit voluntatē cū bonitate. magni-
 tudine. et eternitate. virtute. veritate. glia. pñte.

iusticia. zc. qz ita cōmīspect. denudat
intellectus a confusione. et transit
intelligere veram huius q̄stionis solūz
quo cōtra attingit rōne voluntatē vo
lentis eē actus equales vtriusqz. vū
posse. potestatis et scire sapiē cum
bonificare. magnificare. eternificāe.
virtuificare. verificare. zc. **Q**z diu
na voluntas vult potestatem suā
et sapiām suā. eē liberis in omibz
condicōibz suis. existēdo et agēdo.
h̄ autem sic apphēsa ab intellectu
sunt in. y. et absqz cōdicōe ip̄o intel
lectu de racōne suā. in qua sunt con
tradictō. inter. y. et. z. transeūte sup
ip̄am racōnem ad realitatem. et qm
realitas se hēt in plus q̄ racō. attingit.
Tercio excellencius racōe realit
voluntatis. potestatis. sapiē. bonit
zc. simp̄. q̄ racōne fantastica. si
militomuz dei. et creatiue. hoc aut
ita est. qmā realitas obiecti cōcō
dat maiōritati. racō uēo eiusdem
minoritati. quicqz. g. intellectum
est hic in hac solūcōe simp̄. racōe
magnitudinis bonitatis. eternitatis.
zc. intellectum ē transēsiue. alio
quātem mō nūq̄ intelligi possz. **E**
dictum est de figuris. **A**mmōde
de reglis uideamus. **I**ncipit secūda
Regula distinctō q̄ ē de reglis.
est tamq̄ breue mediuū di
rectiuū ad aliquem finem
vidēz. quid oporteat agi. et quid eni
tari ad finem aliquem obtinēdum.
Nt. g. artista tamq̄ p breuem direc

ctem possit ad huius artis prompctōres
noticiam puenire tradunt imp̄ti
ope. xl. regle. q̄nis multe alie vāle
tes ad p̄positum tradite sunt in sup̄a
tis condicōibz figuraz. **I**ste autem
xl. regule in duas ptes diuise sunt
In p̄ma quātem pte continet traditō
reglarum p. t. ad spectandū s̄b com
pendio. **V**idēz in sūma quicqz ordi
natum est. dūto viam et modum q̄
debeat artista de effectu ad sūmam cā
ascendē. et eam cōtemplari. et post
modum de ip̄a causa descendē ad ef
fectum. et ip̄m effectum s̄m suā cām
p̄maiam iudicāe. **S**ecūda uēo ps est
de pluribz alijs reglis que se hēt. s̄m
q̄ matia exigit se tēari. **D**e p̄ma pte

Regule. g. p̄me ptis **reglarum.**
p. t. tractant. isto mō. **A**rs re
quirit. f. g. discurre rōne p̄
cipy medy. et finis. **I**ta q̄ ab inferioribz
incipiat ascendēcia de gradu m̄g dū
usqz ad p̄maz cām. **E**t tunc ip̄is. f. g.
cōiūsis. m. e. actu cōtemplēt ip̄m. e.
ip̄am p̄mā cām in p̄fectōibz. quas
ip̄e hēt simp̄r in se. postmodū ip̄o. e.
sic cōtemplātē cōuerso m̄bitum.
descēdunt. f. g. ad inferiora s̄m illas
imp̄ssicēs. quas recipit. e. cōtempla
tiue. quibz descendētibz. tunc racōne
illaz imp̄ssionum. magis adhezeat
et. e. i. in uideā de inferioribz in des
censu de causa ad effectum. q̄ i as
censu de effectu ad cām. **R**acō aut
q̄re hoc ita est. stat in hoc. qz quicqz
hēt virtutis. f. g. ascendēcia. hēt

simile descendencia. s. nō ē. qā descendencia
 descendencia impmūt in se ab. e. cō-
 templā^{ivo} pme cōe lumen. et vir-
 tutem. de quib' in descensu illuminā²
 e. i. de inferiorib'. uero itancia. hec at
 regula uultu gnālis est in hac arte. Et
 declarat' isto mō. **I**n elemētato. igni-
 tur. ad ignibile ppinquū. reducit ig-
 nibile remotum. scilz aem. zc. et fit e-
 lemētatum. opaco quāz ppinqua ē
 te ignituo in suo ppo ignibili. remota
 uero in ignibili remoto. igne rōe igni-
 tum induētemān ignibilis ppinqui.
 ignibile remotum. mte faciete de duo-
 bus ignibilib' pccis. unū ignitum. 2
 qm ignitum. et ignibile ppinquū
 sunt unius ignis. est. g. ignitum cū
 illis unū elemētatur ignitur. **I**ta q' ig-
 nitum. similitudines suas influit i
 aeri. zc. induens ex illis similitu.
 aeris. zc. quas sic indutas. reducit i
 suū ppinū ignibile. et igniendo eas
 facit eē ignitas. **E**t hoc mō fluit opa-
 de igne ad aem. zc. et de aere. zc. re-
 fluit ad ipm ignem. **I**ste. g. ē ~~post~~
~~duo~~ al. ppinus g. dū. p quem ascen-
 dit' ad fm qui est iste. **V**egetatum
 vegetans in suo ppo vegetabil. vegetat
 in eodem vegetabile remotum qd' est
 elemētatum. **I**deo agente uergetatio
 sup pccā duo uergetabilia. reducit ea
 secum ad vegetatum. qd' ē planta.
 induens suas ppas similitudines vege-
 tabilis ppinqui. similitudines vegetabilis
 remoti. qd' est elemētatur. rōne q'z
 similitudinū sic indutas. q' pura el-

sencia vegetas in se recipit ab ipō ele-
 mentato influit totum cōiunctum.
 videlz totum uegetatur ex se in figā. et
 similitudines cōiuncti. picipantes. fil-
 natūm utriusq' coniungiblis. videlz
 natūe uegetatiē. et elemētatiē. sicut
 sūt. albedo. uiriditas. aliditas. siccitas.
 et hui' similia. **E**t hoc mō fluit opaco
 de uegetato ex uegetatum. et refluit
 etiam in hoc q' totum aggitum. scilz
 uegetatum ab extēiori eēcia elemē-
 tata. recipit bificium p inam alimēti.
 cōuerterē i' in uegetatum. et iterum
 fluit ex se gnando de se alio uege-
 tatum. **P**ost istum g. dū. ascēdū
 ē p rectam lineam ad tū. isto mō
 similit. sensituum. sensans suū ppinū
 sensibile. sensat in eodem. sensibile remo-
 tum. qd' est uegetatur. elemētatur. v-
 nitum ipi nāe sensitūe. et fit de utq'
 natūa. videlz. sensitua et uegetatua
 unū animal. ipō sensitio mouente
 cū suo ppo sensibili similitudines suas
 videlz natūe sensientis similitudines
 remotas. viz. uegetatiās elemētatiās
 eas unitas. **H**ec autem opaco natūe
 sensus quicq' mōis distincta est. fm q'
 sūt quicq' stus. **E**t quicq' mōis rōne
 forme. est actua videlz. uisua. audi-
 tiua. zc. **E**t quicq' mōis passua. videlz
 uisiblis. audiblis. zc. ita q' uisū. au-
 ditum. zc. est sensituum. qd' est eadē
 natūa secum. et hēnt ista duo uisibile
 audibile. zc. scilz. sensibile remotum. qd'
 ē uegetatum. elemētatur. cū quo st
 unū animal. cū similitudines induit

de sensu met similitudinib⁹. ut dñ est.
Et induendo eas induit similitudines
exteriore in ipis similitudinib⁹ ve-
getati indutis. inq^{tu}m similitudinib⁹
exteriore p aliquas lineas de^{re} ext.
intra picipant cum interiorib⁹ simi-
tudinib⁹ indutis. **E**t qm iste sit qm
mois indute. videl⁹ visibil⁹. audibil⁹.
ic. induit ille exteriore intra. qm
mois. videl⁹ visibil⁹. audibil⁹. ic. **E**t
idco e in animal opaco obiecta
fluens et refluens. nam similitudines
sensitiv. et sensibiles. in fluxe a sen-
sitivo. in sensibile remotum interius
conuictum eis transeunt p ipm simile
remotum. cum similitudinib⁹ ei⁹ ad
sensibile remotum. exterius. et similes
ipius sensibiles remoti exterius no co-
uicti. quas inueniunt in similitudinib⁹
ipius sensibiles remoti conuicti. indu-
it. **E**t sic res extra sensibiles sentit
obiecta in suis similib⁹ abstractis. et
attinetis in similitudinib⁹ interiorib⁹.
et inductis de ipis met similitudinib⁹
interiorib⁹. et concipit vnu quod
suble constitutum de similitudinib⁹
exteriorib⁹ materialiter. et de similitudinib⁹
interiorib⁹ formaliter. **D**emum ad 4^m
g^{du}m. via consimili ascendendi est.
Iste autem g^{du}s est animal ima-
ginatum. id est. sem⁹ ymaginas. In
isto quidem ymaginatum ymagi-
nansu⁹ ipum ymaginabile. ymagi-
nat⁹ ymaginabile remotum. vnitum
et conuictum ipi ymaginabili p^{ri}mo.
2 ipi ymaginato. **H**ec autem ymaginabile

remotum e sensatum. vegetatum ele-
mentatum. vnitum ipi nature ymagi-
nabile animalis ymaginatum. et y-
maginante ymaginatio ymaginabile
remotum in suo p^{ri}mo ymaginabili i-
dunt similitudines ipius ymaginabilis
remoti. et quascumq⁹ alias similes
in eis inuenit de p^{ri}is similitudinib⁹
videl⁹ sui. et ymaginabilis p^{ri}mo. **E**t
idco animal ymaginatum. het o-
pacoem obiectuam fluentem et re-
fluentem. in hoc q⁹ similitudines yma-
ginatum. et ymaginabilis in fluxe ad
sui ymaginabile remotum. vnitum.
et conuictum eis. induentes de se ipis
similitudines ipius ymaginabilis re-
moti. videl⁹ sensitiv. vegetativ. ele-
mentativ. induit p^{ri}mo ceteras virtu-
tes exteriore. quas picipantes inue-
niunt cu similitudinib⁹ p^{ri}mo ymaginabilis
remoti. sicut dñ est. et reducit eas
in similitudinib⁹ p^{ri}mo ymaginabilis re-
moti in ymaginabili p^{ri}mo ad y-
maginatum. et concipit ibi quod
ymaginabile constitutum de ymagi-
nabile similitudinib⁹ interiorib⁹ forma-
liter. exteriorib⁹ materialiter. et de simi-
tudinib⁹ interiorib⁹ formaliter. **V**nde an-
mal ymaginacoi subiectum. ponit
ex^{em}pla in artificialem figuraz simi-
tudes que sunt ipius concepti p^{ri}mo. sic.
faber clauum. et apis fauim. et avis
nidum. et cetera huiusmodi. **D**emum
ad quintum g^{du}m continuum. qui est
animal rationale. consimili ascendendum
e. videl⁹ ad hominem. cui⁹ rationalium.

ronale ppinquū. sūt eius anima rō-
 lis. quē de tribus constat vna. siue
 in tria distincta est. quē sūt mēōia.
 intellectus. et voluntas. pōnēs rōna-
 tiuū in tria. scilicet. in rēcolitiuū. in-
 lectiuū. et volitiuū. **E**t rōnabile
 ppinquū in tria. videlicet. in rēcolibile.
 intellectabile. et volibile ppinquū. Ra-
 cōnante. g. in hominē rōnatiuū. suū
 rōnabile ppinquū est quādam ratio-
 nans rōnabile remotum cōiunctum
 ipi anime rōnali. videlicet. ymagma-
 tum sensatum. &c. **E**t de hominē oib.
 hijs fit homo. Et sic agendo induit
 de similitudinib. anime rōnalis. simi-
 tudines ipius rōnalis remoti. et
 quascumq. inuenit similitudines ex-
 teriores in eis participantē cū eis. ut
 etiam dēū est. **E**t sic indute redu-
 cuntur in rōnabile ppinquū. et ge-
 nerat. mēte verbum constitutur de
 similib. exteriorib. mālit. et de simili-
 tudinib. interiorib. format. quo ge-
 nerato homo pducit similitudines
 hui. verbi ex ipō verbo ad exteriora
 in artificialem figurā. et sic fluit
 et refluit obiectiua opaco hominis.
Et qm multa sunt obiecta. quē nec
 sensui. nec ymaginacōi sūt subiecta.
 nisi solum racōi. **P**otēto anima sumēs
 pāā obiecta denudat se ipām ab-
 obiectis sensus. et ymaginacōis
 sumēto. a p obiecto. vel subis sepa-
 tas. vel animas. vel sciām. et cetera
 hui. moi. **P**ostq. autē p opaco
 suppositi naturalis continue gradū-
 tas. et p opacoēs abstractas de ex.

intra obiectiue. et influencas intra. ex.
 p artificium vsq. ad hominē deuen-
 tum est. non est ulterius ascensus p
 opacoēs cōtinuas siue contiguas
 immediate. q. tūc est utendū. quē sūt
 opacoēs cum quib. opacoib. sepatis
 ab hominē hēt homo ptiapacoēm.
Iste quādam sunt opacoēs firmamētū.
 solis. lune. &c. atq. quātor spēarū. siue
 regionū elementorū. et opacoēs
 plante. bruti. et cetera hui. moi. omnia
 quē dirigunt. ad hominē. qui cum
 sit eorum finis. supior est omnib. istis
 rōne nobilitatis. magnitudinis. bonitatis.
 pfectōis. potestatis. in intelligēto. vo-
 lēto. &c. **V**erumptamē. homo ad suū
 finem non potest ea mouere. q. nō ē
 ex eis. vel cum eis cōiunctis. mouet at
 ad finem suū id. qd. ab eis recipit. orbē.
 elementis. &c. influentib. in hominē.
 recipiētem. et attēntem ad se id. qd.
 ab eis influit. **E**t de eorum influēcia
 viuat. mouente deo orbem. &c. ut ho-
 uiuat. **C**onfiteātis. g. gnāl. omnib.
 hijs. quē sūt cōa essēciām p rīm.
 ascēdēto ē ad ipm p mū. sū illas
 similitudines. quē in creaturis ascēdē-
 to inuenit sūt. et concipiēte sūt
 racōnes illius. siue dignitates sū
 similitudines. quē inuenit sūt in cātu-
 ris. quē quidē similitudines. sūt bo-
 nitas. magnitudo. duracō. &c. creatū.
 racōnes autē illius. siue pfectōes.
 sūt. sūma bonitas. sūma magnitudo.
 sūma etēntas. sūma ptas. sūma sa-
 piēcia. sūma voluntas. &c. quib. me-
 diantib. homo ipm p mū. videlicet. deū
 attingit. sū q. attingit. est in via

a circa

et secundum illos gradus per quos ascensum est
 sic speculandus est deus agens in se
 et extra se. quod ipsum opacior tam ex intrinseco
 secum. quam extrinseco. et opacior intrinseco
 et extrinseco cuiuscumque sit creature.
 non sunt contra summas perfectiones. quod
 est. attribuit ipsum. a. **Hec** itaque considera-
 rato de. a. statim concipit. e. ipsum. a.
 esse quantum nam superexcellenter infi-
 nite. et eternabit in omni perfectione. quod scilicet
 natura est ipsum summa bonitas. **secundum** quod plus
 accedit ad superiorem gradum. ubi est ho-
 mo. sicut predictum est. ita quod quilibet creatura
 secundum magis et minus. **secundum** summa mag-
 nitudine. et. cuius nature similitudines. secundum
 possibilitatem receptionis creature. sunt
 impressa in qualibet creatura. secundum ma-
 gis et minus. secundum quod plus accedit ad
 superiorem gradum. ubi est homo. sicut
 predictum est. ita quod quilibet creatura. secundum
 magis et minus sui summi per artificem
 portat signum. **Et** idcirco. f. g. collige-
 tib' omnes similitudines. quas magis
 perfectas in creatura reperit. e. contem-
 platur in. a. idcirco unde similitudines
 predictae influxu sunt. sicut artificialis
 figura ex intellectu et ymaginacione
 artificis est influxa. **Et** tunc concipit
 e. in verbo suo. a. esse bonum. magnum. et.
 absque aliquo defectu. habens in se de se
 metipso deificationem. qui est bonificatio.
 magnificatio. et. sui ipsum deifi-
 cabilem. qui est bonificabilis. magnifi-
 et. existente ipso deificatio. et ipso deifi-
 ficabili. una eadem natura divina. ita
 quod deificatio in tantum gloriatur. quantum
 ipse est de se gloriatur deificatione deifi-

quolibet crea-
 tura portat
 dei signum.

catum. et deificat. eodem gloriari in-
 tantum gloriatur. quantum ipse est de se totum
 a deificante deificari. **Itaque** predictum quod
 tam glorificatio. quodam mutua fun-
 cio ab utroque. in tantum quantum est utroque
 ambo autem sunt unus deus. et utroque
 est suppositum. ergo ista funccio parit
 de deo deus. et de supposito suppositus
 aliter enim in utroque. vel in altero eorum
 esset defectus. et accidens. quod est impos-
 sibile. ut. s. in. 3. parte figure theologie
 probatum est. **Ergo** itaque spectando
 ut super deum est. attingit. a. esse suppositum
 essentiali indistinctum in tribus suppositis
 personarum. in quolibet totum. quolibet eorum
 existente distincto ab alio ratione sup-
 positi personalis. non autem essentialis.
 cum cuilibet eorum una sit deitas. una
 una essencia divina. que est una bonitas
 magnitudo. et. **Et** non deficiat bonitas
 magnitudinem. nec magnitudo bonitatem
 et. horum autem trium suppositorum aliter
 est pater. alius filius. alius spiritus sanctus.
 pater quidem eo quod generat. filius e-
 ciam. quod generatur. spiritus sanctus. eo quod mu-
 tua funccio ab utroque spirat. **Est** autem
 generatus. eo quod. a. cum sit summa sa-
 pientia ratione intellectum. intelligit se-
 metipsum totum. et in tantum intelligit
 se. quantum ipse est. et sic intelligentia
 generat intellectum de natura sui ipsi
 quam totam intelligit verbum tantum
 in eadem natura quantum est ipse intelec-
 tus. aliter non possit eam intelligere
 tota. maius esset enim existere ipsum deum nature
 quam agere. quod est impossibile. ergo intellectum quod

suppositum
 esset.

Trinitas
 pater me-
 us et filius
 et spiritus
 sanctus.

est. a. ratione sine sapientia in bonitate. 2c.
 intelligendo suam naturam totam ge-
 nerat suum verbum tantum in ipso natura.
 quantus ipse est. et ita est generativus
 et ratione generativus est pater. et ver-
 bum est generabile. et ratione generabilis est fi-
 lius. et mutua utriusque fructio. ratione
 spiraculis. est spiritus sanctus. sicut patet.
 est. Et sic intellectivus. deificativus
 intelligendo deificat intelligibilem. de-
 ificabilem suum. sicut patet est. hic tamen
 intelligendum est. quoniam dicimus. deifica-
 tus. quod non intendimus dicere. quod de non
 deo. fiat deus. vel quod de deo diminuto
 fiat deus perfectus. sed intendimus dicere.
 quod deus qui est suppositum personale a-
 gens. habet actum suum perfectum ab et-
 erno. qui est deificatio. et per hunc est in deo
 deificatus perfectus. suppositum personale.
 qui ab eterno habet deificationem perfectam.
 hoc item sequitur de bonitate. 2c. Et
 ideo circa imperfectum verborum non est
 attendendum. sed ad ea. que per ipsa verba
 intendimus significare. neminem quod
 arbitramur de deo ipse loqui posse. cum
 imperfecti simus ad intelligendum. et
 sermones nostri ad preferendum in divi-
 nis. Dum ergo. itaque. contemplantur. a.
 unum et tunc in intrinseca operatione
 suarum perfectionum. imprimunt in se
 quantum potest ea que attingit de ea.
 a. quibus in se impressis. descendit ad
 operationem extrinsecam ipsius. a. attingens
 orbem. et cetera creata esse influxu
 a ab a. tanquam figura. 2 similitudo huius
 quod est in a. quemadmodum artificialis
 figura. que est aliud essentialiter ab illo

verbo artificialis unde esse influxu. Ita ip-
 sum. a. alias essentialiter que non sunt. a.
 creature influxit extra se facies sue
 essentialiter in creatis similitudines 2
 figuram huius quod ipse est. Sicut artifex
 stare facit realiter similitudinem. et fi-
 guram huius quod est in intellectu. et yma-
 ginatione. Et tota creatura induta est
 similitudinem existendi. et agendi in-
 trinsece. et extrinsece ipsius. a. inquantum
 ipsam similitudinem potest recipere. hoc
 autem ita est. ut omnis creatura sim-
 totum possibilitatem suam laudet et tes-
 tificetur naturaliter id cuius ipsa est simi-
 tudo et figura. et cuius gratia. et ad cuius
 finem ipsa est. id quod est. Et ut maxime
 homo. inquantum ipsum. a. super ceteras
 subas. corporis ceteras similitudines et
 ymagines suas influxit. videat in se
 ipsum similitudinem. et ymaginem huius
 quod est in a. et ceteras creaturas de se
 reputando laudare. et attestari istud
 item. Et videndum inquantum ymagines
 et similitudines non esse id summum ens.
 immensum et eternum in omnibus perfectionibus
 cuius est similitudo et ymago. Moueat
 se totus ipse homo naturaliter ad id. scilicet
 ad fruendum ipsum. a. de tota sua essentia
 humana. et de omnibus actibus suis
 tanquam imperfectum ad suum perfectum.
 Postmodum vero considerans. e. suam
 perfectionem et nobilitatem operis
 extrinsece ipsius. a. ratione ipsius. a.
 videtur ratione magnitudinis operandi
 extrinsece in bonitate. magnitudinem. 2c.
 ut eius operatio extrinseca habeat ma-
 iorem similitudinem bonitatis. quam

correlativa in-
 trinseca probatur.

De Iohanne.
 quoniam pro
 prium loqui.

possit recipere ab opacōne eius intrin-
seca. sicut maior similitudo opacōis
quā sensatum possit recipere ab o-
pacōne intrinseca anime rōnalis ho-
minis. est in hoc q̄ racōnatiuus ra-
cionando suā rōnabile p̄pinqū. et
in eodē p̄p̄ns rōnabile remotū. vñ.
sensatum induit ipm rōnabile re-
motū in rōnabili p̄pinqū. de tota
anima rōnali. tanq̄ de forma. et
fit homo. Et sic de alijs inferiorib?
ut dñ est. tunc cōsiderat ipm. e.
q̄. a. racōe sue sūme bonitat. magni-
tudinis. et opacōis extrinsece de
omib? creatis vñā sūmam simili-
tudinē suā tanq̄ finem om̄ creator ext.
habet. sūma quidē eius similitudo et
ymago. est homo inter cetera cāta.
que non sūt homo. ut dñ est. Et
adhuc sup omēs homines creauit v-
nū hominem ad ymaginē et similitu-
dinem suam. quē tanq̄ deificabile
remotum. deificauit in deificabili p̄-
pinqū. induens illū hominē totū
deum in deificabili p̄pinqū. q̄ deifi-
cabilis p̄pinqū. est eadē natura
diuina cū suomet deificatio. Ita q̄
sicut sensatum. et anima rōnalis
sūt vnus homo. scilz vñū hominifi-
catum. sic hominificatus vñū. et deus
sūt vñū suppositum. qd̄ dicim? xpm
de deo. et hominē cōstitutū. nec sūt
ples xpi tales. sicut ples homines de
anima rōnali. et corpore cōstituti.
qz non sūt plures dñ. nisi vnus tm̄
sicut nec pnt ēē ples homines si nō
ess? nisi vna aīa rōnalis tm̄. Et h

est maior influēcia et refluēcia diuine
opacōis extrinsece. que possit esse
q̄ deificatiuus qui ē pater. sūm p̄p̄ns
deificabilem. qui est filius. videlz ipsa
infinita. et eterna similitudo p̄is. ex-
istens eadē naturā diuina cū p̄is
influet seu mittet ad deificatiū ipm
maiorē similitudinē dei exteriorē
que est homo. ut de similitudinē interi-
ori que est ip̄e deus. et de similitudinē
exteriori. que est homo. sit vnus de-
homo. alr non continuat? linea.
de ḡtu in gradib? ab infimo. vlt qd̄
non est realis descens? usq̄ ad illud
sumū. vlt qd̄ impossibile est ascens?
Ac etia? ip̄e p̄cipans cū omib? cre-
aturis p̄ eius p̄ncipaz. non p̄ciparet
cū eis p̄ vñā naturā suā. cum na-
turis om̄ earum. et sic deficēt mag-
nitude bonitat? et diuine opacōis
extrinsece. et magis eētātina dei-
ficabilis indeo. q̄ deus deificatiuus i
creatura. et plus importaret ul? sig-
ficat? entis et realitatis ymago. vel
similitudo ip̄is diuine opacōis ex-
trinsece. q̄ eēt ip̄a res ymaginata et
similata videlz ip̄a opacō. ac etiam
eēt figurā et ymago alicui? p̄ducta
de aliquo sūme cōueniēti. qd̄ esset
nichil. ac si de verbo intellectus. et y-
maginacōis artificis eēt p̄ducta ar-
tificialis figurā. ita q̄ nūq̄m fuisset
ip̄m verbum. cū ip̄a artificialis fi-
gurā est similitudo ex imp̄ssa et vñā
p̄ducta est. qd̄ est cōtrādictio manifesta.
Et sic p̄tā impossibilia. et multa a-
sequēnt? nisi creatiua eēt deus. ut

Incarnatio
Declaratur.

predictum est. **g. 2c.** **I**sto siquidē gōu
 impressio in e. descendit ipm. e. inferius
 ad sequentem gōum. considerans de
 ista opacōe dei extrinseca. que hēt eē
 abstractiue de extra. in teum ad ext
 simile in fluxu retinens figuram illius
 impressam. sicut similitudinib' extelōib'
 abstractis in intellectum et ymagia
 cōem artificis. indutis ppas similitu
 intellectus et ymaginacōis. cōcepto v
 bo. influunt de ipō figura artificialis ex
 istens similitudo ipius verbi in rem
 artificiatam impressa. ut iam dictū
 est. **E**t qm̄ pcedā opacō dei extrin
 que est vno nature create. et incre
 ate cursum supat natūe inferioris. si
 cut opacio extrinseca anime iōalij
 hominis cursum natūe sui corpōis
 supat. influunt inde ex ea extra ali
 qua similitudo et figura ipsius pōcte
 opacōis supans cursum natūe in
 ferioris. sicut sacrament' 2 miraculis
 ad que. nec sensus. nec intellectus hu
 manus. s'm natūam creatam ptingē
 pnt. nam sicut mirat' sensus. ut in
 dicamus figuram artificialem posse
 impnī a verbo intellectus et ymagi
 nacōis in rem artificiatam. q' nō
 pōt ad hoc attingē. sic miratur racō.
 eo q' non est natūe cāte. s'm se posse
 attingē ad realitatē sacmētōr' et
 miracolorum. qā s'm nam suam non
 pōt attingere hui' rei principium
 efficiens siue influens. qd' est vno
 create nature. et increate. sicut nec
 sensus sentire ymaginacōem. nec

ymaginacō animam ymaginari. ipsa
 autem sacramenta et miracula sunt
 in re. et intellectus ea intelligit in sū
 iecto diuino. s'm condicōes bonitatis
 magnitudinis. largitatis. 2c. **E**t s'e
 ad laudem et cognicōem ipius vno
 nis diuine natūe. 2 humane. sicut
 artificialis figura extra impressa
 est signum. et ymaginacō hui' vni
 de in fluxa est. **D**escendens. e. itaq;
 ab isto ad alium. intelligit natūam
 creatam esse sūiectam. et obediētiam
 omib'. quecumq;. a. vult de ipā opū
 in ea 2 sup eam. et qūto plus. a. opū
 de illa. tanto maiores impnūt in e
 am sui similitudines p quas ipā nā
 cāta est maioris virtutis. nam in
 hoc q. a. cāuit hominem ad ymagi
 nem et similitudines sua. sup omes
 natūas corpōeas. ut sup'dem ē. ma
 iorem in eo creauit obediētiam. ut
 p maiōem obediētiam. maiōes possi
 acquirere virtutes. **P**arēem autem
 obediētiam quam homo possit hēre
 ab. a. est. q' ipē homo libere obediāt
 ipi. a. sicut. a. libere. et gratis cedit
 ei esse de non esse. impnens in eū
 ymaginem et similitudines sua. et
 sicut libere et gratis cōdescendit ad
 assumēdū ipam ymagines et simi
 litudines. vidēz ipam humanā nā
 sicut dēi est. **P**ōcto cedit. a. ipi hōi
 pcepta et reglās. in quib' obediāt ipi
 a. ut p ipam obediām libram influat
 a. i eum magnas virtutes. 2 magnā
 glām. q' magis se facit similes ipi. a.

realitas
 sacramen
 tum.

et quāto magis similis est. a. tanto ma-
gis accedit ad esse. et ad vitam et glo-
riam. que ē ipm. a. quā reseruat ei
in futurum post huius vite cursum.
quēadmodum in hominē sensus. quāto
plus obedit anime rōnali. tanto fe-
licior est ambozum ptiapico. 2 ma-
gis accedit ad vitam. 2 conserva-
cōnem sui suppositi. qd ē homo. Si
vērō homo transgreditur reglas 2 pre-
cepta. ad que ipm. a. cāuit eum. pri-
uat virtutes induens se in ea. q̄ sūt
dissimilitudines. a. p̄uantes mediu-
et viam. vidēz. obediēciam cātūe cā-
tori. p̄ quam non cessat. a. influere
similitudinem suā. vidēz. suā grām 2
benedicētiā in hominē. Et sic pl̄ ces-
sat ipā grā influentis. s̄m q̄ plus p̄-
uatur mediu in cātura. Non autē
cessat ex pte influentis. q̄ ex quo cā-
uit nūq̄ cessat influere. s̄ cessat ex
pte recipientis. mediu destruitur.
Et quāto plus p̄uat. tanto magis fit
homo dissimilis. a. et quāto magis ē
dissimilis. a. tanto magis accedit ad
p̄uacōem. penam. et mortem etnāz
ad quā. a. expectat eum. n̄ p̄ grām ip-
sius. a. libere reuertat. et reintegret
ip̄r influēcie ip̄ius. a. mediu qd p̄-
uauit. sūma enī mīuzia est eternā
dei influēciam impedire. homo qd
ex pte sui eam impedire p̄t. non at
ex pte. a. q̄ si medio p̄turbato. nō p̄t
influe grām p̄ eam mediu p̄tutū
etnā influat dāpnacōem. Sic. si p̄mū

in ore aut gustus p̄turbat. est. nō p̄t
influeze dulcedinem. influet p̄p̄s
gustum p̄turbatum amantudine que
non puenit ex pte influentis. s̄ ex pte
recipientis. **D**ictum est de explana-
cōne p̄mie regle ad hanc altē. reglar
p̄mā sequit. s̄m hanc artē hec
regla. vidēz. q̄ artista ad ipm p̄mā
reglam. conclusiōes suas adducat. sū
sūt ex p̄p̄a. sive ex theologia. seu
ex utraq. **I**psi nam met regla adhe-
ret sufficiens. cum sit s̄biectum cō-
tencie p̄p̄e. et theologie. et tūc si ipse
artista de p̄turbatibz p̄p̄e. uel theologie.
v̄l utriusq. s̄m cōtenciones ip̄ius re-
gle sup̄ius exemplificatis. non potest
affirmatiue cōcludere. ex hoc quidem
ex eis cōducatur negatiue. Vel si ne-
gatiue ex hoc etiam ex eis cōducatur
affirmatiue. Et frequēter in cōclusi-
ōibz p̄tūrum scārum p̄tū regla v-
tendum est. vt. e. de gōu in gōum as-
cendēdo. 2 descendēdo possit sibi sup̄ius
impossibz vltā hūitālē adherere. sū
quippe ualtā necē et utiles in hac ar-
te. **De scāda p̄te reglarum.**

Regule que in hac s̄p̄te conti-
nentur. multe sūt et diuerse
eo. q̄ cum in hac pte de multis
et diuersis materiis p̄tractare opor-
teat. hec siquidē regule a p̄mā tūq̄
a suo vniuersali p̄nt p̄ticulariter elici
et reduci ad eandē. cum sit oīm re-
glarum huius artis. fons et origo. Et hec
quidē regule s̄m exigēciam materi-
erūt tamq̄ breue. a mediu ab vniuersa-
le infēs p̄ticularē in cōclusiōibz q̄s-
tionū. Et p̄mo debet aduertē artista.

quid sit subiectum et predicatum in propria qua-
Et est sciendum quod hic in arte est. t. t. sub-
 iectum principale. Et quilibet figura est sub-
 iectum omnium suorum terminorum. sic. a. suorum. b.
 c. d. etc. et sic de aliis figuris. Et etiam tri-
 angulus lundus est subiectum omnium tri-
 angulorum ipsius. t. in quo omnia cadunt.
 Et quilibet angulus cuiuslibet trianguli or-
 dentur super se. Et quilibet terminus potest
 esse subiectum. t. et omnium aliorum terminorum.
 Et si artista sciuerit regulas subiectum
 et predicatum secundum regulam conditionum
 et mixtionum. datam in prima et tertia parte. t.
 in prima distinctio. habet doctrinam faci-
 endi. questiones. solutiones. et obiectores.
Regule. g. sunt hee. que sequuntur. **S**e-
 cunda de a. concludendum est id per quod ip-
 sum. a. sumus. appareat esse in omnibus con-
 ditionibus suis. et per quod dignitates eius
 in existere. et agere appareant excellen-
 tias esse summe. **R**atio autem huius regule
 confirmatur. quod cum. a. sit sumus. ens.
 et summas habeat perfectiores. concordat magis
 eius magnitudo huius quod maius est. non
 autem huius quod est minus. **E**xplana-
 quidem huius regule in multis locis huius
 libri habetur. **T**ercia. Quendam dignitas
 a. et maxime de qua queritur primo abso-
 lute. et simpliciter. assumenda est postmodum
 cum qualis alia combinantur. et combina-
 ta ad proprium applicantur. **E**xplana-
 huius est hec. summat divina potestas. per se potest
 omnia. **A**ttendit magnitudinem bonitati etc.
 et cum non potest contra bonitatem. magis
 etc. nec bonitas. etc. contra potestatem. et sic
 non potest contra hoc quod sapientia scit
 fieri. nec sapientia cogere. nec restringere
 libertatem potestatis sue. nec etc. et sic

de aliis. **R**atio autem huius est quod omnes dig-
 nitates sunt unius idem numero. et quilibet
 id quod omnes. et quod quilibet. **H**ec regula
 est ualde necessaria. in quocumque de deo di-
 catur. **Q**uarta. Cum loquutio fit de
 a. distinguendum est inter contradicentem
 et contradicentem. inconueniens. et mani-
 ueniens. quo ad ipsum. a. et quo ad nos.
 et quo ad realitatem. et quo ad rationem.
 Et hec est ratio. quod ad quod videtur cadere
 in contradicentem quo ad. a. quod cadit in
 contradicentem quo ad nos. non antequam quod
 ad ipsum. sicut predestinatio. et liberum
 arbitrium. que contradicentem se habent. quo
 ad rationem nostram. non autem quo ad
 rem. agente. a. de perfectioribus suis in
 nobis. ratione sue perfecte sapientie. et iusticie.
 contradictio vero quo ad deum. et quo ad
 nos. videtur. quo ad rem. et rationem. et deum
 esse simpliciter bonum. et non bonum. mag-
 num. et non magnum. etc. **I**nconueniens
 quia. quod ipse sit magis eundem. quam agendo
 vel etc. Vel quod ipse existens bonus. ma-
 lum in esse producat. Vel ipse immensus
 creaturam producat imensam. Vel ipse eter-
 nus. eternam. Vel quod ipse omnipotens. crea-
 turam producat omnimode impotentem.
 et sic de aliis huiusmodi. **R**atio huius est.
 quod eius perfectiores concordant omnimode
 summati. **Q**uinta. **A**rs uult perfectiores
 a. ita esse in ipse. a. quod quilibet eorum ex-
 istat. et agat ratione simpliciter ipsius. et ratione
 cuiuslibet eorum. et ratione omnium eorum. et deus
 ratione cuiuslibet. et omnes et quilibet ratione
 unius eorum. et etc. nam ipsa ars uult
 quod quilibet eorum sit idem. quod quilibet
 alia. et idem quod omnes. et omnes ita quod
 quilibet. et deus. et quilibet unum idem. et etc. hec

dy. co. fol. 10
in multis.

Summa simpli. autem est ratione infinite simplicitatis
cuius *q. 7. q. 1.* perfectio. p. quam impossibile est esse
sicut non negat in a. actus. immunitas. et cetera defec-
tibus. *q. 1. q. 1.* Et nos quidem de ipis rationan-
tem, sic et nec
formalem. tes. ex hoc excellencius attingimus e-
as. quo ad existere. et agere. et. e. al-
cuius ascendit ad divina supposita con-
templata. nam inter rationes earum
in nobis. alius elucescunt. **Explana.**
autem huius regule est hec. bonitas est id
quod est. et bonificat rationem suam. et rationem
magnitudinis. et rationem eternitatis. et sic
de qualibet. atque rationem omnem. et omnes
rationem bonitatis. et rationem magnitudinis.
et sic de alijs. sunt ipsa bonitas. et boni-
ficant. et magnitudinem rationem bonitatis.
et rationem suam. et rationem eternitatis. et sic
de alijs. Est ipsa met bonitas. et boni-
ficat. atque bonitas rationem suam. et rationem
magnitudinis. cum ipsa sit ipsa met ma-
gnitudo. Et rationem eternitatis. cum ipsa sit
ipsa met eternitas. et sic de alijs. Atque
magnitudinem rationem suam. et rationem bonitatis.
cum ipsa sit ipsa met bonitas. Et rationem
eternitatis. cum ipsa sit ipsa met eternitas.
et sic de alijs. Et sic de eternitate. et cetera.
sunt unus idem ^{bonificans} ~~unus~~. et ipse
idem bonificans rationem suam. et rationem omni-
em. et cuiuslibet est. et agit idem quod omnis
et quod quilibet. Et sicut hoc deum est
de bonitate. Ita intelligendum est de
magnitudine. et de eternitate. et sic
de qualibet. **Sexta.** In a. adducit.
est p. equipanciam. p. quid. et quia. p.
equipanciam quidem. miscendo dig-
nitatem cum dignitate. ut tantum

sit in existere. et agere bonitatis. et in
omnibus eius conditionibus. magnitudo. quoniam
ipsa met bonitas. et equivo. Atque tantum
sit ipsa bonitas. in existere. et agere
magnitudinis. et in omnibus conditionibus et
quantum ipsa met magnitudo. et equivo. **Hec ite**
sequitur de qualibet combinacione dig-
nitatis. **Propter** quid. vero. sicut p. boni-
tatem suam. oportet deum esse bonum. et
p. magnitudinem suam bonitatis. oportet
eum bonificare bonificatum suum. et sic
de alijs. Et quia. in hoc. quia bonifi-
catus. et bonificabilis. sunt in a. oportet
in eo esse bonitatem. et sic de alijs.
Hic tamen attendendum est. q. p. quod.
et quia. non sunt in deo. realiter. cum
inter dignitates suas in existere. et
agere. et in omnibus conditionibus sit equa-
litas. vel equipancia. ut deum est. **De**
supra. q. in a. sunt quam nobis magis
nota. quam vero minus. licet sint
equalia realiter. et secundum rationem nostram
attingit. e. in a. p. aliquid sibi notum.
aliquid. quod prius erat ei in n. conser-
vante ipso. e. equipancia. inter illa. et
sic affirm. rationem ipsius. a. et realiter
est in ipso. a. equipancia. rationem vero de
fectus nostri. e. affirmam. et negam.
in eo. p. p. quid. et quia. **Septima.**
Concludendum est de a. et de effectu
eius. id p. quod ipse effectus est magis
similis ipsi a. p. quod similitudines dig-
nitatum sunt in effectu maiores. **Ro**
ante huius est. quia remota inter omni-
ipso. et addita omni. p. p. e
illo in a. quod est in effectu. et p. quod quod effectus

principale est nobilior. aliter non esset
in esse id quod recta ratio melius. s.
quod prius possit ab omnibus considerari.
quod est impossibile. **E**xplanatio huius
regule per explanationem prime regule.
Et ita concludendum est. propter hoc per
quod est magis dispositum est ad a. u. p.
et i. ad u. z. **C**um etiam a. creavit
omnia per se. quia finis actionis eligi
tur in ordine in maiori. non autem in
minori. **O**ctava doctrina reducendi
per ad unitatem demonstrationis. s.
materie exigentiam. veras positiones. vel
propositiones tantum deus sciens predicari
rur. est artem utere. sub qua fi
artem spiritualis. artem illa positionis. siue
propositionis dea. et tunc cum. f. g. disc
re per tres modos discurrendi. de quod
diffuse datur doctrina in f. pte fi
guar. et concludere de predictari. s. m. re
glam sui universalis. et gra maioris
doctrine. dicimus. quod primus modus est in
quod conductiones siue propositiones illi fi
guar. unius scilicet terminum cum alio. **1.** est
inquire conductiones propositionum terminorum
cum conductionibus. **2.** est considerare
ipsas conductiones terminorum ipsius. et s. m. h.
demonstrative conductiones. **3.** plures aut
qui non uterentur ista principia. credunt
arum in scienciis predictari multa
solum esse plura. que per artem ostendit
esse necessaria. **N**ona. Concludendum est
ita de bonitate. magnitudine. et c. ipi
a. quod est s. m. se faciat distinctionem inter
bonitatem et magnitudinem. et c. a. ita quod intelligat
act earum distinctio. videlicet. bonificare.

distinctum a magnitudine. et c. s. m. res
ipsius. e. que ratio est aliquando in ipso
e. non autem in ipso. a. nisi ratione
productionis personarum et eorum.
in qua quod dignitas habet actum
ipsum s. m. se. et s. m. alias. et non co
fusum. quoniam ipse dignitates. et actus e
orum in a. sunt unum idem. et absque
earum essentiali distinctione. s. m. s.
sunt. bonitas. magnitudo. duracio. et c.
unus idem. s. s. distincte. ita quod boni
tas non est magnitudo. nec eorum. et
sic de alijs. **T**ercio. bonitas. et magnitudo
et c. que in fluxe sunt a bonitate. mag
nitudine. et c. s. constituentes. e. dis
tincte sunt. ita quod bonitas non est
magnitudo. et sic de alijs. **E**t idcirco
s. influens. e. ad a. recipit obiective
bonitatem. magnitudinem. et c. a. dis
tincte s. m. q. s. constitutum est. **S**i
autem domus. cuius fenestre quedam sunt
rotundae. quedam triangulares. quedam quod
trangulares. et c. radium solis. indis
tinguibilem s. m. se recipit rotundum.
triangulatum. quod triangulatum. et c. s. m.
dispositionem fenestrarum ipsius do
mus. tamen id quod recipit. est radius
solis. **I**ta similiter bonitas. et magnitudo
et c. a. scilicet similitudines earum. et si nullas
facit realiter in eis distinctiones. aut
penitus intelliget eas s. m. n. aut
nichil intelliget de eis. quorum utrumque
est impossibile. sicut domus quod a radio
solis tota illuminata est sine aliquo
umbra. vel quod est tota umbrosa sine aliquo.

folij 56. v. inf. inus

magnitudo. et c. quod
attingit in a.
bonitas.

similla radij solis. Et sic. f. g. nichil
 possent inuestigare de. a. quia a nul-
 lo. n. moueretur cum eet totum notum
 ipi. e. id qd indiget de. a. Vt qz non
 heret aliquam simillam notam de
 a. ut ita loquimur. p quam possent i-
 uestigando notificare id qd. n. het
 ignotum. Manifestum e. g. q per
 distinctiōem oportet. e. attinge dig-
 nitates. a. alr de eis. f. g. nichil po-
 terunt inuestigare. **Decima.** Si. f.
 g. discurrantib. artista p. e. nō pot
 attingere de. a. id qd. f. g. inuestiga-
 re conant. qz ipm. a. forte reuelare
 nō uult ei qd petit. s. ipi. n. tectet
 ad credē. ut sub magnitudine dig-
 nitat. a. suū humiliet intellēm. Nō
 autē huius regle e. q. n. est refugium
 ipor. e. i. tunc qn artista nescit ar-
 te uti sicut dect. aut forte. quia. a.
 uult id qd artista scire petit. alio-
 tempore reuelare. **Undecima.** Cum
 ars ista sit inuenta ad bonū. p. p. s.
 et filij. 2 spūs scī. qui sūt vni. a. id
 principalis obiectum huius artis e
 ipm. a. et p. p. r. acōne ipūs alia
 obiecta inferiora. **Pecū** reglat. ad
 hec ars ista. q. artista principalit-
 hac arte ppter. a. debet uti. ut finis
 artis huius auxilietur eum. et diri-
 gat ad principia. media finis. **Sic**
 g. artista virtuosus. p. utens. verax.
 timidus. audax. largus. benignus.
 placis. pudicus. pacificus. diligens.
 bene dispositus. et deuotus. 2 sic de
 alijs huiusmodi. qui mli sit. finis ar-

tis est cont illum. nam qui caret prin-
 cipis et medijs. est penitus ex fine.
Quoddecima. Quocumq. in hac ar-
 te inueniunt. indeterminate. b. c. d. e. f.
 g. zc. sciendum est has lras esse de. s.
 Si uero determinent. nomine alicuius
 alterius figure alphabetalis. sūt de
 illa figura aliqua determinat. ut si
 dicat. b. c. zc. s. m. a. ut ipūs. a. dicat.
 bonitas. magnitudo. zc. ipūs. a. Vt si di-
 catur. b. c. zc. m. t. dicat. deus. caritas.
 zc. et sic de alijs figuris. Et si inueni-
 atur. a. b. c. zc. vel. t. b. c. vel. t. b. c. vel
 p. b. c. vel. f. b. c. et sic de alijs intelli-
 gat. lras significantes terminos esse
 figure immediate p. p. m. usq. alia in-
 ueniatu figura. **Et** ^{iste} modus est
 ualde utilis ad breuiter nōdum. et
 sciendum. q. ista figura. t. s. s. g. t. xolo-
 gam. et ista. p. p. p. m. et ista. f. ip-
 sum ius. cuiusq. casus sit. **Sic** si
 dicat. b. c. d. zc. simplr. sine determina-
 cōne. dī memoria recolens s. b. dila. e.
 intellēs. intelligēs s. b. dila. e. volun-
 tas diligens sub memorai. 2 intelli-
 gere. 2 sic de alijs litteris. s. s. m. sua
 significata. **Ratio** quare huius regle
 est hec. terminū figurar. alphabeta-
 lū. sūt s. b. certis lris complēs. **Et**
 ad usum demonstratiue figure. vel
 figure alphabeti. cum nōc fuerit. re-
 digant. et ut p. eas notari possit.
 magna quidem sūa importari pot
 p. nō. ad dēto lram lre. terminū
 vco. s. non solum ista nōate s. b. lris

stare compellat. s. p. r. q. uia vniūq. eorum aliquo vno caret nomine quo illi liceat appellari. Et ideo cum dicitur in hac arte. b. c. 2. simplr. tunc timos d. s. intelligendum est. **Tercetima.** Si militer nōdum. quācumq. inuenitur. u. p. ē ipm. u. lūidum. Et quācumq. inuenit. v. 2. ē rubeū. Et quācumq. inuenitur. m. uel. n. v. r. sumit. n. uel. n. p. diligere. Et quācumq. inuenit. m. uel. n. v. 2. sumit. p. odire. v. sumit. p. vtrāq. dūm inuenit. m. uel. n. v. p. 2. ita q. diligē est ad. v. lūidum. 2. p. et odire. ad. v. Rubeum. 2. 2. **hac tam intelligēdū ē. q. p. dicitur iste camē. c. p. et. i. 2. vel aliqua istar. Et sequit. totum oppositum ipi. p. dicitur camē raris. si p. dicit. 2. e. 2. et. i. p. vel aliqua istar. Si v. d. nō p. dicit. stant s. m. p. dicit. acceptam. R. d. autem hui. regle. stat in cōcordā. et consequēcia rerum. seu condicōnis et p. dicitur p. hos. terminos. significatur. **Decima q. rta.** In inuestigacōis. principio. supponēdū est id cōclūsiōm consentiri. p. q. d. e. i. ex similitudinib. a. melius influxa sūt. et tū ipi. e. i. n. obiecta sibi mag. p. dicitur nata. videl. manus. p. ipi. e. et manus. 2. ipi. i. In tū namq. sup. p. dicitur p. dicitur rerum. 2. bonus oit. q. d. ē via. et directio ad p. dicitur inueniendum. R. d. autē hui. regle. stat in hoc. q. d. p. dicitur bonū. mag. num. 2. s. i. n. tēncō bona. mag.**

2. plus se hēt ad finem in maiōritate bonitatis magnitudinis. 2. p. dicitur ipi. e. i. n. ad obiecta sua. q. in mōritate. **Vita.** **hec regla multum ē nēcia in hac arte.** **Decima quita.** Partidare in vniūfali duob. modis inquit. in hac arte. **p. dicitur ē.** **Applicari. t. or** dinate in aliqua camē. 2. de duab. d. d. m. b. cōmpositum. s. m. q. t. illam intrare p. t. salus condicōis s. i. n. 2. ipi. camē. ita q. si affirmacō. v. ne gacō cōseruet eas. p. dicitur hē camē ul. illa nēcia. **Si uero affirmacō tē** tnat eas. p. dicitur nēcia eius oppōita negacō. v. si negacō eas tēstnat. op. p. dicitur quidem eius affirmacō assūmēta est. **Secund. v. d. mod. est. duab.** cameris ul. trib. vel plarib. mixtis. ad inuicem. cū duob. aut t. b. v. l. plib. trianglis mixtis ad inuicem. alio cū alio. ad sic cōclūdatur de p. dicitur q. d. eligat. p. dicitur. q. d. ex illa mixtione vellemus. ducit. et q. d. magis 2. melius cōseruat hui. condicōis et principia mixtionis. **hui. autē rē** gule explanacō. in vltima distinc. hui. libri. videl. in q. d. i. n. b. traditur. et in eius explanacō. vis. 2. r. d. h. regle. nec nō p. dicitur sūma utilitas ap. p. dicitur. **Decima sexta.** Ita inquit. ē p. dicitur q. p. dicitur bonitas sub v. muerfali bonitate querat. et p. dicitur ut bonitas mag. d. s. v. muerfali mag. ne ite d. d. **Et aliq. boni p. dicitur s. b.**

aliquo bono vniuersali. et aliqd' ma-
gnus particulare. sub aliquo magno
vniuersali. et sic de alijs. Et aliqd' bo-
num magnu. 2c. particulare. sub aliquo bo-
no magno. 2c. vniuersali. 2c. Ita qd' si
conseruat vniuersale. affirmetur
manifeste. Si vero testatur vniuersale
manifeste neget. **R**atio quide huius
regule scit in hoc. qd' ex hoc qd' vniuer-
salis bonitas. 2 sic de magnitudine
2c. maiorem hanc concordantiam hnt ma-
gnitudinem. duracionis. potatis. virtutis.
2c. hnt nccio rone sin pbase. vl' rep-
bare particularem bonitate. et no e9.
Virtute em 2 potestate vniuersalis p-
ticulare confirmat. et non e9. **E**xpla-
naco vero huius regule in qstionibus
manifeste ptebit. **D**ecima septima
formato vniuersi. videlz. mixtis ter-
minis figurarum adiuuicem. fm. t. ap-
plicandi sunt illi termini ad ppositum
qui termini in ipso vniuersali. videlz
in ipso rationabili mixtione terminorum
melius se habent ad ppositum. qd' ad
ignis mixtus ceteris elementis. ma-
gis ex mixto calido. 2 sicco se habet
ad hoc ppositum. qui est conseruacio
colere. qd' aliqd' aliorum elementorum. et
sicut ignis in th mixto magis ap-
plicabilis est colere. ceteris elementis.
Ita ratione maioris concordantie alie
termini. conducentur e p illu terminu
magis qd' p aliu. eo qd' maioritas con-
cordantie. magis attingit fines qd' mi-
noritas. **E**xplanaco huius regule

iacet in pma distincione huius libri
in illis capis. vbi terminum figurarum
ad ppositum applicantur. **D**ecima
octaua. **Q**uoniam alicuius particulare est
inuestigacio facienda. pdiscurrant
f. g. in. t. in scencia angulos eius
adiuuicem. aliu eoz in aliu. tunc
mixti ponendi sunt in terminos aliarum
figurarum. que sunt. a. s. u. 2c. facta aut
hac mixtione. videndum est p que ter-
minum. et in quo angulo. quilibet
angulus magis distans e a suo con-
trario. et p quem angulum. 2 in quo
termino alius terminus magis distans
est a suo contrario. sicut maioritas
rationis bonitatis. magnitudinis. 2c. p-
tinet a ^{minoritate} ~~maioritate~~ in deo. qd' in crea-
tura. et in concordancia. qd' in contrarie-
tate. et in fine qd' in principio. et in me-
dio. et sic de alijs. Atq' bonitas rone
maioritat' et concordantie. **E**t finis
magis distat a malicia in magnitu-
dine duracionis. potatis. virtutis. 2c. et
sic de alijs. **E**t tunc conduendum est
id p qd' terminus. siue angulus plus
distat a contrario suo. et p qd' id
p qd' magis ppinquus est suo con-
cordanti. sicut finis. deo. concordantie.
maioritati. pfectioni. nobilitati. 2c. ma-
ioritas quidem. 2 finis concordantes
docet principium 2 medium verum
subalium. 2 accitulum. et quanta sit
et qualis. 2 quod eaz dicitur in con-
cordancia. ul' contrarietate. in maiori-
tate. ul' minoritate. in esse. ul' puacone. in
pfectione. ul' defectu. in bonitate. ul' mali-
tate. et sic de alijs. Et rone concordantie mag-

catere inferius rōne loci in quo su-
mus. et ascendere pliniam si est a-
puo eos. **Hec** siquidem ymaginatio
flā est respectu situs ~~in~~ loci eorū
quia hoc ēēt sūm situm loci eorum
ascendē. sicut si ipi ymaginaret sū
situm loci sui. similē nos atare. har
autem ēēt nobis sūm situm nri loci
ascendē. qd ē impossibile. **Hec** at
deceptio puenit. qz ymaginatio su-
mit situm p dispositiōē. sicut de-
pitur qn sumit formā p figurā. for-
ma quidem insensibilis est. sensibili-
tas vero figure formā reprētat. ha-
bentē figurā forme similitudinē. si-
cut figura motus localis formā
insensibilis motus. **Et** tōcō inter
situm. et dispositiōē. et int formā
et figurā. est distinctio facienda
ne ymaginatio alterum p altero su-
mat. **Et** cavēdum ē etiam ne me-
moriam ppter alicuius alterius obiecti
frequētem recordatiōē. seu volū-
tas ppter nimis diligē. v. odire. a-
cipet intellectum artificose ymagi-
natiōē uti. nam ex hoc n pcedimēto
contingit aliqui credere ymagina-
tiōē ymaginari qd est in ymaginā-
tione. seu etiam aliquo ymaginari
quo ad istud qd est ymaginabile qd
ad illud. **Racō** autem huius regle ē.
qz alijs potencijs abas pstantibz
truiatur intellectus a sciā. et fit
inde homo fantastias. qd est im-
picie figurū. **Teretia. Vigesima**
tercia. Inter realitatem. et rōem

distingēdum ē. tanto maiōritatem
rei. minoritatem racōi. **verbi** fantas-
tic. cum intellectus nō possit tantum
de realitate racōnari. quāta est ipsa
realitas sui subiecti. **Pro** ptiaculare
maiōem import virtutem conduci
di ex pte rei. q. ex pte rōis. rōne se-
quēte realitatem tamq suū finem. et
non eo? sicut figurā formā. cui? est
figurā. et non eo? existente realitate
forma. et racōne figurā. illius forme.
Vigesima qrtā. Nullo mō sū hac
autem. est respondēdum ad qstidē
sine. f. g. aliquo modo. p. t. discurre-
tibz. **Racō** huius est. qz dum intellē
successive discurret p obiecta. attribit ad
memoriam aliam spēm p aliā. et mē-
ria ita recipit eas successive sic int-
lectus ministrat ei. ut inde hūius scie-
fieri possit. tūc autem cavēdum est
de nimia voluntate. qz cum sine disc-
su sit infusina. impedit. f. g. discar-
rencia. pmanens in eis successionem
discursus eorū. ppter nimis fervētem
dilectiōis. vel odij. **Vigesima qm.**
Cum cū aliquo sit discursus. ut for-
cium rōem copia hēat. pmanit ars
artistam recurrē ad textum huius ar-
tis. et maxime ad scdām ptem figurā
ptendo condiciōibz et regulis tangū-
lorum. t. et aliorū timorum figurā.
sicut in eadem pte innuit. **saluādo**
textum. qz quidq est cont textum.
necio aut ē flm. aut impossibile. aut
sūmū inconvēniens. **Item** iudicium
est de reglis huius artis. et tē mltiplex

impossibilis destructio tunc. cum sit ex
 vniuersalibus impossibilibus destrui. signi-
 ficabit multiplicem huius particularis quod
 queritur. necessitatem vel impossibilitatem
 vel possibilitatem. vel humanam conuenientiam.
Hec autem regula. est multum generalis.
 et ratione generalitatis sue. requiritur quod
 artisti habeat in habitu vultu hunc terminum.
 cum suis regulis. ut sciat loca que fa-
 ciunt sibi ad propriam questionem. **V**igies-
 sima sexta. Principia huius artis. ^{maior} ~~in~~ ^{maior}
^{ri parte} ~~note~~ p se notantur. illa vero ~~note~~ que
 p se non sunt manifesta. sunt p. t. de
 monstrabilia peruenientia in vniuersali illi
 principii quod indiget plurimone. **E**xem-
 plum autem huius multiplex manifestatur.
 in s. pte prime distinctionis. quod si quis
 neget huius artis principia. p se nota.
 non est cum eo conferendum. **S**i vero
 neget ea que p se nota non sunt. potest
 ei modo probandi huius artis. **H**ec. g. mo-
 bent conservari principia huius artis.
Hec item sequitur de positionibus. et regulis
 ipsius. **V**igesima septima. Si forte
 terminus quomodo non sunt scripti in figuris
 sicut in. a. gratia. libertas. scitans. benignitas. etc.
 alternentur p illis terminis
 qui magis sunt similes. **V**el qui item
 sunt. quod illi licet alio nomine dicantur. vel
 sunt proprietates illarum. sicut gratia. que p
 voluntate accipitur. et libertas. p potestate.
 cuius proprietates in deo est. non posse cogi.
Et sanctitas p perfectio. Et benignitas.
 p bonitatem. et sic de alijs. **V**el intelligantur
 isti sub illis. vel eorum. **S**imiliter etiam sequitur
 in alijs figuris. sicut in. v. patientia. p

vel sub fortitudine. et largitas. pro. vel
 sub temperantia. vel caritate sumatur. et sic
 de alijs hominibus. **V**el etiam ad capturam in-
 telligibilem. vel ad operationem potest applicari.
Vel si sunt proprietates. sicut. caritas.
 lenitas. etc. p igne. vel sub igne ac-
 cipiantur. et sic de alijs. **A**ut etiam. si
 terminus questionis sunt directe oppositi
 quibuscumque terminis figurarum. nec sunt
 scripti. sicut malicia bonitati. et pazin-
 tas magnitudo. etc. et sicut diffidentia
 vel incertitudo. fieri. et desperantia
 spei. et incredulitas caritati. etc. vel sobrietas
 gula. castitas luxurie. **h**umilitas
 superbie. etc. huiusmodi. **H**ij signum ter-
 minum quilibet sub suo opposito collocandus
 est. ut oppositum p oppositum magis
 elucescat. **V**el si indirecte opponitur. quod
 terminus quibus opponitur non sunt in figuris
 scripti. sicut in. a. coactio. contra libertatem.
 et ingratitudo contra gratiam. et apostasus
 vel perfamitas. contra scitatem. et cetera
 huiusmodi. tunc libertas accipienda est p
 vel sub potestate. et coactio. pro. vel sub libere
 et gratia. pro. vel sub voluntate. et ingra-
 titudo. pro. vel sub voluntate. et sic de
 alijs huiusmodi. **R**atio quidem huius regule.
 ut quicumque modo fiat quod. possit. aut
 recte. aut indirecte. ut tamen est. ad huius
 artes terminos applicari. **H**ec autem
 regula vultu necessaria est. **V**igesima octava.
 Si forte respondens. aut etiam opponens
 sit occupatus probare positum. potest pri-
 uatiue p impossibile. vel inconueniens
 impossibile quidem et inconueniens inueni-
 untur in destructore illi vniuersali. cui

partem
 care

Viginti

reducio.

est pndare qd' querit. tanto ipm des-
tructioem ipi. q. hēt autem fieri vni-
saliū destructio. qm pmanet vniūsa-
les rerum contradicōes et ppetates. vnde
qm oppōita vniuersalia affirmant eē
idem. vel hēre eandem contradicōem. l.
ppetatem. v. a. eorum immediate con-
cor. cum alio. vel eorum pndari he-
re esse simul. 2. semel. et s. m. idem in
eodem. V. qm qd' vniū soli nē. v. alic' ^{anā}
pndari conuenit. dicit' cōmune. et se-
te alijs huiūmodi. horum quā ex.
diffusum est p pndam hui' artis. Si
tamē placō possit fieri positue s. m. e.
cōcordando plura vniūsalia ad vni-
cem ad pndare. pterior est s. m. hanc
artem. q. pmanet s. m. i. Rō autē hī
ē. q. maior est placō p modū cōcor.
q. p modum contrārie. Et affirmatiue
q. negatiue. nam. e. pncipali' mouz
i. ad sūm contrāriū obiectū. q. eo.
Et rōe si posicō existens in se vera
non possit in pncipio facile demon-
strari. reducēte sūt rāces. rōcen-
tes ad impossibile s. m. i. postmodū o-
reduci nātūritatem posicōis s. m. e. et
eam tētrari. transeundo de cōtrārie
vniūsalis. et pndaris negatiue. ad cō-
cordanciam eorūdem affirmatiue. **V**i-
gesima nena. **O**ppōnere arguere. pro.
et. cōtr. discurrat artificialr. f. g. m-
tentis p vtrasq. rācōes. tam ppositū
q. oppōitū oppōnētis. et fiat ei qstio
magis nota. et elongabit' vehemēt'
ab. r. et sic. f. g. discurrentib' pndit'
que duaz pxiū maiores importat

finem. 2. forte si perit' fuerit ex altera
illaz pxiū sciet elicere rāces ad dis-
soluēdum ptem oppōitam sive cōclu-
sionem. **E**x. m. autē hui' longum est. et
diffusum. q. ad pns supsedendū ē
et hoc potuit experiri leuiter dispu-
tantes. s. m. principia hui' artis. **R**ō
quā hui' regle. est. q. qm q. respōdēs
semplesne intelligit qstionem. **V**el si
forte opponens et respondentis. nō h-
eandem obiectum. vel laborant in equi-
uocum. **E**t multa etia. que attinent
impedimēta int' ipōs arguēto. pro. et
cōtra. sūt manifesta. **T**ricecima.
proposita qstio. discurrant. f. g. m-
tentis. p. r. inquirēcia que pncipal'
sunt supiora terminis qmōs. et plus
in rāce hui' qd' querit. **V**ideat' quō
se hēnt ipi terminū qstionis. cum q-
dīcōib' et ppetatib' rei. et dignitatū
suarū. ita q. de quacūq. querat. **V**ide-
at' quō s. m. ppositam qstionem. bonitas. ma-
gnitudo. 2c. se hēnt. **E**t illud. et si sit
de cātiā. videat' quō illa cātiā con-
stitutā est. de bonitate. magnitudine. du-
racōe. 2c. s. m. rāciem suā. et tētrā
descendat ad principia s. m. q. sunt
forma. et matia. et eēcia. et eē rei.
pncipiēdo. quō eē. 2. eēcia se hēnt ad
illa principia. de quib' constitutā sūt.
et quō p hoc ipm suppositū de quo q-
rit' est agens. et obiectum ad qd' o-
peracō sua se hēt. et isto mō pndare
poterit inueniri. cum omē pndare
in pncipis terminis est contentum. **A**ri-
cesima pma. **S**i fiat ^{questio} ~~fiat~~ de deo. vel
cātiā. s. m. suas opacōes. o. s. m. hac

artem terminos terminari de deo. quidē.
 deificatiuus. deificabilis. deificat. de-
 ficatus. Vmūtiuus. vmbilis. vmbire. v-
 mitus. Eēciatiuus. eēciabilis. eēci-
 aare. eēciatus. Dignificatiuus. dig-
 nificabilis. dignificat. dignificat. vi-
 delicet sūm. a. Bonificatiuus. bonificat.
 rē. magnificatiuus. rē. bonificabilis.
 magnificabilis. rē. bonificare. magnifi-
 care. rē. bonificat. magnificat. rē. Et
 ista terminatio est ratione supposito. nō
 q. eēcia sine bonitas. rē. gñet. s. q. p. p.
 gnāto filium dat sibi quicquid habet.
De creatiua quidē. creatiui. creabile.
 creare. creatum. Intellectiui. intelli-
 gibile. intelligē. intellectum. Et sic de
 sensualitate. rē. Et sic de ceteris angu-
 lis. et contentis suis. hec autem ter-
 minatio se extendit p. omnes terminos. s. u.
 x. rē. **Ratio quidē huius regle est. q.**
 docet inuenire p. tidare ratione forme
 et materie. et potencie. et actus. At
 q. denotat omnes terminos. et rerum
 conditiones indicat. et p. petates. Tōc-
 co ante iudicium p. tidare. si nēcia
 fuerit. est hec terminatio speculanda.
Tricesima secunda. Conditiones et p. pe-
 tates huius. q. d. p. nomen p. t. inq-
 uerit sunt. quib. p. t. inuentis. fiat
 iudicium de hoc q. querit. p. nomen.
 sūm q. ille p. petates et conditiones
 inuenit sunt in eo. p. t. Et si que-
 ritur de igne. concludendum est. q.
 ignis sit creatura sensibilis. et q. re-
 maneat vnus eēcialit. constitutus
 de bonitate ignea. et magnitudine
 ignea. rē. et q. ratione sue opōnis

sit ignitiuus. calefactiuius. leuifica-
 tiuus. lucificatiuus. disp. siuus. rē.
 Et concordans terre ratione siccitatis.
 et aeri ratione caliditatis. Et contrariis
 aque. ratione frigiditatis. Et hēt ma-
 gnitudinem. medium. et finem. in caleico.
 q. in aliquo alio supposito alteri. cōplex-
 ionis. et q. sit maior in eo ratione finis.
 minor vero ratione p. n. et medij.
 Et q. hēt in se equalitatem. rōne boni-
 tatis. rē. Et q. sit ens in natura
 ducens aquam ad non ens. q. tum
 possibile sibi est. nam quicquid p. tidare
 re ignis destruat istas conditiones suas.
 sūm est. aut impossibile. et illud p. tidare
 quo destructo. iste conditiones ita nō
 p. nt. o. esse nēcio. et sic de alijs suo mō.
Tricesima tertia. Sicut format. vni-
 sale ex conditionibus et p. petatibus. et forti-
 ficat. p. terminos. t. ad concludendum p.
 tidare. Ita p. t. formari p. tidare ex su-
 o vniuersali ad faciendum q. sticem.
 et p. t. fortificari q. stionis dubitacō
 p. terminos. t. arguendo hinc. et inde. Re-
 zūpti argumenta q. sūt vere cōdu-
 contraia. si non sunt alicuius efficacie
 intinuant. Si vero hēt efficaciaz
 aliqua. hec est rōe alicuius similitudinis.
 vel concordantie seu conuenientie. quaz
 aliquo vniuersali extraneis. hēt. res-
 pectu ipsius p. tidaris de quo querit.
 cum illo vniuersali. cuius est ipm p. tidare.
 ratione cuius similitudinis vel cōcor-
 dantie eoz respectue ad ipm p. tidare
 later vel latere intet. vera ipsius p.
 tidaris conclusio. et flā conclusio rōe
 distinctiois eminet esse verā. Ex q. q.

esse non
generat.

hinc per apertum communiter disputantes. **H**ec
autem soluitur per distinctionem illius con-
cordantie vel similitudinis. **T**ercia
quarta. Ad dissolutionem argumentorum con-
trarioz applicandum est aliter illorum in
t. ad illius angulum. ubi maiorem vi-
detur habere efficaciam. et secundum concordantes
illius anguli discernendum est in quo.
et secundum quid est vel appet eius effica-
cia. tamen opposita huius eadem angulo
et conditionibus eius applicandum est. Et
videndum sunt in quo. et secundum quid est
vel appet eius efficaciam. et in hoc. et
secundum hoc. quod est vel appetit huius opposita
efficaciam. non erit. vel non appetit
illius. nec eorum. tamen secundum modum istum
applicandum est quod habet istorum opposi-
torum cuius aliorum angulorum seu tri-
angulorum ipsius. t. iudicatum in quibus
eorum secundum concordantes illius in quo. et
secundum quid est. vel non est. aut appet. vel
non appet cuius ipsorum oppositorum effi-
cacia. hoc siquidem habet fieri discursus
adventando. et miscendo angulum cum
angulo. tangulum cum tangulo. et mis-
cendo ibidem terminos. x. ad invicem.
cum ipsis angulis. et tunc manifeste
prebit in quo. et secundum quid nunquam
ipsorum oppositorum concludit. vel non
concludit. et tunc notio hoc est ita. quod
illud concludit secundum existentiam et
appetentiam. et illud secundum appetentiam
et non existentiam. et tunc ~~interim~~ in-
terimmar. istius existentia et con-
ducitur appetentia. Vel quod istud concludit
secundum existentiam et appetentiam. et illud

secundum appetentiam. et non existentiam. et
tunc sunt interimmar. illius existentia.
et concedatur appetentia. Aut ita erit quod
concludit secundum existentiam. et non
appetentiam. et illud secundum appetentiam et
non existentiam. vel eorum. et tunc in-
terimmar. illius appetentia. et concedatur
existentia. vel eorum. **S**i sit eorum. ^{et istius} ~~interimmar~~ ^{et con-} ~~cedat. ap-~~ ^{parentia} quia
suis modus habet esse in preestimatione
et libero arbitrio. et in aliquibus aliis
punctis transcendentibus. Aut etiam
ita erit. quod utramque concludit secundum ex-
istentiam et appetentiam. habet tamen
respectibus. Et tunc secundum respectum istum
concedendum est isti. et interimmar. illi.
et secundum respectum illius concedendum est
illi. et interimmar. isti. Et tunc ma-
nifeste prebit in quo peccabat argu-
mentum oppositum vere conclusioni
per sui oppositum. cuius conditiones per plures
conditiones superiorum terminorum forti-
ficant. Isti siquidem modo discernendi
habet fieri etiam electio. quod duorum pre-
valet. scilicet illud cuius conditiones in
preestimatione discursu sunt magis fortifi-
cate. **T**ercia quarta. Valde utile
est in hac arte distingui inter primam
intentionem. et secundam. Cum prima intentio
sit finis. secundam vero se habeat ad finem.
Conditiones enim distincte sunt. ratione
conditionum primae intentionis. et secundae.
Et ideo conditiones predictas per se
iudicantur sunt. artificialiter miscendo
tangulum in tangulum. vel angulum in
angulum. secundum conditiones primae intentionis

et secūte. et sic iudicando distinctio
 2 finem duarū intencōnū. earū q̄d
 p̄dicare iudicat. **T**riceſima ſexta.
Iudiciū faciēdo. recipiente ſūt in
 verbūm fantaſticū ille ſimilitudinē
 que ſūt in. e. i. ex p̄te. b. c. d. f. g. h. Ille
 ſimilitudinē que ſūt ex p̄te obiecti ip
 ſius. e. uel. i. uel earū cōdicēs in t
 anglos. t. miſcendo eos. **N**ō hui⁹ eſt
 q̄ cauēdū ē. ne ſimilitudinē alteri⁹
 de p̄p̄rōnēt. aſcēdēdo p̄l⁹ ul' min⁹ q̄
 oporteat. ſūt etiam cōquātē ne illa
 influēcia min⁹ a. uel modici p̄dicare
 q̄d querit faciat ignorari. **E**t dāde
 ſunt methafore. nam ſimilitudo ſi
 tudinē at̄t̄nt p̄cipante alia ſimili
 tudinē cum alia in verbo fantaſtico. 2
 reuelabit p̄dicare. p̄ cōcordanciā. p̄
 cipium. 2 finem ſimilitudinū. nec cō
 dicēs. tātūm repugnat ſimilitudinē
 et methaforis. q̄tūm obiecto q̄d odit.
 Et ſic reſpōdēs. opponētē ab. i. m. e.
 forte poteit trāſmutāre. **T**riceſima
 ſeptima. **C**um in hac arte. s. ſit fig.
 agens. et. t. inſtrumētū agēdi p̄ quas
 cumq̄ figurās hui⁹ artis. **D**e racōe hui⁹
 artis eſt. q̄z artūm recipiat id p̄ q̄d. s.
 magis aptum ē inueſtigāre. et. t. ma
 gis aptum ē ſibi inueſtigāris in
 ſtrumētum. et ceterē figurē magis ob
 iectabiles etiam. s. et hinc et inde ſu
 mēda ē maior aptitudo. miſcēdo ali
 am figurā cum alia. ut in p̄. figurā de
 inōſtratiā p̄. **I**nueit quātē illa mino
 ri aptitudine. applicet ad p̄p̄tū. 2
 p̄ eam iudiciū fiat. maior autē ap
 titudo p̄dā eſt. q̄. e. magis heat. a. u.

p̄. et. i. u. 3. **E**t racō hui⁹ regle ē. qm̄ ſic
 s. magis p̄p̄rōnatum eſt inquire
 rōne alicui⁹ p̄dicāris. q̄ alteri⁹. **I**ta mag
 aptum et magis p̄p̄rōnatum ē aliq̄d
 p̄dicare q̄ alterum ad eligendū con
 cluſiō. **A**dūte dūz eſt. quō p̄cipia . 38.
 t. et cōdicēs ex p̄cipijs. et cōdi
 cōmbus. a. ſumit. nam cātiā ſūt
 et conſtraat q̄tūm ad exiſtere. a. et
 p̄ductem ſuam. et inthſecam quam
 hēt p̄ducendo ſuū ſimile. **E**t opaco cā
 ture ab opaco. a. **E**t dōia ſeu diſtinc
 a diſtinctiōne quam hēt. **E**t cōcordā
 a cōcordanciā ei⁹. **E**t cōtrūitas a diſ
 ſimilitudinē ei⁹. **E**t p̄cipium de p̄cipi.
 eius illi⁹ exiſtente deo p̄p̄. p̄cipio.
 dei filij. et p̄p̄. et filio. p̄cipio ſpūs
 ſcī. et tota dēitate p̄cipiante cō cā
 tum. et medium a medio. q̄d ē ſpūs
 ſcūs. qm̄ eſt nexus amoris p̄p̄s 2 fi
 lij. et finis a ſūmo fine. qm̄ eſt ip̄m
 a. quātūm ad exiſtere. et agere ſuū.
Et maioritas a magnitudine. a. et eq
 litas ab equalitē euiſam. **E**t minoritas
 a diſſimilitudinē illi⁹. **E**t affirmat⁹. quia
 a. eſt ſūmūz. ens. **E**t negat⁹. q̄. a. nō
 eſt lapis. uel q̄ nō eſt aliq̄d in cōue
 niens ſūmo enti. **D**ubitacō. ex diſſi
 tudine ſap̄ie dei. **I**taq̄ cognoscit p̄
 cipia. t. p. a. et e⁹. **E**odem mō p̄nt cog
 noſci. s. u. x. et ſic de alijs figuris. 39.
Adūm **A**rtiſta ad alias ſciās ſe apph
 cat ſp̄ctandis. adūtat modū ſcōm
 quē ſemmati ſunt in eis terminū fi
 gurarū hui⁹ artis. et ſm̄ q̄ terminū
 ordinati. et cōdicōnati ſūt in hac
 arte concludat eis. **R**acō autē hui⁹

quia hec ars sup̄ ceteras sciās est un-
 uersalis. ratiōe cui⁹ vniuersali⁹ p̄dicta-
 ria aliarum sciāz p̄ viam vniuers. ad
 eam sunt reducibilia. Ideo. cum hec
 sit ḡnālior omib⁹. hūic omēs sub eē
 debent. ut dñm sit ex p̄dictarib⁹. et e-
 arum iudiciū ^{de p̄dictis} et cognos-
 cant⁹ earum condiciōes quas hēnt p̄
 se. s̄m condiciōes quas hēnt in vni-
 salib⁹ p̄ncipiis. **40.** Requirit hec
 ars viros intelligentes. et attentos.
 maxime spectacōi deditos. ut eorū
 intellctus ex virtute timōz magnū
 hūis b̄nificiū acceptet. 2 p̄mū cō-
 fēnto exercitaciōis. ut disputaciōis
 grā hec que spectatiō sumpsit v̄lū
 recōmēdant. Et si quāq; contingat. q̄
 in disputaciōe spectatiōis exercitaciō
 non bene respondeat. non ^{audere} dē-
 dare soluciōem alicui⁹ p̄dictane q̄stī.
 q̄ tunc non b̄n p̄uatur est. r. petenda
 est deliberaciō. cum non om̄i t̄p̄e. f. g.
 aptitudinem hēant discurrendi. facta
 quidem deliberaciōe. securior ē r̄sio
 q̄ longiori spacio est spectaciōis di-
 gestio celebrata. sine ḡ. deliberaciōe p̄-
 culum est r̄sire. q̄ si tunc q̄. y. fiat
 iudiciū. non ē quippe ex artis defā
 s̄ v̄tēntis. Sicut sicut p̄uūis medi-
 cis m̄ficiat egritudinem. p̄t hec nō
 deficiat regle medicine. optima ē
 ḡ. deliberaciō respondentorū. q̄ licet
 etiam sine deliberaciōe respondeat⁹
 veritas. post r̄sionem aliquā se se-
 ciet respondens efficiens possedit
 se. Si quis ḡ. bene spectatus fuerit
 timōs. 2 condiciōes figurarū hūi⁹

artis. 2 reglas sup̄tās. et eas sicut dec
 exercitiū accōmodauēnt. copiosissi-
 mis hūitabit racōmb⁹ c̄ta vniuers. q̄q̄.
 nec flē obiectiōes p̄nt ei resistē. **Et**
 quidam felice intellectu. speculaciōe.
 quāz et exercitiō acquirit⁹ s̄mūis
 fructus et vtilitas hūi⁹ artis. **Inap̄t**
ta distinctio que ē de questionibus.

Uia et doctrina pateat ad
 practicam hūi⁹ artis. triginta
 q̄stioēs assumm̄. subdendo
 ciulz figurē duas q̄stioēs. Quaz p̄ma
 notat⁹. et p̄ lram explicātem illā notā
 soluit⁹. Alia uēo notat⁹ finit. nec h̄
 lram eam explicātem. s̄ remanet
 solutis. s̄m modum p̄mē. ut artista
 sequēs p̄ns opus discat. mō p̄mē
 s̄. solvere q̄m. **Secūdo** soluciōem
 p̄mē p̄cedit⁹ duob⁹ mōis. p̄mo in p̄.
 annēa soluciōis p̄mē. t. successiue et
 ordinate. videt⁹ triangulus post tan-
 gulum successiue. altero cōp̄ fortifi-
 cante alterum. sicut sup̄. de. t. t̄m ē.
Secūdo. trix camē consequētis p̄-
 nam m̄sant⁹ aduiciam cum tri-
 angulis p̄ ut ad p̄positum indiget⁹. **h̄**
 siquidē duob⁹ mōis **Inquirunt** p̄dictāe
 in vniuersali. ut sup̄. 14. regla t̄m est.
 In hac ḡ. ultima distinctiōe p̄ hec
 que dicūt⁹ de. 14. q̄stioib⁹ artificialit̄
 solutis. sunt intelligibiles infinitarū
 q̄mū soluciōes. p̄tēnto eadē mō
 sicut hic exemplatēz d̄mōstrat.
 Et sic artista istarū exemplo tenes
 modū artis. poterit ad placitum ca-
 mēas formāe. quas magis ad solces
 q̄mū intelliget p̄tēnt. et ad placitū
 discurre s̄m suā altitudine intllg

Nunc. 8. ad ppositum accedimus. Et
 pmo de a. deinde de ceteris consequit.
 De questionibus. 2.

Quoniam deus sit tam magnus
 bonus agendo. q. existendo. 10.
 bonitas. magnitudo. eternitas. et in-
 finitas. sapientia. voluntas. 11.
 potestas. et impossibilitas. habeant
 in deo equalem magnitudinem. 12.
 bonitas. magnitudo. magnitudo. eterni-
 tas. potestas. voluntas. equalitas. nega.

Ad pma. q. 1. applicando. t.
 ad pma. cameam. 13. 14. 15.
 E. s. m. veram pbaem. tenendo
 q. a. tam magnus bonus e. agendo
 q. existendo. Et hoc declaratur
 sic. bonitas virtutis e. e. s. f. a. e.
 a. in existere suo. ita q. ipm. met ex-
 istere est ipm. a. ut ipm. existere. sit
 imagnitudine bonitatis. virtutis. et e. e.
 divine. Et q. a. e. a. in existe.
 in tantum est e. a. a. in agere suo. v.
 magnitudo bonitatis. virtutis. deitatis
 no. de ficiat ipi. agere bonitatum. 2.
 bonitatis. et bonitatis. sic. nec de-
 ficiat ipi. existere. istos. q. nisi ita
 sit. magnitudo. quidam e. e. paritas
 in agere divino. atq. paritas esset
 magnitudo in existere divino. q. e.
 impossibile. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

existendo. qm. si existendo pducet eas
 utiq. pducet eas in imensitate. et eter-
 nitatem. qd. est impossibile. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

vel sube. uel actiuis. s. actiuis quidem
nequaquam. nullum enim actus potest esse
in. a. p. ueritatem et defectum que
imponit respectu summi entis p. fecti
i. omni simplici. Cum g. illa distic.
no sit actiuis. e. subaliis. et si est
subaliis. distinguet subam a suba. Et
si sit. sunt g. multi dii rone distic.
comis sube. qua si quidem distic.
suba istius limitet subam illi. et
e. et sic quilibet eorum h. magni-
tudinem bonitatis. et p. fecti. 2. sim-
plicit. in p. ueritate. et magnitudine
malicie. defectus. et compositionis.
in esse. qd. est impossibile. g. nulla
est in. a. distinctio. nec est p. ueritas tm
in agere. qntum in esse. **Sol.** In
hoc autem. f. g. distic. c. c. dunt
distinctionem actiuis ipi. a. e. in. a.
negatiue. et distinctionem subalem e.
e. in. e. s. non illam. nec eo mo. qua
k. l. sup. affirmant e. in. a. nam
qn. f. g. attingit ueritatem. et distic.
com in. a. in infinita p. tate. p. fecti.
simplicit. et nobilit. 2. attingunt
ipam e. ciam. a. totam. indistincta
rone infinite p. tatis. p. fecti. 2. sim-
plicit. 2. sue ueritat. 2. totam. indis-
tincte. rone infinite p. tatis. simplicit.
p. fecti. et nobilit. 2. ipis distic.
comis. a. p. ueritat. ab. a. p. ueritat. et. e.
ip. a. p. ueritat. existente sub rone p.
ueritat. tota diuina e. ciam. rone sue
infinite ueritatis. p. tatis. p. fecti. et
ip. a. p. ueritat. rone p. ueritat. existente
etiam tota ipa diuina e. ciam. Et sic

no ualeat que cont. de. s. **Ap. agn.**
bonitat. in triangulo rubro s. t. tm
e. finem in. a. rone agendi intrinsece
quatus est rone existendi. qd. si no.
existere quidem. a. e. finis. et sui a.
g. intrinsecum se h. ad finem. et sic
ipm agere non e. a. q. e. aliquid
in. a. qd. non e. a. qd. e. impossibile.
Ac etiam sequet. q. in. a. bonificatiuis
bonificans. existens. p. ueritatem boni-
ficatis. et bonificare. exis. medium
inter bonificatiuis. bonificatem. Et
bonificabilem. tenderet ad huc finem
u. q. bonificatis e. bonificat. et
nuq. attinget illud. et sic e. in. a. p.
u. a. finis p. ueritatis. et p. ueritatis. malicia
malificans magnitudinem bonificatiuis.
bonificans. et bonificandi. et bonifi-
in. a. qd. est impossibile. g. sicut d. ma-
cencia. p. h. medium qd. e. existens. e. de.
existens. et agens. ita et intantum e. a.
actiuis. u. q. bonificatiuis. 2. p. h.
medium. qd. est agere. u. q. bonifi-
p. ueritat. actum. u. q. bonifi-
2. existens tantum. g. est agere ipm
q. tum sui existere. q. ipm. a. intrinsece
finis p. ueritatis. a. sic. existens. a. qd.
si non maior est finis in magnitudine
bonitatis. rone existendi. q. agendi. qd.
e. impossibile. **Obiecto.** Obicit aut
k. l. creatura e. f. g. q. in. a. nichil e.
de triangulo rubro. p. ueritatem quidem non
e. in ip. a. q. in. eo. non e. tempus. nec
qntitas. nec matia. nec forma iniformis
qa. i. eo no est agere. eo q. no e. i. eo. in.

Et etiam. qd non est in eo finis. qz in
 nihil est in ipso. a. qd se habeat ad illum
 cum finis sit maior sit eo qd se habeat
 ad illum ipm finem. Nec est in ipso a
 liqd medium. qz in eo nulla est extre
 mitas. nec mensura. cum sit inen
 sum. nec compositio. qz non e in eo finis
 ut tam est. nec puatio. ut de se pz. nec
 finitudo. sicut nec mensura. cum sit
 inensum. go nichil est in. a. de triangulo
 rubeo. qre videt q. a. maius sit in ex
 istere. q. agere. qz natio ratione sui existe
 ri. a. est. a. qd est sumu existere. s. pri
 uato triangulo toto rubeo in eo. impos
 sibile quidem e ipm. a. posse pducere. a.
 qd p se pz. **Solo.** f. g. discurrere
 p triangulum uirtutem et creaturam in
 limbo. coadit temp. quantitate. matia.
 extremitatem. et puacionem. penit non
 ee in. a. et distinguat de residuo. qia si
 residuu accipiat. sicut in creatura. sic
 verum est qd obicitur. si vero accipiat
 fm equalitatem diuine unitatis. et v
 mendi bonitatis. et boni. magnitu
 dinis. magni. r. in diuina eencia
 rone infinite ptatis. sapie. voluntatis.
 virtutis. veritatis. iusticie. r. flm e qd
 obicitur. **Manifestum** q magni. di
 uine bonitatis maior est quo ad exis
 te. et agere. q. quo ad existere tantum
 et no agere. Et maior simil. si tantus
 est ipm agere in ipm magnitudine bo
 nitatis. quantum e ipm existere. **Ex** aut
 non eet. nisi deus eet tantus in agendo
 bonus. qntus ipse est existendo bonus.
 go tam magnus bonus e deus in age
 do. q existendo. qd si non magnitudo
 deficit maioriati equalitatis existendi

et agendi. henc concordiam iniori. ti
 z inequali. existendi. et agendi. qd e
 impossibile. go r. **Et** si sit. manifestum
 est. q. deus tantus est in bonitate. r.
 ponendo deum. quantus est ipse in a
 gendo. qd si non. ageret utiq. accedat
 non aut. fataliter. cum magnitudo
 bonitatis maior sit ratione agendi pdu
 cendo. q. ratione agendi non pduan
 do. **Obiectio.** f. g. obicit. f. g. conu
 sam. k. l. isto mo. **Existentibus** duobus
 qualibz. in vno qolibet eorum p se
 minus est. q. ambo simul. qz si in. a.
 agere. e equale ipi existere. minus e
 ipm existere. p se. **Vel** agere p se. q. ex
 istere. et agere simul. qd e impossibile
 in. a. cum in eo nichil sit minus. nec
 p. minus. **Solo.** Ad hoc rident
 f. g. **Discurrere** ad unitatem eencie
 ar. in bonitate. magnitu. simplici. et
 pfectonis ipius eencie dei. qd verum
 eet. **Si** id vnu in quo sut. eet consti
 tutum ex illis duob. tanq. ex diuisis
 eencijs implicanti. q. tatem. **Vel** si
 eorum ad non eet id qd aliud eenciale
 ut eo. **Vel** si quilibz eencia eorum non
 eet id totum. qd sunt ambe siml. **Et**
 qm ratione simplici. et pfectis. in mag
 tudine bonitatis. et iusticie. ptatis. r.
 ipm existere dei. e inensum in boni. te
 et eodem mo ipm agere. et qdlibz eoru
 est id qd aliud eo. et qdlibz eorum
 p se. et insimul sunt ipm inensa dei
 eencia. go flm est in deo qd obicitur.
Negatio equalitatis existendi. et a
 gendi dei in bonitate. et magni. in
 dudit in. a. in unitatem entitatis. boni.

ens non
 quantum
 inuenitur.

magnitudinis. et minor^{te} possibil^{te} eq^u
litas. et minoritatem impossibilitatis.
inequalitas. **S**ed quoniam affirmatio con
tradictoria preter negationem importat in a. ne
cessario oppositum preter negationis re
lontatis. contra malitiam. et perfectionis
contra defectum. et entis contra non
ens. et sic de alijs. que videtur malicia
paritas in potencia. defectus. non ens.
etc. eent in a. quod est impossibile. si pre
ter negatio eent uera. **g**o sequitur affir
mationem oppositam illi negationi natio
eent veram. et obiectabilem ipsi. e. quod pre
dicta negatio ex opposito est obiecta
bilis ipsi. i. **g**o natio tam magna bonu
e deus agendo. quantum existendo. ergo
natio deus in tantum agit. seu agendo
producit deum. quantum existit deus. cu
sine productione ex entitate eendi deus
non possit tantum agere. quantum cu ip
productione. **E**t h^o affir^o sime retributis
intelligibilis est ab e. quoniam si negaret ab
n. credente eent i. eent utique sumu pich
ipsi. s. quod cum quicquid e in deo ratione
infinita et simplici perfectionis tui sit
totum ipsum ens diuinus totum. quia
negat aliquo in deo quod in deo est ip
totum sumu. ens diuinus negat. **A**ut
si assumet in eo aliquid contra eius dig
nitates. implicat i^o idem. **O**biectio.
Obiect^o autem contra i^o quod sequitur ex
solutione questionis. **S**i deus agendo pro
ducit deum. producat quidem cum sit
deus est imensus. et productus similiter
cum sit deus e imensus. sed duo imen
si inducunt impossibile. quod imensitas

istius limitat magnitudinem illi. vel
e^o vi utque limitatus e. cum impos
sibile sit plures imensitates eent. **g**o **2°**.
Solo. **A**d hoc r^ontent. f. **g**. rone v
nitatis imensitat^o producent^o et pro
ducti. quod preter argumentum. si imen
sitas istius non eent imensitas illius.
Sed quoniam una est tantum imensitas
et producat^o totus est ipa tota imen
sitas. rone producent^o et productus. co
eentem. rone producti. non preter ob
iecto. **D**ictum est. de primo modo vniu^osal^o
soluendo questionem. et obiecto^o. nunc
autem de secundo modo dicendum est. **De secundo**
Mag^ontas. in s^o a^omea **mo soluendi**.
figit magnitudinem esse maiorem
in eternitate. si eternitas eternificat
magnificat magnitudinem. in tantum
quantum est ipa met eternitas existendo.
quod si in tantum non eternificet i^o. **E**t
e^o eternitas maior e in magnitudine
si ipa magnitudo eternificet eternificat
eternitat^o. in tantum. quantum ipa e imensa.
existendo. hoc hito. transeunt. f. **g**.
cu maiore de s^o a^omea ad tria. in
qua significat^o. quod sapientia maior e h^o
ptatem sciendi. si scit ptatem tantam
eent in agendo. quanta e in existendo.
ut posse sum tantum sit. quantum ex
istere. suu. **H**oc eia hito. transeunt
cu ipa maiore. de 3° ad 4° a^omeas
vbi denot^o. quod sapientia scit maius velle
voluntatis si uult. quod eternitas tantum
eternificet actum magnitudinis. quantum
est ipa eternitas. existendo. et quod mag
tudo in tantum magnificet actum eter
nitatis. quantum ipa e magnitudo imensa. exendo.

et si uult tñ agē qñtum ipā est in
existere. hys itaqz inuestigatis.
debet. f. g. se transferre in. e. cōclu
tento affirmatiōe. racōe maiōritat
ptātis sciendi. magnit^o et^o et
volendi. cum nō se qñt^o maiōritas.
fines sciendi. et maior pfectio ent.
et maior distantia a pinitate. et p
uificari. et a pūacōe. 2 pūari. et
ab impotencia. et non posse. et ab ig
nōancia. et ignorāe. et ab ira. uel
odio. et irasci. uel odire. **Q**m nctio
concludit. e. in deo. eqūitate. existen
ti. et agendi. mouis. i. ad mōi^otes
pōtē distantie. ppt^o sumam pūacōe
et defectum. et impossibilit^o et acta
summa mala. q sequēnt^o in. a. **E**t mōe
seq^o **S**i pūa affirmatiō eēt fla. et ne
gatiō uera. q neqz diuina ptās. neqz
diuina magnit^o posset satisfaci^o ipi
e. concludente testiteranti maiōrit^o
actus et existencie diuine magnit^o
ptātis. 2c. qd est impossibile. **M**an
ifestum ē g^o q magnit^o boni ē deus
agente. q existente. **E**t ad istud an
sequit^o nctio istud qñs. **V**idelz. deum
in tantus eē deum. pducēdo deum. q
tus est existendo deus. qd si non.
suū quidē agere manus essz. q suū
pducē. et p qñs suū existere. q suū
agere. qd ē impossibile. sic multis
rōmb^o iam pbatum ē. g^o nctio de
intantum pducit deum. qñtus ex
istit deus. **O**biectio. **S**i. k. l. vidē^o
testuē ipm agere pām. p eadem
cameas. isto mō. Si etēntas etern

ficer. et magnit^o imensificet. etēntas
racōe sue magnitudis ē imensa. 2
actus suus idem cū ea. et magnit^o
racōe sue imense duracōis etna.
et actus suus idem cū ipā. qñ si ac
tus etēntat^o etēntat actum ma
gnitudis. aut magnit^o imensificat
actum etēntat^o. Aut ita est scū mag
nitudo. et etēntas sint vñū idem qd
non ~~est~~ etēntum. fit etēntus. et non im
mēsum. fit imensum. qd ē cōtēctio.
Aut etēntus supfluam recipit etēnti
ficacōem. et imēsum supfluas imen
sificacōem. qd est impossibile. g^o 2c.
Pūa. pūa. cameram. **D**iuina sa
pia non pōt scire defectus diuine
potestatis. nec sui ipm. s. si etēntas
etēntificat. sciret itaqz posse ptātis
nō esse totum actu. eo q id qd est
etēntū. nō pōt esse ita eternum. q ita
nō oporteat etēntificari. et imēsum
imensificari. et qñ racōe unitatis
diuine. posse. et scire. sunt simplicit^o
vñū idem. si posse ptātis. nō ē totus
actu. nec scire sapie. est totum actu
qd ē impossibile. g^o 2c. **P**ūa. per
qñtam cameas. bonū est eē etēntum
et imēsum. s. adhuc plus est. esse
etēntus et imēsum. et etēntificacō. 2 im
mensificare. q etēntus 2 imēsum. tñ.
s. qd plus ē. plus diligitur a volun
tate. q qd ē minus. g^o voluntas pl^o
diligit eē etēntum et imēsum. et et
mificare. et imensificare. qñ man
ifestum ē. q voluntas plus diligit
q imēsum et etēntus. s. cum n.

cum in ipso deo bonitas. et ueritas. sit
 equales in magnitudine et unitatis. et
 et equaliter distent a malicia et fli te
Item ratione sue iusticie caruit deus
 equaliter. c. d. ut. c. sit intellectum. et
 deus intelligibilis. et d. volitum. et d.
 volibilis. ita q. intelligere. et velle. equi
 se habeant ad deum. intelligibilem. et
 volibilem. intellectum et volitum. ut d.
 magis possit influere sua bonitate.
 magnitudinem. et in equalitatem ipso
 rum. c. d. q. in inequalitate eorum. ar
 te condicomb. a. s. sit. q. a. magis p
 influere. et s. recipere. mediantibus simili
 tudinibus ipsius. a. q. mediantibus dissi
 militudinibus eius. existente equalitate
 in a. et in c. d. **O**biectio. **S**upue
 munt. k. l. ipse. f. g. et obicitur ratione
 maioris operacionis. **I**tem mo. **A**nam fin
 e. q. d. ^{magis} magis e. in volendo. q. e. in in
 telligendo. nam. d. pot. uelle multa
 que non adit in intelligere. q. p. p
 n. g. no sunt equalia. **A**d hoc sentent
 f. g. p. uas. k. l. **Q**uod verum eet. si in
 lectus no intelliget multa. que non
 adit in actum ~~ipsius~~ ^{ipsius} uolunt
Sed qm intellectus intelligit multa
 que no adit in actum ipsius uolunt
 q. p. p. g. discursorium. no ual. ob
 iecto. **I**tem. c. d. est d. in acco. a.
 c. intelligere. d. et d. ^{volente} intelligere. q. c.
 ut cum auxilio ipsius. b. influat. e.
 influeat similitudines suas. differere
 do. et acco. d. q. si. c. d. existet.
 et agendo. sit equalia ratione bonitatis.

et magnitudinis. et quibus constituta se
 ut magis et melius possint attingere
 a. **M**anifeste quidem sequitur q. sunt
 equalia. et p. magis resistere pnt
 malicie. et paruitati. q. si non. nun.
 et sequetur defectus caritatis ad caritatem
 eo q. non creauit caritatem magis re
 sistentem malicie. et paruitati. et q. po
 tuit. cum in ipso nullo in conueniens
 sequatur de creatura ad deum. si iste
 defectus expte dei est impossibilis. et
 expte creature in conueniens. g. uic
 sunt equalia. ut magnitudo bonitatis
 et. dei non repugnet maiori boni
 et. ipsum. c. d. p. qua ead. maiori tem
 c. d. dissimilib. dei resistere pnt. **O**bo.
Sed obicitur. f. g. **I**tem mo. **A**nam e. id
 q. p. lib. d. n. t. et acco. d. actib.
 agit. q. q. non agit nisi uno actu. et
 plus ead. acco. d. fin. et ee suo. q.
 het actum recipiendi oppositum. rei
 endi oppositum sui finis. **I**ta q. actus
 sit distinctus ab illo actu qui amplecti
 finem. q. se magis het simplr ad finem
 finem. et magis simplr ad oppositum
 sui finis. s. voluntas e. huiusmodi heny
 duos actus distinctos. videl. diligere
 et odire. **I**ta q. odire. e. p. diligere. et di
 ligere simplr se het ad bonum. et odire.
 simplr ad malum. **I**ntelleus uero no
 het p. intelligere. q. indistincte se
 het ad verum. et ad fli. g. voluntas
 maior e. intellectu. **S**olo. **A**d hoc si q.
 f. g. discurrecia p. angulus. lundum.
 ruber. et c. et c. et c. attin
 gunt p. temptitatem et d. et d. disti

se. h.

gūt de opūcone potēcie et obiecti. Et
tunc qñ obicitur voluntas hēt duos
actus distinctos vidēz. diligere et
odire. conardunt. f. g. **S**ic qñ dicitur. In
tellectus non hēt preter intelligere.
ic. interinuit. qz duplex est intellē.
Est em̄ intelligē sic. et intelligē nō.
sicut velle sic. et velle non. Et sicut
ipī uelle sic. est impositum hoc nomē
qd' ē diligere. Et ipī uelle non. hoc no
men qd' ē odire. Sic ipī intelligē sic.
est impositum istud nomē. qd' est af
firmare. et intelligē nō. istud nomē
qd' ē negare. Nam sic de largi^{te} et p
fectōne bonitatis. voluntatis. ē eam
diligere bonū. **P**er diligē bonū. odire
nāliter malum. Sic de largi^{te} et per
fectōe ueritatis intellē ē eum affir
mare verum. et hēre nālem inclina
cōem ad negandum fām. oppositum
veri. **P**er affirmare verum. **C**. d. sūt
pñcipia: intelligē. et velle. sūt media
p q. c. d. tendūt ad finem. qm ē deū
recol. intelligi. et diligi. qñ. si. c. d.
sunt equalia. media quidem eoz me
lius coniungibilia sunt ad mūicē ad
finem rōne equalit^r. qz rōne neq
litas. et magis intense se hēnt per
omēs extremitates. et terminos uir
tutis. et magis conuere sūt condēs
eorum et ppetates. et pñs tanto ma
gis se hēnt ad obiectum. qz ex hoc eoz
equalitas significat. ut diuina eqū
tas non sit cōt maiorē similitu
dine sue rōne pñcipij. medij. et
finis. c. d. **O**biectio. **S**ic obiciunt
h. l. p triangulum rubrum. qz nobilior

seu maior est illa potencia que suc
cessiue de principio transit p medi
um ad finem nobis hitus. f. c. est
humor. transit enim de. b. p obiec
ta memōta. et compndens spēs
eoz. et successiue uenit cum eis ad
finem uerbi fantastici. cōstitues i
b. hitum sciētificum. qui est ualde
nobis. d. uēo non. qz nō ē ei pñm.
f. ipī. c. hitum sciētificum constituē.
qz uidet. c. ēē manus. q. d. **S**olutio.
tendit. f. g. discurrēcia sūm tangu
lum cereum in rubeo. qz verum ē
si. d. nullū hēt hitum constituēdi
sibi pñm. et equualetē hitum. c.
qd' fām est. qm sic. c. hēt hitum sci
entificum. Ita hēt. d. hitum volitū.
Et sicut. c. transit successiue de ob
iectum. sū rōe affirmādi uēi
tatem. et negandi fūitatem obiecto
rum. cōstitues hitum sciētificū. Ita
mouet. d. pñs sū rōe diligendi
bonitatis. **V**el odienti malicia. eo
rum. cōstitues hitum volitū.
et in tantum etiā. cum tanta sū lo
mitas obiecti quāta uēitas. qz si nō.
pl^r distat uēitas a fūitate. qz bon
tas a malicia. et nobilioris condōis
ē. verum. qz bonū et fām. prioris
cōdicōis. qz malum. et sic verum
ē. magis bonū. qz bonū uerū. et
fām magis malū. qz malū fām. qd'
ē impossibile. implicans cōtātes.
qz non ualet obiectio. **M**aioritas
ē maior subtiliter. qz accidentaliter. si g.
c. ēē manus q. d. eo qz. a. magis

finem suū p affirmare obiecta dili-
gētia. scilicet. a. u. p. s. m. n. q. n. est que
e. non potest attingē. Et p negare
obiecta odibilia. scilicet. u. z. s. m. n. que
i. non potest attingere. ut. s. ita cre-
tendo meitum consequat. sic. intel-
ligendo. Et sicut. c. consequunt. finē
suū. affirmando sub. e. et. d. suū finē
diligendo sub. e. Et sic. de. i. ita. l. finē
suū consequunt. affirmando. uel negā-
do sub. n. et diligendo. uel odiento sub
n. Et p hoc soluit. obiectio. Q. n. d. r.
d. e. s. b. i. e. c. t. u. m. f. i. d. e. i. Verum ē. s. m. q. d.
et s. m. s. n. p. t. r. q. n. sicut. m. ē s. b. i. e. c.
t. u. m. f. i. d. e. i. diligendo. uel odiento sub. n.
credente ita finit. l. est s. b. i. e. c. t. u. m. f. i.
d. e. i. affirmando uel negando sub. n. cre-
dente. quāe non valet obiectio. **De se**

Dictum est **aito mō soluēdi.**
de pmo mō vniuersali. vidēdi
ē de s. p. quem eandem pro-
bābimus conclusiōem. quā p. l. a. u. m.
in p. c. e. d. e. n. t. e. Et hoc isto mō. **E**ug. n. t.
k. l. in s. a. c. a. m. e. a. p. t. a. n. g. u. l. u. m. v. i. r. i.
t. e. m. r. u. b. e. u. m. et c. r. e. t. e. u. s. In t. c. i. a. c. a.
m. e. a. d. e. e. i. q. s. i. c. p. a. e. d. i. t. b. p. o. s. i. t. i. u. e.
et k. n. e. c. i. o. p. a. e. d. i. t. l. p. r. i. m. a. t. i. e. Et sic.
maius p. a. e. d. i. t. m. i. n. u. s. q. d. p. p. m. a. i. o.
r. e. m. o. p. p. o. s. i. t. a. d. i. s. t. a. n. c. i. a. b. k. et. c. l. q. d.
m. a. i. o. s. i. c. m. a. i. u. s. ē. b. p. o. s. i. t. i. e. et. l. m. a.
i. u. s. k. p. r. i. m. a. t. i. e. et sic m. i. n. o. r. p. r. i. m. a. c. i. o. p. r. e.
d. i. t. m. a. i. o. r. e. m. et m. a. i. o. r. p. o. t. e. n. t. i. a. m. i. o. r. e. m.
Et ita. c. est p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. et f. i. n. i. s. b. a. t. q. z. k.
p. r. i. n. c. i. p. i. u. s. z. f. i. n. i. s. l. et q. s. e. q. u. i. t. d. e. s. a.
c. a. m. e. a. in t. c. i. a. r. e. e. **H**oc itē sequit.
in e. a. d. e. r. e. i. et ideo s. i. d. p. a. e. d. i. t. c. q. d.
ē i. n. d. i. c. i. u. m. d. e. b. c. p. a. e. est d. e. c. d. et d. e.

p. q. in q. r. t. a. c. a. m. e. a. **E**t hec omnia s. t.
c. o. n. t. r. a. c. o. n. d. i. c. i. o. n. e. s. t. a. n. g. u. l. o. r. u. m. et q. d. z.
a. s. **E**t c. o. n. t. r. a. e. a. m. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m. q. u. a. z.
p. o. t. e. n. c. i. e. s. h. e. n. t. in p. p. e. t. a. t. i. b. t. a. n. g. u. l. o. r.
s. i. c. u. t. p. z. d. i. s. c. u. r. r. e. n. t. i. b. f. g. p. t. in c. a.
m. e. i. s. q. u. e. s. t. i. o. n. i. b. q. u. a. e. c. o. n. d. u. c. t. a. d. a.
e. s. t. e. q. u. a. l. i. t. a. s. i. p. o. r. u. m. c. d. ut p. d. c. a.
in c. o. n. u. e. n. i. e. n. c. i. a. n. o. n. s. e. q. u. a. t. **Q**u. o.
Et p. e. a. s. t. e. m. c. a. m. e. a. s. a. r. g. u. i. t. k. l. q.
c. m. a. i. u. s. ē. i. p. o. d. **E**t hoc sic. C. u. m. m. e.
m. o. i. a. i. n. t. e. l. l. e. c. t. et v. o. l. u. n. t. a. s. s. i. n. t. e. s.
p. o. t. e. n. c. i. e. i. p. s. u. s. s. **I**lla m. a. i. o. r. e. ē. m. a. i. o. r.
et n. o. b. i. l. i. o. r. q. u. e. s. u. b. a. l. e. m. a. c. t. h. e. t. in.
m. e. m. o. i. a. s. i. c. h. u. i. m. o. i. e. s. t. n. o. n. a. u. t. e.
d. q. z. c. p. g. i. n. u. e. s. t. i. g. a. t. et. b. i. n. u. e. s. t. i.
g. a. t. a. i. p. s. u. s. c. c. o. n. s. e. r. u. a. t. et h. e. c. ē. s. p. a.
s. i. m. i. l. i. s. o. p. a. c. i. o. i. p. s. u. s. b. u. e. l. f. i. n. u. e. s. t. i.
g. a. t. a. c. o. n. s. e. r. u. a. r. e. s. i. n. e. c. d. n. e. c. h. i. n.
u. e. s. t. i. g. a. n. t. q. a. s. o. l. a. s. u. t. d. i. s. c. u. r. s. i. o. i. a. f.
g. g. c. m. a. i. u. s. e. s. t. i. p. o. d. **E**t hoc e. a. z.
p. z. in o. p. p. o. s. i. t. i. s. q. z. p. r. i. m. a. t. o. i. n. t. e. l. l. i. g. e. i. p. i.
c. u. e. l. g. i. n. l. n. e. c. i. o. p. r. i. m. a. t. o. r. e. c. o. l. e. r. e.
i. p. s. u. s. b. u. e. l. f. i. n. k. **E**t p. r. i. m. a. t. o. d. i. l. i. g. e.
d. u. l. o. d. i. r. e. h. n. o. n. p. r. i. m. a. n. t. a. c. t. i. p. o. z.
b. c. u. l. f. g. q. s. i. c. n. u. q. s. i. c. i. n. u. e. s. t. i.
g. a. c. i. o. g. z. c. **O** b. i. e. c. t. i. o. **E**t c. o. t. r. a. h. o. c.
e. s. t. c. a. m. e. a. e. i. s. i. c. i. n. o. n. d. i. u. i. s. i. f. i. c. a. t.
a. b. e. n. i. s. i. m. a. c. t. e. d. h. q. u. i. a. c. o. n. u. i. s. o. h.
i. n. d. i. e. s. t. e. et e. y. **E** t. o. n. u. i. s. o. d. i. n. h. c. o. n.
Et de c. o. n. d. i. c. i. o. n. e. e. s. t. a. f. f. i. r. m. a. c. i. o. p. e. r.
v. i. a. m. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. d. i. **E**t c. u. m. d. e. c. o. n. d. i.
c. i. o. n. i. b. e. s. i. t. i. p. s. u. m. e. m. o. u. e. i. a. d. n. e. g. a.
d. u. m. r. o. n. e. o. d. i. e. n. d. i. m. a. l. u. m. z. s. i. m.
e. s. g. i. p. s. u. m. e. m. a. c. t. e. d. m. o. u. e. t. i. p. s. u. m. i.
a. d. n. e. g. a. d. u. m. r. a. c. i. o. n. e. h. a. u. m. s. o. l. u. m. d. i. u.
s. i. f. i. c. a. t. s. i. m. d. h. u. t. t. e. m. e. s. t. g. m. a. i. o. r. e. s. t.

d. ratione mouendi. i. q. c. an' condonm
 ē non mouere. i. am. e. i. in intellectu
 sunt rationem. ut dicitur ē. **O**biectio. p.
 tēa. p. cameam. p. q. ar. c. d. nō equalia
 ēē. qz que non sūt in agere equalia
 non uident' in existē ēē equalia. s. c.
 d. nō sūt in agere equalia. r. quidem
 sub ratione. p. q. nūqm' construeret. ul'
 destrueret. nec p'ns ēent. e. i. n. de
 r. gnātia. qd' flm est. qz ex quo es
 set existere eorum. equalia ēent a
 gere eorū equalia. et sic agere cuibz
 eorum ēet in destructibile. qz nichil
 superius sibi cōiunctum destruet illd.
 qd' manifestum ē nob' ēē flm. g. c.
 d. non sūt equalia. **S**olo. Ad hoc
 rādant. f. g. discursoria fm. t. ad ter
 mos obiectōm. discursio in quo
 pcedit. et in quo deuiant. Et p'mo
 ad p'mā. **Q**uā dicit. **E**. hēt subalem ac
 cōnem in. b. qd' verum ē. et qn' dicit.
 non autem. d. flm ē. et qn' dicit. q. n.
 d. nec. h. inuestigant. statim. e. app
 hendit d'iam que ē int' inuestigāe
 verum. et flm. et inuestigāe bonū 2
 malū. Et sic verum est. fm' inuesti
 gāe verum et flm. Et de isto obiect.
 qz flm est. fm' inuestigare bonū 2
 malū. qm' sicut. c. subsequit. g. dis
 cursorium motum ab. n. ut in bono
 ipm. c. affirmet verum. et. g. s. b. i.
 sequit' ipm. g. discursorium. ut in ma
 lo. g. sub. i. neget flm. Ita. d. sequit'
 ipm. g. discursorium. ut in vero dili
 gat bonū. Et. h. similiter sequit' ipm. g.

ut in flo' odiat malum. Et p'p' hoc nō
 ualet. Et am' dicebat. q. c. p. g. inuesti
 gat. zē. Verum est quidem. Et ult'
 qn' dicit. nec. d. nec. h. inuestigat. **V**erū
 est. p. se. s. p. g. sicut nec. c. p. se. s. p.
 g. qm' sicut. g. verum attribuit ipi. b.
 et flm ipi. f. Ita similiter attribuit bonum
 ipi. b. et malum ipi. f. qre non ualet
 obiectio. Et p' hoc etiam patet solu.
 ad aliud. Quā dicit. i. non diuificat
 ab. e. nisi ratione. d. h. intimit. et qn'
 l. hoc uidet' p'bare. qz eorū h. m. d. cō
 uersum ē. i. m. e. et g. considerans cō
 cordanciam ueritatis. et bonitatis. et
 p' oppositum. malicie. et flitatis. dicit
 q' impossibile est. h. conuertere in. d. n.
 f. conuertat' in. b. et. g. in. c. quia se
 sequit' q' flm et bonitas possent
 stare simul. et ueritas et malicia.
 qd' est impossibile. et sic non ualet
 qd' ulterius dicitur. qm' sic. e. mo
 uente. i. d. diligens bonū. mouet
 h. ad odiendum malū. oppositū
 illius boni. Ita. c. affirmans verum
 mouet. g. ad negandum flm. opposi
 tum illi' ueri. et. b. recolens verum
 et bonū. mouet. f. ad recolendum
 flm. et malum oppositum illius ueri
 et boni. **S**olo. Et ad aliud. Quā dicit.
 l. Que non sūt in agere equalia. nō
 uident' in existē ēē equalia. sed
 c. d. nō sūt equalia in agere. hic
 distinguit. g. de agere iporū. c. d. nā
 alterum est ipm agere respectu po
 tencie. et alterū ē respectu obiecti
 nā fm' q' obiectum aliqm' magis

proportionatum est ratione. c. q. ratione
d. vel e. *Vnde sequitur. q. agere ipsius*
c. sit maius q. agere ipsius. d. vel e.
q. est e. proportionatum. et hec meq.
litas semp construnt ul' destrunt. r.
Et sim hoc bene prebit obiecto. Si at
constrat agere respectu potencie. nichil
phibet ee eqlia agere ipsius. d. resp.
tu ipsius. d. et non obiecti. et agere
ipsius. c. respectu ipsius. c. et no obi.
Et sic non prebit obiectio. Adm e
de qstionib. s. obiectio et solutio di
do modum obiectio et solutio in s.
Nunc autem ad qstiones quas de t. co
simili mo facimus. accedamus. *De qsti*

trum deus sit. ombus. de. I.
Solo. Affirmaco. negaco. bo
mitas. magnitudo. etinitas. po
testas. finis. maiestas. *Questio. V*
trum deus possit ee ens infinitu. *Ad.*
Deus. creatura. opaco. eqlitas. finis.
maiestas. De primo modo.

Triangulos. t. ad pma camea
inducimus isto mo. *Affirma*
tio deum ee. negaco vero deum
non esse. *Triangulis. g. ad hanc pma*
cameam applicatis. recolat. f. coeas
tanglorum. et disctat. g. qualis eaz
an istaz duaz coeordant p pposita
qstionem. *Nur affirmaco. aut negom.*
nam illa cui plus coeordat. tenenda est.
cum maiestas coeordat tanguloru
et came. et ee. coeordent. et minor co
eordantia eiam oppita. z no esse. *po*
sito tanglo luto i pma camea. dno

tut. ipa camea. et ipa tanglus rce ne
gacoms. si deus non est. q. nullaz es
senciaz e repzi. que sit vnu ens. in
quo. bonitas. magnitudo. etezinitas.
ic. sint item in nio. *Ita q bonitas sit*
magnitudo. et sit etinitas. ic. et mag
nitudo. sit etezinitas. et sit potestas. ic.
et sic de alijs omib. sumis dignitatib.
q. si ite herent sic esse. iam essent
sumus ens qd. inquirimus. *Et ita*
negaco tenet in non ente ytempti
tatem numeri pti. et ptiis. sumu ee.
esse. sumus no ee. et sumu no ee. esse
sumum ee. qd. est firma conitacio. n.
eaa bonificatiuus rce sin hret mag
tutorem. etinitatem. ic. cum no eent
tem in nio. cu bonitate. pti. sapia.
voluntate. eo mo. sicut tem e. *Et sic*
queh. ptiuum ronn. quelz in alia
infinita et etna limitaco limitaretur.
que siquidem limitaco eet infinita z
eterna malicia in bonitate. et infinita
et eterna bonitas in malicia. et sic infi
nitus et eternus bonificatiuus. esset
infinitus et eternus malificatiuus. z
infinitus et etnus maleficiatus es
set infinitus et etnus bonificatiuus. qd.
eet infinitu et etna cotacio. *Tamq. in*
dicus eet de magnificatio. ic. *Et ma*
sequet. q. sumu bonu. z sumu maluz.
conuertent. et sumu ee. z sumu no ee.
Simile q. oima enaa. q. catuas dicim
appetentes suu ultim. finem. appetent
sumas ptiacem. et sumu maluz. ap
petente sumu bonu. qd. est impossibile.
Atq. in hoc q. bonificaret. malificaret.
et in hoc q. malificaret. bonificaret. *Et*

in hoc q̄ agent. cessant. et in hoc q̄
cessant. ageret. Et multe alie impos-
sibilitates. et contradictiones etiam sequerentur.
Cum g. f. g. resumunt hec que de tri-
angulo lūto in p̄ca carneā deā sunt
attingunt. q̄ ex summa et infinita cōtra-
dictione. et impossibilitate quā importat ne-
gatio. importat eius contradictionis affir-
matio infiniti et summa necessitate. q̄ boni-
tas. et magnitudo sunt vna idem. nūo. et
p̄ nūo infinitum et summa necessitate sum-
mi et infiniti entis. scilicet summi et infini-
ti boni. et. q̄ si quid sit summi et infini-
ti entis. q̄ est summi infiniti boni.
et. dicimus eē deum. **Obiecto.** Con-
tra hoc obicit. p. l. isto mō. Si deus est. o-
m̄ ipm eē bonū infinitum. et potētem infi-
nitum. et. et sic impossibilis est malicia
et p̄uatio in aliquo ente. nam eius boni-
tas non uideret eē infinita. q̄ cū ipa
sit summi entis. non p̄uat maliciā ab
om̄i p̄uacōe cum ente. multa at
uidemus entia subiecta malicie. g. nō
uideret bonitas eē infinita potestate. n̄
p̄ nūo. deus est. Vmo etiā q̄ alia entia
sūt que nō sunt deus. que dicimus ca-
tuas. videt q̄ non sit deus. Et hoc argui-
tū vnitatis et essentie. qm̄ si deus ē ipa
est vna infinita essentia. et vna infini-
ta unitas. g. nulla alia est essentia. nec
unitas. nec bonitas. et. q̄ sic limitaret
essentia diuina. eo q̄ non eēt id q̄ illa
eēt. et diuina bonitas unitas. et diuina
bonitas. et q̄ non eēt id q̄ illa bonitas
et sic de alijs. g. nulla ē alia eēt. nec v-
nitatis. et. q̄ flm̄ est. p̄ ut manifeste vi-
demus ad sensum. g. diuina essentia est li-
mitata. et diuina unitas. et. g. deus nō est.

Solo. Ad. h. f. g. discurrecia p̄ magni-
tutinis. p̄tatis. iusticie. p̄fectōis. sim-
plicitatis. et. essentie. et vnitatis. cōcedit
si deus est. q̄ oportet eum eē bonus infi-
nitum. potētem infinitum. et. Et qm̄ dī.
Sic etiam. Impossibilis est etiam mali-
cia. et p̄uatio in aliquo ente. Rēdet. q̄
non sequitur. q̄ n̄t̄m̄ ens pot̄ esse om̄i-
da p̄fectio. nec bonus om̄i da bonitate.
et sic de alijs. extra deum. q̄ sic esset
duo plures deos. et in quolibz eoz p̄limi-
tationem. et imperfectiōem. Et qm̄ dī. q̄ bo-
nitas non uideret eē infinita. ut cum
ipa sit infinita. non p̄uat maliciā ab
om̄i da p̄uacōe cum ente. Rēdet. q̄
verum eēt. si illa malicia cum qua illa
entia p̄cipit non eēt occō aliau boni-
tatis. sicut p̄uacō in plantis. et in bru-
tis. qm̄ si plantis. et bruta eēnt in p̄-
uacōe. non posset cōseruari homo qui
nob̄ior est ipis. et si homo nō esset sub-
iectum malicie. non eēt subiectus ad v-
tutes. q̄ non possit acquirere eas. et p̄uacō
liberum arbitrium. et sic eēt maius ma-
lum. Et si homo etiam non eēt mōr̄ly. q̄
uideret eē malum. sic non eēt tam sub-
iectus virtutibz. cum sit alia uita. ut
p̄babitur. et sic non ualet obiectio. Et
ad aliud. Qm̄ dī. Qm̄ si deus est. ipa ē
vna essentia infinita. et. Concedunt. f. g.
Et qm̄ dī. g. nulla alia est essentia. et. q̄
sic limitaret essentia diuina. eo q̄ nō
eēt id q̄ illa. Jam. p. vincebat hic. f.
et. l. c. Et sic ratiōe huius argumēti. cōt̄
hoc q̄ p̄batum est nō de deo eē vole-
lunt. f. k. componē. o. z. g. l. componē
p. Et recordatur. f. et. g. spectat finem.

que conuenit aliam esse essentiam a deo. et
formam intrinsecam ex parte ipsius dei.
propter cuius nobilitatem. bonitatem etc. et
esse illam essentiam. et sic ratione magni-
tudinis et bonitatis essentie diuine. et
esse essentiam aliam ab ea. et sic cum
ipse deus sit de se. et propter se. amabilis.
intelligibilis. et reuelabilis. et assimilabilis
ac etiam amabilis etc. in sua assimi-
latione. oportet esse aliam essentiam. Et
sic firmum est quod dicitur. nulla alia est essentia.
Et quod dicitur. et quod limitaretur. eo quod hoc non
esset ratio quod illa. Dicunt. f. g. quod nequaquam
sequitur. et ratio huius finitatem super esse.
et persuasionem in triangulo rubeo. et
craeco. quia prior esset hec limitatio ip-
sius dei. quod propter se non esset amabilis. in-
telligibilis. et reuelabilis. quod hec limita-
tio essentia dei non est ratio quod illa. quod per se
patet. Propter quod plus est adhuc. quod non limi-
tetur ex parte sui sicut dictum est. Nec
etiam ex parte essentie extrinsecas. quod est
minus. supplet ideo ipsi dei essentia. cum
sit infinite potestatis. quod diuina essentia. est
illimitata. licet ipsa non sit ratio quod illa.
Et sic similiter soluitur ad unitatem. bo-
nitatem etc. quare non ualet obiectio.
Tercia maior est in concordantia. quam in
contrarietate. nam ratione concordantie. que
concordantia dicitur. sunt adinuicem per-
manencia in esse. que uero contrariando
dicitur. alterum quidem eorum propter al-
terum ratione contrarietatis habet inclinatio-
nem ad non esse. Preterea. tertia maior est in
concordantia intellectualium. quam sensualium.
et prior est contrarietas intellec-
tualium. quam sensualium. Preterea. obiectum
intellectus est veritas. et obiectum

voluntatis. est bonitas. hijs. g. principijs
presuppositis. que per se nota sunt. Discu-
rant. f. g. per eandem in prima camera. et
ratione negationis. attingunt. quod si deus
non est. principia supposita penitus de-
structa sunt. et conuersa in sua opposita.
ita quod. g. intelligere non esse verum. h. in-
de importat odium. et odit eum esse. et
sic. h. ratione ueri obiecti ipsius. g. odi-
re debet summum bonum esse. et ponit obiectum
ipsius. d. est summum malum esse. cum
summum malum sit deum non esse. Et sic
cum de natura ipsius. a. sit recolere firmum
et malum. et negare firmum. et odire ma-
lum. Et de natura ipsius. e. sit recolere
verum. et bonum. et affirmare verum.
et diligere bonum. cum summum malum sit
deum non esse. si non est. et summum bonum
esse. si est. sequitur negatio. si non est. quod. f. d.
naturam sui recolens firmum et malum. reco-
lit verum et bonum. et. g. de natura sui
negans firmum. negat verum. et. h. odire
malum. odit bonum. Atque contrario. b.
de natura sui recolens summum verum et
bonum. recolit summum firmum et malum. Et
c. de natura sui. affirmans summum verum.
affirmat summum firmum. Et. d. de natura sui
diligens summum bonum. diligit summum
malum. Et sic maior tertia est in contri-
rietate. et minor in concordantia. et summa
contrarietas inter. e. et i. quod. e. sicut animus
est accipiens obiectum secundum naturam suam
accipit obiectum pertinens ad naturam ipsius
a. et eorum. et sic naturaliter minor contrarietas
est in rebus sensibilibus. et maior in
intelligibilibus. Et quia hec impossibilia
seu summa inducuntur. pueniunt ex parte
negationis. sunt negatio eius opposita seu con-

dicitur affirmatio. Et affirmat nōcō
 deum ēē. 2 sic ratiōe nōcōstructibilis
 condiciōnis pīncipiorū huius artīs infer
 tur hęc nōcō conclusio. deus est. **Ob**
 iectio. Contra id nō videtur esse. per
 cuius ēē. dicitur est in maiori contrarietate
 q̄ si nō ēēt. Si autem deus ē dicitur
 est in maiori contrarietate q̄ si ipse nō es
 set. q̄ sic est dicitur et contrarietas inter
 ens infinitum. et finitum. ratiōe finitatis
 et infinitatis. s̄ contrarietas in maiori
 tate ratiōe corrupciōis. et p̄uacōis. ma
 iorem hēt dependēciam ad nō ēē. q̄ cōt
 rictus in immortatē. et magis p̄uat cō
 cordiam ei oppositam q̄ cōservatiua
 ē entis in ēē. q̄re si deus ē id qd ē plus
 cōtra ēē. pl̄ hēt entitatis. 2 qd magis
 ē pro esse. h̄ minus. qd ē impossibile.
 gō ēē. **Solutio.** Recurrendū. f. g. ad tri
 angulum viridem. rubrum. et ceterū.
 inueniunt. si deus est. q̄ ratiōe pīncipij. me
 dij. 2 finis. ens finitum magis accēdit
 ad ēē. 2 p̄ficiētiā. et maius ad nō ēē. et ip
 ficiētiā. si deus nō est. quia si deus est.
 omnia entia nālem inclinacōem ad eū.
 tamq̄ imperfectum ad suū p̄fectus. Et
 si nō est. utiq̄ est infinitum nō esse. vi
 detur infinitū p̄uacō. p̄ quā omne ens ma
 iorem hēt inclinacōem ad p̄uacōem. q̄
 ad esse. qd finitū est. Et ipse hoc finitū est
 qm̄ dicitur. si deus est. dicitur est in maiori cō
 trarietate. q̄ si nō ēēt. Et ult̄. qm̄ dicitur.
 q̄ sic est dicitur. et contrarietas. int̄ ens
 finitum. et infinitum. ratiōe finitatis. 2
 infinitatis. hic dicit. g. q̄ inter ens infi
 nitum. et ens finitum. est dicitur. et cōtrō.
 inter ens. et ens. et contrarietas inter
 finitatem. et infinitatem. **finitas autē**

est enti contraria. q̄a p̄ suā finitatem. ens
 finitum hēt dependēciam ad nō esse.
 Et idē. fluxus ē p̄cessus. videtur. dicitur. 2 cōt
 rarietas. est inter ens finitum. et infini
 tem ratiōe finitatis. et infinitatis. gō
 inter ens. et ens. **Assumptis** condiciōib̄
 trianguli rubri. intrans. f. g. in camēas
 p̄positam. et inueniunt negacōnem. di
 cētem. deus nō est. et affirmacōem.
 deus est. et tunc applicant. f. g. con
 ditiōes utriusq̄ partis camē ad cōtrōij
 huius trianguli. recipiēcia condiciōis
 negacōis. dēntē condiciōes affirma
 cōis. ut nō. p̄mo supponit. n. nega
 tiuā ēē veram. facta. g. suppone. inueni
 unt. f. g. si deus nō est. q̄ eternitas
 nō p̄cedit temp̄. neq̄ imensitas q̄nti
 tatem. p̄mo p̄cūis omne pīncipiū cau
 sativē se hēt ad tempus. et quantitatē.
 nō autē ad eternitatem. 2 inēst. **Ac**
 etiā ratiōe mediij inueniunt in oī ente
 cōiunctōem et p̄uacōem cōtrariōrum.
 cū nullū ens sit omnino bonū. nec omnino
 malū. nec etiā oīo magnū. n̄ oīo
 p̄uū. nec et̄num sine temp̄. nec potēs
 sine impotencia. et sic de alijs huius oī
 ente. g. existente s̄biecto huius condiciōi.
 manifestum est. cum sumus ens nichil
 sit. q̄ pl̄ ē p̄uacō bonitatis. q̄ p̄ncipia
 bonitatis. 2 sic de alijs. **Ita** q̄ inueni
 unt mediū ^{magis} inclinatum ad ma
 lū. r̄. q̄ ad bonū. r̄. magis gō ten
 dunt pīncipia. et media. ad finem
 ratiōe malī. q̄ ratiōe boni. et ratiōe
 finis. q̄ ratiōe veri. et sic de alijs. et sic
 finis maior ē ratiōe malī. q̄ ratiōe
 boni. **Postmodū** se reflectit. f. g. sup

condiciones affirmacionis contraposite
et ponentes ponencia eas in condici-
eiusdem trianguli inueniunt recte op-
positum eorum. que ex negacione se-
quuntur. et sic reuelatur deus ipse. e. acci-
pienti huius affirmacionis consequentia
Ipsi. i. accipiente ipsius negacionis co-
sequentiam. Cum sit obiectabilis ipse. i.
et consequentia affirmacionis ipse. e. q.
si non. obiectum utique ipsius. e. et
naturaliter prius. et obiectum ipse. i. esse
naturaliter. esse. quod est impossibile.
et contra condiciones ipse. e. i. et pri-
ncipio huius artis. **O**bjectio. Con-
arguit. k. l. Aut deus non est. aut
ipse est omnimodum infinitus. si ipse non est
omnimodum infinitus. quod per triangulum
rubeum. g. deus non est. nam id non
est infinitum. in cuius essentia est ^{reperitur} finis.
et aliquod quod se habeat ad finem. si si deus
est. aut o. q. habeat finitum sapientiam. et
infinitum potentiam. potentiam facere id
quod sapientia scit. nunquam posse fieri. et sic
se habet potentia tamquam finis. et sapientia tan-
to quod se habeat ad illum. quod non potest
resistere potenti quin possit facere id quod
ipsa scit possibile et impossibile fieri. **N**on
est quod habeat infinitum sapientiam. et fini-
tam potentiam. non potentiam facere id quod
ipsa sapientia scit impossibile fieri. et sic
se habet potentia ad sapientiam tamquam ad fi-
nem. et superiorem in posse id quod ipsa
scit possibile. et in non posse id quod
ipsa scit impossibile. **U**traque autem non
potest esse infinita. quia sequeretur contradictorium.

quod sapientia sciret. et nesciret. et quod potius
posset et non posset. g. bene uidetur sequi
prius conclusio. quod deus non est omni-
modum infinitus. **S**olutio. Ad hoc. f. g.
discrepantia non poterant vincere. k. l.
et iam. f. pueritabatur in k. et. g. in l.
donec. f. recoluit. et. g. intellexit su-
perioris necessarias rationes. inferentes deum.
et tunc. f. destruxit. k. et. g. similiter. l.
sed non ex toto. quia istam obiectorem
non poterant soluere. et tunc. f. k. co-
posuerunt. o. et. g. l. construxerunt
p. et superuenit. q. et ecce. r. et quoniam in
proposito maior propositio recolendi. quam obli-
erat in. o. et maior propositio intelligendi
quam igno. m. p. recolabat. f. se non reco-
lere. et. g. intelligebat se non intelligere
huius obiectorem solutionem. et sic. f. reco-
lebat se esse. k. et. g. se intelligebat esse
l. et superuenit. m. ex parte affirmacionis.
et destructa sunt. o. p. q. et ecce. n. quod
destructo. r. supponit prius obiectorem
esse falsum. mouens iterum. f. g. ad discar-
sum. attingentia. in quo pertraheatur. viz.
quod plus est realitatis in re obiecta quam
in ratione potentie. et maxime in ista
re. que est deus. et tunc recurrunt ad
triangulum luteum. et ratione unitatis
essentie infinite. dei. attingunt sapientiam
et potestatem eius. vixit item. eius. nu-
mero. infinitum. ita quod infinita potius
nichil ad quam infinita sapientia. et e. **E**t
posse infinitum. nichil ad quam intelligere
infinitum. et e. **E**t hec est summa notiti-
tas. summa perfectio. summa iusticia. summa
simplicitas. summa bonitas. etc. **E**t tunc
soluit. f. g. obiectorem. negancia finitatis

utrumque. scilicet. sapiens. et potens. **E**t quoniam dicitur
 quod sequeretur contradictio. videlicet quod sapiens
 sciret. et nesciret. et potens posset. et non
 posset. **R**espondetur. f. g. quod sequitur secundum modum
 rationem. que cum sit finita. resonat de deo
 finite. et resonando de deo finite. secundum fi-
 nitatem facit contradictionem. que non est
 secundum infinitatem. quod ratione manifesta
 patet. nam cum sapiens sit infinita. et potens
 infinita. et quelibet eadem quod alia. non
 potest potens ultimus sapiens. quod sic posset ultimus
 infinitum. et ultimus semetipsum. quod est
 impossibile. **E**t sic flat est obiecto ex
 te rei. **E**t absurdum est dicere. quod contradictio
 in aliquo addat. vel minuat in eum.
 dei. **H**ec itaque discusso. k. conversum est
 in. b. et l. in. c. et m. in. d. affirmate. e.
 deum esse. mouetur. i. ad deum non esse.
Ingredientia. f. g. tangulum cæce-
 um in pre-supposita camera. ad inueniendum
 deum esse. inueniunt supponere. n. a. esse.
 quod maiestas est maior in ente. et impossibile
 sic et in impossibili non. et minoritas
 minor in non ente. et impossibile non. et
 in impossibili sic. eo quod si deus est. ut. n.
 supponit. est utique infinitum ens sum-
 mum in bonitate. etc. **S**i autem deus non
 est infinitum ens. non est. et sic est ma-
 ioritas minor. et minoritas maior. et sic
 ex omni ad negationem concluditur. quod ma-
 ioritas habet dependentiam ad priuacionem.
 et minoritas ad esse. et per omnes subiecta
 earum per eandem habent dependentiam rationem
 maiestatis ad priuacionem. et rationem mino-
 ritatis ad esse. hec autem omnia sunt impos-
 sibilia. **P**er que notio manifestatur. deum

esse. **E**t hec manifestatio sano intellectui
 indiget. **A**ttigit enim per alta puncta.
Objectio. **S**ed obicitur. **I**llud non est
 summus ens. quod alicuius dignitatis in-
 ducit in se defectum. sed si est summus ens.
 quod dicitur deus. inducit in se maiestatem
 et minoritatem. et ponit defectum. quia
 posse illius. aut est maius in existere
 quam in agere. quod est impossibile. aut agit
 subiectum exterius infinitum quod totum
 materia possit recipere totam illius actionem.
 quod similiter est impossibile. quia ratione infini-
 tatis esset tunc plures deos. quorum quilibet
 esset finitus. cum infinitas non possit
 esse nisi una. aut omnis quod tantum agat in
 se ipso. quantum potest in se ipso. quod similiter est
 impossibile. quia ratione actionis. esset in ipso
 passio. et ponit materia et compositionem. et
 prima intentio. et scilicet. si nullo alio modo agere
 potest. nisi istis potest esse summus ens.
 quod dicitur deus. si est. nec aliquem istorum
 habet sine defectu. ut deum est. g. summus ens
 defectiuus. non est summus ens. nec per omnes
 deus. **S**olo. **A**d hoc. f. g. discurrenda.
 per tangulum liuidum. rubrum. et cæceum.
 pendunt in quo bene patet obiecto. et
 in quo teniat a ueritate. **E**t concludunt
 quoniam dicitur. **A**ut est maius in existere. etc.
 usque. h. quoniam dicitur. **A**ut omnis quod agat tantum
 in se ipso. quantum potest in se ipso. quod est im-
 possibile. **P**rociat. f. g. quod primo est necessarium.
Et remanent ad huius impossibilitatem. confir-
 mationem. quoniam dicitur. quia ratione actionis esset
 in ipso passio. dicunt. quod finis est. quia aliter
 non ageret in se ipso tantum quantum potest
 in se ipso. quia posse. et agere. finis est in
 finitum. et limitaretur si ad actionem
 illius sequeretur passio. etc. **E**t licet ratio

nrā actōem apphēntat cum pūssioē. si
ita eēt. q̄ infinitum posse potestatis ce
ssaret agere tantum in se ipō. quant
ipē est rācōe impediētis matie. sic i.
q̄d conuenit cum defectu et mīori te
videlz. matia. eēt maioris resistencie
q̄ infinitum ens ptatis. q̄d est mātē
impossibile. g. posse ptatis sum entis
q̄d est deus. tantum agit in se ipō. qm̄
tum ipm̄ est. et absq; aliqua matia 2
compositōe. seu defectu. q̄re nō uilet
obiectio. **D**ubitat. r. deum eē. et influ
it. n. supponē eum eē. vel non eē. ut
f. g. discurretia. uideant quid ex utq;
suppositōe sequat. **P**ro. dum. f. g. per
totum tūgulum ingrum discurrunt
inueniūt ipm̄ tūgulum sic concordat
q̄ simplr affirmacō pcedit negacōem
cum utro uat rerum positōes. negacō
uēō rerum pūacōes. rōne. g. pōitōis
inueniūt affirmacōem pēē negacōm.
ita q̄ ens positōe cōcordat affirmacōi.
non ens. uēō pūacōm. pūatiē. nega
cōm. **P**ro. dum. n. supposit deum nō
eē. inueniūt. f. g. q̄ simplr negacō p
est affirmacōi negans et odies sum
mus ens infinitus. et cōcordat pōitōi.
et affirmacō affirmas. et diligens de
um eē. sequit. ad negacōnem eē su
me flaz. et ideo succedit ipi negacōi.
Et ita. i. p̄est ipi. e. **H**ec autē sunt
impossibilia. et cont. experientias nrā.
Ac etiā expte rei sequit. q̄ sicut si
sumus ens eēt. compelleret rōne in
finitē ptatis sue. sumus non ens. nō
eē. si sumus non ens. e. eo q̄ e. hēt po
testatem infinitam cōpellendi sumus

ens. non esse. 2 sic rōne sue infinite po
testatis. sumus non ens. est sumus ens.
q̄d est summa cōtradictō. sequēs expte
negacōis. g. ex summa nititate. af
firmacō dicit sumus verum. affirman
do sumus ens. q̄d ē deus. sume bñdēs.
Obiectio. Arguit. cont. illm̄ ens est
sumus seu infinitus. q̄d importat in se
inēsitatis defectum. s. si sumus ens
ē. aut non est inēsum. q̄d ē impossi
ble. aut hēt inēsum corpus. q̄d flm̄
est. qm̄ inēsum non pōt esse. nisi rōe
infinite extensiois. nec infinita ex
tensio. nisi rācōe infiniti corp⁹. infi
nitum autem corp⁹ est impossibile. g. i
nēsum esse. est impossibile. et p. oīs su
mus ens. ē impossibile. q̄re deus non
est. **S**olo. Recurrūt. f. g. ad tūgulum
liuidum. ponendo tūgulum uideam.
rubeū. 2 ingrum. in opacōe creature
ffualis. et intellectuālis. et hēc int. pōm
et obm̄. realitatem 2 rāem. mediate.
2 imediate. **E**t uat manifeste q̄ ihēc
peccat obiectio. q̄ potencia intellectuā
p potēciam ffitalis. seu ymaginatiā. si
bi uirtutem accipit obiectum pur. in
telleūale. q̄d accipienter est ab ea p se
imediate. cum sit ei. et nulli alteri potē.
pportēabile. **E**t ideo. f. l. credencia. eē.
f. g. errant. formācia mediante yma
ginatiā. rācōem pūitus alienā. ab
illa realitate. quam p illa rāem credūt
hēc. qm̄ dicunt. si sumus ens ē. aut nō
est inēsum. aut hēt inēsum corp⁹.
Hic autem error p. in flitāte sue cō
firmacōis. qm̄ dē. qm̄ inēsum nō pōt
eē. nisi rācōe infinite extensiois. **D**i
cūt. f. g. q̄d verum est. fm̄ rāem. non

realem ymaginacōis formāt hāc fan-
tasticā rōem. cui realitas ē impossi-
bilis. s. flissimū est. s. simpliciter et
pfectiōem suū entis. q. si ipm finis
ens est. ē utiq. tantē bonitatis. tantē
magnitudis. tantē ptatis. nobilitatis. per-
fectōis. zc. q. null. penitus est termi-
nus. ultra quem ipm non sit bonum.
vl. que ipm non sit magnum. potens.
noble. virtuosum. pfectum. zc. et vl.
que ipm non sit ipa bonitas. magni-
tudo. eternitas. potestas. zc. et finis ens
infinitus. Et hoc est in ymaginabile.
s. solum intelligibile. q. non valz ob-
iectio. ymo etiā peccat cont. 22^a re-
glam. in qua pcpit. ē. cauedum. ne
ymaginacō deuet intellectus. **De se**

Acto priori discursu. **aido mō.**
discurrendum est p cetis ame-
ras consequentes. ut p eas ad
ad ppositam qstionem adducat. conclusio.
Et hoc isto mō. **Discurrecia.** f. g. p. s. p.
tia. z. q. tam cameam. assumit eaz. p. co-
dicēs. n. scendo alias earum cū alijs.
deinde conspiciūt. quid ex illa mixti-
one sequit. Et inueniūt. si deus est.
bonitatem. et magnitudinē. atq. etin-
tatem. et ptatem esse maiōm finem
qui possit ēē. Ac etiā. maliciā. pumi-
tatem. impotēciā. et nō duraciōē. esse
maiōm primaciōē. que possit ēē. eo. q.
si deus ē summa magni. ē summa boni-
tas. et ē. et summa ptas. summa etinitas.
et ē. Et p oppositū. summa malicia. ē
summa puitas. et ē. et summa debilitas.
summa nō duraciō. z. ē. Et hoc ita in-
uestigatum. affirmat. e. n. cō. mouēs
i. ad oppositū. Istam siquidē n. cō. mouēs
inueniūt. f. g. ex. n. supponēte oppositū

deum esse. Et hoc etiā confirmat. ex
n. supponēte oppositū. vidz. deum nō
ēē. qm si deus non est. inueniūt. f. g.
bonitatem. et magnitudinē. atq. etin-
tatem. et ptatem. ac etiā maiōm
finem qui possit ēē. esse maiōm pri-
maciōem que possit ēē. et maliciā. z.
puitatem. et debilitatem. et non dura-
ciōem. et maiōm primaciōem. que possit
ēē. et maiōm finem qui possit esse. z.
pfectiōem. que possit ēē. et hoc summe aff-
mando. diligitur ab. e. qd. etiā summe
negando. odietur ab. i. atq. oppositū
hui. qd. e. n. cō. summe affirmat. dilige-
do. odit. summe negando. ab. i. vidz. bo-
nitatem. magnitudinē. et ptatem. et et-
nitatem. ēē maiōm finem. et pfectiōem
q. pnt ēē. qd. e. summe p. affirmatiue
diligendo. ex. n. supponēte deum esse.
Et qm hec sūt manifestissime impos-
sibilia que sequūt. ex. n. supponēte. de-
um non ēē. n. cō. o. ēē ea sup. q.
sequūt. ex. n. supponēte deum ēē. Et
ita. e. n. cō. attingit deum esse. et im-
possibile deum non ēē. Et. i. n. cō. atti-
git deum nō ēē. et impossibile deū ēē.
Obiectio. f. g. cō. m. l. p.
cameam bonitatis. magnitudis. obi-
ciūt isto mō. Impossibile ē deum esse.
eo. cū causa est primaciō. q. si deus
est. utiq. est. q. ipē non ē lapis. quia
non est planta. q. non ē asinus. q.
nō ē homo. q. nō est firmamētū. q.
nō est sol. z. sic de alijs hui. mōi. cum
impossibile sit deum ēē aliqd. ens. in
quo sit puitas et primaciō bonitatis. z.
magnitudis. isto. p. p. m. t. ēē
cū deī cō. zc. g. primaciō z. p. m.
tas bonitatis. z. magnitudinis. isto.

prædictum uidetur esse causa dei cendi. quod
est impossibile. quod deus non est. **P**reterea
per talem causam obicitur isto modo. Si de-
us est potestas quidem eius et eterni-
tas ratione immensitatis bonitatis eius
tanta immensitate concordat. conuertitur
quod ipsa met immensa potestas est. ipsa met im-
mensa duratio. in immensa bonitate. et
est. sed hoc uidetur impossibile. quod nullum
posse ad malum. quod est contrarium ipsi
suum posse. posset habere duracionem. quoniam
si haberet duracionem. non conuertetur in
immensitatem bonitatis. in hoc quod et in-
tas prout dicitur durare. **E**t in hoc quod po-
testas de posse suo illi contrario non
præuaret illud. **P**reterea. Ad id quod dicitur quanta ca-
usa. scilicet et tunc. obicitur. e. l. isto modo. Il-
lud non est summum ens. quod dicitur deus. quod habet
potestatem suam in immensitate finis. sed si deus
est. uidetur quod habeat potestatem suam in immen-
sitate finis. eo quod cum ipse sit summum ens
perfectissimus. ideo quod eius eternitas habeat
perfectissimum finem. Ita quod potestas non potest
in ea aliquando agere. cum ratione imen-
se et perfecte eternitatis. bonitatis. et. sit quod
quod est in deo in fine perfecte. ita quod nullo
alio indiget. quod uidetur si deus est. vel quod
eternitas. uel potestas sit in immensitate finis
et aliquam habere deperitiam ad ma-
liciam et prauitatem. utrumque autem est
impossibile summo enti. quod est deus. quod
deus non est. **S**olutio. Ad hoc respondent
f. g. Et primo ad primam obiectionem sol-
uendum. recipiunt singulis modis in ru-
bro. attingenda quod condicio est. non ens
esse causam entis. quod sic sequeretur. quod non
ens. esset ens. et ideo concedunt. quoniam dicitur
impossibile est esse deum ideo. cum est

præuacō. et negant istam causam. quoniam dicitur. quod
deus est. quod non est lapis. non est planta.
et. quia sequitur prædicta contradicō. que cau-
sam esse uera. si prauitas bonitatis
concordaret magis cum esse. quam magnitudo
bonitatis. quod est impossibile. quod per oppo-
situm. ratio quare est. est magnitudo bonitatis
et. que tanta immensitate et perfecte te-
dit in esse. quod est infinitum esse. quod est
deus. Et ratione huius impossibile est deum
esse lapideum. uel platam. uel asinum. et cetera
huiusmodi. quare non ualet obiectio. **E**t
ad id quod dicitur potestas quidem eius. et. con-
cedunt. f. g. Et quoniam dicitur. sed hoc uidetur im-
possibile. quod nullum posse ad malum. quod est
contrarium ipsius suum posse. posset habere
duracionem. distinguunt. f. g. de posse ad
malum. quod duplex est. Est enim posse ad
malum. in potencia. ita quod non in actu ma-
li. et ideo posse est gratia libertatis. abstinendi
ab actu mali. non entis. et. et tale
posse ad malum. est posse ad bonum. Et
est aliud posse ad malum. quod est in actu
mali. et non entis. uidelicet in prauacōne
entis et boni. et tale posse realiter non
est posse. sed potius prauacō possendi.
quod posse malificans. est posse prauans
posse bonificans. et sicut posse bonifi-
cans ratione bonificacōis est ens.
ita posse malificans. est non ens. ratio
malificacōis. Et recte habet diuina
iusticia actum puniendi illa potestate
cuius posse se prauat in prauacōem posse
di. sicut habet actum puniendi illa bo-
nitate. cuius bonificacō se prauat in pri-
uacōem. scilicet in malificacōem. Et ita conclu-
ditur. quod nullum posse ad malum actum. est

realit' posse. nec p'ns h'et durat'ne. n' alit' posse. ad malum. de quo t'm est. e' posse ad malum agendum. s'z p'ans euitandum. et sic e' reale posse ad bonum. q're non ualet obiectio. **E**t ad alit'. Q'n d'r. si deus e'. videt' q' h'et potestatem suam in mino' te fime. negatur. et q'n inat'ur p'hu. di cento. eo. q' cum ip'e sit sumus ens p'fectissimus. oportet. q' eius et'ntas h'eat p'fectissimus finem. **C**oncedit'. Et q'n d'r. ut q' potestas. non potest in ea. quicq'm agere. **V**erum e'. cum tempore. et quantitate s'z fin' est. cur i' mensitate. et eternitate agendi in bonitate. zc. q'n est ip'e sumus. et p'fectissimus finis eternitatis. r'ce i' mensitatis. bonitatis zc. et maiori' finis. q're no' ualet obiectio. **De q'stio.**

Quomodo sacramenta altaris **mb' n.** Attingit. **S**olo. fides. caritas. bonitas. magn' p'tas. volu'tas. fime. maiestas. **Q**uestio. q're caritas in bonitate ceteris p'cellit v'tutes. **S**olo. caritas. iusticia. e. a. u. y. i. u. z. principium. finis. **De p'mo.**

Ad p'mam q'stione' r'ndum est. f. g. p' p'mas caritas. Et p'mo cum triangulo l'uto isto me. **I**n hac q'. e. attingit p'tate' dei infinitam. in bonitate. magni' zc. et. i. odit oppositum. attingit crea'turam e'e s'biectam omib' op'acomb' quas deus de ip'u iult agere. et i' hac attingit sacramentum altaris. et ceteras et op'aciones sup'natu'ales. q' nec fin

nec ymaginac'o'm sunt s'biecte. s'z q'n sensus et ymaginac'o sunt instrum'ta ip'ius. g. ad reputandum s'ualia. et op'aciones sensu'aliu' ip'i. g. puer titur. g. m. l. et. f. m. k. et statim sup'uenit k. m. odiens. q' sua instrum'ta sibi deficiunt. **Q**n d'r. panis fit homo et vinu' sanguis. et ip'o. n. sic existit in actu. recipant. f. g. sup'dicta a. e. i. cum obiectis suis. et addunt ea p'ad. n. et statim confundunt' hic in te actus r'cone contr'ietatis. et fit in te vnus actus confusus. qui e' r. eo. q. b. f. k. fuit. o. et. c. g. l. fuit. p. et. d. b. m. fuit. q. et sic gnatur dubitac'o c'ta ip'm altaris sacramentum. **S**z ex eo. q. f. g. attingit istas p'tes. s'alz. b. c. d. et p'ns. f. g. b. e'e forci'es ip'o r. q' iste p'tes. s'alz. k. l. et. m. odies. co'utunt'. r'co. k. l. negatia. i. k. l. affir'matiam. et. m. oditum. m. m. dilec'tum. et sic illa ps incredulitatis. et credulitatis. q' erat ip'ius. n. increduli. m. r. conuersa e' in. n. fidi et cari'. **A**ttamen istud. n. r'cone maioris an'tatis appetit e'e. e. et r'co hui' ip'm. n. credens. mouet. f. g. ad discursum. q' r'one maioris bonitatis. magnitudinis. p'tatis. iusticie. z voluntatis in maiori op'acione dei in c'atura. et r'co maioris p'ticipac'o'is et caritatis int' deus. et c'aturam. et maioris. u. l'uiori et minoris. u. v'lti. creati'e attingit sacramentum altaris necio. **S**z adhuc ex toto. f. g. no' se conuertit in. b. c. quousq' attingat si. i. potuerit. h'ie

huius oppositum et tunc attingit. quod
nisi ita sit unioem itaque bonitatem
magnitudinem. potestatem. iusticiam. et
voluntatem in operacione dei existentem. in
creatura. et maiorem participacionem ite-
rum. et creaturam. et minus. v. limi-
tum. et plus est operabilis creatura. quam de-
us operatus. et quod plus sunt in hoc
f. g. inuestigatio de operacione dei. quam ip-
sa operacione inuestigabilis. et plus est
sine hoc in ratione ipsorum. e. i. quam in
re ipsius rationis. Et in hoc etiam
plus est. n. creditum de deo. quam sit
de eo credibile. Et quoniam hec omnia sunt
incredibilia. impossibilia. sine i. con-
uertunt se. f. in. b. et. g. in. c. et su-
peruenit. d. et ecce. e. ad opposita ista
impossibilia. mouens. i. ad ipsa impos-
sibilia. et sic habet. e. caritatem ad deum.
Et quoniam. s. intuetur quoniam potest attingere
a. cognoscendo. et diligendo ipsum in
operacionibus suis. influit illi ipsum. a.
u. super. e. ratione inerti. ut sit ei oc-
casio uehementer cognoscendi. et
diligendi ipsum. a. Dum. f. g. reci-
piunt partem sacramentum altaris in
angulo uiridi inueniunt diuinam ite-
racionem dei. et operacionem creature.
hanc autem diuinam attingit inco-
traietatem in precepto sacramento. in
hoc quod non est operacionis nature creature
subsistere subiam panis posse dimit-
tere sua propria accidentia. et existere
sine illis. Et dum. f. g. recipiunt opi-
racionem dei in creatura sine magnam
concordantiam que est inter actus di-

nam dignitatum ita quod super subiectum
creaturam ipsum bonificare concordet
ipsi magnificare. et possidere. et eo.
Ita quod agant. s. id tantum quod appetat
ipsi. e. magnus dominus. quod quidam
habent super ipsum subiectum. Et ut etiam
ipsi actus sui usum concordantie ha-
ant in illo. Et ut etiam ut ipsum sub-
iectum cursum nature permittat. con-
cordante sub defectu. et priuacione. se-
ques cursum nature. et concordantie
eorum attingunt utique magnam lar-
gitate. magnam gratiam. magnam ius-
ticiam et misericordiam. etc. tatus a
deo ipsi creaturam. per quas attingunt ma-
iorem concordantiam inter deum et creaturam.
que natio attingit ipsum sacramentum
esse verum. et sic ratione diuine operacionis
partem. f. a. est obiectio super. Dum. g.
f. g. sic discunt. n. credente seu sup-
ponente preceptum sacramentum. et. e. assu-
mete concordantiam dignitatum. atti-
git in illa concordantia sacramentum. et ita
n. credit ex parte operacionis creature.
et. e. intelligit ex parte operacionis digni-
tatum. Dum per tangulum rubrum. f. g.
mota ab. n. credente. et supponente. in-
quirunt sacramentum altaris. in prima carne
et questionis inueniunt ratione tempus et
quantitas id est impossibile. s. ratione
suum principij efficientis. formalis.
et finalis. quod est deus. attingit id. Et se-
n. supponente p. f. g. inuestigatio. asce-
dit. e. ratione caritatis. ad superiora prin-
cipia sunt actus dignitatum. et sub istis
principijs respicit finem inferiorum

principiorum. et medioꝝ que sunt se-
cundum. et ymago ipꝝ superiorum
principiorum. ut in ipꝝ ymagine appa-
ret virtus. et potestas. quas ipꝝ prima-
ria superiora. et in creatura habent in ipꝝ
principijs inferioribꝝ et creatis. **V**olente
diuina voluntate. et pficiente
diuina pte. et magnificante diuina
magnitudine. et bonificante diuina boni-
tate. et sic de alijs. quolibꝝ ipꝝ actus
tunc coniungere se cum alio ad agendum
in subiecto. ut ipꝝ actus dignitatum
non sint in pꝛaetere magnitudinis. ostē-
sionis. et actionis. p omnes terminos
quos materia subiecti habere potest. **E**t hoc
modo. e. ascendens cum caritate et sang.
rubro ad actus dignitatum attingit
altaris sacramentum. et hoc tamen transce-
dentet. nam alio quidem modo ipꝝ ne-
quaquam attingere potest. **I**ngrediebamur. f. g.
per carnem ad triangulum crece. in-
ueniunt maiestatem esse maiorem in
actibus dignitatum. qꝫ in actibus creaturæ
nam sicut naturaliter fit transmutatio
de suba in subum. videlicet de suba cibi in
subum carnis. et sanguinis comedentis.
attingente spiritui in suo pꝛo subiecti. sen-
sibile remotum. **I**ta et multo melius
sine compactione fit suo modo translatio
panis in subum corporis xpi. et de suba
vini in subum sanguinis. attingente ipꝝ
transubstantio. **V**idelicet ipꝝ bonificatio. mag-
nificatio. et in verbo ministris. et testi-
monio ihu. xpi. transubstantiale remotum.
Et hoc ita est et omni conditione maiori-
tatis dei. et creature in operatione extrin-

seca. qꝫ voluntas dei. que idem est qꝫ
ipꝝ dei perfecta potestas. uult ita. et cre-
atura non resistit. qm si voluntas
dei nollet. ita nollet utique id p qd est
maiorificatio. et maiorificabilis inter-
nos. et deficeret etiam in hoc largitas.
et creatura esset plus maiorificabilis
in hoc qꝫ ipꝝ voluntas maiorificatio
atqꝫ creatura pꝫ maiorificaret ipꝝ vo-
luntatem in hoc qꝫ esset ipꝝ voluntas
maiorificabilis. qd est impossibile. nam
in omni qd est ipꝝ diuina essentia est mag-
nificabilis. qꝫ creatura maiorificatio
Et quantum est ex pte ipꝝ. a. plus est ipꝝ
a. in actu maiorificandi in omni qd est. qꝫ cre-
atura recipere possit. nec creatura pꝫ
maiorificandi ipꝝ sacramenti resistere
potest. qꝫ sic esset maior in resistente. qꝫ
diuini actus in agendo. qd est impossibile
ymo pꝫ hæt ad hoc inclinationem. tꝫ
imperfectum ad suum pꝫ. **C**onfluc-
tibus affirmacione et negacione sunt ad in-
uicem. ad pꝫ sacramentum. dubitat. r.
et dubitando se conuertit in suppositiones
vitalis in. n. qd supponendo mouet. f. g.
ad pꝫ carnem in triangulo ingro.
inueniunt qꝫ negacionem importatem
impossible. et pꝫ entis in mag-
nitudine possibilitatis agendi diuini
dignitatum. et recipiendi creaturæ
qd est summe inconueniens. ul' impossibile.
Et affirmacionem importatem huius ne-
gacionis oppositum. qd est summe conueniens
et summe possibile. **E**t sic. f. g. inueniunt
in. obliuiscendo. et ignorando actus di-
uini dignitatum. affirmans dictum
sacramentum esse in. y. et sic crescit fides

ratione ipsius. n. ex pte conditionu crea-
tura. et multiplicat caritas ratio ip-
sius. e. ex pte actum dignitatu dei. 2
isto mo. fm condicioe trianguloru. t.
in condicioib' actum dignitatu dei
attingit altaris sacramentum. *De 1°*

Post primum modum. f. g. mo.
discurrencia fm modum scdm
ingreduntur tres consequentes
cameas pcedit qstio. ipius. n. et mil-
centib' adinuicem illas cameas cum
singulis. t. illucescat eis sacramentum u-
to mo. Magna quidem bonitas e. qd
reuelat nobis sui bo magnum bonu
magnificare. possit facere et uelle. Et qn-
to plus istos actus cognoscim' et dili-
gimus. tanto maioritas finis actuum
bonitatis. magnitudis. 2c. illi p' nob
reuelat. Et qnto hec maioritas finis
nob reuelat. tanto plus spes nra in
actib' diuinis dignitatu confidit. 2
tanto plus iusticia nra in nob iustifi-
catur. et pntia nra exaltat. 2 forti-
tudo nra fortificat. et in nobis nra
temperancia exornatur. ac ead' uirtute
nre simul adinuicem coarctantes ue-
hemencius inas contrahunt. Et hoc
mo discurrendi ipse. f. g. attingit. e.
pdm sacramentum. attinges id p qd di-
uine dignitates plus agunt in cre-
atis ratione maioritatis finis. moues
i. ad hoc. p qd non eet illa maioritas
finis. Et qm. f. recollit. et g. intelligit
plus ee entitat. et impossibilitat. no-
cendi. q. e. i. attinge possint. Ascendit
ratio. n. attingit diligendo ubi. e. i. atti-
ge no pnt. et sic fias meritum no a-
mittit. s. p'ci' auget ead'. eo q. n. creas

sim. sup. e. maior est ratio ipius. e. q.
n. creas sine. e. nam. e. sub. n. nam
ipi. n. p'at ad creandum. *Dictum*
est de qstioib'. v. Consimili mo. de q-
stioib'. x. pcedimus. *De qstioib'. x.*

Quomodo puncta transcendencia
attingunt. Sole. pntia. ob-
iectum. realitas. ratio. esse.
pfectio. maioritas. finis. *Qstio. v.*
homo possit tantum mereri glia. qm
penam. Sole. Veitum. culpa. esse. p-
fectio. puaco. defectus. contrarietas.
maioritas. *De primo modo.*

Applicantes. t. ad pma cameas
pme qstiois. t. doctrinam f'om'
p quam. *Artista ad transcend.*
puncta artificiali ascendit sciat. sequo
mos quos anguloru alius het cu alio
fm ppositam qstionem. et quos eam fi-
guar het alia cum alia. *Simem' ali-*
qua qstio fit de mo. *Artista quide mo-*
dum trianguloru et figurar sequi debet.
p hanc eam doctrinam. qua de pntis
transcendatib' ammus. hic patebunt
moi ascendendi ad alia puncta transce-
dencia uia consimili. *Punctum transce-*
denti dicimus. qn. f. g. aliqua qne
difficilem inuestigant. p triangulos.
t. et p timos alias figurar. et p con-
dicioes eorum. miscendo tangim' cum
tangulo. tinnu cu timo. et tangulos
cum timis. et eo. ita q. g. tantu vnu
sale colligit. q. vix pot e. sustine qd
vniu'sali ratio magnitudinis sue
ministrante. natio p'dare. s. cu mag
difficultate inquirendi. 2 sustinendi sic
intelligere ratio esse bonitatis. 2c. vniu's

in diuinis. et ratione personarum distinctio.
Aut etiam punctus transcendens. e. qm
 .d. obiectum suum accipit superexcellens
 q. b. c. qua siquidem superexcellens. d.
 cum sit subitaneus. subito cogit. b. c.
 accipere ipsum obiectum contra naturam ac
 cipiendi ipsorum. b. c. cum sint successi
 sua. **E**t in hoc est punctus transcendens.
 q. b. c. uix eo e. in ex violentia sui acci
 piunt sic. d. diligere excellenter deum ee
 perfectum hominem. et perfectum deum. co
 gunt. b. c. subito sub. d. attingere reas
 diuinam et humanam ee unam personam.
Et aliqui etiam coartant eorum successio
 qm minus alte sequitur. d. nam tunc. d.
 distrahit tunc eorum successio. q. p.
 minima obiecti altitudinis. quasi euanescent
 et in tali coartatione ipsorum. b. c. est punc
 tus transcendens. sicut p. in inuestiga
 tione sacramenti altaris. **E**t punctus ec
 transcendens est. qm. e. ratione dignita
 tum. a. et actuum earum compellit con
 cedere naturam. cum? oppositum ratione po
 tentie. non audet. i. assumere. s. sup
 plet ipsum. n. contra. i. fantasticum. qd
 p. in predestinatione. et libero arbitrio.
Aut etiam omnis punctus transcendens
 habet ee. qm potentia obiectum suum co
 tractat attingere potest per ea que sua
 sunt. s. per ea que sua non sunt. v. qm
 ratione potentie. et ratione obiecti ad inuicem
 opponuntur generantes contradictiones
 q. tunc potentia condiciones suas ex
 uit. 2. obiecti propriis inuoluit condiciones
 sicut in sequentibus apparet. nam sic.
 o. potentiam exuere condiciones yma
 ginabiles ad accipiendum obiectum

in ymaginabile. **I**ta o. potentiam ipsum
 exuere condiciones defectiue intelli
 gibles. quas habet ex parte sui. ad attingend
 condiciones superexcellentes. uel perfecti
 obiecti perfectiue intelligibiles. Nemo quid
 modo attingitur obiectum. si accipiat
 secundum eas condiciones que illius ee non
 possunt. **N**unc g. ad propriam materiam. s.
 aliqua puncta transcendentia ueniamus
 ut secundum quod de hijs explanabitur. consili
 um pateat uia et doctrina ad cetera
 puncta transcendentia perscrutanda.
Et primo per triangulum lincium. **I**sto
 modo. **P**otentia renatiua influens natu
 liter. e. rerum. bonum. magnus. diu
 ble. 2c. conuertit se naturaliter ad deum
 contemplans eum in unitate. essentia.
 et dignitatibus eius. cum actibus earum.
 s. adducens triangulum unitatem. facit
 diuinam. in unitatem. essentiam. 2. boni
 tatem. magnitudinem. 2c. **E**t inter ac
 tus earum. atq. inter ipsas dignitates.
 et actus earum. **V**idetur enim sibi eas ee
 diuinas ad inuicem. eo q. g. ratione e. h.
 earum non potest attingere. nisi distic
 ta ab omni alia ratione cuius earum. **D**u
 f. g. sic inuestigancia ratione sui. non
 autem ratione obiecti sui conuulsa sunt
 in. k. l. uenit. i. cum summo odio intelli
 geres per hec que tunc sunt diuinas esse
 ee in deo. secundum numerum dignitatum. 2.
 sic oritur. r. ratione affirmacionis. k. l.
 et negacionis. i. et. n. statim supponit
 possibile. k. l. errare. et ecce. f. g. trian
 gulum unitatem qui est inter poten
 tiam et obiectum. adducencia in tri
 angulum rectum. erectum 2. in g. u.
 respectu trianguli lincii attingunt

ipm̄ obiectum pfectum in omib⁹. con-
dicomb⁹ dignitatum tantam hēre con-
cordanciam ip̄i potencie. q̄ principi-
ans eam dedit ei esse. ad hanc opus
que est excellens obiecti inuestigatio.
Ut maximuz. e possit hēre ad. a. u. y. 2
i. ad. u. 3. et. n. ad. a. v. y. 3. et ut multū
distet. ab. r. ita q̄ affirmacō. et sequē
negacio sint in tanto fine. et tanta q̄
cōt. q̄. f. g. ex pte unitatis eencie. boni-
tatis. imensitatis. et pfectōis. simpli-
potestatis. zc. obiecti p̄tā attingere ne-
queat alioz. **A**um autem. f. g. hec
scrutata sunt. videt manifeste maius
dnam seu distanciam inter potēcia
et obiectum. s̄m unitatem. eenciam.
bonitatem zc. **H**ui⁹ et illius. et discunt
bonitatem. zc. potencie q̄si nichil eē re-
spectu ip̄ius obiecti. cui⁹ unitas est
bonitas zc. est imensa. eterna. simp^r
et pfecta. et tunc dimittit cōtrādes
potencie. et quātum possunt adheret
tamq̄ ad suum ultimum finem ad cō-
dicōes ip̄ius obiecti attingencia q̄
racōne imense simplici. et pfectiois
oz nctio diuinas dignitates eē. ar.
Vni⁹ ens imensum. pfectissimū et
simplicissimū. ita q̄ racōe imense
et pfectissime simplici. vna queq̄
dignitas ē i. sūmū ens totum et idē.
q̄ quēlib⁹. et idē q̄ omēs. hec itaq̄
attingit potēcia et apphendit ha-
itu esse in ip̄o obiecto. vidē in ip̄o
pfectissimo. et imenso ente. q̄ est
a. et imitat⁹ in se ip̄ū. s̄m se. s̄ non
s̄m obiectum. q̄ racō h ip̄i obiecti
supat potencie rōem. **A**ttingentib⁹
f. g. pductōem in diuinis. deo patre

producente deum filiū. zc. ut sup̄dē ē
supueniūt. f. l. dicencia. si in deo est
productō. sic est in eo pluralitas. rōe
vni⁹. et distinctōis pductō. a pducto
gō composicō contra simplicitatem.
et p n̄is defectus contra pfectōem.
z sic de alijs. eo. q̄ ubiq̄ est pluri-
um vni⁹. hec nequaquā pōt eē sine
composicōe ip̄orum plurium. **U**t mani-
feste videtur in elementis. plantis. et
animalib⁹. et ecce p h. que. f. g. sup̄ in-
uestigauerūt. et p hec que. f. l. se cōt-
inuenisse dicūt. cōstitutum ē. r. q̄
cōstituto supponit. n. utramq̄ ptem
cōtrāiam esse possibilem. ut mouere
possit. f. g. ad discursum. et etiā. f. g.
cum triangulo viridi. et cum quib⁹
terminis. x. et alijs angulis ip̄ius. t.
intran̄t eandē potencie. et obiecti.
cōfideancia hanc cōtrādiem oriūa
ex pte potencie. et obiecti. vel utriusq̄.
Ex pte quidē obiecti neq̄q̄m. cum
sit ens pfectissimū. nec ex pte ut-
riusq̄. q̄ sic ip̄m sūmū ens p̄cipiet
cum defectu. q̄ ē impossibile. **R**estat
gō. q̄ ex pte potencie. **E**t cāmspicit⁹
modum p que triangul⁹ viridis ē
inter potēciam et obiectum. mani-
feste p̄tendunt dnam. que ē inter
racōem potencie. et rōem obiecti esse
in cōtrietate cōtrādiā. et tūc ad-
ducūt cū hz cōtrādiā rōem
cōcordanciam maiōitat⁹ ^{et imitatis} finis et esse
di. et pfectōis. et conduūt manifeste
sup̄atā rōem p̄sā dnam. z in
imēsa cōcordā. racōe imēse finis.

et inmensi esse. et inmensi perfecti. boni-
tatis. et secundum rationem obiecti inmen-
si. et perfecti in bonitate. et. Et manifeste
pendunt. f. g. q. k. l. q. opinatur esse
ita in obiecto prout sicut est in potentia.
concludit secundum inmensitatem finis. et es-
sendi. et perfecti. et quoniam maius esse
est. et maior perfectio. et maior remo-
tio exendi a privatione. et perfecti a de-
fectu. quod de infinito bono. ponatur in
finitum bonum. et. Itaque quod ambobus rema-
neant una eadem simplicitas. quia si
punctivus non auctoretur ponere punc-
tibilem. ut non esset in divina essentia
compositio. Manifestum est quod in divi-
nis est superius distinctio absque aliqua
compositione. et sine aliquo defectu. quod
si non. plures possunt utique auferre compo-
sitionem inmensa et perfecta simplicitas dicitur
quod simplicitativus sic non auctoretur
simpliciter suam simplicitatem. et si
non esset in deo potestas inmensa. neque
inmensa sapientia. nec inmensa voluntas
quod est impossibile. Et in hoc est punctus
transcendens. quod ratione conditionis ob-
iecti. secundum prout angulos et terminos. quod
potentiam negationis affirmare id per quod
eam negationis negare illud quod ratio sua
affirmare videtur. quod potentia habet
de natura sui esse in tempore. successione
et quantitate ratione istorum actuum
non potest. secundum ymaginacem attingere.
in divinis medium sine extremitate
nec finem sine termino. Et ideo. quoniam
ipsa potentia attingit in divinis boni-
ficatum. et bonificacem. et bonificabilem
et bonificatum. attingit ipsum bonum.

ratione eternitatis et inmensitatis. et perfecti
ipsius obiecti. esse sine successione et quan-
titate. et rationatur apud semetipsum
dicens. ex quo ita est. quod bonificabilis
ab eterno fuit bonificatus. et finem
bonificacem sue ab eterno consecutus
est. non oportet iterum illius bonificacem.
Sed ratione obiecti manifeste videtur eter-
nam et inensam cessacionem agendi
et cadit in contradictionem. si reuertitur
ad condiciones sui retinens habitum con-
ditionis obiecti. et dicit. Utique peccavi.
quod secundum rationem conditionum meorum. cum
sint subiectum subiecti successioni
subiecta ratione temporis in quo sum
posui. fuit. ubi non est fuit. neque erit.
cum sit ibi eternum. est. et inensum.
itaque transcendit potentiam ultimum naturam
sui ipsius ad finem vere attingendi
dimittens medium effectivum in quo
peccaverat venire ad finem. et recipi-
ens medium rectum dirigens ad ve-
rum finem. et in hoc est punctus tran-
scendens. Quia ita est. quod posse. et scire
potencie non sunt equalia. quod quicunque
ipsa potentia possit scire. sciret utique. et
est quod finis est. manifeste est ideo ipsa
potentia habet conditionis. quod secundum rationem
sui non potest intelligere sine conditione.
equalitate possendi divine potestatis.
et sciendi divine sapientie. eo quod potestas
potest facere ea que sapientia scit nunquam
fieri. Vel quod sapientia scit aliquid in esse
perpetuo. quod potestas nunquam poterit in
nichilum convertere. cum autem po-
tentia sistit in tali conditione. recur-
rit ad utramque partem conditionis. et

uaret manifeste qd contradio paret
si ptas. 2 sapientia non essent in
tantu imensitate bonitatis. pfectio
2c. equales. qd alia ipsum eet idem
q alia. et actus hui' idem. q actus
illius. cui' oppositum est flm. 2 impo
ssibile in deo. rone imense pfectois
in bonitate. 2c. ptatis. 2 sapie. 2c. qz
isto mo nulla uaret contradiem. te
mpe reuertitur ad se ipm. ut uide
at unde orta fuit ptra contradio. et
statim facit oriam inter cotradicia
sapie et ptatis. et sapie sue. et cotra
diciam ptatis. et sapie obiecti. di
cens. si ptas mea eet idem. qd sapia
mea. et eo' possem. sciendo omnia q
cumqz scirem. et scirem possendo oia
quecumqz possem. et sic non fecisse
ptra obiectem. qua feci rone mo
ritatis mee. et maiortatis obiecti per
fectissimi. Et qm p ea que in ea sunt
videt p paruitatem. et defectum ptat
et sapie mee. attingo obiectum me
um meum pfectissimum. 2 inmensum in
dico ipm p ea que sua non sut. Et in
hoc est punctus transcendens. qz pote
cia transcendit in equalitate ptatis
et sapie sue. ultra naturam fin. et p m
mesam et pform equalitatem ptatis 2
sapie sue ipius obiecti transit ad at
tingendum impossibilitatem cotra
diciam possendi. 2 sciendi ipius obiec
ti. **P**otencia attingens pform sa
pientiam finni obiecti gnatur. e. affir
matum. et dilectum. ipius pfecte
sapie reuertens de se. i. negatum et

ordinum omni eoz p que ipa sapia no
eet pfecta. cum sint impossibilia. dum
autem attingit pfectam iusticia ipius
eiusdem obiecti. gnatur eadem. e. i. rone
pfecte iusticie. sicut gnatur ea rone
pfecte sapie. Et qm uidet. ipi sapiee
potencie. q. i. primi. e. neget p impos
sibile. fm. e. dicens q sapientia dei est
pfecta. impossibile est liberum arbitri
um. et sic non est iusticia pfecta. Et si
mlr q. i. secundi. e. negat pmi. e. dicit
qa iusticia dei e pfecta. necum e liber
arbitrium. et pns impossibilis ptra
naco. et sic non e pfecta scia sapientia
dei. **V**ertit ipa potencia in dubitatem
ratione contradiem pmi. i. et secundi. e. 2
secundi. i. et pmi. e. et gnatur. r. et nunc
iat. n. supponens. et discurrent. f. g. re
nencia cum magnitudine pfectionis in
bonitate. 2c. nec audet negare duo. e.
qz positue se bent ad diuinam eentia
cum magnitudine pfectionis in bonitate
2c. nec audet negare alterum iporum
cum suo. i. qa ipm. e. positue se habet
in ipa diuina eencia. magnitudine pfi
onis in bonitate. 2c. et sic est nctm. 2
si ipm. e. e nctm. et fin. i. qd reuertit
ab eo. e nctm. et fin. i. nec etiam audet
negare duo. i. qz nctio sequitur ad sua. e.
et sic affirmant nctio ptrafinaco. 2 li
berum arbitrium. et negat nctio nega
ipius ptrafinaco. et ipius liberi ar
bitrij. et reuertitur potencia ad cotra
fin ipius tenens hitum. cotradices ob
iecti. et pperit in quo medio reuertit. di
cens. si scire. meum eet idem. qd iustifi

meū. et eo^o. quecumq; scirem. eadem
scire meus iustificaret. et quecumq;
iustificarem. eadem iustificāe meus
scaret. Et sic soluit contrādictōem. cona-
dens p^oetā duo. e. cum sing^o duob^o
i. necessāio eē uera. **Et qm̄ uidet^r inf^r**
re contrādictōem. q^o p^oim^o. i. negat. fm̄
e. fm̄ est. quia negaret nēcio p^omū
e. et p^o nē. semet ipm̄. Idem est de p^o
i. qre. qm̄ d^r. p^odestinacō est. sequi^r
nēcio fm̄ qm̄. si dicat^r. liberum arbi-
trium nō est. vel qm̄ d^r. liberum arbi-
trium est. si dicat^r. p^odestinacō nō
est. et in hoc ē punctus transcūdens.
q^o p^o aliud nēcio medium racōe obi-
ti. oportet potēciam conduci. quod
si quidam mediū simpl^r racōe potē-
ē impossibile. De secūdo mō. ~

Potēcia fm̄ se ipm̄ atti-
git. a. multa fecisse que s^obiec-
ta sunt malicie. p^ouitati et s^o-
tēctm̄. zē. d^rat ipm̄. a. eē cām ul^r oc-
casioem malicie. p^ouitat^r defectu^r zē. **Et**
dum reuertitur ad p^oscām b^ouitatem.
magnitudinē zē. ipm̄. a. affirmat
nēcio impossibile. a. eē cām. ul^r eadē
p^oscām. et racōe contrādictōis labit^r in du-
bitacōem. et n. mouet. f. g. cōmispici-
encia que p^o contrādictōis est magis. l.
minus realis. et que magis ul^r nūq^o
cōuenit. eē. 2 fm̄. Et statim. n. supponit
potēciam intelligē fm̄. et sic suppon-
do mouet. f. g. p^o sup^oscptas cameas. ut
uideant. q^o duaz p^o p^oū contrādictōis fallit
et que p^odit nēcio. et miscēcia p^oscas
cameas. ad inuicem p^oduunt isto mō
realitas ipm̄. a. est infinitum eē. 2 in-
finita p^ofectio. et infinitus finis. qz oz

roem illi^o esse realissimā. realitas uēo
potencie. est finitus esse. et p^ofectio cū
defectu. 2 finis inclūdēns eē p^orimacōem
et terminū. et maiōritatem ann^o mōxi-
tate. qre oportet nēcio racōem realitat^r
hui^o eē defectuaz. et s^obiectam p^orima-
cōm. et mōritati. et t^omino. quia mōn-
feste uidet^r. f. g. si potēcia ipm̄ sum-
maz realitatem. accipiant. fm̄ racōez
p^op^o realitatis ipm̄s potencie. dimittēs
racōem sume realitatis. q^o fallit ma-
nifeste accipiens realitatem ipm̄s. a.
cum sit p^ofectissima. fm̄ racōem que
non ē illius. cum sit defectua. p^o quam
si quidam racōem s^ole acceptam indu-
dūt^r s^olo mō defectus. p^orimacō. zē. in
ipā sumā et p^ofecta realitate. q^o est
impossibile. **Et in hoc attingit. e. man-**
ifeste. q^o a. multa fecit. 2 multa potest
facere. que sunt s^obiecta malicie. p^oui-
tati. zē. ipō non existente causa. vel
occasioem malicie. p^ouitati. zē. nam hoc
est plus. et p^ofectiorem s^oigt p^oitatem. sa-
p^oieciām. uoluntatem. zē. si ipm̄. a. p^ola
ficiat. que sunt s^obiecta malicie. p^oui-
tati. zē. ita q^o non sit causa uel occasio
ipm̄s malicie. p^ouitatis. zē. q^o si non
pos^o ea facē. ut non eē p^oscām cū ul^r occa-
sio malicie. p^ouitatis. zē. q^o si non. se-
quēt^r q^o malicia. p^ouitatis. zē. possent
ei facere resistēciām. q^o ē impossibile.
Ac etiam q^o potēcia attinget racōem
realitatis ipm̄s. a. maiōem. 2 magis
p^ofectam. et importūtem maiōem finē
et manus esse. q^o eēt ipā realitas. q^o ē
manifeste impossibile. q^o manifestū ē
q^o a. multa facit. et multa pot^o facē que
sūt s^obiecta malicie. ipō nullaten^o exēte

causa uel occasio ipsius maiestatis. pui-
tatis. et in hac potencia transcendens
rationem sui ipsius. cum sit defectiva. et
subiecta priuacioni. et transit per rationem
necesse ipsius obiecti ad realitatem. et
et sic est hic punctus transcendens.

Secundum est autem. quod sicut iste punctus
per primum modum. ut tamen est. attinctus
est. sic etiam potest attingi per primum mo-
dum. Et illa que attincti sunt per primum
punctum attingi per primum. Et sicut attingunt
ista puncta transcendencia. de quibus
exemplificatum est. ita declarat via ad
cetera attingencia. sicut quod angulus tri-
anguli sit placum sine successione. et quod attingit
coloratum. et quod primum alie sit in
alijs. ita quod quelibet earum ab illa qua
continet est contenta. et sic de alijs
huiusmodi. *De questionibus theologie primo.*

Quam sit resurrectio. *Solo.* Or-
dinatio. resurrectio. dignitates.
actus. prima intentio. secundum intentionem.
principium. finis. *Questio.* Vtrum
homines plus debeant diligere uitam co-
templatiuam quam actiuam. *Solo.* Vita.
forma. dignitates. actus. e. a. u. p. i.
u. x. *De primo modo.*

Resurrectio de qua hic loquimur
est unus de articulis fidei christiane.
quia istud terminus qui
est resurrectio. accipimus in prima ca-
mera sub nomine articuli. hic autem ar-
ticulus secundum ueritatem fidei christiane est. quod
omnis anima rationalis. suum primum cor-
pus humanum recipiat. et uiuet
cum eo. et fient ambo. sicut prius. pri-
mus homo. Et de ista resurrectione per-
sequi intendimus isto modo. *Discut-*
renda. f. g. per triangulum linteum

Respicunt proportionem quatuordecim in prima
camera preceptum inde solutio eius ap-
paret. Sed dubitat. et resurrectionem esse
cum sit contra operationem naturalem. et
contra naturalem ordinacionem in ca-
tis. Et statim. n. supponit eam esse pos-
sibilem ratione actuum dignitatum dei. Et
eum non esse possibilem ratione dubitationis
ipsius. et mouente. n. ipsa. f. g. attingunt
quod dignitates. a. possunt agere super
operationem naturalem. cum earum opera-
tio magis concordet magnitudini quam
ipsa operatio naturalis. postmodum respi-
ciunt deum. et creaturam in contrariis
quas deus habet respectu sue creature.
et quas creatura habet respectu sui crea-
toris. Et sic attingunt quod diuine dig-
nitates. maiorem inducunt operationem
bonitatis. magnitudinem. et quibus deus
utitur in creatis. et quas creatura habet
ad ipsum creatorem. si super deum resurrectio
est. quod si ipsa non est. Et sic concludunt
resurrectionem esse. ratione preter maiorem
operationis in bonitate. magnitudinem. et
que nisi sit bonitas quidem dei. non
elongaret tantum a priuacione sui boni-
ficabile quo utitur in creatis. neque mag-
nitas. magnificabile suum a puritate. neque
eternitas. et ineffabile suum a tempore. et sic
de alijs. 8. ipsa resurrectio est. ut actus
dignitatis quibus ipse dignitates utitur
in creatis. et ordinacione eorum. sit maio-
res in creatis. *Obiectio.* Sed obicitur
si resurrectio est. aut erit elementorum
cessacio. aut eorum operatio adinueniam.
et sic erit generacio. et corruptio. sicut
modo. Et si sit elementorum cessacio. erunt
quod in corporibus glorificatis elementa quod

ad existere tantum. et nō quo ad agē.
et sic erunt in immoitate finis. qd ē
inconueniens. Si autem sit eorū opā.
ad inuicem. sic est corruptio. et tūc opor-
teret iterum mori. ut iterum sit resur-
rectio. et sic ad infinitum. qd est im-
possibile. **Sol.** Recurrecia. f. g.
ad tangulum luiton p viridem. et ru-
beum soluit obiectōem. nam in opā
cōne dignitatum ad inuicem nulla
est contrarietas. s. infinita et etna cō-
cordancia. nūc bonificatiuū. et bonifi-
cabilem. magnificatiuū. et magnifi-
cabile. et. ut sup̄ dē est. Et sic racōe
magne cōcordancie et similitudis. quā
corpa glorificata habunt ipi deo erunt
elementa ipōrum corporum in diffen-
et cōcordancia. qz tunc erūt in ultimo
et pfecto fine. et eorum cōtrarietas ē
in puaē. et cessante cōtrarietate cessa-
bit corruptio. s. nūq̄m cessabit cōcordā.
in ipis corpib. qz ipi elementa erunt
concordancia ad inuicem sine cōtrarietate.
sicut. b. c. d. m. e. Et sic non ualz
obiectio. **Agente** toto homine bonum
magis. 2c. et cōcordante magis cū
magno. bonum cum bono. bonū cum
magno. 2c. maiorem hēt deū. et cō-
cordanciam deus cum eo toto. q̄ cum
pte illius. vidēz cum anima illi. et cū
corpe. Et p oppositum. maiorem hz dis-
tanciam. et contrarietē. si agat op-
positum. **Idē** racōe magnitudis di-
ne iusticie oī esse resurrectōes. ut p
tanta concordancia. vel contrarietate
quā deus hz cum homine retribuatur ip-
si hōi. g. resurrectio est. qd si nō. pl^o
pōt homo mereri. vel demereri. q̄ di-
uina iusticia eidem retribuere. qd ē

impossibile. Si autem dicat. q̄ ex parte
anime pōt illi retribuere. Sic sequēt^r
q̄ deus maiorem hēret cōcordanciam. ul
cōtrarietatem. cum parte ipius hominis
q̄ cum toto homine. qd flm est. g. 2c.
Obiectio. Ad hoc obicitur p tangulum
viridem. inter deum et hominem. et it^r
deum et animā. **Isto mō.** homo est ens
ex anima et corpe constitutum. deus
autem ē res incorporea. quia simplex
intellectualis. g. anima unita corpi.
et anima res incorporea. qz simpliciter
intellectualis. g. anima unita corpi
racōe corporis. discordat ab. a. seu dis-
similatur eidem. sepaata vero a corpe
cōcordat seu assimilatur ei. Si g. resur-
rectio habuerit eē. sic ē. ut sit ma-
ior discordancia. et dissimilitudo. 2 p
q̄s maior disordnatio inter deum
et creaturam. Et cum ipi resurrectō
nō possit fieri nisi ab actib. ipius dig-
nitatum. tūc seq. q̄ dignitates p ac-
tus suos priuabunt id qd est eis
magis simile. et q̄ magis est eis dis-
simile. reducant in eē. et sic habebūt q̄
se ipis in ordinatōem. qd ē impossi-
bile. **Sol.** Ad hoc respondendum est
p eundem triangulum. addita maiore
Et dicendum ē sicut prius. qz maior
ē cōcordancia inter deum et hominem
q̄ inter deum et animam. Cui racō
est. qz totam illā cōcordanciam et simi-
litudinem quā hēt deo ipi anima se-
pata. illam eandem habebit anima cō-
iuncta corpi glorificato. et qm ipm
corpus erit similitudo dei. qz etiam mō
ē similitudo illius. cum sit constitutus
de bonitate. magnitudine. duracōe. 2c.
2 tunc multo magis. eo q̄ glificatum

Manifestum est. qd homo gloriatur ma
iorem habet similitudinem et concordiam
deo. qd nunc habet anima glorificata. Et pp.
hoc soluitur obiectio. qm dicitur. qd anima
iuncta corpori ratione corporis discordat ab
a. seu dissimilatur ei. Dicitur qd non
est verum. quia cum corpus sit iunctum
de bonitate. magnitudinis. scilicet. est simi
litudinis ipsius. a. licet non sit eius simi
litudinis ratione corporitatis. Et qm ipm
corpus ratione sue bonitatis. magnitudinis
scilicet. que sunt similitudines. a. maiorem
habet concordiam ipsi. a. qd discordan
cia ratione corporitatis. qd hec discor
dancia importat non ens. et maiorem
et concordanciam ens. et maiorem. Ma
nifestum est qd anima iuncta corpori
magis assimilatur ipsi. a. qd plus mul
tiplicat bonitatis magnitudinis. scilicet. qd
a corpore separata. que non valz obiectio.
Sup. placitum est. deum esse incar
natum. id est. verum hominem secundum. ita
qd deus est homo. et homo est deus. Cum
ergo. ita sit. qd homo cum natura spirituali et
intellectuali participet. et deus sit homo
imcorruptibilis. et immortalis. est utique
ipse homo deus medium per quod natura intel
lectualis et spiritualis spiritualis maiorem
finem consequitur quaz consequi pos
sit. Et ideo sequitur. si resurrectio non est.
qd natura sensualis. et intellectualis. que
idem est spiritus cum natura spirituali. et intelle
tualis quam deus assumpsit maiorem
concordanciam habet in principio temporis
et quantitate illi nature sensuali et in
tellectuali. quam deus assumpsit qd
in fine. qd in via est omnis homo idem

spiritus cum illa natura spirituali et intellectu
ali. s. in patria non. ergo sequitur. aut qd de
us tantum faciat durare homines sine
corruptione. videlicet in gloria. quantum ipsum
hominem sine sibi virtutibus. Aut qd ipse
homo sit magis fruibilis in principio.
qd in fine. et plus in minoritate. qm
maioritate. et sic deficiat magnitudo boni
tatis scilicet. diuine incarnationis respectu
ipsius creature. qd est impossibile. ergo
necesse oportet esse resurrectionem. ut
sic homines sine quantitate temporis tran
scurantes in gloria. quantum ipse homo
deus. Et ut etiam omnis natura spiritualis in
tellectualis magis fruatur in fine nature
spirituali intellectuali. qd in principio. **O**bi
ciatur. s. ad hoc obicitur. Esse corporis habet
finem suum in agere. cum agere sit perfec
tio ipsius esse. corpus autem animatum
agere non potest. nisi per sensus suos
cum sint media per que esse agit. Si
autem resurrectio sit. orz deficere me
dium per quod corpus agit de sensibus
suis. qd ibi non erit aer. nec cetera ele
menta. et ubi non aer. medium. im
possibile est ibi esse. visum. sermonem.
auditionem. anhelum. odoratum. gustum.
scilicet. ad hoc pertinet. et sic principabit cor
pus sine agendi. sine suis sensibus. qd est
magnus inconueniens. ergo. non videtur
resurrectionem esse. **S**olutio. Ad hoc re
spondendum est per eundem triangulum
in triangulo inradi. et excreo. Istom.
Sicut est magna distantia inter corpus
animatum glorificatum. et non glorificatum
Ita est magis distantia inter triangulum rube
um huius. et triangulum rubrum illius. et ma

discordancia q̄ concordancia. nam p̄n-
cipia subalia. tam formalia. q̄ m̄a-
lia. et efficiēcia corporis nō glificati
non sunt sine concordancia. et cont̄-
rietate. et ad hoc ut conseruet ma-
iōitas in concordancia. 2 m̄ioritas
in contrarietate. indiget corp⁹ gus-
tare. et anhelare. et sentire. et cali-
dum et frigidum. humidum 2 siccū
et hoc s̄m temperanciam. qm̄ si non
gustaret. uel non anhelaret. calor nā-
lis consumeret cetera sibi s̄biecta. et
sic eēt maiōitas in contrarietate 2 m̄-
nuetur concordancia. et sic puaret
illud corpus. **E**odem mō sequēt⁹ si
non temperet in tactu calidum et
frigidum. humidum et siccū. **S**ed
qm̄ p̄nicipia subalia. tam formalia
q̄ m̄alia. et efficiēcia corporis glori-
ficati resuscitati erūt in pura cō-
cordia sine aliqua contrarietate. et resistē-
cia. **M**anifestum ē. q̄ non indigebit
gustare. anhelare. neq; sentire calidū
2 cōtra finem eal contrarietatis quaz
non hēbit. **V**idēte autē obiectum id
q̄ est obiectum cātorum finis. ve-
rum ipm̄ tam hominem. p̄ quē. 2 ad
quē omnia facta sunt. **V**e p̄batum est
hēbit q̄cumq; corpus glificatur. et
audire ipm̄ et angelos. et q̄d h̄ cor-
pus glificatum. magnificū et glifi-
cāum. mediū autē p̄ q̄d uidebūt corpa
glificata. et p̄ q̄d audiet. et loquūt⁹
cōceditur non eē aerem. nec aliq̄d ele-
mētorum. nam diuina sapiā 2 volun-
tā. qm̄ p̄tati nichil est impossibile glifi-

ficatum mediū m̄stibūt. sicut celus
empyrum ita luctum. q̄d eēt ipm̄ lux
de qua uident⁹ et audiēto. et loquēto
tamq̄ de medio utent⁹ ipm̄ corpa glifi-
cata. Ita et multo melius sicut hic
utimur aere. **V**nde. bene ualēt obiec-
tio. si corpa glificata. et non glificata
q̄tum ad suas suas. et loca sua. eēt
eiusdem condiciōis. **D**um. f. g. con-
siderat tangulum ceterum m. e. a. u.
p. et m. i. u. 3. uident manifeste q̄ re-
surrectōm eō esse. eo q̄ maior ordiā
est ad. e. ad. a. u. p. et de. i. ad. u. 3. qm̄
si resurrectō sit. e. attingit manifeste
maiores actus dignitatum in creatis
et maiorem fructum cātiā ad ipm̄
a. et ipas cātiā. uidēz homines eē ma-
gis s̄biectas uirtutib⁹. et pl⁹ posse cō-
uari uicis. et magis eē in ueritate. 2
plus distare a f̄tate. **S**i autē resur-
rectio non est. sequit⁹ q̄ m̄ioritas. et
eē maiorem hēant concordanciam. et ma-
iōritas. et non eē. atq; maiōitas. et eē.
m̄iorem concordanciam. 2 m̄ioritas. 2 nō
esse. q̄d est impossibile. et cont̄ p̄nicipia
hui⁹ artis. g. 2c. **O**biecto. **S**ed
obicitur. p̄ns uita ē p̄ s̄m intenciam.
et alia uita supna p̄ p̄mā intenciam.
2 anima p̄ p̄nam. **S**i g. resurrectō
corpus et anima fruūt⁹ alia uita. et
sic uidet⁹ diuina iusticia minuari
dms maiōritatem m̄ioritati. et faciēs
ultam eq̄litate de maiori et m̄iori
q̄ corpus q̄d ē p̄ s̄m intenciam. 2 aū
q̄ ē p̄ p̄mā. fruunt⁹ alia uita que ē p̄
p̄mā intenciam. q̄re nō uidet⁹ resurrec-
tō esse. **S**olo. **A**d hoc **R**espondēdū est p̄

et corp⁹ hūmānū
p̄ secundū

cum tam tanguis in tanguilo rubro
q̄ alia uita est finis hui⁹ uite. i. hac
autem uita uiuunt anima et corpus.
videlz homo. et plus est uiuere totū
q̄ uiuere p̄tis. **E**t si resurrectio non
est. in alia uita non ēit uiuē totus
s̄ tantum uiuere p̄tis uidelz anime.
Et sic sequit⁹ q̄ illud qd se habet ad
finem. et s̄a intencio maior et nobi
lior est q̄ ip̄e finis et p̄ima intencō
qd est impossibile. g. 2c. **E**t p̄ hoc sol
uitur obiectio. qm̄ dī. corpus huma
num est p̄ s̄am intencōem. et anima
ē p̄ p̄mam. Verum est. si accipiantur
diuisim. et p̄ composiciōem p̄tis ad p̄
tem. **E**t autem accipiant⁹ cōiunctim
corpus et anima. scilz homo. ē p̄ p̄mā
intencōem. et anima p̄ s̄am. **E**t sic ob
iectio uertitur in cōtrariū. videlz si
resurrectō non est. q̄ diuina iusti
ficiatur dāns maiōritatem m̄iori
videlz aliaz uitam anime. et m̄oritez
maiōritati. videlz p̄ntem uitā hominū
Et sic obiectio que cāt cōt. facit ad
p̄positum. **I**nueniūt. f. g. in tanguilo
ingro. negaciōem resurrectōis heve
possibilitatem tantum ex p̄te creatiue
natiue create. q̄ esse resurrectōis
est sup̄are ip̄am naturā creatam. **E**t
inueniūt affirmaciōem ip̄ius resur
rectōis h̄re possibilitatem r̄e maio
ris actōis et ordinaciōis natiue in
create sup̄ naturā creatam. et rōne
maioris finis et nobilitatis natiue cā
te. **E**t rācōe hui⁹ ē ita fortis affirmaciō
q̄ includit necessitatem. videlz ita opor
tē ēē n̄cō. ut nō sequat⁹ affirmacio
defectus bonitatis. magnitudinis. 2c.

in actōe et ordinaciōe natiue in create.
sup̄ naturā creatam. et negaciō ma
ioris finis et nobilitatis nature cāte.
q̄re impossibile est non ēē resurrec
tōnem. **O**biectō. **E**t cōt. de condi
ciōe sūme cāe est. non esse cōt na
tūam et ordinaciōem sū effectus. **E**t g.
resurrectio sit. h̄c non est nisi p̄ po
testatem et uoluntatem sūme cāe. s̄ cū
resurrectō sit cōtra naturā. et ordina
ciōem ip̄i effectus. q̄ sup̄at naturā
et ordinaciōem ip̄ius effectus. g. p̄tā
2 uoluntas sūme cāe. que sūt ip̄a sūm
ma cā. sūt cōtra naturā et ordinaciōem
ip̄ius effectus. qd est sūmū in cōueni
ens. **S**olo. **A**d hoc r̄ndūm est p̄ tan
gulum nigrum. in tanguilo rubro et
croceo. **I**sto mō. **D**ua cōtrarietas est
inter duas has affirmaciōes. resurrec
tōem ēē. et modū naturā creatam.
et ordinaciōem ēē. et idēo quelz cōt
aham principiat de se unaz negaciōem
ita q̄ q̄dū naturā hec talis ēit. negat
resurrectio. et si resurrectō sit. impos
sibile ē tlem naturā et ordinaciōem esse.
mō inuendūm ē ē negaciō plus ne
gat entis. 2 boni. et finis et p̄fectiōis
ex p̄te natiue in create. et ex p̄te nāe
create. **E**t manifestum est. q̄ negaciō
resurrectōis. ut etiam p̄tū est. **P**
tēa. sicut quelz p̄tārum duaz affir
maciōis cōtrariā principiat de se
cōtra aliaz unā negaciōem. ita p̄uat
de se unam affirmaciōem cōtra aliam.
Ita q̄ affirmaciō negaciōis. ut etiam ip̄
tū ē dat maiōrem actōnem et ordina
ciōem sūme cāe sup̄ effectum sūm. et
maiōrem finem. 2 nobilitatem 2 ordina

ipius effectus. **S**ed affirmatio modine
 nature. et ordinacionis effectus negans
 resurrectionem. et ea que consequuntur ad
 resurrectionem. priuat de se resurrectionem
 unde semper est in immutabilitate et defectu
 et ex perfectum finem. quod est potius contra
 naturam et ordinacionem ipsius effectus.
 que potius valet obiectio ad propositum
 quam oppositum. **E**t cum dicitur. quod resurrectio
 est contra naturam. et ordinacionem ef-
 fectus. negatur. **E**t quando videtur per baronem. quod
 superat naturam et ordinacionem ipsius.
Differencia est inter superare. et superari. e-
 enim superare item quod destruere. sicut
 ignis in patiente febre ex colera su-
 perat aquam. id est destruit. **I**tem
 non superat resurrectio naturam et or-
 dinacionem effectus. **E**t est aliud supra-
 re. videlicet. facere id quod aliud non potest fa-
 cere. et hoc modo superabit potestas cau-
 se in qua resurrectionem potestatem effe-
 ctus. quia potestas effectus non potest
 ipsum in alioquin gradum. nec in perfec-
 tionem finem eleuare. ad que potestas
 ipsius cause ipsum eleuabit in bonitate
 etc. **E**t hoc superare non est contra. sed po-
 tius pro natura et ordinacione ipsius
 effectus. quare non valet obiectio. **D**e

Alumina. f. g. **secundo modo.**
 quod tam cameram in. f. 2. et tunc.
 cum creatura. et maiore
 conuersione. mouentur animas et cor-
 pus. esse principia hominis. et homines
 esse finem. principia quanta hominis sunt
 per finem intentionem. homo vero per primam
 cum sit suorum principiorum finis. prima
 namque intentio est finis et sic quod si re-
 surrectio sit. omnes dignitates conuersionis

habent in homine. ratione principii. et finis.
 et prime intentionis et sic. **S**i uero resur-
 rectio non sit. est utique homo ut sit
 anima beata. non ut ipse sit beatus.
 et sic anima est per primam intentionem.
 homo uero per secundam. **E**t ita est totum
 ut sit sua pars. et sic consistit finis in
 immutabilitate. scilicet in parte. non autem in
 maiore scilicet in toto. **E**t sequitur quod ac-
 tus dignitatum plus possunt agere in p-
 te. quam in toto. **P**rimo etiam est contrari-
 etas inter ipsos actus dignitatum
 adinuicem post compositionem ad suum
 effectum. quod est impossibile. et contra re-
 glas huius artis. quod resurrectio habet esse
 cum etiam nullum inueniatur ex su-
 o esse sequatur. **O**biectio. **S**ed obicitur.
Cum deus sit principium et finis om-
 nium quecumque sunt circa ipsum deum. est
 ipse deus per primam intentionem. et cetera
 quecumque per secundam. deus autem non est
 sensibilis. sed est reuelabilis. intelligibilis.
 et amabilis. et hoc per primam intentionem
 scilicet. vero reuelatur. intellectu. et
 voluntate. per secundam. **S**i ergo resurrectio
 sit. erit secunda intentio sine prima.
 quod est impossibile. quia sensitiuum sic
 est sine suo ultimo sensibili. cum deus
 sit insensibilis. et sic omnia que sunt cir-
 ca deum. non erunt per secundam intentionem. et
 sequitur defectus. et immutabilitas tactibus
 dignitatum. quod ad se non ordinabit
 omnia. quod est impossibile. quod resurrectio
 non est. **S**olutio. **A**d hoc dicendum est
 per eodem terminos. addito. mediate.
 immediate. quod deus principium est omnium quare
 circa ipsum deum. **S**ed hoc dicitur modum. est.

em principium quorundam immediate
sicut ipse s. et principium media-
te sicut corpus. cum corpus sit de
quatuor elementis productum. anima vo-
te non esse. Et ideo quolibet istorum
finem suum qui est. a. consequitur in
actibus suis. videlicet. anima immedia-
te. in. e. a. Corpus vero mediate. vi-
delicet per ipsum hominem. quem deus sibi
uniuit unitate persone. Et per hoc sol-
uitur obiectio. Cum dicitur. deus non est spiritus.
Verum est. e. immediate. s. spiritus est. me-
diate. quoniam sicut anima coniuncta corpori
est spiritus per hominem. Ita deus est spiritus
per illam hominem personam unitam de-
naturam diuinam et humanam. Ut super probu-
tum est. Et ideo. quoniam dicitur. si. g. resurrex-
it. sic erit. s. intentio sine prima. quoniam spiritus
tunc sic erit sine ultimo suo sensibili
cum deus sit insensibilis. totum hoc spiritus
est. nam sicut super. rationatur. unitum
corpori. habet suum ultimum et finale rea-
le. quod est. a. Ita suum corpus spiritui ha-
bit suum ultimum et finale spiritale. quod est
homo deus. Unde. bene ualeret obie-
ctio. si deus non esset incarnatus. an-
ticipitum super probatum est. *De questionibus*

Questio. *Utrum phylogoplye.*
mundus sit eternus. *Ho.* p. ca-
pulis. magnitudo. eternitas.
bonitas. voluntas. finis. maioritas.
*Q*uestio. quoniam elementa intrant mix-
turam. *Ho.* elementa. mixtio. motus.
digestio. appetitus. actus. potencia. ha-
bitus. *De primo modo.*

Quoniam querit. *Utrum mundus sit*
eternus. *Intelligimus.* *Utrum*
non habuerit esse suum post non
esse. Et ad hanc questionem discuntur

f. g. p. t. Et primo per triangulum luteum
Iste modo. *Deus est unus.* cuius essentia est
una. et imensa in bonitate. in mag-
nitudine. eternitate. etc. et cuius eterni-
tas est una. et imensa in bonitate. ma-
gnitudine. etc. cum ipsa diuina unitas
ratione sue imensitatis. bonitatis. etc.
sit in maiori magnitudine que possit
esse. Et diuina imensitas ratione sue bo-
nitatis. unitatis. etc. in maiori unitate
que esse possit. Impossibile est ergo aliam
esse eternitatem. propter eternitatem diui-
nam. quoniam sic oportet imensitatem eter-
nitatis esse maiorem ratione dualitatis. quoniam
ratione unitatis. et unitatis ad maiorem
magnitudinem bonitatis. etc. eternitatis se-
herent in dualitate. quoniam in se ipsa. Atque
bonitas. etc. eternitatis ad maiorem mag-
nitudinem dualitatis. quoniam unitatis. et multa
etiam alia impossibilia. sicut sequuntur.
Et sic diuina unitas ratione sue imen-
sitatis. bonitatis. etc. non est in maiori mag-
nitudine que possit esse. nec diuina i-
mensitas ratione sue unitatis in maiori
unitate que esse possit. quod est summe impos-
sibile quoniam aliter deus non esset deus. nulla est ergo
eternitas propter eternitatem diuinam. Re-
linquitur ergo impossibile mundum esse et-
ernum. Hoc etiam idem sequitur ex parte diuine
unitatis. et diuine operacionis. nam diuina
operacio ratione sue unitatis. bonitatis. mag-
nitudinis. etc. est in maiori magnitudine que esse
possit. Et diuina unitas ratione operacionis.
bonitatis. magnitudinis. etc. eodem modo
impossibile est. ergo aliquid esse productum
eternum propter deum. videlicet. deus filius a deo
patre. et deus spiritus sanctus a deo patre. et deo
filio. quoniam tres sunt una deitas. unus deus.
ut super probatum est. Impossibile est ergo

mūduz eē pductus etnūm. qz si sit
 pductus eternus. sunt duo eterni p
 ducti diuisi p efficiam. **Et** sic diuina
 opaco quo ad eternitatem se hēt plus
 ad dualitatem diuina p efficiam. q
 ad unitatem dei in diuina p efficiam.
Et est in maiestate maiori magnitu
 dine racōe illius dualitatis. p m eter
 nitatem. q racōe sue unitatis. boni
 tatis. magnitudinis. zc. qd ē impossib.
 g. mūduz non est eternus. **Obiēc**
 ao. **Contra.** sicut de condicōe pme
 cāe est. q eius bonitas causet bonū
 et eius magnitudo magnū. et sic
 de alijs. Ita est de condicōe eternitatis
 illius. q causet eternū. **Et** sic. sūt
 due bonitates. scilz. bonitas cāe. z bo
 nitas effectus. et sic de alijs. ita oī eē
 duas eternitates. videlz. eternitatem
 causē. et eternitatem effectus. qd si
 nō. bonitas. magnitudo. zc. opant
 similitudinē suā in effectū. non aut
 eternitas. qd est in cōueniens. g. ef
 fectus ita ē eternus. sicut bonū mag
 nū. zc. **Solo.** **Ad** hoc dicentur est
 p tangulū ceterum in viziōi. q dūa
 inequalitatis est inter bonitatem. et
 magnitudinem. zc. causē. et bonitatem
 et magnitudinem. zc. effectus. in hoc. q
 bonitas cāe. est imēsa i omī pte.
 et magnitudo. zc. similr. **Et** bonitas
 effectus est finita. z limitata. z sūt
 eius magnitudo. zc. **Et** sic bonitas.
 magnitudo. zc. causē. equalit cōcedit
 ad pductōem bonitatis. magnitudinis
 zc. effectus. s. si ipē effectus ē etnū.

etnitas cāe se hēt ad pductōem ef
 fectus. in plus. et bonitas. magnitudo
 zc. ipius cāe in minus. **Et** sic racōe
 maiortatis et mīoritatis contrariāt
 ipē dignitates in pductōe sui effectus.
 qd ē magnū i cōueniens. g. sicut
 bonitas mūdi. z sic de alijs. est pro
 ducta limitata seu finita. Ita similr
 duracō eius. que ē eternitatis siliū
 ē pducta finita. **Et** p hoc soluit ob
 iectio. **Cum** dī. sicut est de condicōe
 prime causē. q eius bonitas causet
 bonū. et eius magnitudo magnū.
 et ita est de condicōe illius. q eternitas
 eius causet etnū. **Verum** eēt. si ipz
 bonū causatur. z magnū causatur
 eēt infinitū. s. qm hoc est impossib.
 q sic oportet dari ples deos. flā est
 gna. q eternitas causet etnū. **Et**
 cum dī ulterius. sicut sunt due boni
 tates. due magnitudines. zc. videlz. cāe.
 z effectus. ita oī eē duas eternitates. zc.
Dicendum ē. q bene ualet gna. si ill
 due bonitates. z ill. due magnitudines
 eēt infinite. z sic sequerēt plures
 dī. s. qm alia ipz bonitatis. videlz.
 causē. est infinita. et alia. videlz. ef
 fectus. ē finita. flā est gna. s. bñ se
 quit. q due sunt duracōes. quaz
 alia est infinita. et hec est eternitas.
 et alia ē finita. z hec ē duracō mū
 di. **Et** ppter hoc nō valet cum dī q
 bonitas. magnitudo zc. oparentur
 similitudinē suā in effectū. nō autē
 eternitas. **Oportet** i. nctio eē. p qd cā
 z effectus. scilz. deus. z mūduz. sūt i mīori

diā concordancie et separacōis. ut ma-
gnitudo non deficiat maiōritati. dif-
ferencie. concordancie. et separacōis. q̄
si deficiat. deficeret utiq; potestas in
iusticie. sapie. uoluntatis. et nobilitat.
qd̄ est impossibile. g^o 2°. **¶** Si mūd^o
est creatus. uitalz. p̄ductus in esse.
cum non eet. deus et mūd^o sūt in
maiori diā concordancie. et separacōis.
¶ Sunt quāz in maiori diā concordancie.
q̄ cum ip̄e mūd^o sit p̄ductus ad
deum tamq; ad suū finem. totā nobi-
tatem. totā p̄ficionem suā recipit
ex pte finis. in nobilitate et p̄fectione
g^o finis consequit^r mūd^o suā nobi-
litate. et p̄ficiē. s; de maiōi nobi-
tate. et p̄fecte ip̄ius finis. qm̄ ē deus
est. q̄ p̄ducatur mūdum de non ee i ee.
q̄ si p̄ducat eum eternum. qm̄ si p̄dux-
it eum eternum. deficiat ip̄i deo hec
potestas nobilitati. et p̄ficioni sue. q̄ d̄
non ee tam bonum. et tam magnū ee.
qd̄ ē mūd^o non potuit p̄ducē. **¶** Et in
hoc sequit^r q̄ potestas in magnitudi-
e et nobilitate. et p̄fecte. a nō ee limi-
tata fuit. g^o si mūd^o est de non esse
p̄ductus. ip̄e est nobilior et p̄fectior.
q̄ racōne sue p̄ductōis de non esse
in ee deus hanc nobilitatem et p̄ficio-
nem retinet in summa ptate sua. q̄ tā
bonū ee. et tam magnū. qd̄ ē ip̄e mū-
dus. de non ee in esse p̄ducit. nec fuit
in hoc eius potestas in magnitudi-
e et nobilitate. et p̄fecte. a nō ee limi-
tata. g^o deus. et mūdus sūt in maiōi
diā concordancie. si ip̄e mūd^o sit a
deo p̄ductus de non ee in ee. **¶** Vitalz. q̄

cum mūd^o non eet. deit ei ee. et p̄-
ons in maiori diā remotōis. q̄
sic remanet deus infinitus. et mūd^o
omōde finitus. **¶** Vitalz. in bonitate. ma-
gnitudine. duracōe. 2°. **¶** Et si eet eter-
nus. non eet deus infinitus. eo q̄ nō
potuit eum p̄ducere de non ee. nec
mūdus omōde finitus. q̄ eet finit^o
duracōe. **¶** Quāc manifeste sequitur.
si mūdus est eternus. q̄ deus et mū-
dus sūt in maiori diā cōtraictatis.
et p̄p̄nuitatis. et deficiat eis maiori-
tas diē. concordancie. et separacōis. et p̄-
ons deficeret potestas iusticie. sapie.
nobilitatis. et uoluntatis. qd̄ ē impo-
sibile. g^o 2°. **¶** Obiectio. **¶** Cont. **¶** Si mūd^o est
eternus. maior ē diā concordancie. int^r
eēnciam p̄me cāe. et eēnciam sui effec-
tus. scilicet mūd^o. q̄ si non ē eternus.
q̄ cum ip̄e mūdus sit p̄pt^r deum. t̄p̄
p̄pt^r suū finem. totā nobilitate et p̄ficio-
nem suā recipit ex pte finis. si igit^r
finis eius nobilis est. et p̄fectus. mū-
dus nobilis ē et p̄fectus. s; de nobilitate
et p̄fectione finis. qm̄ ē ip̄e deus. est q̄
eternalit^r non fuit otiosus in sua op̄a-
cōe extrinseca. g^o deus opatus est
mūdum eternali. **¶** Vitalz. q̄ deit ei et
num ee. ut in eterno diuina op̄atio
nō sit otiosa. g^o mūd^o ē eternus. **¶** Et
racō et̄nitatis ip̄ius mūd^o. deus nūq;
cessauit agere extrinseca metum.
g^o maior diā ē concordancie. int^r deum
et mūdum. si mūdus ē eternus. et si
mūdus non ē eternus. est maior diā
contraictatis int^r deum et mūdum. ra-
cōne sue finite duracōis. qua limi-
tat p̄tatem dei in nobilitate. et p̄fectione

in non posse agē extrinsece ineter-
num. g. mundus est eternus. **Solo.**
Ad hoc dicendum est. q. si mundus
non est eternus. maior est dīa q.
cōcordancie inter causā et effectum ī
iusticia. bonitate. sapiā. uoluntate.
nobilitate. pfectōe. zc. et maior opū
iusticie bonitatis. ipius. cause ad
effectum. et maiorem finem cōse-
quē effectus in sua cā. q. si sit etn.
nam maior dīa cōcordancie. et re-
motōis. etiā et maior opacō 2 finis.
quas. f. g. inueniūt seu inueniē pos-
sunt inter iusticiam. bonitatem. zc.
cause. et effectus sunt. cum cōssile
finem suū consequat in homine. qd
iusticia. sapiā. uoluntas. bonitas. no-
bilitas. pfectio zc. hominis in eternum
apte post fruatur intellectuali. et spiri-
tuali iusticia. sapiā. uoluntate. boni-
tate. nobilitate. pfectōe. zc. dei. influentib.
bonitate zc. glie. in bonitatem zc. ho-
minis. retribuete ipi iusticia mēti glie
ipi homini. p. e. a. u. p. i. u. z. u. a. u. p.
3. **S**i si mundus ē eternus. hoc maior
dīa cōcordancie. inter causā et effectū.
et hē maior opacō et finis sūt impo-
ssibiles. q. impossibilis ē resurrectio. qm
etiā supius pbatum. eo q. impossibile
ē māz sufficere corpib. resurrectur.
q. si mundus ē eternus. et quidē eter-
nitas maiorem pbet priuacōem ma-
ioris dīe. et cōcordancie. et maio-
ris opacōis. et maior finis. q. esse
eorum. et maiorem etiā cessacōem
diuinorum actuum 2 causator. q. i

cessacōe eorum. **E**t in hoc soluit obiec-
tō p. interemptōem. nam bene ualēt
obiectio. si deus illam opacōem de q.
obicitur possit hēre eternam apte ante.
et illam opacōem p. quam soluit pos-
set hēre eternam apte post. s. qm hoc
ē impossibile. nam maior. scilicet ea que
est eterna apte post. interimit. scilicet
inmōrem. scilicet eam de qua obicitur esse
eternam apte ante. qre non ualēt ob-
iectio. **C**um deus ad se ipm tamqm
ad ultimū finem sit causa efficiens
mundi. de racōe sue iusticie est impos-
sibile. q. dignitates illius causantes si-
militudines suas. de quib. mundo for-
malit. et materialit. ē confutur tendat
ad finem iniurie. siue implicet iniu-
riam inter se ipsas racōe creatōis mū-
di. s. si mundo ē eternus. implicat
inter se ipsas iniuriam cōtra iusticiā
sui ipi effectus in hoc. q. eternitas sua
similitudinem causat infinitam. s.
non bonitas. nec ceterę dignitates.
et sapiā scit. et uoluntas uult ipm
similitudine eternitatis infinitam. s. nō
similitudinem suā. nec bonitatis. nec ce-
terarum dignitatum. 2 sic causant ini-
uriam sibi ipsis. et ceteris dignitatibus.
Hoc item eodem mō sequitur de ceteris
dignitatibus sic se habentibus ad causa-
dum plus similitudinem eternitati
tamq. ad finem. q. suas similitudines.
Impossibile est g. mundum ēē eternum.
Et sequeretur inde magnū impossibile
si ēet eternus. uital. cum non habet
pncipium quantitatis. temporis seu di-
racōis. nec p. omis. nec finem. et sic

sapientia et uoluntas non possent
attingere eum duracōe finitur. sed
infinitum. et sic impossibile est q̄ po
testas possit priuare ip̄m. eo q̄ sapia
nescit eum in priuacōe. et eo q̄ uo
luntas racōe sapiē non uult eum
in priuacōe. et sic est ^{defectus} **2^a** potestas.
racōe sapiēcie. 2 uoluntatis. Aut si
uoluntas racōe sue potestatis uult
ducē ip̄m in priuacōe. uult cōtra sa
piam. et sapia scit contra eam. sapi^a.
quidam ita hēt scire neccō. ex quo
ita est. cum sit impossibile. q̄ sciat eē
non esse. qd̄ ē contradicō. cum igit̄
mūdum eē et̄num. implicet cont
rietatem inter diuinas dignitates.
ut tēp̄ ē. et ip̄i contrarietas sit impos
sibile. impossibile ē gō mūdum eē et̄
num. **Obiectio.** Contra. **1^a** ē in
instanti. nūq̄ tē non eē. cepit eē. nō
desinet eē. eo q̄ instans semp̄ habet
aliquo ante se aliquo tē quo fluit
qd̄ ē ip̄ius instantis p̄ncipiū. sicut
p̄tēitum temp̄. et aliquo ad quod
fluit. sicut futurum. et q̄ nūq̄ ces
sant eē. gō instans nūq̄ cessant
eē recipere. nec dare fluxum. nūq̄ ces
sant eē. gō instans nūq̄ cessant
esse. **2^a** mūdus. aut est. in instanti.
gō mūdus tē non eē. nūq̄ cepit eē.
relinquit̄ ḡ. q̄ ē eternus. qd̄ si nō.
manifestum est. q̄ anteq̄ mūd̄ eēt
non fuit temp̄ nec motus. si ḡ. ce
perit eē. cepit illud instanti. s̄ cum
instans sine p̄tēto temp̄e nō possit
nec potuerit eē sequit̄ q̄ temp̄ mo

uens ē instans. fuerit ante temp̄. et
motus ante motum. qd̄ ē contradicō
gō mūdus nō cepit eē. nec eodem
mō desinet eē. q̄ sic instans fluēt
in nichilum. qd̄ est impossibile. q̄e
sequit̄ q̄ mūdus ē eternus. **Solutio.**
considerancia. f. g. triangulus viri
tem. sicut tangulus rubeus in suba 2
opacōe mūd̄. soluit p̄tēam obiec
tā. Et p̄mo. cum dī. q̄ est instanti.
nūq̄ tē non eē. cepit eē. negat̄. Et
cum uideret̄ confirmari. Instans sp̄
hēt ante se aliquo. unde fluit. 2^a.
2^a est inter instans quiditatis
mūd̄. et instans opacōis mūd̄. et
cōcordancia. q̄ utrumq̄ hēt p̄ncipiū.
et alterum ab altero principiat̄. v. g.
instans opacōis. ab instanti quiditat̄
rōne ip̄ius quiditatis opacōis. et cō
trarietas. q̄ instans ip̄ius quiditat̄
nō hēt mediū. nec finem. q̄ ex quo
ip̄a quiditas ē p̄ suū instans non se
hēt ad esse suū. et sic. cum oporteat
mūdum eē creatum. post non eē. ut
p̄batur est in tangulo rubro. et in
alijs tangulis antedictis. nulla cont
radicō. nec aliqd̄ impossibile. nec etia;
inconueniens sequit̄ ex pte instantis.
q̄ cum instans heat nāt̄ sibi sequi
subam. nichil repugnat. quin actio
diuina potuit principiare. cum mūd̄
non eēt subam. seu quiditatis mūd̄.
p̄ncipiantem suū instans. ita q̄
instans ip̄am diuinā actiōem non
potuit mensurare. et quin ex isto
instanti potuerit principiare istas

opacōis. ipā opacōe sube sūb sequēte
 ēē sube. et sic instans opacōis. non
 autem quiditatis mūdi semp habet
 aliq. ante se aliquo vīte fluit. **Verū**
 est. postq. fuit. **Et** sic p. mōs solut²
 to. qd. sequit². scilz. q. nūq. cessant
 recipere. **Verū** est. postq. fuit. **Et**
 p. mōs. negatur sequens. conclusio. g.
 mūdus de non ēē nūq. recepit esse
 zc. **Et** cum videt² ad oppo^m inferri
 contradicō. confirmas illa qd. cōm. m.
 delz. si cepit ēē. cepit i^o m. instanti.
Verū ē. s. tamen prius nāl^r m. sba.
 Et ulterius. **S.** cum instans sine p.
 teito tempe. non possit. nec potuit ēē.
Verū ē. q. instans opacōis. postq.
 est. non ē sine pterito. nec potuit ēē
 sine tempe. non est uerum. **q.** potuit
 nam ex quo hūit instans quiditat^r
 simplex vīte fluxit. non oportuit
 tunc. q. hūet pteitum vīte fluēt. et
 sic non pōt inferri contradicō sequē.
 nec p. mōs ea que sequit² ad oppo^m
 contradicōis. relinquit² g. s. m. ea que
 dā sūt in tangulis. sup. dā. q. mūd^o
 non est eternus. **Duracō** sube h.
 ē p. sūbam tūm. accūs p. sūm
 sūbectum. et si diuinam p. tatem im
 possibile est limitari a suba mūdi. cū
 sit finita. z. limitata. racōne finite bo
 nitatis. magnitudinis. zc. requib^o con
 stituta est. multum ē g. impossibile
 q. accūs ipūs sube. possz. limitare
 diuinam sūbam p. tatem. g. nōtio mū
 di suba non ē eterna. qm. si ē eterna
 ei^o quāte duracō ē infinita seu imē
 sa. s. sup. imēsum impossibile est pl^o

addi. g. sup. duracōe sube mūdi. nō po
 test diuina potestas plus addi. neq.
 diuina sapiā. neq. diuina uolūtas at
 tingit sup. eam plus posse addi. **Cō**
 stat. g. potestatem dei esse limitatam
 racōne imēse duracōis mūdi. Et
 sapiā plus scit. **Et** uolūtas plus di
 ligat duracōem mūdi ēē imēsam.
 q. ipām potestatem. s. cum ipā p. tās
 sit eam qd. ipā sapiā et uolūtas. et
 ipē tres sint unus eam deus. man
 festum est. q. deus plus scit. et plus
 diligit duracōem mūdi ēē imēsam
 q. seipm ēē imēsum. qd. ē ualde
 absurdum. g. mūdus non est etn^o.
Et tūto q. deus sit imēns. et dura^o.
 mūdi racōe sui imēsa. sequit² q.
 deus maiorem hēt similitudinem z. p. p.
 tatem p. p. cōm cum accūs. q. cum
 suba mūdi. cum ipā suba mūdi sit
 limitata in sua bonitate. magnitudi
 ptate. zc. et sic est accūs maior. q. sba.
 et ē suba p. t. sūm accūs. et non e^o.
 qd. ē impossibile. **Et** maior est s. rē
 duracōis. eq. litas int^r sūbam p. tati.
 et accūs mūdi. q. int^r sūbam p. tati. et
 sūbam mūdi. **Et** sic sequit². cum i^o deo
 nullū sit accūs. q. maior est eq. litas
 inter res dissimiles. q. similes. qd. est
 impossibile. Et multa etia. alia impos
 sibilita sequent². g. mūdus non ē et
 nū. **Obiectio. Contra.** Illud o. ē
 p. qd. maior similitudo est int^r eam sūb
 p. tate cāe. et sūbam sui effectus. videlz.
 mūdi. et p. qd. ē maior similitudo int^r
 diuina opacōe. itūseca z. etnūseca. z. p.

quod diuine dignitates causando ma-
iorem habeant adinuicem inter se con-
cordiam. Et si mundus est eternus
sunt potestate maioriates in similitudine
et concordancia. quod mundus est eter-
nus. Et hoc manifeste uidetur ratione
eternitatis mundi. quoniam si mundus est
eternus. bonitas dei semper habuit su-
am similitudinem actu. et magnitudo
sua similitudinem actu. atque eternitas
sua similitudo. actu. et per quoniam semper sibi dei
sua similem futuram actu. atque operatio
dei intrinsecam semper operationem suam
extrinsecam actu. et sequitur inde
maior concordancia inter dignitates
causantes similitudinem. quia et
nitas ratione sui et ratione bonitatis.
magnitudinis. et. et bonitas ratione
sui. et ratione eternitatis. magnitu-
dinis. et. et sic de alijs. semper habue-
rant suas similitudines actu. nec
sequitur inde contrarietas. quoniam sicut
bonitas. potestas. et. mundi limitate
sunt sub magnitudine quanta. ita sunt
limitate sub eternitate successiva. et
sicut quantitas limitat magnitudinem
mundi. ita successio temporis eius et
nitatem. quod mundus est eternus. quod
si non. dignitates dei habuerunt suas
dignitates in potentia similitudines
ab eterno. et in actu post eternum.
Et eodem modo operatio intrinsecam. opera-
tionem extrinsecam. et deficiat eterni-
tas sibi ipsi. et omnibus dignitatibus.
et eo. Et bonitas similiter sibi ipsi. et
omnibus. et sic de alijs. in productione
suarum similitudinum. Et sic sequitur. si

mundus non est eternus. quod maior sit dis-
similitudo. quod similitudo inter futuram
causantem. et futuram causatam. et
inter operationem intrinsecam. et extrin-
secam. eo quod potentia et priuatio.
habeant concordiam. atque maior est con-
trarietas adinuicem inter dignitates
causantes suas similitudines. quod con-
cordancia. quod est summi inconueniens.
quod mundus est eternus. **Solutio.** Recur-
rencia. f. g. ad tangulum circuli
in tangulo lundo. uiridi. et rubeo.
soluit obiectum. Et primo. Cum dicitur
illud esse. per quod est maior similitu-
do inter futuram causam. et effectus. et
per quod est maior similitudo inter opera-
tionem intrinsecam. et extrinsecam. **Respon-**
ditur. si recipiens sit tante magnitu-
dinis in bonitate. et. quod illa similitu-
dinem ex parte sui possit sustinere. sed
cum effectus limitatus sit in bonitate
magnitudinis. et. ex parte sui non potest
eam sustinere. quia si sunt ambe ille
proportiones. ut sic. cum dicitur. Et id est esse
necesse per quod diuine dignitates cau-
sando maiorem concordanciam habeant
adinuicem. Verum est. nisi sequatur
inde maior contrarietas. quod illa concordancia.
Et ideo cum dicitur. Si mundus est eternus
sunt potestate maioriates. negatur. Et
cum uidetur confirmari. Si mundus
est eternus. bonitas dei semper habuit
suam similitudinem actu. et. finis est.
primo per eius suam dissimilitudinem. quia
cum bonitas. et magnitudo mundi sit
finite. et sic de alijs humorum. maioribus
habuerunt dissimilitudines. quia cum bo-

mitas et magnitudo mundi sunt finite
 et sic de alijs huiusmodi. maiorem habent
 dissimilitudinem. quam similitudinem. ratione
 finiti et infiniti. Et cum dicitur. Atque o-
 paco intrinseca semper suam operacionem
 extrinsecam. actu. Verum est. nisi seq-
 uetur impossibile. nam sicut est impos-
 sibile bonitatem operari extrinsece boni-
 tatem aliquo modo infinita sub ratione
 bonitatis. et sic de magnitudine. Ita 2
 in tantum est impossibile eternitatem o-
 perari extrinsece duracionem aliquo modo
 infinita sub ratione duracionis. quod sic est
 dare. quod eternitas plus ageret extrinsece
 quam bonitas. magnitudo 2c. quod est summe im-
 possibile. quare non valet. Et propter hoc
 falsum est. Quod dicitur. nec sequitur inter con-
 trarietas. Et quando videtur probari. quoniam sicut boni-
 tas. potestas. 2c. mundi limitate sunt.
 2c. non valet. quod illa eternitas aliquo
 modo remanet infinita. sed bonitas. ma-
 gnitudo. 2c. omnimode limitate. Et cum
 videtur inferri ad oppositum. dignitates
 habuerunt suas similitudines in po-
 tencia ab eterno. et in actu post eter-
 num. Dicendum est sicut prius. quod ratione
 finiti et infiniti potius sunt dissimi-
 litudines. quam similitudines. Et tunc. quod
 similitudines sunt. non fuerunt quidem
 in potencia ratione agentis. sed ratione re-
 cipientis. quod est impossibile esse equale
 agenti. Et per praedicta interimuntur cetera quae
 sequuntur in praedicta obiectio. videlicet. et
 deficiat eternitas sibi ipsi. 2c. Cum sit
 impossibile. g. de non ente similitudines
 suum uerbum constituentes abstrahere
 dicitur. Impossibile est mundum non esse

eternum. sed cum conuertitur. g. ad. a.
 respiciens indignitates eius. mundum
 in ratione nobilioris entis. secundum maiori-
 tatem concordantiae. et finis equalitatis
 dignitatum. tunc affirmat. e. natio
 mundum esse principiatur. Et i. negat
 impossibile non esse eternum. et sic
 ratione praedicta. l. generatum est. r. dicens du-
 bitatione ad maiorem. Impossibile est mu-
 dum esse eternum. possibile est mundum esse
 eternum. et statim supponit. n. maiorem
 partem ratione. a. cum mouet matiam pu-
 tum. et mouet. f. g. ad disparsum. 2
 cum attingit maiorem remotioem en-
 tis diuini a non ente. et maiorem re-
 sistenciam ipsi non enti. videlicet quod ratione
 suae finis infinitatis in ente producant
 omne ens sibi extrinsecum a non ente.
 Affirmat. e. natio mundum habere princi-
 pium. Et ita i. habet maiorem rationem ne-
 gandi quicquam extrinsecum produci de
 entitate dei. seu aliquo entitatis dei ali-
 enari in entitatem extraneam. quia
 manifeste secundum rei ueritatem dicit. i.
 impossibile mundum esse eternum.
 quod ratione equalitatis et simpliciter dig-
 nitatum alienaretur natio essentia
 unitatis diuine eternitatis simplicis.
 quod est impossibile. g. 2c. Et adhuc
 dubitat. r. quare. f. ita libenter se in-
 ducat. ad mundum esse eternum. et tunc
 mouete. n. uident. f. g. quod magis con-
 ueniens est. et magis propinquum ad
 naturam potentie ens ab ente produci si-
 cut uerbum de similitudinibus. et ele-
 mentum de elementis. et cetera aliquando
 ex aliquo praesenti ente. quam ex non

ente. Et ideo non est mirum si potentia
fit actum ad hoc. quod magis est ei pro-
portio. propter hoc. scilicet. g. destruit. r. des-
truencia in eo partem ipsorum. k. l.

Obiectio. Contra. Si mundus non est
eternus necessario productus est de
non ente. scilicet eo quodcumque sit id de quo
aliquid ens producit. oportet quod sit materia.
materia autem est ens. manifestum
est. ergo quod ens erat non ens. et ex hoc vitare
productum est ens. quod est contra dictio.

Ad eam. Contrarium non potest trans-
mutari in contrarium. nisi per corrup-
tionem transmutabilem. et per motum ter-
minum a quo. ad terminum ad quem. scilicet
si mundus productus est de non ente.
sequitur quod non ens fuit corruptibile
et transmutabile. scilicet nichil aliud est
corruptibile et transmutabile. nisi ens.
ergo ens fuit non ens. et motus a
quo incepit a nichilo. et transiit
per nullum medium. cum inter ens et
non ens nullum sit medium. scilicet hoc
est impossibile. mundus ergo non est pro-
ductus de non ente. relinquitur ergo
quod est eternus. aliter multe sequuntur con-
tradictiones. et impossibilitates. **Solo.**

Recordatur. f. et g. relinquitur hec que
dicta sunt de potentia in primo tangu-
lo nigro. et addunt tangulum vici-
dem in cetero superlucidum. et affir-
mat triangulum vicidem in maiore
inter operam entis diuinum et ope-
ram entis creati. seu entis causati.

Ita quod maiestas operandi est entis di-
uinum. et minoritas operandi est entis
causati. ita quod impossibile. et contrarium
est creari partem operis utriusque.

Et in hoc soluitur obiectio. quoniam si accipi-
atur mundum non esse eternum. secundum o-
peram entis creati. et secundum quod ipsum ens
creatum. secundum suas proprias condiciones potest
sustinere. procedunt itaque preter obiectum
aliquas contradictiones. et impossibilitates.
et hoc modo impossibile est mundum non esse
eternum. si autem consideret mundum
non esse eternum. secundum operam entis diuini.
cuius potestas operandi est inmensa. et
secundum quod ipsum ens creatum. secundum condi-
tiones entis diuinum potest sustinere. et secundum ea
que dicta sunt in superioribus angulis huius
capituli. sic non procedunt preter contradictiones
et impossibilitates. sed potius est impossi-
bile mundum esse eternum. Et hoc modo
generaliter et absolute soluitur predicta
rationes. **Respondetur** autem sic ponit solui.
Et primo ad primam. nam produci mundum
de non ente. duobus modis potest assumi.
Aut de non ente. materiali. et hoc modo
bene procedit hec ratio. et due consequen-
tes. Aut de non ente. vitale. cum non
esset. Et sic non valet. Et sic isto primo modo.
propter negantur corruptibilitas. et trans-
mutabilitas. et motus. quare non
valet obiectio. **De secundo modo.**

In cameris sequentibus primas dis-
currunt. f. g. secundum proportionem quod
et mensurancia eternitatem
maiori magnitudinem qua possunt eam
mensurare. secundum finem maiorem. Inue-
niant utique. si non est nisi tantum
una sola eternitas. quod illa potest
esse in tanta magnitudine. quod impossi-
bile est eam esse maiorem. Et si sit alia e-
ternitas. vitale. causata. stante eterni-
tate causata. adhuc posset eternitas
causata esse maior. pro uata uero et in te

causata. non potest esse maior. hoc
autem ē ratio infinitatis. eternitatis
causate. sicut si bonitas causata sta-
ret infinita. ad huc bonitas causata
posset ēē maior. s; qm bonitas causata
stat finita. cum finiti. 2 infiniti nulla
sit pporio. non hēt bonitas causans
condicōem eēdi mde maior ul' mior.
Et cōtrō impossibile est aliquo infini-
tum esse extra deum. Impossibile est
enī duo distincta p eēnciam ēē infi-
nita. absq; utriusq; limitacōe. impossi-
bile ē g^o alias ēē eternitates pter et-
nitatem diuinā. q; sic deficeret mag-
nitudō effecie eternitatis in maiori-
fimis. 2 bonitatis. 2c. qd siquidē non
pōt velle voluntas volens maiorem
finem in magnitudine eternitatis q
possit ēē. et qm posse. et velle. sūt v-
nūz idē in deo. sicut etiam voluntas
et potestas pnt esse. et ita ē ille ma-
ior finis. nulla est g^o alia eternitas
a deo. g^o mūdus non est eternus.
Obiectio. Contra. De condicōe mag-
nitudinis eternitatis est ut ipa eter-
nitas consequat^r finem suū in maio-
ritate. qd in voluntate. que idē est
cum ipa eternitate sit impossibilis al-
teracō. seu mutacō. et nisi potestas
ipam voluntate faciat ēē sine mu-
tacōe. ē defectiua. 2 limitata. et p
pns ipa voluntas. et magnitudo in
eternitate. qd ē impossibile. g^o 2c. **S;**
si mūdus non est eternus. manifestū
est. q; in diuina voluntate fuit mu-
tacio nolendi in velle. et volendi in
nolle. eo q; noluit. cum mūdus nō
ēet. eum ēē. et eo. q; vult eum esse
dum ēet. g^o mūdus semp fuit. ita

q; nūq; fuit in non esse. et sic ē nctio
est eternus. **Solo.** attingēcia. f. g.
magnitudinem ptatis dei in uoluntate
eterna respectu magnitudinis ptatis
mūdi. vident ptatem dei etiam tanta
infinitate maiorem excedere ptatem
mūdi. q; penitus nullam hēt pporio-
nem. ita q; ēē. 2 non ēē mūdi. nullū
finem in deo mutare. uel alterare pos-
sunt. nec sunt causa. nec occasio mu-
tandi uel alterandi quāq; in deo. q;
sic hēt finem suū in se ipso defectiua
inēnitate eternitatis. bonitatis. 2c. eo
q; non ēet tante magnitudinis in po-
testate voluntatis sue. q; ēet sufficiens
de se ipso sibi in fine sui ipius. qd est
impossibile. et sic non ē mūdus ēē
eternus. ut non sit causa uel occasio
alterandi seu mutandi actum diuine
voluntatis. si non ēet eternus. **Et** ma-
ior finis etiā est in ptate magnitudinis
eternitatis. voluntatis. si mūdus nō
est eternus. ita q; p eius non eterni-
tatem non sit magis. neq; minus al-
terata diuina voluntas. q; si mūdus
ēet eternus. ut ppter eius eternitatem
non sit pāā alteracō. **Quāq;** etiā nō
ualet rō. **Et** idē. cum dī. si mūdus
non ē eternus. manifestū ē. q; in di-
na voluntate fuit mutacō nolendi
in velle. et volendi in nolle. negat^r.
Et cum uidetur pbari. eo q; uoluit
cum mūdus nō ēet. eum ēē. et eo q;
uult eum ēē. dum est. sūm est reat^r
q; nolle nūq; fuit in diuina volun-
tate. s; semp velle. semp enī diuina
voluntas hūit velle mūdum nō ēē
dum non erat. et hūit semp velle
mūdum ēē. dum erat. ita q; velle sp

fuit. et idem est in diuifificationem pe-
nitus. s. ratione potencie in re facit nol-
le in hoc. q. ipm idem uelle non pote-
rat recipi in mundo. cum mundus no-
est. qd. mo recipitur in eum. cum he-
at ee. quae no uilet obiecto. *De q. 1a.*

Questio. Vtrum ius omib. iuris
plus debeat inquiri ratione
sue forme. q. ratione sue matie.

*Solo. forma. matia. magnitudo. ius-
ticia. gnale. naturale. principiu. finis.*

*Quo. q. ius particulare inuenit
in vniuersali. Solo. geneale. spale. for-
matia. magnitudo. eternitas. nati-
tium. computium. De pmo modo.*

Solucem pme qois in prima
camera. pquirut. f. g. p. t. Et
pmo p triangulum lunduz
isto mo. In eencia dei nulla est ma-
s. forma pura et simplex. que e ipi
met eencia. In dignitatib. aute est
iusticia. que e ipi met de. et eencia
pura. cui. scilicet iusticie similitudo e ius
rone forme ipius. iuris. non autez
ratione matie. Unde. cum forma ius
que est ipi equitas seu iusticia sit
similitudo dei ratione iusticie figur
est. q. ius simpli. d. inquiri plus
ratione forme sue. q. ratione suema-
tie. Et hoc etiam pz in alijs angul.
nam omis creatura. et sensualis. et
intellectualis. noblior et melior e sim-
plr ex parte forme. q. ex pte matie.
quia p piam formas distinguit vni-
qdq. a quocumq. alio. et ab ea piam
recipit denominationem. non autem a
matia. et multas alias etiam het
condiciones. forma in sua materia

que sit nobliores. q. condiciones matie.
Ac etiam omis opaco naturalis. et
intellectualis. et artificialis noblior
est ex pte forme agentis. q. ex pte
matie patientis. Quare manifeste
concludendum e. q. ius prius d.
inquiri ratione sue forme. q. ratione
sue matie. *Obiectio. s. obicit.*
*Secdm nalem opaconem agens na-
le. et etiam artificiale prius incipit
in matia gnali. q. in forma gnali. si-
cut planta gnans plantam. plus
mouet matiam plante gnalis q. et
forma. et faber prius matiam clau
q. eius formas. et hoc p se putet. Sed
cum iurista sit intellectualis artifex
debet sequi in sua intellectuali opaco
opaconem nalem et sensualem. prius
debet incipere in matia. q. in forma
et si prius. g. magis ratione matie.
q. ratione forme. Cui. ratio est. q.
qd. magis est necessum in re. debet ma-
gis inquiri. s. matia ratione sue pri-
oritate magis e ncia. qd. pz. q. re-
motu matia. remouet forma. 2 qd
quid sequit. et non eo. sicut remo-
to principio. remouet finis et me-
dium. et non eo. g. matia est magis
principalis. q. forma. et prius magis
ncia. g. 2e. Ad hoc dicendum e. per
triangulum tibi in eisdem tms
q. multiplex e prius. Est emz prius
intencione et nobilitate. et sim tale p-
us. forma e prior e matia. Et e pri-
oritate et tempe. et sim de prius
ma ipotencia pte e ipi for. Et quoniam*

etiam forma per est huius et inten-
 agentis. quod materia in executione et tpe.
 finis est. quantum ad hoc quod obicitur de pri-
 oritate materie. Et quoniam dicitur quod materia ratione
 sue potentie magis natura est. **Ad** hoc
 est hic. quod forma et materia transeunt
 per medium coniunctionis. sunt principia
 efficiente huius finis qui est subiectum. ut
 quod quodlibet est necessarium principium subie-
 cti. Ita quod hec scilicet forma est principium a-
 gens necessarium. quia posita. natura ponit
 totum. videlicet ipsum subiectum. et quia remo-
 non remouet totum. quod remanet
 materia. et hec scilicet materia est principium
 necessarium passiuum. quia remota remo-
 uetur totum. scilicet ipsum subiectum. et quia
 posita non ponitur totum. quod non ponit
 forma. nec ponit ipsum subiectum. Et in hoc
 soluitur obiectio. Quod est uerum materi-
 am esse magis naturam. ex parte principii
 quod sit forma. sed forma magis est natura
 ex parte positionis. quam materia. Et quoniam natu-
 ra maior est ex parte positionis. quam ex
 parte principii. Non ualet obiectio.
Ad 2am est inter formam et materiam iuris.
 cum forma sit quoddam ens aggregatum
 in uerbo fantastico de pluribus similitudinibus
 actibus. ut sequatur iudicium ex parte
 actus. Et materia sit quoddam ens ag-
 gregatum in eodem uerbo fantastico
 constitutum de pluribus similitudinibus passibus
 subiectis per se similitudinibus actibus
 ut sequatur iudicium ex parte passionis. **H**
 autem 2a que est inter formam et materiam
 iuris. maior est ratione forme. quam ratione
 materie. cum forma sit agens. materia
 uero pocius. Atque maior est ad contrarium.

ex parte forme. quam ex parte materie. et ma-
 ior contrarietas earum adinuicem ex parte materie
 quam ex parte forme. quia prius incipit ius
 corrumpi per materiam. quam per formam. quod illa
 materia est in potencia ad transmutationem
 se sub forma iniurie. maior ergo contrarie-
 tas est inter ius. et iniuriam ratione for-
 me. quam ratione materie. Quare Iudex pocius
 debet inquirere ius. et iniuriam ratione
 forme. quam ratione materie. **Obiectio. Con-**
tra. Iniuria est oppositum iuris. et quoniam for-
 ius potest magis resistere iniurie
 quam materia. prius incipit iniuria cor-
 rumpe ius. ex parte materie. quam ex parte
 forme. Sed inde eminet prius cor-
 ruptio iuris. ibi magis est inquirendum
 acius fiat resistere iniurie. ergo ius
 magis inquirendum est ratione materie.
 quam ratione forme. **Solutio.** Ad hoc **R**espondetur
 est per triangulum rubeum. Et cum dicitur
 quod iniuria est oppositum iuris. et quod
 forma iuris magis resistit iniurie
 ratione forme. **Conceditur.** Et ultimum. Cum assumitur
 quod inde eminet prius corruptio iuris
 ibi magis inquirendum est. **Dicendum**
 est. quod iniuria tendit ad destructionem
 vel corruptionem forme iuris. ut destru-
 at ipsum ius. per hoc medium. quod est materia
 iuris. et ita oportet eam prius tra-
 nsire per medium. scilicet per materiam. quam uen-
 at ad finem. sed prius intendit uenire
 ad finem. quam transire per medium. Et in
 hoc soluitur obiectio. ratione distinctionis
 inter prius. et prius. Et quoniam prius ue-
 nire ad finem. est maius. quam prius tra-
 nsire per medium. ualet pocius obiectio
 ad proprium. quam ad oppositum. **Forma**

est principium materie dante ei esse. hoc
est aliquid distinctum ab omni alia
materia ut ipsa forma ratione sue proprie
materie finem suum attingat in se ipsa.
et ita materia est principium secundum et
est medium per quod forma attrahit
ad se similitudines suas. atque materia
se habet ad suam formam. ut habet in ea
suam perfectionem. et finem quem appetit.
Circumspiciendum. s. g. triangulum
rubeum in forma et materia. ut am-
plius attingunt. quod in iudicio debet ius in-
quiri secundum principium. medium. et finem.
Iuris. Et quoniam forma habet in unoquoque
composito principium. medium. et finem. pri-
marium. et materia secundum magis debet
inquiri ius ratione forme. quam ratione
materie. **O**bjectio. Cont. Iurista cum
sit artifex intellectualis. viam principiorum
naturae sequi debet. s. secundum viam naturae
materia est maius principium ratione
potencie. quam forma ratione habitus. eo quod
plus possibiliter est in materia ratione potencie
quam in forma ratione habitus. Ratio quin-
dem huius est. quod materia plus potest pati
quam forma agere. et inde sequitur. quod ma-
gis materia appetitiva est quam forma. cum
forma non possit ei sufficere. Restat
ergo. quod est magis maius principium quam forma.
cum forma non possit ei sufficere. **S**ed
Iurista ratione maiestatis principii
potius debet ius inquirere ratione forme
quam ratione materie. cum eius etiam opus
iuris. sit operum naturalis similitudo.
Solutio. Ad hoc dicendum est. quod vni-
uersalis iuris est quoddam universale
principium unde procedit materie per tres

ad supposita specifica generationi et corrup-
tioni subiecta. Et sicut est ratio vniuersa-
lis materia. ita ratio est unam oportet
esse vniuersalem formam. qua reguntur
forme particulares suppositorum. quod generationi
et corruptioni sunt subiecta. et in qua
etiam sunt omnes habitus. prius quam pro-
cedant in actum. aliter esset tunc quod
forme specificae suppositorum generationibus
ex nichilo producerentur in actum. **P**ropter
etiam cum igne. aere. aqua.
terra. que sunt entia vni-
versalis materie constituitur. sunt distincti
modi bonitatis. magnitudinis. et ita
se habet bonitas et. ad constituendum ignei-
tatem et. ratione forme. sicut ratione
materie. ut ignis. et. ratione forme. sit
actius. et ratione materie sit passivus.
Quare ratio oportet esse formam vniuersalem
sicut materiam vniuersalem. Et per hoc
soluitur obiectio. Cum dicitur. **S**ed
viam naturae materia est maius prin-
cipium potencie. quam forma ratione habitus.
Regatur. Et cum dicitur. **E**o quod plus est possi-
bilitatis in materia. ratione potencie. quam in
forma ratione habitus. falsum est. et per omnes
negatur tota obiectio. **P**rimo potius cum
ipsa vniuersalis forma sit actus vni-
versale principium in actus et habitu. sic
materia in passivum et potencia. maius
principium est ipsa forma vniuersalis
ratione actus et habitus. quam ipsa materia
vniuersalis ratione passivum et potencie.
Unde bene valet obiectio. si non esset
forma vniuersalis. s. materia tantum.
Sub maior est per id. per quod habet suum esse
specificum. quam per id per quod se habet ad id esse.
nam esse est subale ipsi suble. **I**tem vero quod

se hēt ad id ēē. est accēnle. Et maior
est etiam p id p qd ipū est agens. q
p id p qd ipū est pūens. s p formā h
esse. et h agere p materiā hēt id qd
se hēt ad id ēē. et p qd est pūens. ma
ior est g. sub rācōne forme. q rācōne
materiē. Ut magis inquirat rācōne
maioritatis. q rācōne minoritatis. 2 ma
gis rācōne sube. q rācōne accētis. ar
forma uis maiorē hēt pportē
am sub rācōne maioritatis. q matia.
et materia maiōem pportē cū acci
dente rācōne minoritatis. q forma.

Obiectio. Cont. Id hēt magis rōē
maioritatis. et sube. qd plus hēt pū
tencie. et duracōis. q id qd minus.
s matia plus hēt pū tencie. et dura
cōis. q forma. q cum forma corru
pitur. semp remanet matia. et semp
subiectis est plib' formis corruptib
b' ipū existente in corruptib. g. ma
gis hēt materia rācōem maioritatis 2
sube. q minoritatis. et accētis. magis
g. d. inquiri rācōne materiē. q forme.

Solo. Ad hoc rācōmus. q pūcipū
corruptōis est matia. quia tante mi
noritatis est. q de se non hēt ēē. s ab
alio. vidēz a forma. et rācōne sue potē
est transmutabilis de forma in form.
quia natia illius tante minoritatis
est q non potest semp esse in actu.
et si hēat ēē actu. hoc est grā forme
sustinentis eam in actu. natie qd
forme ē. eam semp dare ēē. si sit qd
sufficiens id. Et sic forma de se semp
hēt ēē. et corruptōem a nā. Et ibi
soluitur obiectio. Cum dicit. Materia

plus hēt ēē. et duracōis. q forma.
Verum ē p accētis. s. sūm ē subalter.
q quicquid hēt pū tencie. et duracōis
hoc est grā alicui' forme agentis sup
eam. Et cum dicit. Cum forma corru
pitur. s. remanet matia. Verum ē
rācōne alicui' forme. nam aliter non
possi. nisi aliqua forma daret ei esse.
Et cum dicit. Et semp subiectis ē plib'
formis corruptib. ipū existente i
corruptib. Verum ē. q ipū ē subiectis
rācōne sue potencie. et q forma cū sub
iectis est corruptibilis. nō rācōne sui.
s rācōne sui ipius materiē. non potē
sustinere ipū forma. et q ipū est in
corruptibilis. non rācōne sui. s rācōne
alicuius forme regentis eam. Et sic
quicquid hēt pfectōis et maioritatis ipū
matia. hoc non est rācōne sui. s rācōne
forme. Et quicquid hēt impfectōis. 2
minoritatis ipū forma. hoc nō est rācō
sui. s rācōne ipius materiē. Unde. bñ va
leret obiectio. si pfectio. quam hēt mā
esset rācōne sui ipius. et si defectus q
hēt forma. ēē rācōne ipius forme. qd
sūm est. quāē non ualet. In principio
dum causa uertit coram iudice. aff
macō est actoris. negacō rei. dubita
cio iudicis. Existente g. iudice in. r.
rācōne dubitacōis. tunc d. se referre
transferre in. n. supponēs affirmacōē
ēē in. y. uel in. z. et postmodum nega
cōem. et tunc transcurra. f. g. sūm
cōdicōēs cāe. ppendunt. quō ius se
hēt in illa causa rācōne forme. 2 rācō
materiē. et tunc inquirat si altera ipū
ut ambe sint. scilicet affirmacō. 2 ne
gacō peccat. et tūc ita ēē. ut q altera

ipsum peccabit in forma vel in materia.
et tunc inquirat ius. scilicet quod peccat.
vel peccabit in utraque. et tunc magis
inquirat ratione illius. que plus peccat.
Et si ambe simul peccat. scilicet. affirmatio
et negatio. Aut hec peccabit in forma
et illa in materia. vel e converso. Et tunc in-
quirendum est ius ratione illius. in qua
magis est peccatum. Aut ambe pecca-
bunt in forma. et in materia. et tunc
inquirendum est secundum eam que plus
peccat in utraque. **O**bjectio. Contra.
Inquirendum est ius ubi habet esse. im-
possibile est enim id inueniri ubi pri-
uatum est esse suum. sed in illo principio
ubi non peccat ius. est ipsum ius. et in
illo principio. ubi peccat. non est. sed po-
tens iniuria. ergo non in illo principio
ubi ius peccat. est ius inquirendum.
sed potius in illo. ubi non peccat. et si
non in illo in quo peccat. multo mi-
nus in illo in quo plus peccat. cum
oppositum videtur adducere potius tri-
angulum in ger. absurdum enim est in alio
inquirere in gerum. et in primo alio po-
tens inquirere in gerum. **S**olutio. Ad hec
dicendum est. quod ratio est inter in-
fidelitatem. et inquisitorem iuris. videlicet p-
positum. et tunc est secundum e. affirmatio
Et de ista inquisitio arguit obiectio.
et per oppositum. et tunc est secundum i. negatio.
ad iniuriam. ut tanta iniuria affirmatio
peccat ipsi. e. iudicis de potencia et
hutu. in actum. quanta fuerat actu
affirmatio iniurie ipsi. e. iniuriantis
scilicet rei. ut actoris. Et recte si iudex in
ca litigiosa actoris et rei non investiget

ius proprium oppositum. et tunc est in pre-
dicto triangulo in ger. non possit me-
surare inter duas partes contraria-
tes. affirmationem iuris affirmationem
iniurie. nec dare concordantiam sine
contradictione. ut tanta affirmatione
iuris delendo negaretur affirmatio
iniurie. quanta affirmatio iniurie
deleta fuit iuris affirmatio. Constat
ergo quod ius per oppositum inter litigantes
inquirendum est. Et sic quanto maius
oppositum inquisitum fuerit. tanto
maius oppositum eidem oppositum con-
uenit adhiberi. Et sicut frustra investi-
gatur sanitas in sano. ut de potencia
reducatur ad actum. sanitas que iam
est actu. Ita frustra inquiritur ius in
iusto. ut ipsum ius quod in eo est actu re-
ducatur ad actum. Et per hoc soluitur ob-
iectio. Cum dicitur. Inquirendum est ius
ubi habet esse. Dicendum quod ius habet
esse dupliciter. scilicet actu. et sic inquirendum
est in proprio. ut conseruetur. Et hoc
modo ius non habet esse inter litigantes. Et
habet esse ius in potencia. et sic ius in-
quirendum est in opposito suo. quod est
actu. ut reducatur ad actum suum. et
suum oppositum ad potentiam. Et hoc
modo ius habet esse inter litigantes. Et
cum dicitur. Impossibile est id inueniri. ubi
privatum est esse suum. scilicet actu et h-
tu. et potencia. sed ubi non est privatum
potencia potest inueniri per suum oppositum
et reduci ad actum. sicut inter litiga-
tes. Et cum dicitur. In illo principio. ubi
ius peccat non est ius. sed potius iniuria.

verum est actu. nec ppter hoc sequitur quod sit in potentia ut reducatur ad actum. **V**nde bene ualet obiectio secundum oppositum. ut habet inter litigantes esse secundum quod tractat triangulus niger. *De secundo modo.*

Distinctio. f. g. p. consequentes cameas. scilicet p. fam. t. a. z. quartam p. me. q. om. s. inueniunt ratione magnitudinis iusticie forma iuris esse maiorem materiam ad diuinam iusticiam. ad quam omne ius naturaliter dirigatur sic forma absque sibi essentiali materia. Naturaliter enim dirigatur omne ius ad eam. cum ipsa sit principium et finis omnis iuris. naturaliter et universaliter est in principium quod magis accedit ad suum universale et naturalem finem. ergo forma naturaliter et universaliter est iuris principium. quod materia. cum ipsa materia sub ratione materie non accedat diuine iusticie. nisi p. tanto quod subiecta est ipsi forme. ut forma agens super materiam possit dare ei sibi ipsi iuri. Cum ergo forma iuris sit influita a magnitudine iusticie tunc magis subtili similitudine. quam materia et materia in magis accidentali. quam forma. magis inquirendum est ius ratione forme quo ad substantiam. et magis ratione materie quo ad actus. et quoniam substantia maior est suo actui. finaliter magis est inquirendum ius ratione forme. quam ratione actus. cum actus sit ppter suam substantiam. et non e converso. **O**biectio. Cum ius et iniuria sint opposita ad inuicem. inter quod secundum eundem respectum nullum est medium. cum omne quod est secundum eundem respectum sit simpliciter iustum. uel iniustum. non

potest quis habere perfectam perfectam cognitionem iuris. nisi cognitionem iniurie. opposita illi iuri perfecte cognoscant. **A**d perfectam ergo iuris cognitionem. perfectam iniurie cognitionem haberi oportet. **S**ed unde habetur perfecta cognitio iuris. ibi ius est magis inquirendum. ergo in cognitione iniurie iuri opposita. magis est cognitio iuris inquirenda. sed iniuria ratione materie magis generalis est. et magis in maiori parte sua ratione materie. quam ratione forme. eo quod materia non est materia sed forma. que est ipsa iusticia iniurie opposita. magis ergo inquirendum est ius ratione materie. quam ratione forme. et magis etiam subtiliter. cum ipsa iniuria generalior et maior sit ratione materie. quam ratione forme. **S**olo. **A**d hoc dicendum est. quod forma iniurie ratione contrahitur magis distat a diuina iusticia. et a forma iuri. quam materia iniurie. cum ipsa materia iniurie non repugnat tantum materie iuris. quam forma iniurie forme iuris. nulla enim est repugnancia inter materias perfectas. nisi ea. quae recipiunt a suis formis. **P**rimo etiam minus distat ab ipsa iusticia et ab ipso iure. materia iniurie. quam forma. eo quod possibile est ipsum materiam iniurie sub ratione materie conuertere in materiam iuri. sed impossibile est formam iniurie sub ratione forme conuertere in formam iuris. magis ergo repugnat iniuria iusticie et iuri ratione forme quam ratione materie. magis est ergo generalis. et maior in maiori parte sua ex parte forme. quam ex parte materie. **E**t ideo negatur ista propositio. quod iniuria magis generalis sit. et magis in magis in maiori parte sua ratione materie. quam ratione forme. **E**t quando dicitur. **E**o quod materia non est

matia. s. forma. **D**icendum est. q. licet materia non sit in deo. adhuc forma minime maior est. magis est dissimilis deo. q. materia. quia forma minime non est forma. s. potius de forma. 2 pura privatio. et licet materia ratione aliquarum suarum imperfectionum. non pot. ee in deo. multo plus g. remota est ab eencia divina privatio pura. que est forma minime. que no valet obiectio. **De questionibus. y.**

Questio. Vtrum ars ista quo ad res sui sit infallibilis. **Solo. y. 3. t. t. a. a. s. s.** **Q**uestio. Vtrum. qd. affirmat verum. fides catholica possit pluri. **So. Veritas. fides. articuli. maiestas. flitius. moa. tas. e. i.** **De primo modo.**

Proponete. t. passumpta qce. apprehendit. g. forma qoms i hunc modum. Vtrum hec ars. p. thia sibi sibiecta principia. pce. tat. quoz. latus seu pporco alterius ad alterum. s. m. rem inuestigabilem. qntum est de vi sui. non ante de vi. poteae obntis ducit. f. g. p. infallibi lia media. ad cognicem rei inuesti gate. Et recolente. f. et intelligete. g. totum pcessum. 2 ordinacem huius artis. inueniunt eam natio infallibiles quo ad rem sui. **R**aco ante huius infallibilitat. colligit. ex tangulo luso. nam quicquid p. dicat. de aliquo ente s. m. eencia suaz. s. m. sua vinitatem. et s. m. suas formas. q. sut. bonitas. ma gnitudo. 2c. Et hoc in s. m. ali. te aut in telligali. te aut animal. te. et s. m. nam et artificum. sig. tur p. ipm tangulum. p. o. to in hoc tangulo quolibet alioz tanguloz. p. se. et mixto cu alijs. et cu ceteris t. m. n. is figurarum. eo q. quilibz t. m. n. is huius anguli alia bz signifi. ces

et condicem p. se. **A**liam vero p. compacem. als. composicem seu mixticem sui. ad aliquem alioz p. se. vel p. alius ipis ter minis mixtis adinuicem p. respectum ad unu fine. videlz. ad condusicem s. m. hoc qd. q. ritur seu inuestigat. Ita q. si inuestiget. de vinitate. vinitas deducta p. t. m. n. os. t. sigillatiz et mixtis adinuicem respectu ad ipas. Et simit. p. t. m. n. os alia rum figurarum. denotat quidq. de vinitate p. dicari pot. racce mixtionis rerum. et moz ipoz

e. i. n. r. **E**cce mo. e. si inuestiget. de es sencia. 2 sic de alijs t. m. n. is. Alioquin naliuz mixtio que possit ee deficiet in suis p. tidaribz. qd. e. impossibile. nam sicut ome qd. est. audit in. t. si p. tr. Ita racce p. tidarum ipius. s. cum. t. videlz. ipius poteae cum ob iecto. pot. g. de ip. t. elicere p. tidare qd. inquirat. si tamen ipm. t. testifi catum sit. gra mixtionis suoz t. m. n. os adinuicem. et gra artificy h. artis. qd. siquitez artificum p. i. ter tu volumis huius p. figurarum. reglarum. 2 q. stiones. **O**biectio. **C**ont. plus e. realitas alicuius entis scablis in se. q. in racce. cum res c. c. r. am. h. heat cum maiori. racce uero ipius s. cum minori. **E**t g. hec ars sit i fallibilis. ut t. m. n. est. sequit. q. q. t. q. est scabte p. artem hanc possit in fal libz inueniri. qd. est impossibile. s. qm. ars nulla est. ultra metas ipoz **e. i. n. r.** et multa sint scablia ultra

metas ipsorum. e. i. n. r. est g^o. hec ars fallibilis. eo q^d ad omne scibile se non extendit. **Solo.** Recipientib^{us}. f. g. potentiam et obiectum in triangulo in leo. p^r tangulum cecurum. s^m realitatem obiecti. et rationem potencie. Inuenit. g. q^d cum ratio potencie heat ee in instanti. et realitas obiecti multa importet scientia. non pot^{est} ea reducere omnia ad actum. que sunt scibilia. videlicet in posse sciri. nam ratio. que est p^rncipium formale. ubi non pot^{est} eodem actu. totam potenciam materie abstrahere. s^{ed} sp^{iritus} remanet plus scibile. q^{uam} scitum. **Et sic.** p^r artificium abstraxit ab obiecto. id q^{uod} iam est actu. ita p^r artificium sunt abstractibilia materialiter ea que sunt scibilia scilicet in potentia ad sciendum. **Solutio.** Et p^r hoc respondet^{ur} ad obiectum. **Cum** d^{icitur}. plus est alicuius entis realitas scibilis in se. q^{uam} in ratione. **Verum** est. ex p^rte materie. **Et** ulterius. cum d^{icitur}. **Si** g^o. hec ars sit infallibilis. sequit^{ur}. q^{uod} q^{uod}q^{ue} est scibile possit p^r eam infallibiliter inueniri. q^{uod} est impossibile. **Dicendum** est. q^{uod} hec infallibilitas bene p^rcedit ex p^rte optum ex p^rte forme et actus. q^{uod} impossibile est totam potenciam materie reduci ad forma actum. **Sed** noⁿ p^rcedit. q^{uod} tum est ex p^rte materie. q^{uoniam} sicut alicuius entis realitas est in se scibilis s^m materiam. ita est infallibiliter inuentibilis p^r t. t. **Et** p^r hoc soluit^{ur} ulterius. **Cum** d^{icitur}. **Sed** q^{uoniam} nulla est ult^{ima} metas ipsorum. e. i. n. r. **Verum** est actu et formaliter. s^{ed} s^m est. ex p^rte actus formaliter. **Et** ad hoc est sequens conclusio. **videlicet**. g^o. hec

ars est fallibilis. eo q^{uod} ad omne scibile se non extendit. q^{uoniam} sicut est ip^sum scibile ita q^{uod} ip^sa ars se extendit ad id^{em} materialiter ex p^rte. t. t. ult^{ima}. e. i. n. r. et formaliter ex p^rte ipsorum. e. i. n. r. **Cum** f. g. subiecta diuisa scia^{nt} attingunt inueniunt tangulum uirtute. et quolibet alior^{um} tangulorum. in quolibet ip^sorum s^morum et inueniunt notio mixtionem ip^sorum tangulorum in quolibet ipsorum s^morum et sic attingunt diu^{er}sam inter s^mum. et s^mum. q^{uod} diuerse sunt scia^{nt}. et diuisa sunt subiecta. q^{uod} p^r s^m diu^{er}sitatem subiectorum figura^{nt} hui^{us} artis. nam ad^{us} est subiectum in. a. videlicet. finis. et ad^{us} est subiectum in. s. scilicet. cognitio. et ad^{us} est s^mum in. t. scilicet. mixtio. et in. v. meritum. et in. x. obiectio. et in. y. z. q^{uod}. ut inquisitio. et in theologia. a. et in phya. delectatio sciendi. et in iure iusticia. et in figura elemental. g^{ra}tiatio. et corruptio. et in figura demonstratio. et alphabeti. inuencio. et in medicina. sanitas. et in logica. argumentum. et in g^{ra}matica. apta uerbor^{um} constructio. et in rethorica. suasio. et dissuasio. et in Arismetica. n^ums. et sic de alijs. Et licet multe scia^{nt} hic nominate. noⁿ habeant in hac arte figura^{nt} p^rpe scriptas. sc^{ilicet}te sunt utiq^{ue} in arte ip^sa. figura theologie. et p^rpe figura p^rpe. et figura juris. sumptis de unaquaq^{ue} istar^{um} magis notis principijs. s^m sufficiat^{ur} etiam hui^{us}. et de ip^sis. una cum alijs fit processus in hoc uolumine. **ut** sic. exemplum. q^{uoniam} artista sciat de qualibet scia^{nt} alia s^m principia notia formale

figuam. et de ipa psequi in hac arte.
ut sup. in principio prime distinc-
tōis dictum ē. omīs g. scā subm
suū hēt ab alia diuersum. Et qā
omēs tanguli. t. et alij uniuersales
termini huius artis inueniuntur sim-
plices. et secundum suā mixturā uniuersale
in subiecto uniuersaliq. scā seu artis.
sunt omēs scā seu artes. cōcordā-
tes adinuicem. ad unū finem. et
sunt unū subiectum huius uniuersal-
scā. uidelz huius artis. Et ex hoc q. cō-
muna principia seu uniuersalia huius
artis simplices. 2. secundum suas mixturas
inueniuntur. et ita sunt nōtio de infi-
nis particulārib. cuiuslibz earuz usq. ad
suū uniuersale supmū infallibiliter.
g. inq. tum ē de vi huius artis. p. dicit
huius artis cōclusiōes in omni scā. ul
arte. fallibilitatis autē in ea contingē
pōt ex impericia opantis. **O**biectō.
Cont. Cum. e. p. hanc artem non po-
ssit contingere distinctiōem in acti-
bus dignitatum. a. nec etiam in dig-
nitatib. eius. nisi in racōe. ut supra
nona regla dictum est. **U**idet. hec
fallibilis racōe ipsius. e. attribuet. secundum
3. distinctiōem. **U**bi non ē distinctiō.
Solo. Cum. e. sit cōstitutum de bo-
nitate. magnitudine. quarū alia nō
est alia. dum attingit. a. apprehendit
illud. quātum pōt de eo recipere. et eo
mō quo recipit illud in se ipso. nam
dum attingit dignitates eius. et
actus earum sibi racōne ipsius. a. v-
nius in essentia. 2. dignitatibus.

attingit utiq. nulla in. a. dig. distinc-
tōem inter ipsas dignitates. nec it
actus earum. dum autē attingit
actus earum p. relacōem ad supposita
diuina. sic attingit eos distinctos.
licet indistincti sint respectu sua-
rum dignitatum. Et sic ipm. a. in-
fluit ipsi. e. actus suos distinctos.
p. relacōem ad supposita. ut ipm. e. p.
ullam distinctiōem cognoscat realem
distinctionem diuinarum suppositorum
et influit ipsos indistinctos respec-
tu dignitatum. **U**t etiam ipsius. a.
et dignitates eius cognoscat indis-
tinctas. Et qm. ipm. e. ipso actus
attingit distinctos in se ipso attingit
in se ipso dignitates distinctas.
Et utiq. it. qd. attingit in se ipso. **U**et
ē nōtio in se ipso deo. et ulterius absq.
distinctione ipse dignitates et actus
earum. nō eēt sūt unū idem. alr dig-
nitates et actus earum nō eēt i. deo
realr. qd. ē flm. hic autē pūct. trāscē-
dit uires ipsius. e. **P**hec g. que dā
sūt ad obiectiōem respōdendum est.
Cum dicit. Cum p. hanc artem. **U**c. **N**e-
gandum ē hanc artem eē fallibilem. Et
cum dicit. racōe ipsius. e. attribuet. secundum
3. distinctiōem. ubi nō ē distinctiō. ne-
gat. Et cum uidet. p. hanc. Cum. e. p. hanc
artem non possit attingere distinctiōem
in actibus dignitatum. a. nec in dignitatib.
eius. **U**erum ē p. respectum ad digni-
tates suas in ipsis actibus. s. non ē res-
p. secundum relacōem ad diuina supposita. et
in dignitatib. similr. est uerum. si ac-

apiantur put sunt in ipso. a. una ea
dem eencia diuina. Si autem accipi
antur secundum quod est. attingit eas in se ipso
secundum rationem ipsius. e. sic sunt distinc
te. non quod est. causet in eis distinctio
ne. quia id uerum est nectio. quod est. de ip
sis attingit. aliter non eent reali in
ipso. a. ipse dignitates. Nec eadē palle
gata regula dicit quod sola ratio ipm. e.
ipsas dignitates attingat. primo id quod
attingit. est aliquo in ipso. quare non
ualet obiectio. **T**riangulus rubens i
ceteros triangulos. et in se ipsum deduc
tus. positus in. a. a. a. s. s. s. 2c. **N**ec
in quavis alia scia. e. ita uniuersalis. quod
impossibile est eum ratione sui. nec ratione
aliorum. triangulorum esse fallibilem. plene
e. in sciblis. et discursiuus. quod ab. e. i.
apphensiuus. plus quanta est suffecti
uus. in quocumque adit. quod sit possibile
totum id cui sufficit reduci ad actum
Hec autem per se per manifeste in processu
huius artis. per formationem uniuersalis. 2
inueniendam peritiam. secundum doctrinam po
nendi. t. in quocumque inuestigari libet.
que siquidem doctrina ratione sui subiecti
et sui circuli est infallibilis. ut inf. quod
de figura demonstrativa prebit. **O**b
iectio. **C**ont. Cuiusque artis termini
sunt defectui ad finem intentum. ipsa
ars. est fallibilis. si istius sit huiusmodi
in hoc. quod triangulus rubens in contingē
tib' errare contingit. quod sine mouete
efficientem. et efficiente formam. 2 forma
matiam ad intentum finem sepe con
tingit materiam esse occasionem deni

acoms a fine. quod hec ars est fallibilis.
Solo. dum considerat. f. g. tangulum
lunatum in triangulo viridi. et rubo
soluit obiectum. **E**t primo cum dicitur.
Cuiusque artis termini sunt defectui.
2c. Concedat. **E**t ulterius. Cum dicitur. si
istius sit huiusmodi. **N**egat. **E**t quoniam ui
detur per. scilicet in hoc. quod triangulum
rubeum in contingētib' errare contingit.
2c. **D**icendum est. quod errare potest hic sumi
duob' modis. videlicet. errare. quod importet
defectum ex parte terminorum. et primo
huius artis. videlicet. quod f. g. tantis. 2 tibi
principijs indigeant. per que impossibile
est ea uenire ad finem intentum. et
tali errare. ars ista non est defectina.
quoniam in principijs nectis. in tantum quod
s. se potest extendere. habet complementum
ut iam platum est. **E**t est ad errare.
scilicet. quo. f. g. casu 2 fortuna. corrumpit
in medium improprium. per quod tenuat
a fine intento. et isto obicit. 2 de isto
errare. non importat ex parte terminorum
et principiorum huius artis defectum. quod
cum principia naliuntur impossibilia e. ante ipse
faciem alicuius. eius absentia nequam
ei ardet in defectum. **I**mpossibile quidem
e. s. here medius expelle cognoscenti
que sunt a casu. 2 fortuna contingētia.
Hec enim opaco. est diuina. non humana.
quod non ualet obiectio. **R**ecolere. f.
tangulum cereum. secundum proportionem quod
intelligit. g. tangulos ipsius. t. et terminos
x. et quosdam alios figurarum. esse in ta
ta uniuersitat' magnitudinis. quod oēs cadit
int' encia sciblia. sunt etenim omnes ap
plicabiles ad unumquodque scibile. **N**on quod

immediate. et alij p alios. et dum ma-
 puit misceri ad invicem. unde condi-
 ciones illius inuestigabilis entis. pre-
 ditur maioritas miscendi intantum
 universalitatem miscendo. a. a. s. s. t. t.
 x. x. a. s. a. t. a. x. etc. **¶** Vel etiam timor
 cuiusque alteri scilicet reductos ad figu-
 ram. ut sup. positum est. q. ex pte in-
 strumeti et materie impossibile e. f. g. et
 rare. ymo etiam ratione magne mixti-
 ons sunt in isto eodem textu multae
 plures solutiones. ac etiam in reglis.
 cum sint reglarum ratione sue maiori-
 tas quam habent. a. t. ac etiam in pssu qon-
 que similiter sunt regle ad infinitas qon-
 solvendi. Ita q. ratione artificij. et ratione
 modi artis in hoc volumine compleri
 possunt. f. g. tanta minoritate medio-
 discurrere p obiecta. q. quantum e de
 vi. artis pnt infallibiliter. y. ipi. e. et. z. ipi.
 i. etia vnuquodq. qsitum ministrare. **¶** Ob-
 iectio. **¶** Contra. Sicut se habent alie con-
 scie ad sua principia communia. Ita unde
 q. hec ita se habeat ad sua communia prin-
 cipia cum alie sub ista contineantur totae ptes sub
 suo toto. et cum universale suorum parti-
 cularium sapiat naturam. s. alie co-
 munes scie sub ista sunt defectue
 seu fallibiles. sicut metaphysica in
 ente coniecto ad rem ratione finis. co-
 siderat enim primum ens secundum relationem
 ad effectum suum. non autem secundum ma-
 gnitudinem et nobilitatem sue intrin-
 sece perfectionis. **¶** Et sic. in loca in-
 ente coniecto ad rationem. et rationem
 quando contingit deficere habendo appen-
 am et non existentiam. ut p. in pre-
 destinatione contradicente libero ar-

bito. et eo. q. hec ars seu scia unde
 fallibilis. sicut et alie in suis communibus
 principijs. Atque enim communia prin-
 cipia in ea. non continentur. qd est
 impossibile. cum ista tamq. universalit-
 atis consideret ens coniectum ad rem
 et rationem sine modum. **¶** **Solo.**
¶ Recurrendum. f. g. ad triangulum. et
 eum. secundum triangulum videtur. qui est
 inter istam sciam. et alias communes
 soluit obiectum. nam hec scia dicitur
 et concordat alijs. concordat quidem in
 hoc. in quo alie non deficiunt. s. non
 concordat cum eis in hijs in quibus defi-
 ciunt. **¶** Et ideo hec sola p se e maior a-
 lijs duabus simul. qz addit sup eas ea
 in quibus deficiunt. et in quibus possibile
 e eas deficere. **¶** Addit enim ex pte entis
 coniecti ad rem. considerat enim 2 sciam
 operationis intrinsece primum entis realis
 quam metaphysica pretermittit. qz putat
 posito. t. t. m. a. a. et addit inter pones
 maiorem relationem. et similitudinem
 prime cause ad effectum. **¶** Et similiter ex
 pte entis rationis addit. qz quicq. dif-
 ferentia contrarietatis addit inter rem
 potentie. et rationem obiecti. et dicit in
 am conservandi eam que e in maiore
 finis. sicut p. in punctis transcendentibus.
¶ Et addit etiam ex pte utriusque mixti-
 onem. t. et alia figurarum. **¶** Et in. s.
 ordine ipso. e. i. n. r. **¶** Et multa etiam
 alia. **¶** Et in hoc soluitur forma obiecto-
 rum. **¶** Cum dicitur. Sicut se habent alie communes
 scie. ad sua communia principia. Ita in-
 tetur q. hec scia se habeat ad sua commu-
 nia principia. etc. **¶** Verum e in illis prin-
 cipijs in quibus non est defectus. et

aliter non. Et sic solunt. Ad omnia.
concedendo unumquemque. Et quoniam videtur con-
firmari ad oppositum. Alii committunt
principia alia scilicet in ea non con-
tinentur. Verum est. quod non conti-
nentur in ea quantum ad defectum
seu fallibilitatem. quam habent. sed potius
quantum ad perfectiorem et infallibilitatem
suam. quare non valet. Ab affirmante
et affirmato procedit affirmatio. Et a
negante. et negato. negatio. Atque ex
dubitante. et ex eo circa quod dubitatur
habetur dubitatio. nunc ergo ex parte affirma-
tium. negativum. id est. et ex parte affirmabilis
negabilis. id est. hec ars ita fincatur est
circa. et ens. et non ens. possibile. et
impossibile. quod ex utraque parte impossi-
bile est inveniri fallibilitatem. Ex parte quare
affirmativum nunquam. nam ipsum affirma-
tium. aut est ens. scilicet necessarium. et
sic est. e. Aut est ens possibile simpliciter
et supponibilis. et sic est. ens dilectivum.
Ex parte negativum similiter nunquam. nam ne-
gativum. aut est non ens. scilicet im-
possibile. et sic est. i. Aut est non ens
possibile. et supponibilis. et sic est. n.
oditivum. Ex parte etiam dubitativum
nunquam. quia cum occurrunt simili ad unum-
quemque. ipsi. s. ens possibile. et non ens
possibile. habetur. r. quod est dubitativum
necesse. quidem et impossibile simul
ad invicem non possunt occurrere ipsi. s.
quia. e. i. contradictione stare in. y. quod est
impossibile. Ad. r. autem dubitativum
sequitur. n. supponitur. et ad. n. suppo-
nitur. f. g. investigativa. et ad. f. g. i-
vestigativa. e. i. determinativa seu pba-

tiva. Et quoniam affirmativum. negativum.
id est. non possunt esse plures modi. Mani-
festum est ergo quod ex parte agentis. scilicet
s. affirmativum. id est. est fallibilitas im-
possibilis. nec ex parte affirmabilis. nec
ex parte negabilis. tam entis. necessarij
seu possibilis. quam non entis. scilicet im-
possibilis. seu possibilis. quoniam tanta est
mixtio triangulorum. t. et aliarum
figurarum. et tantus textus huius
voluminis. et regule. et questionum. ut
supradictum est. quod in quavis materia
impossibile est ipsis. f. g. fallere magis
investigatori. Cum ergo hec ars tota
in placere et demonstracione consistat
nec aliquem habeat defectum ex parte
sui affirmativum. negativum. et dubita-
tium. nec ex parte sui affirmabilis. ne-
gabilis. et dubitabilis. ut iam dictum est.
impossibile ergo est eam esse fallibilem.
Obiectio. Contra. Manifestum est
quod. e. i. simpliciter sunt in maiestate. et n.
in immutabilitate. ad hoc enim creavit deus
e. ut ipse deus sit intelligibilis. et ama-
bilis. in maiori maiestate qua possit in-
telligi. amari. sed maior maiestas in
qua deus possit intelligi. et amari ab
e. est quod. e. fidei veritatem. et. i. fidei-
finitatem. attingant. ipse. n. consuete
fidem ipsi veritati semper in aliori ergo
du. ergo si hec ars finem suum principia
non ducit. e. ad attingendum fidei
veritatem. et. i. ad attingendum fidei
finitatem. est utique fallibilis maiori
maiestate finis ipsorum. e. i. sed ita est

q̄ nō adducit ip̄a. e. i. ad. y. z. fidei.
 sicut tenetur ab omib⁹. gō ista ars
 est fallibilis. **Solo.** Assumit. f. g.
 tangulum ingzum in triangulo
 luito. uizto. 2 czoce. fm̄ potetia
 et obiectum in realitate et racē.
 2 in ēē. et priuacē. et in pfectōe 2
 defectu. attingencia. q̄ deus et opū
 eius. fm̄ omēs dignitates suas sūt
 affirmabiles in maiori cōcordancia
 entis. et contrarietatis non entis. q̄
 cōcordant cum infinito. esse. et pfectō.
Creatura uerō. et opus ei⁹ fm̄ omēs
 suas similitudines sūt affirmabiles
 in maiori cōcordancia entis.
 et contrarietatis non entis. q̄ cōcordant
 cum finito. esse. 2 defectu. et tēo
 si uolumus. fm̄ racē defectiue rea
 litatis catiue. et opūis. siue ducere
 e. p. t. ad attingendum fidei ueritate
 deficit utiq̄ medium cōiectiuū ad
 tantum finem. s. si uolumus. fm̄ ra
 cē pfecte realitatis dei et opūis
 sue delinquēdo priuacē 2 defectum
 realitatis nre. et cetē. catiue sup
 to deo. et opūe eius. fm̄ dignitates
 suas m. t. t. et. x. x. deducunt nō.
 e. ad. y. fidei. et. i. ad. z. oppositam. s. h
 tamē p transcendentia puncta. atr. y.
 nō uincēt. z. in maiori cōcordancia
 finis. s. p
 cius eo. nec sequētur maiori cōcordancia
 finis. q̄ deus creauit omia. nec eēt
 e. i. et. y. in maiori cōcordancia. s. p
 cius. n. r.
 et. z. qd̄ est impossibile. Et rēndū
 ē ad obiectōem. Concedūt oēs p mē
 hū cōdicionate cōclusionis. gō si
 hec ars. 2c. Et ulterius. qn̄ infertur

inter mōz. s. ita est q̄ nō adducit
 ip̄a. e. i. ad. y. z. fidei sicut tenet⁹ ab
 omib⁹. Verum est. fm̄ racē defectiue
 realitatis creature. q̄ sic deficit
 medium cōiectiuū ad tantum finē.
 s. fm̄ est. fm̄ racē pfecte realitatis
 dei. et opūis sue deductam i. t. t.
 et. x. x. Et sic. y. fidei ab. e. et. z. eius
 oppositam ab. i. sunt attingēcia ab
 omib⁹. q̄ m. a. a. p. t. t. et p. x. x. pūctis
 transcendentib⁹ uti sūt. q̄re nō u
 let obiectio. **De secundo modo.**

Atingentib⁹. f. g. pma camera
 miscendo. e. i. n. r. s. contenta
 sua nullam inueniūt fallibi
 tatem ex pte sibiecti. in quo scā inue
 stigabilis. uel inuentibilis. seu etiā inu
 sibilis. hēt ēē. Et attingentib⁹ fm̄ ca
 meaz. miscendo tanglos eius. fm̄ con
 tenta sua nullam inueniūt fallibi tem
 ex pte instrumeti. nec ex pte sibiecti h
 azis. attingentib⁹ etiam camereaz. miscē
 to dignitates ad inuicem. nullam sūt
 fallibiles inueniūt ex pte finis hui⁹
 azis. Et iterum. f. g. faciencia uniuersa
 lem mixtiōem de p̄dis trib⁹ cameris
 ad inuicem sup p̄dis tres mixtiōes
 nullam fallibilitatem inueniūt ex impo
 cē illaz ad inuicem. tantum colligūt
 s. p̄cuis ex maxima p̄p̄cā timōz p
 tēaz camereaz ad inuicem tātz colligūt
 uniuersale ab. f. g. applicabile. fm̄ inlti
 tudinem suoz pūctarum ad oīe. q̄
 q̄ uix possūt i⁹ sustinere. Exemplū
 autem hui⁹ longissimū est. et am
 plū nimis. In eo. namq̄ pendet to
 tum pūctū hui⁹ azis. q̄re ip̄m ad p̄c
 sibiungere non possumus. Ea tamē q̄
 hic dā sunt. satis patent instructis

et utentib' ista arte. **O**biectio. Cont.
manifestum ē ex pte. q' maximū v-
niūsale s'm p'as cameas p'ot in. f. g.
aggari. et quato uniūsalius ē. tanto
plius modis distat ab unoquoq'
p'ictari seu indiuiduo suo. s' vniūq'q'
tale sume uniūsale plura opposita
p'ictoria s' se contmet. et sup' in re-
gulis. et in multis locis hui' artis co-
tinetur. q' ita cōducitur ē de p'icti-
q' uniūsale non destruat. q' oppositu
p' opposito. etiam s'm p' vero cōcludi
potest in hac arte. semp' saluo vniū-
sali. q' hec ars utitur ē in hac defec-
tūa. **S**olo. adducēda. f. g. tangulum
viridem. rubrum. 2. croceum in reali-
et racōe uniūsalis. et vniūsalis. attin-
gūt. q' aliud ē vniūsale assumptum
ex pte realitatis simplr. et s'm istud nō
concludit uerum. nec s'm. est em' dis-
posico ex pte matie ipi. e. conclusio re-
2. reali. et ipi. i. cōclusio flī. Est etiam
aliud uniūsale ex pte racōis. q' est
abstractum in vbiū fantastici ipiū.
3. et seputum a reali obiecti. ppter a-
liq' impedimētū ymaginacōis. uel
alian' potencie. p' q' siquidē impedi-
mētum rescendunt. k. l. s' figura. de
f. g. p' lineam obliquā. uel p' trinuata me-
dia ab uniūsali ad p'ictare. Et p' isto
uniūsali p'ot stare obiectio. q' d' op-
positum p' opposito. et s'm p' uero. cōclu-
di p'ot. 2c. Et de istis non est finalis i-
tencio hui' artis. Est autē ad uniū-
sale a p'as sumptū. ex pte rei. et ex
pte racōis modificatū. s'm p'p'ores
quas hēnt terminū. t. et aliāz figurāz
mixti sibi ipis. et alijs aduincem. i.
ta q' omēs cōdicōes. que ex p'p'ore

mutua timorū resultat. tendētes ad v-
num finem. vniū vniūsale de se ipis cō-
stituūt. tamq' ptes suū totum. 2. de isto
non p'ot aliqua p' destrui. qum de strui-
atur totum. et de isto uniūsali intendit
artifex hui' artis. Cum dicat. q' ita con-
ducendum est de p'ictari. q' uniūsale nō
destruat. Et sic nō ualet obiectio. **H**ic
tamē aduicendum est. q' si due cōdicōes
vna cum alijs vniū uniūsale cōstituēt
cōtrariari uideant' aduincem. ita q' in
eodē uniūsali. alia non uideat' aliam
posse pati. sicut est de cōdicōe opacois
intūsece rei. et de cōdicōe simplices v-
nitatis eius. qm ambe una cum alijs
cōstituēt istud uniūsale. vidē. denz
bonū. imēsum. etnū. potentem. 2c.
uideant' cōtrariari aduincem. ita q' vna
uideat' significāe cōpōicōem. et alia si-
plicitatem. et utq' earum nāia est ad
cōstatuacōem p'as uniūsalis. vidē. opa.
intūseca. et vntas simplex. tūc o'z ne-
cessāio illa cōtriet' ē s'm appēciāz
et racōem. et non s'm existēciā. et
realitatem. Et tunc recurēdum ē ad
alias cōdicōes vniūsalis. et illa istaz
duaz cōdicōnū resultāz. an plus
cōtrahit alie cōdicōes vniūsalis
ēit realis. et existens. scilz. simplicitas.
alia uēo non realis. nec existens. licz
sit appens. scilz. opaco. plus emz hēt o-
paco rei intūseca se ipam in maiōre
sui ipius. et aliāz dignitatum rei rōe
simplicitatis. an cōdicōes dignita-
tum cōtrahit racōe ipiū cōtrahēcie
q' racōe cōpōicōis. an p'as cōdi-
cōes cōtrahant. Et sicut h' exemplū
tūc est i. a. Ita intelligēdū est de ceteris

figuris huius artis. **De questionibus. 3.**

Quero. Vtrum maior flitas sit
magis attingibilis. q. minor. **Sol.**
p. 3. maioritas. minoritas. e. a. u.

3. Questio. Vtrum possit plura flitas
qua infidelium secta tenet. cont. fidei
veritatem catholice. **Sol.** p. 3. deus. e.
atura. esse. p. uacuo. finis. immortitas.

Triangulus De primo modo.

Luudus. i. prima camea p. me q. s.
tionis cum ceteris sequentibus ca
meis applicatus. sigt. 3. no ee catuaz
cum no sit opaco dignitatur dei quibz
confistat. p. in magnitudine bonitatis. 2c.
Est autem opus puerum ipius. s. ex
istens prius in. p. i. a. u. y. q. m. e. u. 3.
eo. q. opus q. e. catum e. s. est meli
m. e. a. u. y. q. m. i. u. 3. Et q. uo istud
melius e. in. e. a. u. y. tanto nctio. o. 3.
ee prius in. i. a. u. y. g. nctio sequitur
fi. e. a. u. y. e. in maiori bonitatis. 2 ve
ritatis. q. i. a. u. y. sit i. maiori malicie
et flitatis. s. ita est. q. e. a. u. y. e. in ma
iortate bonitatis. et ueritatis. q. e. atti
gens. a. u. y. maiorem attingit bonitate
et ueritatem. q. attingens. aliqd. ad ob
iectum bonu et uerum. g. nctio seqt
q. i. a. u. y. e. in maiori malicie. et flit
tatis. q. i. attingens. a. u. y. ad oppo
situm ipius. e. attingit maiorem malici
am et flitatem. q. attingens. aliqd. a
liud obiectum malum 2 flm. g. ne
cessario sequit. q. maior flitas magis
atingibilis est. q. minor. alr maior
ueritas non eet magis attingibilis. q.
minor. et sequet. q. e. no magis atting
get. a. u. y. q. i. ipa. u. 3. et q. i. ad op
positum non magis attinget. a. u. y.

q. e. ipa. u. 3. qd. est impossibile. g. 2c.

Obiecto. Cont. Si. 3. est magis at
tingibile in quanto maius est utiqz
p. magis attingibile in quanto mai
s. maius. y. q. est. a. est attingibilis
q. y. creatum. qd. est minus. qd. flm
est. qz qd. leuius pot attingi id est
magis attingibile. s. y. catum cur sit
finitum. respectu. y. meati. infanti.
est huiusmodi. flm est g. q. y. q. uo ma
ius est. tanto sit magis attingibile.
et p. q. 3. q. uo maius est. sit ma
gis attingibile. Cui oppositam uidet
concludere triangulus luudus antedex.

Sol. Sumecia. f. g. triam nit. maio
ritatem. et maioritatem attingibilitatis
videt. flm subam. et de ista querit. et
p. istam stat p. uis. triangulus luudus
et flm accidens. videt. flm facultatem
et de ista maioritate attingendi no
est nctio de qua obiatur. cum dr
q. leuius pot attingi. illo est magis
atingibile. Verum est. flm accidens. id e.
flm maioritatem attingendi leuit. de q.
no e. hic ad p. nctio. Et flm est
flm maioritatem attingendi subtilit
de qua hic intenditur. Et iteo inter
mit. cum dr. q. flm est. y. qd. est. a. ee
atingibilis. q. y. catum. qd. e. min.
qz bene stat ad huc. q. q. uo. 3. e. mai
tante e. magis attingibile. q. non ua
let obiectio. **Prima contrarietatis est**
inter. 3. y. s. quato maior e. tria ipa
3. y. m. contrarietate tanto magis atting
ibilis. est. g. maius. 3. magis attingibile
est. q. minus. qd. si non. contrarietas
remota seu seputa ab omni cccordancia
eet magis attingibilis i. minor. q.

in maiori. qd' est impossibile. et contra
 maiorem concordantie consistent in
 una ueritate. et ueritatis bonitatis. et
 bonitatis. et. que salz maiortas con-
 cordantie magis est attingibilis ab. e. in
 maiori distinctioe. q' in minori. qd' p se
 p. g' ad oppositum. maiortas contri-
 etatis. qua. 3. contriat. y. magis at-
 tingibilis est ab. i. q' minoritas. s. cum. pp.
 ipam maiorem contrarietatem sit ipm. 3.
 maius. g' maius. 3. ratione sue maioris
 contrarietatis est magis attingibile. q'
 minus. **O**biectio. Contra. q' amf'm
 e. q' maius. y. magis est attingibile. q'
 minus. g' cum. y. 3. sit sume oppo-
 sita. maius. 3. minus attingibile e. q' mi-
 nus. 3. qm si maius. 3. magis eet at-
 tingibile. q' minus. 3. sequet' q' maius
 y. eet minus attingibile. q' minus. y.
 qd' e impossibile. g' oppositum est nec-
 cessarium. q' maius. 3. sit minus attingi-
 le q' minus. qd' p. etia. ratione maioris co-
 ntrarietatis. quam. 3. het ad ipm. y. quia
 quanto maius e. tanto plus contriat
 ipm. y. et quanto pl' contriat ipm. y.
 tanto plus facit se ipm appere. y. et ip-
 sum. y. appere. 3. s. quanto. 3. pl' appet
 y. tanto minus est attingibile. quanto
 maius est. tanto minus e attingibile.
 g' et. **S**olo. una contri-
 etas est int' co-
 ntrarietatem. qua. y. het ad ipm. 3. et
 contri-
 etas. qua. 3. het ad ipm. y. nam
 y. contrarius ipi. 3. manifestat se
 ipm. et p' ipm. 3. s. 3. contrarius
 ipi. y. celat se ipm. et p' ipm. y. fa-
 ciens se appere. y. et y. appere. 3. Ita
 autem contrarietas ipius. 3. ad. y. ex-
 pte. 3. nichil est. cum. 3. sit nichil. sed

potius e expte. y. in hoc q. y. q' cu' boni-
 tate. magnitudine est aliquod bonum
 verum. bonum magnum. et. non resis-
 tit cum bonitate. et magnitudine ipi. 3.
 existenti cum malicia. puritate. et. Et
 p' hoc f'ndet' ad obiectum. Cum dicat'
 g' cum. y. 3. sint sume opposita. maius
 3. minus est attingibile. q' minus. 3.
 Verum est. in quanto. y. minus q' mag'
 contraiatur et deuincitur ipm. 3. s. s'm
 est in q'tum. y. magis. q' minus con-
 traiatur. et deuincit. 3. cum maiortas
 ipius. 3. sit ex minoritate contrarietatis
 ipi. y. ad ipm. 3. non autem ex maiori-
 tate contraiet' ipius. 3. ad ipm. y. Et ulti-
 cum dicit' q'nto maius e. 3. tanto plus
 contraiatur ipi. y. et. Concedat'. Et
 ulterius in minori. s. quanto plus ap-
 paret. y. tanto e minus attingibile. **D**i-
 cedum est. q' minus. pot' intelli-
 g'it' qd' difficilius. et ita het ueritatem
 Si autem accipiat' q'titatem. sic het f'li-
 tatem. cum de maiori y. 3. q'titatuue
 hic loquatur. quae non ualet obieci.
Cum. e. constitutus sit de bonitate.
 magnitudine. duracione. et. appetit
 naturaliter una cu' b. d. constitut' e. de sua
 bonitate. magnitudine. et. p' qd' possit at-
 tingere suu finem in maiortate magni-
 tudinis. bonitatis. et. uidelz. y. Et qm. y.
 naturalit' est affirmabile. et diligibile. in
 maiortate bonitatis. et. ipius. e. est op-
 positum ipius. y. salz. 3. naturalit' nega-
 ble et odibile. in maiori bonitatis. et.
 de quib'. i. principiatum e ad istum
 finem qui e. negari. et odiri. 3. Ita q'
 finis ipius. s. e. q' ipm. s. p' p'cedem. e.
 attingat. y. in maiori bonitate. mag-

magnitudine. scilicet. quia potest. sed hoc nequaquam
potest esse nisi per i. attingat tantum. scilicet.
in tanta malicia. et paruitate. scilicet. quan-
tum est oppositum illius. scilicet. videlicet. y. in
bonitate. magnitudinem. scilicet. q. e. attingat.
8º natio. e. attinges. y. in maiori boni-
tate. magis. scilicet. quia potest. mouet de se
.i. ad attingendum. scilicet. oppositum illi. y. 2
hoc in maiori malicia. paruitate. scilicet.
quia attingi potest. quare manifestum est.
q. maius. scilicet. magis est attingibile. q.
minus. qd si no. sequeretur. q. e. hinc. y.
in maiore bonitate. scilicet. magis possit
habeere ipsum. y. principando. i. ad attin-
gendum. scilicet. oppositum illi. y. in maiori
malicia. paruitate. scilicet. q. sit ipsum in boni-
tate. scilicet. qd sim est. Et q. e. principas ipsum
.i. principaret ipsum ad attingendum. scilicet.
oppositum sui. y. in maiori malicia. p-
uitate. scilicet. quia attingi potest. ut ipsum e.
attingeret suum. y. minus in bonitate.
magnitudine. scilicet. q. eet p-tem. scilicet. qd si
mlr sim est. et sic p-ns. e. no eet pn-
cipiatum de bonitate. magnitudine.
scilicet. ad attingendum p. i. scilicet. maius. y.
qd potest attingere. nec. i. p-ns princi-
piatum eet de bonitate. scilicet. ad attin-
gendum p. e. y. maius. scilicet. qd attinge-
potest. qd sim est. quare de natiuitate seq-
q. maius. scilicet. magis attingibile est. q.
minus.

Obieto. Cont. Quanto. scilicet.
de maioribus dissimilibus ipsius. y. princi-
piatum est. tanto tendit in maiores
pruacem ipsius. y. ita q. sicut. y. est su-
mus ee. ita. scilicet. est ipse. y. pruiaco. vel
non ee. quanto g. maior pruiaco. uel
no esse est. tanto est maius. scilicet. sed quanto
maius non esse. est. tanto minus est

attingibile. qz quāto attingit. p suā
 quoditatē attingit. et quāto mōr ē
 quoditas. tanto minus attingibile.
 manifestum est g. q minus. 3. rōne
 mōi. p. p. u. a. c. i. s. ul. non eēdi. 2. mō
 utat. quoditat. quā importat mō
 attingibile ē. q. minus. 3. **Solo. Co-**
siderancia. f. g. triangulum rubrum
sm realitatem. et racōem. attingit
q. sicut est dñā contrariet. int. similitu-
dines. et dissimilitudines. Ita ē dñā
contrarietatis inter pñ. re. dissimilitu-
dines. et pñ. re. similitudines. q. ex
hoc q. similitud. pñ. capiat reat. impos-
sibile ē dissimilitudines. cum sint simi-
litudines pñ. a. c. o. s. pñ. re. reat. s. s.
forte sm racōem fantasticiam. et nō
realem ipñ. s. Et p. hoc solunt. Cū
dr. Quāto. 3. q. de maiorib. dissimili-
tudinib. pñ. capiat. est. tanto tendit
in maiōem pñ. a. c. i. e. m. y. hoc uidet
sm racōem fantasticiam ipñ. s. s. s.
flm est. sm rem. quia natūalr. qd
nichil est. sm se. non pōt. sm se ten-
tere de pñ. a. p. i. o. ad aliquem finem
reat. s. ex hoc q. y. declinat ab eē
fingit. s. in racōe sua p. modum a-
licui. oppositi. p. se stantis. 3. q. de nā
potencie est actum suū non ferri
in nichilum. Et p. hoc solunt. Altius
cum dr. quāto maius non esse est
tanto minus est attingibile. Verum
est sm rem. s. flm est. sm racōem.
q. ē hēnte in racōe sua realitatem
ipñ. y. p. racōem ipñ. realitatis.
Ita. i. motum ab illo. ē. pōt. fingere
aliquo persistens oppositum racōi
realitatis ipñ. y. p. qd. ita fictum. i.

pot' attingē in tantum non esse ipi?
 p. q̄ntum. e. p. rācōem ipius. p. attingit
 esse ipius. p. **S**z hic punctus ē
 transcendens. et sic non ualet. q̄d
 sequitur de obiectione. **S**ubū maior ē
 actūte. maius est gō p. p. futurum. q̄ p.
 actūte. et hoc etiam cum ipm. v. sit ma
 gis simile ipi. a. rācōe maiortat. bo
 nitatis. zc. q̄ minoritāt' eaz. gō per
 oppositum. 3. maius est p. p. trāsum
 sūte. q̄ actūte. ut magis sit cont. p.
 et ut contrarietas ipz. p. 3. sit ma
 ioralit' q̄ actūte. gō maius. 3. ma
 gis attingibile est. q̄ minus. alr non
 attingeretur. 3. zc. maius p. p. trāsum
 sūte. q̄ actūte. nec maior contrarietas
 que est inter. p. 3. attingeret. nisi ma
 ius. 3. ēet p. cōtrāsum sūte sic. ē ipz
 p. maius p. futurum. q̄ ē impossibile.
Obiection. Contra. A. nō esse vni
 et trinu. ē maius. 3. q̄ esse successiue
 in motu angelico. s. magis actūte
 est successiue ēē in motu angelico.
 q̄. a. nō esse trinu et vnu. q̄ p. se. p.
 gō minus. 3. magis attingibile ē q̄m
 maius. 3. videt. i. 3. q̄ ē cōtra ac
 cides. q̄ id. q̄ cōtra futurum. **S**olo.
 tria est inter maiortatē attingēdi
 obiectum sūale. et obiectum simp.
 intellāiale. q̄ est. a. nam p. plūā me
 dia extrinsecu attingit obiectum
 sūale. videt. p. sensibilib' et ymagi
 nabilitatem. **E**t sic q̄ntum ad hoc. ve
 rum est. q̄ obicitur. s. obiectū int
 lectuale simp. q̄ ē. a. plū' medys
 intrinsecis. et magis nōis attingi.
 q̄ obiectum aliqd' sūale. et hoc mō

sim est q̄ obicit. et ideo. i. attingē. a.
 non esse trinu. et unū simp. ma
 iores impossibilitates attingit. q̄. p.
 attingens in motu angelico succes
 sive. q̄re simp' intermit' mōz
 pōe obiectionis. **P**affirmacōem
 entis. et nōitatis. attingit. e. verum
 influe. impossibile illius veri ipi. i.
 ut p. cōnat. tanta sit in. i. negacō
 impossibit' illius veri. q̄nta ē affir
 macō nōitatis illi' veri in ipō. e. q̄
 si non. ipm. i. terminatum ab. e. sicut
 tū est. non poss. tantum negāe af
 firmacōem affirmatē sim oppositū
 p. ueri. q̄ntum. e. affirmas i. sim.
 poss. affirmāe negacōem negantem
 verum oppositum p. fili. nec eō. q̄
 est impossibile. **V**nde. nōio indicitur
 q̄ in quanto. e. attingit. p. in tanto. i.
 nōio attingit. 3. s. ita est. q̄ mai'. p.
 magis attingibile est. rōe maiōis en
 titatis. et possibit' entis. q̄ min'.
 gō ita est nōio. q̄ maius. 3. magis
 attingibile est. q̄ minus. et hoc rōe
 maiōis non entitatis. et possibit'
 non entis. **E**t sicut maiortas attingē
 di. p. est in. n. sub. k. l. et in. i. cō
 fuse sub. o. p. q. Ita eō. maiortas
 attingēdi. 3. ē in. n. sub. k. l. et in. i.
 confuse sub. o. p. q. **O**biection. **P**am
 festum est. q̄ quāto. 3. maius ē. tūto
 magis cōcordat maiori negacōi. et p.
 nōis. quāto maior negacō. tanto magis
 conuenit cum maiori. 3. et sic. mai'
 3. plus conuorat maiortati. q̄ min'.
 3. sic similr maior negacō. pl' q̄ mōz.
 s. ita est q̄ ma' negacō minus est

attrahitua. qz minus hēt sibiectū. vi-
 delz maius. 3. q̄ minor negatō. ḡ ma-
 ius. 3. am sit minus sibiectum ne-
 gatōis. minus ē attingibile. q̄ min⁹
 3. **S**olo. Ad hoc dicendum est per
 diuam attingendi s̄m realitatem. 2
 ratiōem potencie. et obiecti. q̄ a⁹ est
 attingere. s̄m rem. et ratiōem. q̄ se
 hēt ad. y. ab attingere. s̄m ratiōem
 fantastiam tantum. quā facit potē-
 ut in illa possit attingē tantum. 3. i
 nō ente. et impossibilitē q̄tum in re
 reali ipsius. y. attingit ipm. y. i ente
 et natiuitate. nam alr eēt impossibile
 ē. hēre. y. in maiortate. Impossibile q̄d
 ē. e. attingē quātūz bonū sequit⁹ ad
 deum eē. si non hēat. i. cognoscens
 s̄m se. quātūz malū seq⁹ ad deū eē.
 Et p̄ hoc soluit⁹. Concedēdo p̄mā p̄p̄z
 et disting⁹ in p̄tā similitudinē. ar. di-
 cebat⁹. Sic maius. 3. plus cōtrahit mi-
 noritā. q̄ minus. 3. ita. 2c. Verum est
 realiter. non autē s̄m ratiōem. Et eo-
 dem mō hēat⁹ ad istam mōrē. am
 di. s̄ ita est q̄ maior negatō minus
 est attrahitua. 2c. Secūduz realitatez
 verum est. s̄ s̄m est. s̄m ratiōem p̄tā
 Cum dē. 3. nichil sit verum in re. ex-
 ratiōem. cum sit nichil. quare nō ualet
 obiectio. **De secundo mōdo.**

Rapientia. f. g. s̄m amēam
 cum suis condiciōib⁹ p̄tāz
 et q̄rtam amēam. s̄m condiciō-
 eazum. inueniūt. q̄s amqz. e. hēt. a.
 u. y. q̄ de se deuiat. i. ad. u. 3. Ut p̄ tā-
 tam mōritatem. attingit. i. s̄m se in
 opposito p̄ quātā attingit. e. in p̄posito.
 qm si. e. possz aliquando attingere in. a.

u. y. cui⁹ oppositum. i. s̄m se non attin-
 get in. u. 3. in tanta excellēcia ma-
 liciē. p̄uinitatis. defectus. in uirtute. 2c.
 In quātā excellēcia bonitatis. magni-
 tudinis. p̄fectōis. Iusticiē. 2c. ē atti-
 git in. a. u. y. utiqz ipm. e. non posset
 hēre. a. u. y. in maiortate. nec. i. p̄ p̄ns
 u. 3. s̄ p̄tius in minoritē. ut. f. g. posset
 attingere maiortē cōtraheret istarū
 cameāz. e. a. u. y. e. u. 3. i. u. 3. i. a. u.
 y. nec maiortatē cōtraheret inter
 bonitatem. 2 maliciāz. magnitudinem
 et puritatem. 2c. et inter. u. laudum et
 rubeum. et sic p̄uarent⁹. e. i. in ma-
 ioritate finis. et maiori⁹ liberi arbitrii.
 et meli⁹. et diuina iusticia. maiori⁹
 s̄m actus in. e. i. n. r. q̄ omnia sūt in cō-
 ueniēcia. et impossibilia. eadē ratiōe
 magnitudinis. quācōis. iusticiē dei in cō-
 atura. et iusticiē creature in deo. Q̄r
 ex p̄tā manifestat⁹ p̄. q̄ maius. 3. ma-
 gis attingibile ē q̄ minus. **O**biectio.
 Cont. q̄ minus. 3. ē q̄ minus. 3. sit i. y.
 q̄q̄ minus. 3. sit in ipō. i. s̄ cum de nā
 i. sit attingere maius. 3. i. maiori mō-
 ritate. q̄ ipm. i. p̄t attingē ipm. 3. q̄
 attingit ipm eē nichil. et purū p̄uā-
 cōem. manifestat⁹ ē maius. 3. minus
 attingibile est. q̄ minus. **S**olo. Ad hō
 dicendum ē p̄ t̄ngulūz uirtutem qui est
 in attingere ipsius. i. q̄d. g. ipsius. i. de
 duob⁹ actib⁹ d̄ntib⁹ et cōtrahētib⁹ atti-
 git. qui sūt. intelligere. et negāē. ita
 q̄ ipm negare p̄cedens ab intelligere
 imediate se hēt ad. 3. et q̄nto maius
 ē ipm. 3. tanto maius ē ipm negare. 2
 magis negat⁹. 3. et quātō magis negat⁹.
 tanto minus est. Et ipm intelligē me-

diat se hēt ad. 3. vidēz p ipm negare
ita q̄ immediate attingit negacōem su-
p. 3. et q̄nto maiōem negacōem inuenit
sup. 3. tanto minus. 3. attingit. Et p̄h
soluit̄ obiectio. Cum dī. q̄ minus. 3. est
q̄ maius. 3. sit in. v. 2c. Verum est. q̄
minus. 3. quo ad intelligere ē q̄ maius
3. quo ad negare ip̄us. a. sic. in ip̄so. i.
alio autēz mō. esset s̄m. Et ulter⁹ cam
dicebat̄. Et cam de natūā. i. sit attingē
maius. 3. in maiōi mōritate. qua pōt
attingē. 2c. Verum est. s̄m istud attingē
gere ip̄us. i. q̄ est intelligē. inuenies
immediate suū negare sup ip̄m. 3. et de
isto non loquimur hic. Et s̄m est. s̄m istud
attingē ip̄us. i. q̄ ē negare ime-
diate. p̄cedens ab intelligē. et immediate
se transferēs sup. 3. Et de isto attingē
ip̄us. i. ē intencō p̄ia. quāe non ualet
obiectio. Et sciēdum ē. q̄ sicut p̄z uia
ad soluēdum hanc p̄maz q̄cōm hui⁹ ca-
pituli. cōsistit mō declarat̄ solo. secūda
sequētis q̄onis. *De quib⁹ figurē elemē-*

Questio. Vtrum elemēta *talē p̄me.*
sint subtiliter in elemētato. 2c.
ignis. uis. creatūā. opacio.
cōcordancia. contrarietas. / fims. maiori-
tas. *Questio. quō efficit̄ gnacō. et cor-*
rupo. 2c. Ignis. aer. tria. cōcordancia
principiū. fims. / maiōritas. motus.

Substantialis *De p̄mo modo.*
omitas in triangulo lūte re-
p̄ntat. q̄ omīs subī p se stans
una. constituta ē de subtili bonitate. ma-
gnitudine. 2c. op̄antib⁹ subtiliter in eatez.
s; cum omē elemētatur sit subī per se
stans una constituta de bonitate. mag-
nitudine. 2c. elemēte. 2c. alr emz elemētatur
non eet gnacōi. et corruptōi s̄biectum.
2c. bonitas. magnitudo. 2c. de quib⁹ ele-

mētati constitutū ē subale. sūt scales.
ut unūq̄q̄ elemētatur in elemētato s̄biectū
op̄atur de sua subtili bonitate. magnitu-
dine. 2c. s̄m tangulū. uizitā. rubeum.
et croceum. q̄s hēnt elemēta adinuicē
respectu complexiōis elemētati. 2c. ele-
mēta sūt in elemētato subtili. alr emz
sequeret̄. q̄ elemētatur nō eet de q̄a
met subtili bonitate. magnitudine. 2c. de
quib⁹ elemēta constituta sūt subtiliter.
et sic sequeret̄. cum elemētatur sit subī
ut q̄ p̄ducet̄ ab elemētis de nichilo. q̄
ē impossibile. ut simplr de actūib⁹ elemē-
torum. q̄s sūnt est impossibile. Et seq-
ret̄. q̄ op̄acō cūlibet elemēti. op̄antis i
elemētato. quo ad racōem sine subtili
bonitate. 2c. de quib⁹ cōstitutum ē. eet
sine s̄biecto. q̄ sūnt est impossibile. 2c.
necō elemēta sūt in elemētato. *Obiect.*
Contra. Quicquid cōstitutum ē subtiliter
de p̄ma matia. nō ē de elemētis subtili
cōstitutū. eo q̄ p̄ma matia. mā non ē
item q̄ elemēta. q̄ sic hēret formam
actu. que eet item q̄ q̄tuor subales for-
me actu q̄tuor elemēte. q̄ ē impossi-
bile. s; omē mixtum nāle gnacō. et cor-
ruptibile. q̄ dī elemētatur. constitutū
ē subtili de p̄ma matia s̄biectū quidi-
tatis mālis. cum ip̄a putet una matia
ad hoc constituta sit de bonitate. mag-
nitudine. 2c. ut unūq̄q̄ sensible gnā-
cō. et corruptōi s̄biectum p̄ducatur
subtiliter ex p̄te matie. 2c. nullū sup̄-
sit. gnacō. et corruptibile p̄ducit̄ s̄biectū
de elemētis. q̄a sic nō eet p̄ma mā. q̄
ē impossibile. et cōtra principia natūe.
Et si non p̄ducit̄ de illis subtili. nō sūt q̄a
elemēta in eo subtiliter. s; p̄ci mā p̄ma

Ad hoc dicendum est p[er] triangulu[m] uiri-
 dem existentem in triangulo liuido s[ecundu]m t[ri]-
 angulum rubru[m]. q[uod] e[ss]e[n]cia actiua et
 passiua cuius elementu[m] aggregata est
 de bonitate. i. subali. et actiuali. actiua
 et passiua rei. q[uod] forma subtilis et actiua
 ignis aggregata est de bonitate. i. igne
 itia. calefactiua. i. Et sic de unoquoque
 alio[rum] elementor[um] s[ecundu]m suas p[ro]p[ri]as q[ua]litate[s].
 Et q[ui]a ignis non pot[est] e[ss]e calidus. nisi
 sufficiens. nec aer humidus nisi sit calidus.
 et sic de alijs elementis. eo q[uod] forma ig-
 nis non pot[est] calefacere. nisi desiccat. n[on]
 e[ss]e[n]cia eius mat[er]ia calefieri. nisi desiccat.
 nec s[ecundu]m forma[m] aeris humefacere. nisi ca-
 lefactore lesaciat. nec ei[us] mat[er]ia humefi
 nisi calefiat. et sic de alijs elementis.
 Et inter omnia elementa non sit nisi una
 subtilis caliditas. et h[ec] est ignis. et una
 subtilis humiditas. et illa est aeris. et sic
 de alijs humo[rum]. Manifestum e[st] q[uod] o[mn]ia
 elementa mixta sunt ad invicem. s[ecundu]m
 triangulum uiridem et rubru[m]. ag[er]cia
 et paciencia inter se adinuicem. et re-
 plencia quicquid est sub concavo lune.
 Ita q[uod] omnes quatuor mat[er]ie constituunt
 e[ss]e[n]cialiter unam vniuersalem mat[er]iam
 qua[m] dicimus p[ri]ma[m]. Et omnes quatuor
 forme eor[um] una vniuersalem formam.
 Alio quidam mo[do] impossibile e[st] mat[er]ias
 p[ri]ma[m] esse subiectum g[er]minis. et cor-
 ruptoris. p[ri]mo p[er] hoc videtur q[uod] trian-
 guli uiridis. rubri. et citrei in ipsa
 p[ri]ma mat[er]ia. q[uod] est impossibile. g[er]m[in]e. i.
 Et p[er] hoc solunt[ur] interuento maiorem.
 Cum dicebat[ur] quidquid constitutum
 est. i. Et ulterius. Cum dicebat[ur] q[uod]
 p[ri]ma mat[er]ia non est tota. q[uod] eleme[n]-
 ta. Verum est. quo ad formas. et dimis-

s[ecundu]m s[ecundu]m est. quo ad mat[er]iam mixtam. Et
 cum videtur p[er] hoc. q[uod] habet forma[m] actu.
 concedat[ur] forma[m] vniuersalem. Et ult[er]ius.
 Cum dicit[ur] que e[st] tota. q[uod] quatuor forme
 subtiles actus quatuor elementor[um]. q[uod] e[st]
 impossibile. Verum e[st] q[uod] istud impossi-
 ble seq[uitur] ex p[ar]te finis. non aut[em] ex p[ar]te
 p[ri]ncipij. nullu[m] enim inconueniens se-
 plura p[ri]ncipia mat[er]iale et formale
 diuersa. et co[n]cordantia constituere de se
 ip[s]is vnu[m] finem. videlicet vna[m] co[m]mune[m]
 forma[m] ex suis formis. et una[m] co[n]cordantia[m]
 ex suis mat[er]iis. scilicet vna[m] co[n]cordantia[m]
 subiu[m] ex suis met[er]ialibus substantijs. aliter
 sequet[ur] q[uod] subtilis finis e[st] sine suis
 p[ri]ncipijs substantijs enim in quib[us] fin-
 datur. et a quib[us] sustinetur ip[s]e finis.
 q[uod] est impossibile. q[ui]a non ualet ob-
 cio. Cum omne elementatum. utpote
 planta. seu aliud aliud sit subiectum
 g[er]minis et corrup[ti]onis. h[ab]et in se totum t[ri]-
 angulum uiridem sensuale[m] subtile[m].
 et opacem subtile[m] ip[s]ius trianguli
 co[n]cordantia[m] existente g[er]minante subtile[m].
 et co[n]traie[n]te existente corrup[ti]one ac-
 cidentali. g[er]minari aut[em] subtile[m] in ipsa
 planta. cum sit tota subtile[m] subiecta t[ri]-
 angulo uiridi no[n] p[er] aliqd subtile[m] in
 triangulo uiridi ip[s]ius plante. nisi
 aliquo subtile[m] trianguli uiridis ext[er]i
 seci elementorum composito[rum] ueniens
 p[er] viam nutrimenti conuertat in subtile[m]
 plante subiectam triangulo uiridi. q[uod]
 manifeste sequit[ur] q[uod] elementa sunt i[n] ele-
 mentato subtile[m]. q[uod] si no[n]. non e[st] i[n] ip[s]o
 elementato. nec elementis. triangul[us] uiri-
 di. nec p[er] g[er]minis. g[er]minatio et corrup[ti]o. q[uod]
 s[ecundu]m s[ecundu]m est. g[er]m[in]e. i. Obiectio. Cont[ra]. Cum

vniūq; elemētōz racōe sue simplic
 forme. et sue simplicitas materie in dūā
 cōcordē sine contrarietē suāz subāz sim
 plicem consequat; impossibile videtur
 aliq; eorum alian; elementati intrā
 re composiciōem. qm̄ si intrat compo
 siciōem appetit utiq; esse compositu; . 2
 p. m̄s racōe contrarietatis ex opōne
 pueniēte appetit m̄onitē cōcordē int
 suāz simplicem formā 2 matiam. et p
 m̄s etiam sui ipsius destructiōem. qd̄ ē
 cont. natiam. **Solo.** Ad hoc dōm̄ est
 p. triangulum rubeum. rubeus in virtute
 fm̄ p̄māz intenciōem et 2^{am} q. pl⁹ est
 dūāz. cōcordan; et cōtrarietate se h̄re
 ad vniū finēz. ita q. contrarietas priuet
 cōtrarietē cōtrariā illi cōcordancie. q.
 si dūā et cōcordancia sine cōtrarietē
 cōcordan; ipi cōcordancie se h̄rent ad
 vniū finem. fm̄ etia; q. p. m. e. i. Et i
 ta licet elemētum simplex quo ad si
 plicitatem suāz imēdiatē non heat cō
 rietatem sibi cōtrariantez. h̄et tamē
 in hitu cōtrarietē priuatā cōtrariē
 tatē. de qua cōtrarietate priuatā appe
 tit agere. eo q. racōe simplicit; sue
 appetit agere de cōcordancia sine cō
 rietate sibi cōtrariante int se et ext.
 alr non cōseruaet opus natūe. Et
 ideo qd̄lib; elemētum natr appetit cō
 cordare cetera elemēta sibi. et cōtrari
 ari opōito illi cōcordancie. nō autēz
 q. cetera elemēta cōcordant i. ad se. n̄
 contrariētur ei. et qm̄ omnia q̄tuor
 sunt in triangulo viridi. ad q̄tuor
 fines intentos. contrariat; pacis a
 lio alij. Et p. hoc soluit; Cūm dr. Cū
 vniūq; elemētōrum. ac. sine cōtra

rietē suā subāz simplice consequat;
 Verum est. sine contrarietē sibi cōtr
 riantē. s; non sine cōtrarietate priuatā
 opōiti sue cōcordancie. Et cum dice
 batur. q. p. hoc videtur impossibile
 aliq; eorum alian; elementati intrā
 composiciōem. **Dicendum.** q. istud impos
 sibile sciret. si qd̄lib; eorum non appe
 tēt agere de sua cōcordancia simp
 m̄si in se ipō simplici. s; qm̄ tanta feci
 ditate agit qd̄lib; elemētōz de sua
 simplici cōcordancia in se ipō. q. de ea
 dem appetit agere extra se ipm̄. et sic
 appetit naturaliter intrare composiciōem
 Et sic p. actus p̄ducit contrarietē de
 suo hitu ad p̄māz omēz cōtrarietē
 cōtrariā illi cōcordancie. q̄re nō
 ualet. q̄tum ad hoc tō qd̄ obicit; Et
 p. hoc etiam soluit; p. intēp̄cōez. q.
 non appetit m̄onitē cōcordancie it
 suā simplicem formā. et matiam. rōe
 cōtrarietātē ex composiciōe pueniētis.
 qm̄ illa contrarietas extra appetitū
 suū uenit ei pacitens. q̄re non ua
 let. **Triangul⁹ rubeus** elemētati ē
 i ipō elemētato sibi sibiectus trian
 gulo viridi subali qm̄ ē in ipō elemē
 tato. et hoc manifeste patet. q. si per
 p̄p̄rē cōcordanciaz. 2 cōtrarietēz
 caliditatē. humiditē. frigiditē. siccitē
 ipō triangulus rubeus subalis ipm̄s
 elementati cōseruet; durat ipm̄ e
 lemētatu; . si autem fiat imp̄p̄rē
 p̄p̄rē q̄litate. et discōrdancia. ē
 utiq; h̄et discōrdancia causa priua
 cōm̄s ipm̄s elemētati. q. ex m̄onitē
 tate cōtrarietatis p̄p̄rē q̄litate priua
 mediū p. qd̄ p̄ncipia forliā 2 māhā

tendebat ad finem. videlicet ad elementati
constitucionem. que oratio ista prima
pia formalia. et materialia. quorum predicta
qualitates sunt subtiliter. et ratio substat
in ipso elementato. cum ipsum formaliter co
stituat. **¶** Videlicet ipsa elementa. quoniam si in
constitutione ipsius elementati primarietur
totaliter actualitas subiecte eorum conuer
sa in potentiam. sequeretur quod unusquisque ap
peteret uniuersali secundum naturam suam cor
ruptionem elementati. ut esset actu subalter
non autem in elementato potencialiter. et
sic unusquisque elementum prout appetit
corrumpi. quod generare elementatum.
quod est impossibile. quod sic esset maior co
trarietas elementorum. quam concordancia. quod
falsum est. cum unusquisque elementum resp
ctu sui ad cetera elementa habeat immedia
te duplicem concordanciam. et tantum
unam contrarietatem. et destrueretur etiam
naturalis appetitus generacionis. **¶** Obiectio.
Contra. Cum finis. qui est elementum
per hoc media subiecta. que sunt forma et
matia. constitutus sit de subtili bonitate
magnitudine. et cetera. tamquam de suis superioribus
principiis subtilibus. magis est stabilis. ma
gis quam alteracioni repugnans ratione ma
gis subtilitatis predicti trianguli. que
videtur quod elementa non sunt subtiliter in e
lementato. sed prout potencialiter. ut quod to
tam maioriem sui trianguli rubri
conuerterint in triangulum rubrum ele
mentati. cum sit eorum finis. quoniam si sub
stantialiter essent in ipso elementato. resis
teret subiecta cuiuslibet eorum subiecte elementati
et esset. et sic oportet. vel quod alia aliam
destrueret. vel quod triangulus ruber esset
maior in utraque. Et quoniam concedendum est

id per quod opaco naturalis in maiori esse in
tetur. **g. 2. c. 1. Foto.** Ad hoc dicendum
est. per maiorem concordanciam opaco
nis trianguli rubri. quod maius prin
cipium maiorem operatur finem. quam
minus principium. quod si elementa
sunt subtiliter in elementato tamquam prin
cipium per rectam proportionem et concordanciam
ad unum finem. qui est subiecta ele
mentati. sic patet subiecta de subiecta exens
idem ex parte principii cum ipsa natura
te qua patet. et sic maior est trian
gulus ruber in ipso principio. eo quod ipse
principium tante subtilitatis est in se
ipso. quod communicat eam in subiectum exte
riorem. et per omnes in ipso fine patet. quia
principium ipsius finis est subiecta. Et
per hoc respondendum est ad obiectionem. **¶** Quia
dicebatur. Cum finis qui est eleme
tum. et cetera. constitutum sit radicaliter de
bonitate. et cetera. Verum est finis interior
immediate. non autem exterior. et per omnes
quia dicebatur. magis. g. est stabilis. et ma
gis alteracioni repugnans. Verum est.
intra. **¶** Et adhuc magis est stabilis. et
magis alteracioni remotus. si sit tantus
intra se in subtilitate quod de se alium finem
subiectum ponat extra. nec extra al
terari potest. quod cum impossibile sit ele
mentum esse extra se ipsum. impossibile est
eo alterari extra se ipsum. que non ua
let conclusio. Et cum videtur confirmari
dicendo. quod totum maiorem sui trianguli
rubri conuerterint in triangulum rubrum
elementati. Verum est. secundum quod elementum
potest recipere. sed subiectum suum ipsam. quia
habet interiorem. ex parte principii. non

pnt conuertere in subam exteriorem. n^o
exteriorem recipe. s. etiam cominac^o.
q^o sequeret^r conit^o deo. q^ore non ualet.

Peduncencia. f. g. condicionalr ma-
ioritatem p omes angulos. t. inue-
niunt eam maiorem subtiliter. q^o acci-
dentalr. 2 ideo oportet elemeta ee
subaliter in elemetato. ut maioritas
maior sit in eo subtiliter. q^o accideta^r
racoe cu^o maioritatis anguli. t. in e-
lemetato sic. in maioritate. non aut
in minori^{te} ut ipm elemetatum sit
maius subtiliter q^o accideta^r. g^o ele-
meta sit in elemetato subtilit^r. q^o si
non. sequet^r oppositum. q^o e impos-
sibile. ut elemetatum cum sit suba
non sit magis constitutum de miorib^o
formis existentib^o actualib^o. q^o de
maiorib^o formis exntib^o subtilib^o. g^o.
2c. **O**biecto. Cont. Si elemeta sit
in elemetato. impossibile uidet^r. q^o sit
admixtam in eo mixta. et digesta re-
ducta in aliam naturam q^o no e eleme-
tata. racoe cur^o nullm eoz e ibi actu s^o
stantiali. s. potencialr. cum illa na^o
siue spes in qua reducta sunt sit ibi
subaliter. si g^o o^o ipa elemeta ee in e-
lemetato subtilit^r. o^o utiq^o q^o sint in eo
fm suas subas contiguas. no autem
continue mixtas. q^o fm est. g^o 2c. **C**o-
siderantib^o. f. g. in figura elemeth
q^o elemetoz exncium in elemetato
mixtoruz. et digestoz admixce. a-
liud agit in alio cculantez. q^oz angla-
riter. tanglarit^r. fm tanglin ccul p-
porato tanglo rubro illius elemntati

q^o tame esset impossibile. nisi quidi-
tas cuilibz elemeta eet in ipso eleme-
tato. et licet ipa elemeta mixta sint
et digesta admixtam. exente minima
pte cuilibz. in minima pte cuilibz impli-
canto q^ontitatem continuam p totum
elemetatum. p^o hoc tame no corru-
pit^r. nec annullat^r subale. cuilibz eoz
existetur s^o racoe principioz suba-
lium. de quib^o elemetatur constat s^ou-
liter s^o racoe finis. Et p hoc soluitur
obiectio. Vbi dicitur. Si elemeta sit
in elemetato. impossibile e. 2c. q^o licet
elemeta sub racoe finis reducta sit
in aliam nam seu spem. existente ex-
pte ipius finis subtilit^r actu. nullm in-
conuenies sequit^r. qm expte principioz
subalium. de quib^o ille finis subtilit^r con-
stat. sicut ipa elemeta subtiliter tq^o
principia subalia in illo fine. nec in
sunt ille finis. Vmo etia. ita e natm
alt^r em impossibile eet sequi ipm finis
subalem. q^ore non ualet obiecto. **C**o-
siderancia. f. g. addices tanguli ing^o.
in condicib^o elemetorum. inuenit^r
fm utraq^o condices. si huiusmodi qois
affirmaco e in. y. et eius opposita ne-
gaco in. z. q^o in elemetato est pl^o en-
titat^r. et possibilitat^r elemetorum. si
autem negaco e in. y. sequit^r oppositum.
Et re huiusmodi e. q^o pl^o e ens et possibilitas
s^o racoe sube. q^o s^o racoe p^ouacoms
sube. et plus e agere rone sube. q^o no
agere rone sube. et ideo rone actoms
sube sequet^r. si p^o dea negaco esset in. y.
q^o agere p^oum sube elemeta eet in mixto

non emanat a sua suba ppa. s. a uirtute et potencia ipsius sube. ita intelz q ignis eet calefacies ipm elementatuz in elementato. non quo ad subam sua. s. quo ad potentiam et uirtutez. ipo elementato calefaciete semetipm. ita q actio ppa cui libz elementi. eet magis ppa plantz. q elemento cui e ipa actio rde existencie sube elementati. s. cum hec omnia sint summe inconuenientia. constat g. oppositum. et p qns elementa sut subalr in elementato.

Objectio. Cont. Ad ad cui affirma-
cionem sequitur gnacionis et corruptionis
negacio. e flm. seu impossibile. s. ad af-
firmacionem elementi essendi subaliter
in elementato. sequit non ee gnacionem
et corrupcionem. q exnte quolibz eleme-
to actu subaliter. videlz formalr et ma-
liter elementatuz. nunq elementale
remotum possz in elementali pping-
uere in subam elementati. qd flm
e. qd flm e elementa ee in elementato
subalr.

Solo. hic dicendum e p fan-
gulum uirtutem. q licet humidu ra-
dicale. et humidum nutrituale. ambo
subalr constituant esse elementi. nichilominus flm est. humidum radica-
le non ee subalr in elementato similr
et humidu nutrituale. Unde cum
quatuor sube quatuor elementorum. sint q-
tuor ptes principales. et indestructi-
bles. uniusam subam mundi. et oem
subam compositam sub globo lunari
constituentes. impossibile e. quin ipa e-
lementa sint subalr in totam subam
mundi. et in oem aliaz subam ab eis

compositar. alr emz sequet destructio
huius contricionis trianguli rubri. viz.
q posito fine destruerent in illo fine
principia subalia ipius finis. qd est
impossibile. q de natura trianguli ru-
beri est. q posito fine subali actu ponu-
tur utiqz principia subalia eius actu.
Et politis principijs subalibz actu. no
ppt hoc sequit necio finis subalis
eorum actu. Et p hoc soluit obiectio
accidendo maiorem. et interimendo mi-
noem. Et ad placonem. Cum dictu.
q exnte quolibz elemento actu. e. Di-
cendum e. q duplex e i. existere actu
ex pte pncipij. et finis. simplr. Et sic
uea eet obiectio. si elementa eent isto
subaliter in elementato. q ex quo se he-
ret ad suu finem simplicem qdlibet
ut sic impossibile eet gnacio. et cor-
ruptio. Est aute ad existere. ex pte pnci-
pij tantum simplr. et ex pte finis co-
posita. et isto mo sut elementa in eleme-
tato subaliter. et hoc simplr ex pte pnci-
pij. et quia ille finis in quo sut. est
p gnacionem. et corrupcionem teporalem et
compositam alijs finis. eisdem pncipi-
js subaliter existentibz. quae non ualz
obiectio.

De secundo modo.

Contrahenda. f. g. significaciones
secunde. tercie. et quarte anime.
ad questionem. inueniunt similes
diciones carnearum opacionem creature
ee maiorem in contrahenda et contrahente
et in maiori fine. elementis simpli-
bus existentibz subaliter in elementato
sub radice constitutur et ageant finem
semetipsas compositas. salz elementa.

et quolibet eorum composito existente pte
subali plante de quibus constituta est
planta suba plante. quod si non. opaco
elementorum in elementato. et elementum
in elementis. est in minoribus concordantiae
et contrarietatis. et in minori fine. quod per se
per manifeste. Et quoniam concordantiam est id
per quod conditiones partium communi
manifestantur esse maiores. 90. 2c. **O**
bectio. Contra. Quorum opaco sunt
contrarie. ea non videntur posse simul
litter simul. et multo minus esse. quanto
plus mouentur ad invicem ad contrarie
opaco. si ergo elementa sunt subali in e
lementato. stant simul subali in eorum
ea quorum opaco sunt contrarie. videlicet
ignis. et aqua. aer. et terra. et tantum
mouetur ad invicem ad contrarie opaco
in ipso elementato. quod elementum intra
te in aliud circulariter. quod suba cuiuslibet
confunditur et destruitur in eodem. 90.
non sunt in ipso elementato subali. **S**ol.
Ad hoc dicendum est. mediate. immediate.
per tangulum virtutem in tangulo rubo
quod elementa existencia principia element
tati formalia et materialia constituunt ele
mentatum per tangulum virtutem. ita
quod in elementato opantur de omnia in co
cordantia. et contrarietate. et eorum. et de co
cordantia in contrarietate. 2. 90. aliter enim ele
mentatum non esset generandi et corrupti
subiectum. quod finis est. et ideo si deperit
de suba intrinsecus. ratione contrarie
restauratur ab extrinsecus. ratione concordan
tie. quod cum in elementato non sit ime
diate contrarietatis opaco. sicut nec
concordantie. non valet obiectio. Et ideo
quia ignis. et aer. aer et aqua. aqua. 2.

terra. terra. et ignis. mouentur. circula
riter. ad concordantiae opaco. mouentur
ignis. et aqua. aer. et terra. ad contrarie
opaco. et non eorum. Et quoniam contrarietas
est medium ad concordantiam. nec est
per se. nec immediate in elementato. non va
let obiectio. **De questionibus figure elementum**

Questio. Vtrum omnes partes talis.
elementati sint in elementato
alia earum in alia. **S**olucio.
Ignis. ignis. ignis. aer. a. a. t. t. **Q**uod
accidentia sunt a suba. **S**olucio. Ignis. terra.
ignis. aer. ignis. aqua. finis. maiori.

Quoniam considerat. **De primo modo.**
f. g. unitatem. essentiam. et dig
nitates. que sunt unum sumum
ens. quod est deus. attingit huiusmodi
similitudines in omni subali creatura. cum
deus omnes creaturas ad similitudines
sua creauerit. in quantum creatura eius
similitudines recipere potest. Et ideo atting
unt. quod bonitates creaturae elementum exis
tentis est in magnitudine. et magnitudo
creatura existens. magnitudo est in bonitate
et sic de alijs. nam bonitas in quantum est
bonitas. in tantum est magna. et in quan
tum magnitudo est magnitudo. in tantum
est bona. quoniam si bonitas non esset tantum
in magnitudine. quantum ipa est. in tantum
esset nichil. quod in tantum esset sine quanti
tate. quod est impossibile. Vel si magnitudo
non esset in tantum bona. quantum ipa
est. in tantum mensuraret nichil. quod
est impossibile. quod satis patet. quare natio se
quitur. quod tota bonitas elementum sit in
magnitudine. et tota magnitudo elementum
in bonitate. et sic de alijs partibus radicalibus
elementum. Et ideo. quod quilibet earum est
in alia essentialiter agit quilibet earum in a.

eenciale. et sic agendo constituit esse
 etiam actiuam et passiuam elemēti.
 Videlicet. formā et materiā ele^{ti} ex q^o
 cōiūctōe sequit^r esse subale ele^{ti} age
 te forma in suam materiā sub racōe
 actiue hominitatis. magnitudinis. zc. et
 patiente ipā materiā sub racōe passie
 hominitatis. magnitudinis. zc. **O**biect^o.
Contra. Cum elemētalis homitas nō
 sit p se corpus. et sit catura distincta
 a magnitudine. et eo^o videt^r impos
 sibile. q^o eenciale unitas hominitatis sit
 in magnitudine. nec p^o q^o nō eo^o. Vnde
 cum neutra illarū sit corpus. impos
 sibile est. q^o alia sit in alia. ita q^o quelib^{et}
 sit continēs. et contenta. si autē a
 lio mō alia sit in alia. ēit utiq^{ue} tāq^{ue}
 actus in actū sine subiecto. et sic
 eēnt ptes actuales. de quib^{us} suba cō
 stituēt^r. q^o est impossibile. g^o videtur
 impossibile hominitatem eē in magnitu^{dine}.
 uel eo^o. Et eodē mō tenet obiectio
 in ceteris p^{ar}tib^{us} radicalib^{us} elemēti. que
 sunt duracō. potestas. zc. **P**rolo. dis
 currecia. f. g. p^{er} triangulum vixtam
 trianguli rubri. in tangulo lūdo. at
 tingūt dīā cōcordāciā homⁱⁿitatis
 et magnitudinis. in principio. et in
 medio. et in fine elementi simplic^{is}
 et compositi. Et ideo attingūt q^o ex
 istentib^{us} dīā et cōcordāciā inter di
 uersas hominitates. et diuersas mag
 tudines zc. ad unū finem constitui
 tur. sic de ipis corpus. et sic licet
 corpus non sit. homitas non sit p se
 corpus. et magnitudo p se corpus zc.
 ē utiq^{ue} q^ulib^{et} earū de natūā corpōā

et eenciale p^{er} corpus. quia ipse
 existentibus unitas adinueniē a
 lia in alia sit suba corpōā. Et per
 hoc soluit^r. Cum dī. Cum elemētal^{is}
 homitas non sit p se corpus. zc. Videt^r
 impossibile. q^o eenciale unitas homi
 nitatis sit in magnitudine. zc. Dicend^o
 est. q^o non ualet. quia ad hoc q^o homi
 tas sit in magnitudine. et eo^o suf
 ficit q^o quelib^{et} sit de natūā corpōā
 et corpōis. et cum unitas fuerint ad
 inueniē una cū alia. et sic de alijs
 resultet unū corpus subale. et ideo
 ideo interimitur ista. Cum dī. Vn
 cum neutra illarū sit corpus. impos
 sibile est. q^o alia sit in alia. ē. Et sic
 ualet obiectio. **D**īā. cōcordācia. z
 contrarietas. sunt ptes elemētati.
 est autē dīā in cōcordācia. et
 eo^o sicut inter ignem. et eius q^uanti
 tatem. Aut inter ignem ē simplic^{is}
 et compositum. Aut inter formā. et
 eius materiā. et inter hominitatem. et
 magnitudinem. zc. **H**ec est idē de a
 ere. et de ceteris elementis. p^{er} terea
 in eodē elemētato est dīā in cōcor
 dācia ignis. et aeris. et eo^o et ignis
 et in aere. et eo^o quia homitas ignis
 est in hominitate aeris. et eo^o et quāti
 tas ignis in quantitate aeris. et eo^o
 et caliditas ignis in humiditate a
 eris. et eo^o influente ipō igne calidi
 tatem. zc. accidēcia sua cum subiec
 to iporum accidēcium in ipm aēm
 recipiētem ab igne. et influēte ter
 ra aēm cū suis actūtib^{us} in ignē reci
 piētem t^{er}re b^{en}eficiū. ut sup^{er} i figurā

elementali tam est. Similiter in tria est in contrarietate. et eorum exister igne in aqua. et eorum. Cum ergo ita sit. quod in elementato est tria in concordancia. et contrarietate. et eorum existentibus subiectis earum alijs in alijs. et omnes partes sunt subiecte sunt triangulo uiridi. Manifestum est. quod in elementato omnes partes eius alie sunt in alijs natura. **Obiectio.** Contra. Impossibile est tria que est in concordancia. esse in contrarietate. vel differentiam que est in contrarietate. esse in concordancia. cum impossibile sit ad oppositam esse in alio. sed tria concordantie est in elementato. videlicet ignis et aeris et sic de alijs. et tria contrarietatis. videlicet ignis. et aque. aeris. et terre. ergo omnes partes elementati non sunt in elementato. **Solutio.** Ad hoc dicendum est. posito toto triangulo uiridi sensuali in omnibus angulis suis per triangulum rubrum. quod tria. concordancia. et contrarietas est inter tria. et tria. concordancia. et concordancia. contrarietatem. et contrarietatem. quod in elementato. quedam sunt tria concordantes. contrarietate sicut inter ignem et aqua. habente caliditate. tantam concordancia cum igne ad multiplicandum eam. et ipso igne. tantam simile cum ipsi caliditate ad multiplicandum eam. quod hec concordancia generat contrarietatem inter ista tria concordantem. et tria concordantem qua habet aqua cum frigidity sua. et eorum. Et e contrario similiter sequitur de tria concordantem. aque. et frigidity. hoc idem sequitur de aere. et terra. Et quedam sunt tria concordantes habentes concordancia. sicut inter tria concordantem ignis. et caliditatis. Et tria concordantes aeris

et humiditatis. Et sicut inter tria concordantem aeris. et humiditatis sue. et tria concordantem aque. et frigidity sue. Et iste bene se compaciuntur esse aliam in alia immediate. et ista tria concordantem aeris. et humiditatis. est medium per quod patet due tria concordantes contrarietate scilicet ignis et aque sunt alia in alia. immediate uero alia in alia nequaquam potest esse. Et per hoc soluitur obiectio. Quod verum est. tria que est in concordancia. non esse in tria. que est in contrarietate. nec eorum. Et hoc sine medio. sed per medium bene potest alia earum esse in alia. nam ex quo oppositum inuenit suum id in quo natura est in suo opposito. impossibile est quod oppositum sit in opposito. immediate uero nequaquam. quare non ualeat obiectio. **Attingencia.** f. g. triangulum rubrum. quod est in elementato. inuenit principium. medium. et finem esse in elementato partes constituentes ipsum. In elementato etiam sunt forma. et materia. constituentes eorum. uidelicet ipsum elementatum existens in tempore. quantitate. qualitate. scilicet. existente etiam eorum tempore. quantitate. qualitate. scilicet. in ipso elementato moto et mouente ratione finis bonitatis. scilicet. ipso fine existente in bonificante et bonificabili. et eorum et bonificabile in magnitudine. et equis. et sic de alijs et quantificatione in qualificatione. et sic de alijs. **Principium.** et finis in medio. et eorum ipso fine attrahente ad se per medium suum principium. vel id quod est in principio. Atque principio mouente se ad suum finem per ipsum medium. ipso medio conueniente parte in parte

et terminus in termino. et quantitate in
quantitate. ut ipsum elementatum fiat quod
dam plenum. habens continuam quantitatem.
Objectio. Si essentia principij est
in fine. impossibile est eam esse in me-
dio. cum medium et finis non sint
idem. nec etiam aliud eorum in re-
liquo. quia tam cito est principium in fine
quam cito in medio. quod finis est. cum me-
dium habeat preterire finem. nec etiam
finis est in principio. vel ergo cum
sit impossibile perfectum esse in imperfecto.
nec similiter est medium in utroque. quia
sic non esset motus. nec operatio in ter-
minis in ipso elementato. quod est impos-
sibile. ergo quilibet angulus trianguli
rubei. non est in alio. nec per se. quia
per se elementum in alia. **S**olutio. recolat. si
in capite figure elementalis. ubi tam-
en est. quod circulus est in quadrangulo. et ergo
et per se omnes partes eorum alie in alijs
sive alia in alia. ut quilibet eorum sit
in alio. Est autem ratio circuli per se
in medio. et in fine. et ergo et medium
in fine. et ergo quod per se. quia idem ignis
est circulariter. quadrangulariter. et trian-
gulariter. et triangulariter. per omnes rec-
titudines. in principio. in medio et in fine
cuiuslibet aliorum elementorum. Eodem
modo. est unumquodque aliorum elementorum
ad hoc ut sit motus in pleno. et ergo
ad conservandum vel privandum ele-
mentatum. Unde nichil repugnat. I-
dem diversis respectibus esse in diversis
et diversa in eodem. Immo etiam natura
est. aliter enim testatur cursus nature
in elementatis. Et per hoc per se solutio ad
id quod obiebat. Et dicendum est

quod eodem respectu verum est. quia si
essentia principij est in fine impossibile
est eam esse in medio per ut est in fine.
nec etiam eam esse in fine. ut est in
medio. Et ad hoc bene valet hoc quod
dicebat. cum medium et finis non
sint idem. quia nec aliud eorum est in
reliquo. ut sic. quia sic est naturaliter tam-
cito principium in fine. quam in medio.
omne quippe medium naturale. ut sic. ha-
benter preterire suum finem. non autem tem-
poraliter. Et in hoc preterit objectio. Sed per ut
idem principium alio modo est in medio
ut forma in materia. et ergo et alio modo
in fine. ut forma in formato. et everso.
et materia in materiato. et everso. non
tenet objectio. nec quicquam sequitur ad ob-
iectionem. Cum dicebat. nec etiam finis
est in principio. etc. Verumptamen intel-
gere. quod idem est in diversis. et ergo est
punctus transientes. **D**iversitas. equalitas.
et minoritas. sunt partes eandem ele-
mentati. cum sine ipsis elementatum esse
non possit. sicut nec totum sine partibus.
suis. quod per se. nam in elementato calefacto
est ignis in maiori. existens ceteris ele-
mentis respectu ignis. existentibus in
minori. et ita si ignis est in maiori.
et cetera elementa in minoritate. et ignis
sit in ceteris elementis. et ergo. Manifestum
est. quod maioritas est in maiori. et ergo.
Et quoniam ignis. et terra in calefacto sunt in
equalitate proportionis. et terra et aer.
et sic de alijs. et ignis. et terra sunt in
aere. et ergo. Est utique equalitas in equalitate
isto modo. Vel etiam in hoc quod ignis exis-
tens in quarto gradu se dividit in sep-
tem puncta. quorum sex infunduntur

ceteris elementis subiectis igni. Ita quod tria
 continentur tribus punctis terre. et duo duo
 b' aeris. et unum unum aque. et sic de ceteris
 elementis. prout diuisi prout. ut in libello
 de elementalibus figuris deum est. manifestum
 est quod equalitas est in equalitate. et maior
 etiam equalitas in minori equalitate. et eodem modo
 tunc. ex parte finis ad quem rationabilia prin-
 cipia se habent est equalitas in equalitate
 subalter. quod finis bonitatis est bonificatio
 et bonificatum est. bonificatio quidem ra-
 tione agentis. scilicet bonificatum est ratione
 existentis. ita quod bonificare sit in bonifi-
 cato esse. Item etiam est suo modo de ma-
 gnitudine rationis. Et iterum est de equalitate
 in equalitate. quoniam bonificatio magna. et
 magnificatio bonum. existentia equalia
 sunt in magno bonificato. et in bono
 magnificato. existentibus equalibus. et sic
 de alijs. hoc autem est quoniam bonitas. et
 magnitudo. equaliter se habent ad maio-
 ritatem finis. scilicet tunc est maior equalitas
 in minori equalitate quoniam bonitas in maio-
 ritate. quoniam et magnitudo in maiori-
 tate. et eodem modo se habent ad maio-
 ritatem finis. Est et
 maiortas in maiori-
 tate. et eodem modo in elementalibus.
 sicut suba in actibus. ut in quantitate et
 qualitate. rationis. et eodem modo. Et minoritas in minori-
 tate ut actus in actibus. videlicet quantitas in
 quantitate. vel qualitas in qualitate. vel eodem modo
 sic de alijs. **Obiectio.** Impossibile vi-
 detur quod maius in minori possit esse. vel eodem modo
 nisi maius in minori supfluat. quod videtur
 impossibile quod in elementalibus caliditas ignis
 in quarto gradu possit esse in aqua.
 cum sit in primo gradu. nisi in talibus quoniam
 ipsa est. Et tamen est de ceteris elementis
 ratione maiortatis et minoritatis. quas

habent respectu. quod maiortas non ualeat
 esse in minoritate. nec eodem modo nec prout in
 equalitate. **Solutio.** Dicendum est per tangen-
 tium uizidem in ceteris. quod ad hoc quod ali-
 quid sit in aliquo. oportet illa esse dis-
 natum. vel unum per tale medium. quod a-
 liud alij non repugnet. ita quod in inte-
 sitate. et extensitate concordent. ita quod
 si sint equalia quantitate intensitas
 huius totum intensitatem illius suscipi-
 at. et extensitas extensitatem. Si uero
 sint in equalia intensitas minoris. quantum
 ipsa minoritas est. tantum de intensi-
 tate minoris suscipiat. cum ergo extensitas
 extensitatem non supfluat. dum sunt
 unum. et intensitas huius. et intensi-
 tas illius. sint quilibet in sua extensi-
 tate. et eodem modo. et extensitas huius in exte-
 sitate illius. et eodem modo manifestum est. quod
 tota intensitas maioris supfluet in
 intensitatem minoris. tota est in extensi-
 tate minoris. et eodem modo. Et quoniam tota extensitas
 maioris est in tota intensitate ipsius
 minoris. et eodem modo est utique per istud medium
 tota intensitas maioris in tota inte-
 sitate minoris. Et sic maius existens
 in minori. non remanet maius nec
 minus extensum. nec eodem modo scilicet remanet
 maius intensius. et licet si magis in-
 tensum. ei quidem maior intensitas
 adhuc remanet in minori intensitate
 scilicet minoris. et eodem modo. Et in hoc soluitur ob-
 iectio. quod si maius et minus non sunt
 eius nature. vel non habent tale medium
 quod intensitas huius possit esse in intensi-
 tate illius. et extensitas in extensitate. bonum
 ualeat obiectio. Et isto modo eundem in. non
 sunt partes esenciales in partibus in ele-
 mentato. scilicet si sint talis nature. vel ha-

beant de medium. q. intensitas sit in
 intensitate. et e. et extensitas in ex
 tensitate. non ualet obiectio. licet etia
 aliud sit maius alio. ut iam dictum e.
Et isto mo ignis in q. gradu est in
 aqua in primo gradu. et e. **E**t idem
 est de ceteris elementis. **G**eneratio in e
 lementato. import. esse. corruptio uero no
 esse. het em. generatio appetitum ad ee.
 et corruptio ad non esse. **E**t qm utraq.
 est in singulis ptib. elementati. quia q.
 tota subiecta est generati et corrupti
 ratione motus et operationis tangit. vizi
 dis ruber et ciceri. **E**lemento. e. quib.
 ps. in possibilitate eendi. uel non eendi.
Est. g. generatio in corruptio. et e. entis
 elementati. in quo figuram ente ele
 mentato e non ens. ratione impossibilit.
 entis. q. corruptum e in eodem. et e
 ens in ipso eodem ratione necessitatis entis.
 q. generatum e in eodem. q. ex hoc se
 quitur. q. ps. elementati est in pte. alit.
 ps. non generetur in pte. nec corrup.
 a pte. q. sim. est. nec ptes etiam elem
 tati eent subiecte prime matie. nec e.
 in qua elementa. et ptes eorum sunt
 in confusione. et in impossibilitate eendi
 uel non eendi specificae. que depurat
 dum elementa se determinat ad aliqd. ee
 specificam ratione generati. et ad non
 esse specificum alterius ratione cor
 ruptionis. g. **Obiectio. Contra.**
Impossibile est. non ens. esse in ente.
 uel ens. in non ente. q. sic sequet. q.
 nichil eet aliquo. et aliquid nichil.
 q. est contra dictio. impossibile em. est.
 nichil h. ee. uel in se. uel in alio. et
 aliquid non ee. uel in se. uel in alio.

Impossibile est. g. non ens esse in ente.
 uel e. nec p. generati in corruptio.
 nec e. nec p. ps. generati in pte
 corruptibili. nec e. fm. hoc igit. ptes
 elementati non sunt in ptib. eiusdem.
Solo. **D**ua est inter non ens. et no
 ens. quia multis modis pot. non ens.
 considerari. **V**idelz. q. miq. fuit. et nu
 q. erit. et istud non ens. si het aliqd.
 esse. ipm. est in ratione fantastica ipsius.
 s. et quantum est ex pte rei bene pce
 dit de isto obiecto. **E**t est aliud non
 ens. q. fuit ens. s. mo. est. non ens.
 non respectu hui. q. nuc. est. s. res
 pectu huius q. fuit. est mo. non ens.
 ut Cesar. et Socrates. qui non sunt.
 s. fuerunt. **V**erumptamen id q. fuit
 Cesar. seu Socrates. ratione matie. est
 ens in ente. et est non ens in ente sb.
 ratione cesaris. **E**t ita non ualet ob
 iectio. **Q**uia qm. dr. non ens est i en
 te. sensus est. id q. fuit aliquo ens
 est modum corruptum a specificitate
 illius entis. existens alterum ens i
 ente alio. p. motum. et mixturam. **E**t
 de isto non ente. q. het fieri p corrup
 tionem. intendit triangulus inger. non
 autem de alio non ente pmo. dr. q.
 nec generatio nec corruptio. cum sit sim
 p. nichil. possit conueri in ens. de q.
 fals. non ente. bene pcedit obiectio.

Isaurencia. **D**e secundo modo.
 f. g. p. p. cameram. inuenit
 in elementato ignem ee i aere.
 et e. et sic de alijs elementis. cum ele
 menta sunt ptes subales elementati. ut
 ex ipis pmanetib. id q. sunt subtr. fm.
 forma. et m. a. quib. eoz. seqt. m. a.

quintum scilicet elementatum. hoc autem in
me potest fieri. nisi unumquodque elementorum
constitutum elementatum esset secundum omnes
partes suas in alio ipsorum. hoc idem e-
ciam per talem cameram exemplificat.
quod sic elementum et elementatum ad si-
militudinem. a. facti sunt. ita quantum per
to quod est in. a. similitudinem repraesentat.
omnis enim creatura in similitudinibus quod
a suo creatore recipit ipsum repraesentat e-
atorem. ut in regula prima dicitur. Et ideo
fiat in. a. bonitas est in magnitudine
et essentia et sic de aliis dignitatibus eius.
ad invicem. ut sunt una paternitas.
una filialis. et una passio. existentes
una deitas. scilicet una bonitas. mag-
nitas. id est. unus deus. Sic ratione simi-
tudo. sunt omnes partes elementati alia
in alia. ut omnes sunt una forma. una
materia. una compositio. de quibus totum constat
elementatum. hoc siquidem ita esse oportet. ut
elementatum sit magis simile suo primo
et ut magnitudo prima maiori assimilata
sine effectus non deficiat. Quarta vero. 2
ultima camera. p. t. t. significat quod totum t. p.
ut elementati natura requirit. mixtum
est de toto se ipso in totum se ipsum. per
angulos et triangulos suos in eleme-
tato existentes. quolibet angulo in se ipso
et in quolibet alio. ipsum. t. ut sit ele-
mentatum completum. quod si non. se-
quetur utique in quanto alius triangulus
vel angulus. non esset in alio. quod in tan-
to in elementato ex eis constituto esset
vacuum repertum. quod est impossibile. 3.
2c. **O**biectio. Contra. Quorum di-
versis sunt loca. et diversi situs. impos-
sibile est partes eorum conuersim esse

alia in alia ita quod partes huius sint in partibus
illi. si ita est. quod in elementato. ut in animalibus
os. et caro diversa habent loca. et diversi
situs. quod manifeste patet ad sensum.
Manifestum est. 3. quod partes ossis non sunt
in partibus carnis. nec essentia et tam partes
huius. quod partes illius. sunt partes eleme-
ntati constitute de toto. t. in toto. t.
Constat igitur quod totum. t. in elementato
non est in toto. t. nec per quod omnes p-
tes elementati in partibus eiusdem. **Sol.**
quod mixtum. t. mixtum in. t. uiridi. et rubeo.
Dicendum est. t. mixtum esse inter partes. 2
partes elementati. videlicet inter partes
simplices. que sunt elementa. et partes
elementatas ab eis compositas. que sunt
caro. nervus. os. medulla. 2c. **T.** u-
iridis est in elementato inter partes simplices
que sunt principia radicalia. videlicet
bonitas. magnitudo. 2c. et partes sim-
plices ab eis constitutas. que sunt quod-
tuor essentie simplices elementorum.
ita quod bonitas sub essentia ignea. et sub
essentia aerea. et aquea. et terrea in to-
to elementato. in carne. in nervis. in os-
sibus. et in medulla. et in omnibus me-
bris est in magnitudine exente sub eadem
essentia. et essentia magnitudo in bonitate.
et sic de aliis partibus radicalibus. ad istum
finem qui est ipsum elementatum. ut ipse
sint bonitas. magnitudo. 2c.inales
elementati per istas enim principiat
totum. t. esse in se ipso toto existente
in toto elementato. per omnes partes quod-
tas elementati. secundum quod totum. t. potest
recipere se ipsum totum ad istum finem
qui est hoc elementatum. Et quoniam hoc ita
est. igneitas. aereitas. 2c. immediate sunt

constitute ab ipis primis partibus antecedens
 magnabit. et in corruptibilis ex parte superi-
 orum principiorum. et sequuntur medi-
 ate principia vestigia suorum constitu-
 encium. Ut ubicumque sit bonitas. et
 ibi sit igneitas. aeritas. et quoniam boni-
 tas in magnitudine. et eorum est in ig-
 neitate constitues eam. et sic est for-
 ma ratione actionis de se ipsa. et de mag-
 nitudine. et sic est materia ratione
 passionis est ipsa igneitas in se ipsa
 constitues ignem. et sic est forma de
 semet ipsa. et sic est materia. Eodem modo
 constituitur aeritas. de se met constitutu-
 ens aerem. et sic de alijs. Et quoniam bonitas.
 et existens eadem in radice. constituitur
 de semet se habet per se. unde ad plures
 fines differentes. concordantes. et con-
 trarios. reductibiles ad unum finem.
 sicut ipsa bonitas est una magnitudo. v-
 na. et ita quod totum. t. in. t. in. p. in. t.
 secum ad illum finem. sequitur ignei-
 tas ipsam bonitatem. et in omnibus simi-
 bus illis diversis. et concordantibus.
 et contrariantibus. constitues in eis de
 semet et suum ignem. et in hoc est ig-
 nis simplex in ceteris elementis. et eorum
 in ipso elementato. et constituto ignem
 de semet in alijs constituit etiam ipsam
 de alijs. quod bonitas sua de qua consti-
 tuit. et aliorum. est eadem in radice.
 Et hoc modo ignis compositus est in a-
 lijs elementis. et ita aggregat et reducit
 in elementato plures fines diversos. con-
 trarios. et concordantes ad unum finem. viz.
 ad unum elementatum ignem. calidum.
 siccum. leve. et ita quod quantum potest
 totum. t. reducit in totum. t. ad ip-
 sum

finem. Item de aeritate. et. suo modo. Et
 ita sicut bonitas. magnitudo. et. alia in a-
 lia simplex. et composita sunt in toto
 elementato. aliud in alio. secundum t. in. t. Et
 secundum istum modum eendi partem ipsi-
 bus. non perdit obiectio. et isto est prae-
 intencio. Et partes ille de quibus obicitur
 non sunt partes elementati non elemen-
 tate. de quibus intendit. sed sunt partes ele-
 mentate ipsius elementati de quibus non
 queritur. non enim queritur. Vtrum p-
 tes integrales elementate sint omnes
 alia in alia in suo toto. sed utrum omnes
 partes elementati. que immediate. et per se
 constituit elementatum. alia sit in alia.
 totum autem aggregatum ex partibus elemen-
 tatis. non est per se. et immediate elemen-
 tum. sed per ipsas partes suas elementatas si-
 cut nec domus lapidea. quod nisi quod partes
 eius integrales. scilicet parietes. tectum et
 fundamentum. sunt lapides. id est. ex
 lapideis constituitur. *De questionibus*

Questio. Vtrum prime figure demonstrantur.
 Hec scia sit ceteris scijs generalis.
 Solo. t. t. a. a. et. b. b. et. ig-
 nis. ignis. et. Quere. quomodo hec scia
 differt ab alijs scijs. Solo. A. a. s. t.
 t. t. a. x. *De primo modo.*

Manifestum est secundum tertium h-
 voluminis. quod prae ars. quidquid
 cadit in t. liquidum. docet co-
 misceri respectu huius per quod cadit in ipsam
 t. liquidum. secundum condiciones ipsius tan-
 guli. et respectu huius quod cadit in eum
 et hoc sub tanta universalitate quod in quacumque
 facultate sit scientifica. secundum quantitatem
 vel essentiam sive. vel a cunctis. cause. vel
 causati ratione mixtionis aliorum tri-
 angulorum. f. g. sunt natio infinita

obiecti ueritatis ipsi. e. i. et ipsi. n. eadē
 fm̄ exigentiam materie. cum quicquid
 ē aliquo mō in aliquo angulo. ut an-
 gulis. t. lūidum inueniatur. Et hoc
 etiam manifeste p̄. p. discursum ip̄o-
 f. g. qm̄ postq̄ receperūt rem inuestiga-
 bilem cuiusq̄ sit materie m. t. lūidū.
 et eius unitatem deduxerunt in eēn-
 m lūiditatem. magnitudinē. zc. et in
 opacitatem cause. et effectus. fm̄ t. uir-
 de. rubrum. cereum. et ingrum. et f. z.
 oppōnem. x. et sic de eius eēnā. et sic
 de eius opacitē. et de eius dīa. cōcor-
 dancia. contrarietē maiōrē. eqli-
 tate. quas hēt ad cetēa principia si-
 bi annexa. et sic de eius. t. rubro. et in-
 gro deductis p̄ omēs alios tangulos.
 et p̄ semet ipsos. et p̄ oppōta ip̄is. x. q̄
 natio cōcludent. e. i. de ip̄o. et multo ec-
 alius. q̄ cōdūcēt illa facultas. cui p̄-
 tem inuestigabile appatum est. et hoc
 racōne maiōis mixtiōis timōrum p̄
 quā unūsale alius aggratur. q̄re ma-
 nifeste p̄. hanc sciām ēē cetēis scijs
 gnālis. ¶ **O**biectō. Contra. Si h̄ sciā
 est cetēis scijs gnālis. gō qm̄ scit
 eam. scit omēs. quib̄ ip̄a est gnālis.
 ¶ **P**tea. qz. t. racōe sue mixtiōis est v-
 nūsale ad omnia sciēda. vel que pnt
 sci. quicūq̄ scit ip̄m. t. mīscere. scit
 omnia. que pnt sci. qd̄ flm̄ est. q̄re vi-
 det̄ q̄ hec sciā non sit cetēis gnālis.
 ¶ **S**olo. Accipunt. f. g. potēciam. hitus.
 et actum. ponentō in eis tangulum
 cereum sciendi attingūt. et qd̄ plus
 ē. scilicet hitu. racōne potēcie in qua ē
 q̄ scitū actu sic p̄ inatūa. nā pl̄ est

genēable hitu natūe racōe potēcie
 in qua est ip̄m gnāle. q̄ gnatum ac-
 tu. Et ideo solunt̄ obiectio. Quia sciā
 est m. c. duob̄ mōis. scilicet. actu. et u-
 to mō impossibile ē. q̄. c. sciat omnia. Et
 potēcia. et isto mō. hec sciā est quidā
 unūsalis hitus. cetēis scijs applicabilis
 rōne cui omnia sciētia cetēarum sciari
 sūt ad sciēdum in potēcia ip̄is. c.
 cui p̄tēs unūsalis hitus ē. et hoc
 racōe illius hitus. licet impossibile sit
 expte ip̄is. c. omnia simul uel etiam
 successiue reduci ad actum. Et ideo
 distingit̄ racōe potēcie. qz quātum
 ad defectum. et puritatem ip̄is. c. hec
 ars non est omib̄ gnālis. s̄ quātum
 ad p̄ticipacōem. aptitudinem unūsal-
 hitus. huius sciē. omib̄ scijs applicat̄
 est ip̄a sciā cetēis gnālis. Et eodem
 mō soluntur ad aliud. Cum dicitur
 ¶ **P**tea. qz. t. zc. ¶ **P**. t. t. manifestat̄ in hac
 sciā via distingendi. cōcordandi. 2 cō-
 trāndi in omib̄ que. s. attingere pnt
 de. a. s. u. x. y. z. theologia. phis. ius. 2
 sic de alijs figuris in hac arte sc̄ptis
 ul̄ sc̄bendis. fm̄ qd̄ manifeste p̄ per-
 tex. huius uolumis. Quare manifestū
 est. t. uirtū huius artis. seu sciē ēē cetē-
 t. uirtūib̄ cetēarum sciarum gnāle. 7
 dem indicium p̄ qns est de. t. rubro
 cereo. ingro. et lūido. qm̄ cum quib̄
 p̄arum tangulorum sūt s̄biectum an-
 libet eorum. et sibi ip̄i etiam. et eo. Si
 unus eorum ē gnālis. et p̄ qns omēs
 sūt gnāles. qz manifestum est hanc
 sciām s̄ cetēis scijs ēē gnālem. cum
 s̄biectum illius sit cetēis s̄biectis ce-
 terarum sciarum gnāle. qd̄ p. t. t. in

a. s. u. x. zc. **O**biectio. Cont. Quāto
ens in natura magis est simplex. tā
to magis est uniuersale. qz ad compo
nenda se hēt p. oppositum. g. quāto a
liquo magis compositum. minus
est uniuersale. et magis p. dāre. s. cū
triangulus viridis. et ceteri tangi
siml. huius scilicet sunt magis compositi
racōne siue maioris mixtionis. q. ali
cuius alius scilicet. g. sunt minus v
niuersales. et si minus uniuersales.
non est. g. hec scia ceteris scis g. n. ab.
Sol. dicendum est p. t. uiride. g. n.
litas. seu uniuersalitat. inter poten
ciam et actum. q. sic. magna distan.
est inter actum et potēciam. ita est
magna distancia inter g. n. litem
seu uniuersalem actus et potencie. qz
cum. f. g. considerant uniuersale qd. ē
in actu. respectu uniuersalis. qd. ē in
potencia. tunc eo qd. est uniuersale ac
tu. est p. dāre. respectu eorum. que
sunt in potencia. Et s. m. istud uniuersa
le uidetur p. dāre obiectio ex parte
simplicium. Igitur enim simplex in
trīter se habet ad infinita compo
nenda. ut dicamus ita. Et nichilo
minus isto eodem mō. attingūt. f. g.
simplicia principia in hac scia ēē v
niuersalia in potencia. sicut. t. lundū
simplex. t. uiride simplex. et sic de
alijs. que se hēt ad infinita de se
ipīs componenda. Et hāc hec scia de
istis uniuersalib. intendat tamqm. de
p. m. causalib. et eēcialib. princi
pijs. Verūptm. principāl. intendit
de uniuersali actu causato seu con

stituto de ipīs p. m. et simplicib. p. n.
cipijs. qd. est utiqz medium huius finis
scilicet concludendi qd. uis p. dāre s. b.
illo contentum. Istud autem uniuersa
le est compositum. et quāto magis
compositum seu mixtum est tanto
plura sub se tenet p. dāria. qz quāto
magis. mixtum ē seu compositum
tanto ex pluribus simplicib. p. m. ap.
constat. Et s. m. i. d. uniuersale. non ua
let obiectio. **C**irculus ex t. rubeo
constitutus est isto mō. bonitas. ma
gnitudo. zc. In creaturis sunt p. m.
principia de quibus constituta est
eēcia cuiuslibet creature. et ab eēcia
cōstitutum est esse. cuiuslibet creatū.
et ab esse fluit opacōnes. s. m. r. d. m.
bonitatis. magnitudinis. zc. de quib.
tamqz de similitudinib. dei creatura
p. p. m. constituta est. Et ita fine mō
uente. intencōnalit. agens. et agēte
mouente actualit. formam et mat. i. q.
et forma. et mat. i. am finem. est. t. ru
beum cālatum. existens in circulo
et e. q. cum omnib. alijs tangulis ad
inquirendum p. dāre. qd. ex uniu.
querit. de ipō tanto ueram respon
sionem s. m. rem. et modum. res igr.
et modus. eam sic cālati et tri
angulati ex omnib. misalib. triangu
lis in. t. rubeo. faciūt ipm. t. rubem
huius scilicet. sic deductum ēē omnibus. t.
rubeis ceterarum sciarum uniuersale seu
g. n. ale. p. q. n. s. ipam sciam. cuius ipm. t.
rubeum est. esse ceteris scis g. n. alem.
Obiectio. Contra. Et qd. hēt per
fectum principium. et p. f. ctum medi
um ad p. f. ctum finem non potest

addi aliud. t. rubeum. s. ita est q. s. b. iectum theologie. est deus. et methaphys. ens. et loyca. syllogismus. Ita q. hec s. b. iecta non pnt ee racione finis alioz. nec p. gns. racione principij et medij ad illum finem. nullus g. alius triangulus rubeus. hys addi potest. et si non pot. eis addi. non est g. n. alior. illis. q. re manifeste uidetur hanc sciam. rone sui tanguli rubi non ee ceteris scijs g. n. alem. **S**olo. **P**rocedum est mediate et immediate. sp. aliter. et com. uniter. p. d. nam p. faoy. ipius. t. rubi. q. obiectio sp. aliter. et immediate. continet ueritatem. cum q. h. scia heat sp. alia p. n. cipia. et media. sibi p. p. a. ad suuz. sp. alem. finem. s. i. h. x. q. quelz. scia p. n. cipia. h. et suu. t. rubeum sp. ale. et p. p. m. p. alia sup. i. o. a. p. n. cipia. c. o. f. i. r. m. a. t. u. m. que in c. o. n. s. i. d. e. r. a. c. i. o. n. e. illius scie. non adit. non h. et itaq. p. f. e. c. t. u. m. t. rubeum. q. sic sequet. q. c. e. t. e. r. i. s. scie. e. e. n. t. u. n. a. scia. q. d. s. i. m. e. s. t. et sic illi. t. rubeo. i. m. e. d. i. a. t. e. et sp. aliter. p. f. e. c. t. u. m. pot. addi a. d. r. rubeum. mediatu. z. c. o. e. ita u. n. i. u. s. a. t. u. m. q. illa sp. alis. f. i. n. i. s. u. i. d. e. t. illa sp. alis. c. o. c. l. u. s. i. o. que i. m. e. d. i. a. t. e. h. e. t. p. sp. alia p. n. cipia. illi. scie. pot. addi. uel m. e. uel m. i. q. d. si non. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. e. e. t. ab u. n. i. u. s. a. l. i. fieri d. e. s. c. e. s. u. m. ad p. n. cipia. illius u. n. i. u. s. a. l. i. s. q. d. s. i. m. e. s. t. p. ut in textu hui. uoluntis manifeste p. z. **A**ttingencia. f. g. t. croceum h. i. artis. inueniunt ipm p. cetera. t. maiori. ficatum adeo artificialiter. q. de vi. et d. natia sui omnia. t. crocea cuiuscuq. sint scie. comprehendit. et si non. e. e. t. p. o. s. s. i. b. i. l. e. dare tale. t. croceum. sequere.

natiam adeo ee miorificata. q. nullm. eet n. ale. specificum vniuersale. n. ale. specifiator. p. n. cipia. reges ipi p. n. cipia. laza. q. d. e. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. **Q**u. ante. istud. t. croceum adeo vniuersale seu g. n. ale. sit de speculacoe hui. scie. seu artis. p. z. quia p. tot. et tanta p. n. cipia. vniuersa. lia. et prima. ceteris p. n. cipia. p. n. cipia. est vniuersatum. et eo. ipi p. n. cipia. q. tot. et tantas respectu u. n. i. u. s. a. l. i. t. u. t. et natie. sine sortitu. condicoes. q. infalli. b. l. i. t. ambit subit. et acutit. o. m. e. t. croceum racione equalitatis et p. p. o. r. c. o. m. s. qua. h. et cum ceteris p. n. cipia. s. i. m. e. v. n. i. u. s. a. l. i. b. de quib. suas sumit condicoes. s. i. m. e. v. n. i. u. s. a. l. e. s. z. de quo ipi p. n. cipia. tam vniuersalia exiit. s. i. m. i. t. suas acqui. runt condicoes. s. i. m. q. putet in textu uoluntis huius. g. h. e. c. scia. est ceteris scijs vniuersalis seu g. n. alis. **O**biectio. **C**on. **Q**uanto obiectum magis p. n. cipia. e. tanto leuius a potencia sumit. eo. q. quanto magis p. n. cipia. e. magis e. s. i. b. i. l. e. q. d. satis p. se p. z. q. n. quanto p. n. cipia. magis inuolutum est in suo vniuersali. tanto magis confusum e. in eodem. et q. n. to magis confusum. tanto nim. illuc. cit. ipis. f. g. si g. h. e. c. scia. est alijs scijs g. n. alis. n. o. p. o. t. ee eis g. n. alis. nisi o. m. e. s. i. b. i. l. e. cuiuscuq. scie. sit p. p. m. comp. h. e. n. s. i. b. i. l. e. s. h. e. c. e. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. uel con. fusio m. o. comp. h. e. n. d. i. t. q. d. n. o. e. p. n. i. t. e. l. lectum comp. h. e. n. d. i. t. q. n. ant. n. o. e. t. c. e. t. e. r. i. s. g. n. alis. aut h. et p. n. cipia. g. n. alia. seu vniuersalia p. n. cipia. earum. et si g. n. aliora. magis confusa sunt. et ea p. n. cipia. et si magis confusa magis dis. tant ab. f. g. q. in p. n. cipia. scijs. g. h. e. c. scia. non uidetur ceteris sciencijs ge.

nealis. cum ratione suorum vniuersalium
principiorum uideat^r igneantiae mag^r
ppinqua. **S**olo. **D**icendum est p^ro^riam
scilicet immediate et mediate p^rnt. cro
cum. q^d omne p^rtidare de quo loquimur
in p^rnti arte. aut immediate attingit^r
videt^r p^r se. Aut mediate. scilicet p^r aliud.
Et si immediate. isto mo^do p^redit obiec
cio. q^d patet in simplicib⁹ principijs
p^r se notis. nam dum potencia attingit^r
o^riam uel cōcordantiam. **N**el aliq^d ali
orum principiorum simplicium. p^r se ip
sum. ciuis apprehendit eam. q^d si attin
get o^riam. **N**el aliq^d aliorum relatiu⁹
ad tangulum lincium. uiridem. rube
um. **I**c. q^d f. g. se ferencia sup^r plura ob
iecta p^r se nō minora sūt in quolib⁹. q^d si
ferret^r in unum tantum hūc autem fi
nem. videt^r obiecta seu p^rtidaria p^r se
nota. non inquit hec ars. sⁱ obiecta
seu p^rtidaria p^r aliud notifi^{ca} videt^r
p^r sua vniuersalia sⁱm p^rphicem modum
inuestigandi. scilicet p^r quid. et quia. et
equipanciam. nam aliquo istorum mo^do^r
aggant. f. g. vniuersale. p^r cui⁹ destructio
concludit^r. negando nōtio iⁿ p^rtidare
ad cui⁹ positiōem sequit^r illius vniuersa
lis seu cōtradiōem ei⁹ p^rta destructio.
Nel p^r cuius eiaz destructioem cōcludit^r
affirmatio iⁿ p^rtidare ad cui⁹ non esse.
sequit^r p^rta vniuersalis destructio. ut
32. regula sup^rta est. Et isto mo^do ē ap
prehensibile p^r hanc sciām q^dlibet p^rtidare
in qualibet scia. et uehementius etiam
q^d quolib⁹ scia in se cōcludit^r. nam ex
eo. q^d p^r mixtiōem vniuersalium p^rncipio^r
tenent. f. g. discursiue de vniuersali
ad vniuersale. et quanto uehementi⁹

institent^r. tanto gradatim ascendunt
de minus vniuersali ad maius. inueni
unt. f. g. plura media cōcludendi que
sunt. Et sⁱm istum modum non ualet
obiectio. **A**d manifestum est. q^d t. ing^r
ratione non entis. non entis. possibili⁹.
impossibili⁹. admixtum ceteris tangu
lis. et terminis figurarum hui⁹ artis. sⁱm
textus hui⁹ uoluminis. et cōdiciōes hui⁹
artis. continet in se quemlibet triangu
lum cuiusq⁹ alterius scie. sicut et ad
ipm est reducibile. tamq⁹ p^rtidare ad
suum vniuersale eēntiale. Et t^ro tenet^r
t. ing^rum p^rtidare cuiusq⁹ scie sit
si destruat^r p^rdem. t. ing^rum vniuersale
sⁱm est. et impossibile. **E**t autem. t. ing^r
et vniuersale destruat^r. in destruc^r
t. ing^r p^rtidans. hoc non est p^r cōdiciōes
ipius. t. ing^r p^rtidans. sⁱ p^rcius p^r cō
diciōes. t. ing^r vniuersalis. q^dre o^r. t.
ing^rum p^rtidare affirmari nōtio. p^rta
cōdiciōes. t. ing^r vniuersalis. cōseruādis
sⁱ nullm. t. magis vniuersale reperitur iⁿ
aliqua alia scia. q^d sit. t. ing^rum hui⁹
scie deductum p^r cetera. t. et p^r alios ter
minos vniuersales figurarum hui⁹ artis p^r
ut exemplificat^r in textu huius vo
luminis. **Q**uia mag^r g^o in p^rtidaribus
scie cōcludit^r. hēns in. f. l. vniuersale
t. ing^rum hui⁹ artis. dubitare potest
ad hoc. utrum uere cōcludatur. q^d ex
quo cōdiciōes sup^rioris ignorat. p^r q^d
stant cōdiciōes inferioris. et non eo
nate est eum dubitare. utrum p^r uiaz
rationis cōcludat sⁱm maius. p. uel. s.
in si forte p^reat p^r principia p^r se nota.
quib⁹ attinctis. non hēnt. f. g. locum
ulterius discurrendi. cum non inueni
ant. n. r. hoc autem non est eo⁹ q^d que

cumq; concluduntur p condecos pti dary
 non sunt p condecos vniuersalis. s; e
 conuiso. qre manifeste p hanc scia
 ee natio ceteris scis gnalem. **O**biec
 tio. **C**ontra. Illa scia p quam maior.
 importatur no uidet ee gnalis cu
 alijs scis. s; p istam sciam importat ma
 ius. r. ratioe maioris tanguli ingri. q
 fm hanc sciam tendentib; f. g. de vni
 uersali ad vniuersale. multiplicat. f. g.
 confusioem ex affirmacoe 2 negacoe
 diuisorum adordium 2 cotraiorum
 principio. orta conuicia m. i. hec g.
 scia no uidet ceteris scis gnalis. **S**o.
Dicendum e p. t. vnde. rubrum. 2 cro
 ceus. m. t. ingro. q maioritas dne. co
 trarietatis. inter affirmacoe 2 nega
 cionem. constituit affirmacoe dubita
 cionis in maioritate. vnde ee ipius. r.
 in maioritate. et isto mo. f. g. currunt
 in maius. r. ut iterum maius. r. i ma
 ioritate. s; ratioe maioris materie mo
 ueat. u. ut ipm. n. maius. iterum moue
 at. f. g. maiora. r. magis neccia affir
 macoe. fm e. vel negacoe. fm i. **A**c e
 ciam ad maiorem multiplicacoe co
 ditionu eiusdem. p. affirmatiue. et
 negatiue. **V**nde si hec scia finalis. 2 p
 primam intentionem finalis maioris
 dubitacoe importat. valet utique
 obiectio. s; qm import eam. ut p dis
 cursum. f. g. maioritas cotraiet. int
 affirmacoe. et negacoe. q scilicet
 maioritas e ipa maioritas dubitacoe
 conuertit in maioritatem cotraie af
 firmacoe 2 negacoe. q e manifesta
 pba. vel demotio m. e. i. **N**on ual
 obiectio. **De secundo moto.**

Quod consequetib; cameris teno

tatur ipis. f. g. summa omni rerum inuesti
 gabilium. ita q p secundam cameram. q est
 a. a. 2c. significatur. f. g. ee inuestiga
 tiua ex pte summi principij et ultimi
 finis. **V**el ex pte agentis. scientia q
 e. s. fm omnes suos mos opandi. fm
 se. uel fm instrumentis suis. qd est sub
 iectum omni scibili. **V**el ex pte moris
 et felicitatis. seu infelicitatis huius seculi.
Aut fm q oppositum p oppositum attingit
 usq; ad punctum transcendentia. **A**ut
 fm q p omnes suos mos attingendi
 attingit uerum et finem. et iterum dum
 reapiunt. a. m. s. fm condecos huius
 et illius. 2 sic de a. u. a. x. 2c. inueniunt
 se in tanta uniuersalitate ee inuestiga
 tiua. q omnia ab his seu sub fine ito
 dirigunt. **H**oc autem manifeste no
 tum est scientib; istam artem. **P**rima
 uero camera. scilicet. b. b. 2c. attingit. f. g.
 se inuestigatiua ee p totum supericem
 oculi duplicatum figure terminatiue
 m. a. ul' m. s. ul' m. t. ul' m. u. ul' m. x.
Vel eam in theologia. ul' in pba. ul' in
 iure. et sic de quacumq; alia scia cu
 ppi principia simili mo m. b. b. 2c. re
 tacta sunt. **V**el eam fm q duo supi
 ores oculi sequuntur figuram duaru fi
 gurarum. ut fm a. f. b. bonitatem in vno
 oculo. et memoriam in alio. et. r. mag
 intutionem. fm a. et intellectum intelli
 getem. fm s. 2c. et sic de alijs figuris
 tam scriptis. q eam scibendis. **S**icut
 p quartam cameram denotat. f. g. discurs
 sua fore ad quecumq; de elementis q
 runt. **Q**uare manifestum e p hanc
 tertiam cameram. q hec ars omne scibile
 amplectitur. scilicet in generali. p secundam came
 ram. s; in spali p tertiam. et quartam. **A**c

etiam in gñali. et spali. miscendo vni-
siles seu gñales terminos huius artis
prictazibus. et proprijs terminis cuius
alterius scie. **V**nde hanc sciam esse
vniuersalem seu gñalem alijs scijs.
omnibus manifestum est natio hys
qui pterminos huius scie discurrendi
facultatem agnoscant. **O**bjecto.
Contra. **D**e gñalib' principijs gñales
educunt conclusiones. non autem de
gñalib' spales. non s' alternate atq;
de spalibus principijs spales. nō aut
gñales. nec de spalib' isti scie spales illi
scie. **C**um. g. hec scia ptim de gñalib'
principijs. ut m. t. x. ptim de spalib'
aliqz sciarum sit constituta. ut i. a.
de bonitate. zc. que spalia sūt theolo.
et m. s. de memoria. intellectu. zc. que
spalia sūt scie de anima. et m. u. de fi-
de. gula. zc. que spalia sūt scie moral.
et sic de alijs. v. q. de suis gñalib' pñ-
cipijs. m. t. x. non siteductiua gñal-
ium conclusionum. m. a. cum nichil
sit m. a. gñale. s' pccus ipsum. nec de
spalib' principijs. a. s. zc. gñales con-
clusiones m. x. qz ad omēs conclusiones
inferre sūt conclusiones supiores. s' q.
nec de spalib' m. a. speciales m. s. u.
phya. iure. elemētis. nec in gmatia.
loya. zc. nec eoz et sic de alijs. **Q**uāe
videtur manifeste hanc sciam nō eē
ceteris spalib' scijs gñalem. cum nec
de suis met pñcipijs gñalibus ex
toto gñaliter. nec de suis spalib' ex to-
to spaliter. nec etia gñaliter conclu-
dat in eisdem. **S**olo. **A**d hoc dicitur
p. t. x. **E**t pmo ad hoc qd obicitur de. a.
Quod gñale qtu ad hoc pot' duob' modis co-

siderari. scilicet qntum ad confidēciā
vōem ipsius. e. concludentis m. a. **E**t
sic. a. est ipse. gñale. id est ultimū
et gñalissimū principiu. mediu. 2. fig.
Et in hoc non ualet qd obicitur. **S**i at
constaretur s'm rem. id est s'm ipm. a.
ptenditur gñale gñale in tantum q
non est gñale sicut qntitas eius. in
tatum q non est quantitas. s' pccus
imensitas. **E**t isto mō conceditur est
nichil eē gñale m. a. sicut nichil qtu.
Et ad aliud. qd obiciebatur de gñali
et spali. dicendum est. q gñalia 2 spā-
lia. pnt duobus modis considerari.
pmo p se simplr. et p ut sunt in po-
tencia. et isto mō videtur ualere ob-
iectio. **S**ecundo uero mō. s'm q. ad gñale
hēt natiā attributōem ad aliud ge-
nēale. et eoz sicut bonitas ad mag-
tudinē. qz posita bonitate. natio pñ-
magnitudo. et eoz. **E**t sicut pñto toto
t. lūdo elemētorum in elemētatione
cessāio ponit' ceteri trianguli. t. et
alijs terminis gñales huius artis. **E**ode
mō sequitur de spali. sicut pñto ali-
quo. u. lūdo. uel rubeo. ponit' natio
s. **E**t s'm de gñali. et spali. p ut ge-
nēale hēt natiā attributōem. sicut
t. deductum p vniuersalia. ul' gñalia
pñcipia huius artis ipi. t. deducto p
pñcipia spalia alicuius scie. et eoz s'm
possibilitatem ul' natiātem. t. spalis.
ad. t. vniuersal. **E**t s'm istum s'm modū
non pcedit obiectio. **D**e qñib' scie

Questio. quā figē de nō scie
hec ars est inuentiua. **S**olo.
A. s. a. t. s. t. u. x. **Q**uestio
Itur xpiam plus possint recolē. in-
telligē. et diligē deū. q' iudei. 2. samaritanos

et ceteri infideles. *Solo. a. a. s. t. u. x.*

p. 3. De primo modo.

Iacet omnes figure huius artis
sunt et de esse. et de bene esse.
ipsius artis. *Verumptamen. a. s. t.*
sunt ipse figure huius artis. in quibus
consistat principaliter totum pondus et
necitas huius artis. nam deficiente aliquo
istius artis. nichil est. *habet enim necitatem*
a. tamquam principalem cum. reglam et
finem omni inuestigabili. Impossibile
quidem est. *s. p. t. sine. a. puenire*
ad metam veritatis rei inuestigabilis
quod cum omnis creatura sit similitudo ipsius
a. sicut per bonitatem ipsius. a. miratur
omnis bonitas. ita per veritatem ipsius. a.
miratur omnis veritas. et sic de aliis
huiusmodi. *habet etiam necitatem. s. ita ordinatum.*
ut per in ipsa arte tamquam agens.
sine quo nichil est scilicet humana. Et
etiam habet necitatem. *t. tamquam instrumentum*
fit ad inuestigandum modum agendi
artificiatum. quod impossibile est. s. sine
ipso. t. aliam rei inuestigare. vel puenire
ad veritatem. In his igitur tribus figuris
tota pendet inuestigandi necitas huius
artis. *p. x. tamen maxime huius artis*
inuestigatio recipit fulcrum. Et per
u. circa moralia dependencia ex parte
finis. *Ac etiam per ceteras figuras. et per*
omnes similes per modum inueniendi
quod modum in processu huius voluminis
per conditiones et reglas. et per exempli
etiam questionum. declaratum est. Et licet
vniuersaliter per totam seriem huius voluminis
satis sufficienter inueniendi modus
emineat. attamen hic specialiter in
tendimus per t. t. persequi de eodem. et

ad exempli gram aliquis in serie quod.

Questio. Circa igitur t. liundum. sit
hec questio. *Utrum diuina uoluntas*
tantum uelit magnitudinem in diuina
potestate. quantum in eius sapia. *Solutio.*
Recolit igitur modum inquirendi condi-
ces. et modum reglarum. et questionum
huius uoluntatis facie cum ad positum
Et ista comunicat ipsi. g. ut discernat
modum eliciendi solutionem. et sic per
ipsi. e. multis rationibus necessariis affirmati-
ua huius questionis conclusio. Et iterum
f. g. t. t. attingant super positam questionem
Adventum super t. liundum. cetera. t. mis-
cento adiuuam negationem maiorem
et inuoluntatem. quod negatio diuine est inter
ipsam potestatem. et sapiam ratione affir-
macione unitatis eternae. et vniuersalium.
Quare notio huius questionis solutio ratione
existerendi procedit affirmatiue. Ratione
uero agendi. recurrunt f. g. ad opu-
scum nalem intensionem e. t. item i.
a. et eam per affirmacionem equalitatis
finis. et concordantie. et per negacionem
maioris priuacionis. et contrarietatis addu-
cant rationem imense. perfecte. et iuste bo-
nitatis. magnitudinis. et vniuersalitatis. et es-
sencie. et actum dignitatur ad ipsum
vniuersalitatem. eternam. et dignitates. Et
conducunt ad questionem notio affirmatiue.
Cum etiam impossibile sit creaturas in-
tellectuales. et cetera. d. per operationes suas
nalem. et intellectuales maiorem atti-
gere finem. et vniuersalitatem. et eternam.
et dignitates. et actus in deo. quod sit
in se. et cetera. *habet etiam creaturas*
intellectuales maiorem per se. in sua

unitate. eēnaa. zc. q̄ ipm. a. s̄m se in
sua unitate. eēnaa. zc. Et in hoc q̄
instinctus nālis ipius creatiue tan
to ē. q̄nto potest ptas nālis ipius ē
ature. atq; posse ptatis. tantum q̄n
tum instingit inoustrua nālis. et s̄
sequētur. q̄ eet ad bonum. magnū.
zc. in creatura. qd̄ non eet simile ipi
a. qd̄ ē impossibile. Et sic isto mo. cu
p̄ctis mōis p̄z manifestā q̄stiois. so
lucem affirmatiue ēē ueram. **Ad**
exemplificandum modū inuēmedi
p. t. uirtutē recipies. cetera. t. in se ipō.
ponatur hec q̄stio. **Questio.** Vtrum
intellectus sit unus nūo. **Solo.** Dum
f. g. recurrunt ad cōdicēs et regu
las. et exempla huius artis. attingit. i.
manifestis rācōibus negatiue solu
tōem huius q̄stiois. **Sz** aduēto adhuc
spāleter in. t. uirtutē. cetera. t. attingit
si huius q̄stiois conclusio affirma
tiua p̄cedit. maiorem affirmatiue di
ffēcie. cōtrarietatis inter deum et
creaturam intellectualem. q̄ d̄ne. con
cordancie. eo q̄ si est unus intellectus
nūo. negatur opaco iusticie. in s̄fice
die. tōmū. p̄ totam maiōritatem. t.
rubri existentis in toto. t. uirtutē. exis
tente inter deum. et cātuāim intellē
alem. q̄ ē ip̄e intellectus. de quo q̄rit.
In hoc q̄ iustus. et iniustus ēgle pre
mium consequet. et q̄ iustus pl̄ me
rētur. q̄ etiam retribueret. Et sic prin
cipia. et media cōtrāia eūdem finē
hrent. principia uero et media cōcor
dancia finē consequet. d̄ne. cōtrā
ietatis. Et quanto maius principium.

et medium. tanto maiorem finē hrent.
z q̄nto minus p̄ncipium. et medium.
tanto maiorem finem. et quāto ma
ior cōcordancia. tanto in maiore cōtrā
rietatem adueniet. z cōtrario. qd̄ est
cōtrā natiūam. **Ac** etiam maius. t. vi
rtutē vniūscuiq; intellectus cāti. videlicet
fortis. petri. et martini. eet accitale.
et minus. t. uirtutē ipius. subale. qd̄ est
impossibile. et p̄ om̄s sequezet. s̄m t. cō
cūm positum in. t. rubro. et aduēctum
t. uirtutē dei. et creature. q̄ cum ip̄e in
tellectus sit similitudo dei. id in quo deus
et intellectus. de quo quēitur. pl̄ d̄runt
z plus cōcordat. eet minus. z cāti non
ens. et p̄ s̄am intenciam. et hoc in quo
minus d̄runt. et magis cōtrāuānt. eet
maius. et cūtu ens. et p̄ p̄ma intenciam
et sic aduēctum sequezet. q̄ id qd̄ ē
s̄mū cōueniens. eet s̄mū in cōueni
ens. et cūlo. et sic p̄cedendo de inferio
ribus ad supiora. negaret deū esse. qd̄
est s̄mū s̄m. cum ceteris s̄m. quare
isto mō discurrendi iporum. f. g. in
ueniūt ipa. f. g. ipi. i. nctio negatiue
solucem p̄ctē q̄stiois. **Pr.** exempli
ficemus modū inuēmedi huius
artis in. t. rubro. p̄ cetera. t. ponatur h
questio. **Questio.** Vtrum forme spe
fice que sunt in p̄ncipio finitatis. sint de
eēnaa. p̄me matēie. aut de alio. **Solo.**
In p̄ncipio. g. recurrit. s̄mū modū
opandi ipius. s. r̄p̄p̄. c. i. n. r. et
g. ita ordinar ea. et disponit. ut nullū
impedimentū ex discursu ex eis sen
ciat. s̄ p̄ctus aduēctum. deinde assu
mit. f. t. t. et. f. r̄cōlente. g. in s̄fice ipi
t. terminos aduēctum sup. t. rubrum.
deinde. f. g. ordinant sibi. a. sub rācōne

summe cause. et summi finis. quib' sic ordi-
natis. hent p. a. s. t. ad ppositam qdam
medium artificiatu. ad attingendam
finem artificiatu. videlz. ad inuenedum
artificiatu sua ncia obiecta ipius. e. i.
deuiciblia de potetia ipius. r. p. n. suppo-
tine. et p. f. g. discursiue. in. t. t. ad actuz
cōdusiue. p. e. i. ita q' ultima causa. 2 ul-
timus finis suas condicōes. heant ille-
las. **E**t iteo mouente. r. qum qstionem
supponit. n. formas. de quib' querit. ee
de eencia matie. et statim. f. g. discursi-
unt. ponencia. t. lincōis. et inrta. et
crauum. et ingruum. in. t. rubeum. et
attingut eencia matie pme ee consti-
tutam de bonitate. magnitudine. 2c. p'it'
passiue. ita q' e pure paces. s. b. i. e. t. a.
omib' formis specificis actu existetib'
et eadem subiciblis omib' formis speci-
ficis futuris in actum. Et p'us attin-
gunt formas quecumq' sit illa. esse cō-
stitutam de bonitate. magnitud. 2c. ac-
tiue. **E**t iteo. p. affirmacōem maioris
t. inrdis. inter pncipuz formale. qd'
est ipa forma. et pncipium matiale.
qd' e ipa matia. attingunt s' b. r. a. c. i. o. n. e.
vnius pncipii radicalis pncipii forme
et matie. vnam esse bonitatem. 2c. ac-
tiuam. s' b. r. a. c. i. o. n. e. forme. de se ipa s' b. r. a. c. i. o. n. e.
matie. **P** qd' impossibile est. matiam ee
actu sine forma. et eo. **E**t hoc mō con-
cludit. c. natio forinas specificas de q'
querit. ee de eencia matie. videlz. de
eencia de qua e matia. non de eencia
que e matia. etiam matia sit res extra
passiōem nichil existens. **E**t forma si-
milit res. extra passiōem nichil exis.
Vnde natio sequitur formam specifica
ptidarem. ee de eencia que e forma

vniversalis. sic. hec matia hui' plante
e de eencia que est matia vniversalis
que e pma. qd' si non. sequet' natio. q'
forma specifica hui' plante. aut esset
de nichilo. qd' e impossibile. aut eet de
eencia existente penitus extra actuz
et passiōem. qua non est tūe. qre natio
relinquitur eam ee de eencia. que ex
actōem nichil est. et hec est forma vn-
uersalis. se actiue comunicas. omibus
formis specificis. in diuini actiue re-
cipientib' illaz. sic. et matia vniversalis
se passiue comunicat omib' materiis
specificis in diuini passiue recipie-
tib' illam. **Q**uāe in hoc recollit. b. ipis. c.
d. q. n. supponens formas. de quib' qn'
ee de eencia matie. **V**erum supposuit
inquitum sit de eencia. de qua est ipa
matia. **A**d cui' cognicōem uenit. c. p'z
natiā affirmacōem maioris d'ie. cō-
cordancie. et eq'itatis mediū cōmictōis
duoz. pncipioz esse aaliū. que s' b.
forma. et matia. ad finem quem intē-
dunt. et p' impossibile negacōem ipius
mediū. s' inquitum impossibile est eas
ee de eencia. que est matia. q' quidam
eencia nichil est ext' passiōem. recollit
f. ipis. g. h. n. s' b. n. supposuisse. **A**d an'
cognicōem uenit. g. p' impossibilem ne-
gacōem entitat' forme. 2 s' b. matie. et
p' impossibilem negacōem. t. viridis. ru-
bei. et craui. inter formā 2 matias. **E**t
in hoc satis conuenienter p'z modus
inuenendi hui' artis p. t. rubeum i
ceteris. t. soluendo hanc questioem. **A**d
inueniendum modum inuenendi p. t.
craui in ceteris. t. sibi annexis p'atur
h' qstio. **Q**stio. **I**tem. a. p' diligat cā-

tuas in magnitudine. q̄ in paritate.

Solo. Ad quam r̄ntent. f. g. p̄ cōdi-
cōes. t. cōcei deductas in cōdicōib⁹
ceterorum. t. isto mō. **Cōdicōes.** t. cō-
cei inter deum. et creaturas. sūt. deū
ēē tante maiortatis erga creaturas
q̄ diligat se ipm̄ creatorem in tanta
magnitudine. quāta potest. et p̄ q̄ns ē
aturam suam. et hoc in tantum q̄ cā-
tura intellāna non possit in hoc eo f̄
firu in maiori magnitudine. q̄ ip̄e
sit fruib⁹. nec uniuersa creatura
magis eum r̄p̄ntare. q̄ sit r̄p̄ntat⁹
q̄ sic ēēt dñā cōcordancie. quē ē int̄
deum. et caturam. maior ex pte caturē
q̄ ex pte dei. q̄ est impossibile. et dñā
contrāctat⁹ maior ex pte dei. q̄ ex
pte creature. q̄ ē impossibile. et ma-
ius ēēt p̄ncipiū materiale. q̄ p̄ma-
piū formale. et maiori mensurā
et cōiectōē ēēt hui⁹ mat̄ia ad finē
q̄ forma. et efficiēs. et maior ēēt finis
in mat̄ia. q̄ in forma. et efficiente. 2
f̄a intencio maior. q̄ p̄ma. et mior
subi. entit⁹. possibilitas maior. q̄ mi-
nor. que om̄ia manifeste sūt impos-
sibilia. quāē nāō oportet deum ēē pl⁹
fruib⁹ et r̄p̄ntib⁹. q̄ caturaz
fruib⁹. r̄p̄ntatūaz in ope dei ex-
t̄m̄secō. Et in hac nāō cōducit⁹ de-
um plus diligere se ipm̄ caturam in
magnitudine. q̄ in paritate. et p̄ q̄ns
plus creaturas in magnitudine. q̄
in paritate. et hoc tā tanta magni-
tudine. q̄ p̄ntat⁹ non pot̄ eo firu. nec
eum r̄p̄ntare in maiori. vt sup̄ p̄a
regla dictum est. dum ḡ f. g. sic ē

leuat. i. ad sup̄dca impossibilia. eleua-
t⁹. et eorum opposita. et p̄ q̄ns ad de-
um ēē incarnatum. ut. i. non disce-
dat a maiortate p̄dōrum impossi-
bilitum. nec. e. ab eoz oppositis. Et in
hoc p̄z modus inueniendi hui⁹ ar-
tis p. t. cōceum mixtum cū cētis. t.
Ad taudum similr modū inue-
niendi p. t. m̄gum in cētis. t. deduc-
tum p̄ponat⁹ hec q̄ **Questio.** **Res**
catholic⁹ teneat⁹ ire ad p̄dicandum
infidelib⁹. p̄nto q̄ sciat. q̄ quēq̄ eoz
cōuertat nūq̄. **Solo.** Ad q̄ dīcēdū
ē. q̄ cum ip̄e deus sit ens enā. r̄e
sue imēse. et eterne bonitatis. i. r̄e
sue imēse 2 etne op̄icōis int̄m̄se
et ad cū similitudinē cetera entia
f̄ca sunt. et cetera op̄acōis. et p̄ que
et ad que sunt ip̄a om̄ia. et sine q̄
nichil. **Soco** p̄pter maiortē cōcordā-
et finis. 2 mioritē cōtrāctat⁹ 2 p̄ua-
cōis. h̄et om̄e creatum pl⁹ ēē suū
in summo ente. q̄ in se ip̄o. ipm̄ em̄ ē
ipm̄ esse. Et cū dissimilitudinē m̄g-
tūm cetera entia accipiūt in tanto h̄z
p̄uacōem. mioritatem. et cōtrāctatē
Cum ḡ homo inter cetera entia s̄su-
alia sit deo similimus. plus h̄et ēē
et pl⁹ appetit ēē naturaliter. et mai⁹
ēē. q̄ aliqd̄ aliud ens s̄uale. **Vnde.**
si p̄ rectum. et uerum medū ten-
dit eius appetitus. ad actum. m̄ti-
plicat et auget utiq̄ suū esse. Si
uero p̄ d̄uatum medū. et s̄m in-
tendat sic appetendo ēē. appetit suū
ipm̄ p̄uacōem. **Soco** est id̄ medū
ad augmētū. cū homo q̄ homo
plus recolat. plus intelligat. 2 pl⁹

diligat suū sūmū ens. et eius opacē
intrinsecam et extrinsecam semp et
ubiq. cum sit imēsum et eternū. q̄
semet ipm. nam alr non diligit esse
suū. s; potius non esse suū. qm si di
ligit plus diligit eē suū. q̄ eē dīnū
deueniat a medio. et appetit infinitū
p̄t esse suū. qd infinitum nō potest
attingē. nec p̄nē saturari. *Vnde* cū
ista sit. q̄ ipm sūmū ens qd est dī
s; semp. 2 ubiq. affirmabile in tota il
la magnitudine bonitatis. imēsum
et eternitatis. p̄tatis. sapie. volun. ty
p̄fectōis. Iusticie. 2c. et sūm omēs. q̄
dicōes quas homo de ipō m. e. potest
attingere. et hoc sit natūale eē et vi
uere homī. cum non heat ex se ipō
nec in se ipō esse suū. nec uiuere.
s; a sūmo esse. et p sūmū eē dīnū.
q̄ manifestum est. q̄ de uire nāh tēm
catholicus magnificare. et glificā
deum plus. qm plus potest. et ubi pl
pot. alr sequeretur. q̄ non h̄ret. e. pl
ad se ipm. qm plus posset. et ubi pl
posset. qd ē contra ius natūale. *Q̄*
re manifeste cōditū. q̄ catholic
tenetur. si tamē potest. et sit aptus
ad hoc. Ire ad infideles ad p̄dicandū
eis ueritatem sūmū entis. et qm pl
impperat ipm sūmū ens. tūc plus
manifestare ipm. et non timē trādē
esse suū p sūmo esse. cum pl heat. e.
ad esse dīnū. q̄ ad eē suū. cum esse
dīnū sit magis suū. rāde fims. q̄
suū p̄pūm eē. Et sic p̄ hoc inuentū
soluit qd hoc p̄pū. *De scō mōdo.*

Recurrunt. f. g. ad figuram de
mostratiuā. ut p eam exem

plificet modum inueniendi huius artis
et ad hoc. r. format hanc q̄m. *Q̄stio*
quō consistit cōtradictio inter rōem
et realitatem. *Solo.* Et ad hoc. n. mo
uet. f. g. que ad hoc accipiūt. a. t. ad q̄
dirigunt. c. s. b. et d. s. b. c. et sic de a
lijs. quo scō arguit. r. p̄o. et contra.
formas cōtradictōem isto mō. A. b. rōe
c. tantum bonū q̄ntum p̄t influīt
in. t. c. ut in. d. extrinsecō ipius. a. nō
sunt. x. l. m. Et non influīt tantū bo
nū q̄ntum p̄t. q̄ sic influēt. a. ext
se tantū. q̄ntum ipm ē. qd est impos
sibile. hanc autē cōtradictōem affīmat
k. l. s. n. p. u. b. c. d. e. 2c. que. s. h̄et er
ga. a. supponit oppositū. et m̄de mo
uent. f. g. se ferentia p. a. s. t. u. x. 2
accipiūt. b. c. c. d. 2c. et inueniūt sūm
q̄. a. t. e. f. f. g. reputat. q̄ cum oportet
at in. a. eē. t. e. f. non autē. t. f. cū. g.
et q̄. a. b. tantum p̄t q̄ntum sāt. f.
2 q̄ntum uult. g. et eo. Ita q̄. a. f. sāt
et. g. uult. a. b. non extendi ul. a. f.
nec eo. nec p̄nē. a. f. g. se constrin
gunt contra suū scire et uelle mag
nam influēciam a se ipis. Et hoc ec
cōfirmatur. Cum in. a. sit om̄de. x.
c. d. sūm x. l. m. non autē m. s. *Q̄re*
manifestum est hanc cōtradictōem ex pte
x. h. m̄dū esse ext. x. i. rācōnatiū
s; ex pte solum. x. q̄ ipō. i. rācōnatio
ex hoc. q̄. s. k. l. que m̄directe. ul' di
minute attingunt id qd est in. a. p̄o
cto de. a. m̄directe ul' diminue cō
cludūt. vnde sequit̄ p̄tā cōtradictio.
que in ueritate. x. h. licet et chymēa
m̄dū est. Et isto mō puenit. i. ad u
ra fluitate p̄tē cōtradictōis. *Vn. i. s. exal*

tant. u. b. c. d. e. zc. ipsius. u. lund. et
inueniuntur istor. opposita. Et s'm ista
satis p' modis inueniendi contra
dictionem inter rationem. et realitatem.
licet de isto mo. amplior mat'ia in q's
tione de x. superius dicta sit. *De q'stionib'*

de quib' figuris alphabeti

Utrum *figure alphabeti.*

hec scia addit aliquo super
alias scias. Solo. b. c. a. s. a.

t. s. t. *Questio.* Vtrum hitus hi
scie plus consistat in intellectu. q' in
memoria. Solo. b. b. c. c. b. c. s. t. *De*

de p'imo

Generat. f. g. *primo modo.*

Attingencia figurar. hui' art
s'm modum agendi. videlz

discurrendi ipsius artis. et maxime
illas in quib' principaliter consistit dis
cursus ipsorum. f. g. inueniunt istam
artem seu sciā. addētem plura que
vnaquaq' sciā p se considerata nō h't
videlz mutuas hitudinem. et combina
cionem terminor. principalium. in qualibz
q' p' p. b. c. b. d. zc. c. d. c. e. zc. addē
do in illa combinacione alios vniuersa
les terminos. qui nō sūt simplr de spe
ctacione illius scie. Ac etiam inueniunt
ipam addētem plūā que in alijs scijs
collectis in simul pnt inime rep'ri
videlz modum artificiatu opandi
s' b. e. i. n. r. Et modum artificiatu v
niuersandi. et p'claudendi s' b' nixtione
terminor. t. et attingendi p'icta trans
centēcia. h' autem ut compendiosi
possim' p. t. exemplificare uolum'
isto mo. *Recolit.* f. et g. intelligit
q' b. c. d. zc. littere alphabeti suppo
nuntur eē tamq' terminum equiuacu
s' b' vno nomine suo. quely littera s' b' di
uersis figuris diuisa rep'ntet. hac g.

roē applicato tanglm lundū ad p'p'ia
b. ratione. a. sigt bonitate. et ratione. t. v
nitatem. eenciam. et dignitates. et
c. p'mi. b. magnitudines. et. c. scdi. b. ca
tiam. deinde intrat. f. g. in. b. d. c. d.
c. e. s'm p'ia. b. c. considerando ipā. b. d.
c. d. zc. respectu vnitatis. eencie. et
dignitatum dei. et catuere. et respectu
opacionis dei. et catuere. Et sic miscen
do ad inueniendam cameas alias in alijs
inueniunt ipā. f. g. hac artē esse ad
dētem sup alias scias hanc nixtione
et inuestigacionem. et p'ns hitu scie.
cum nulla sciā alia tantum possit
multiplicare hitum sciedi s' b' ratione
tanguli lundū. q'ntum ista. qd est. qā
nō h't modum sic artificiose p' vniu
salia traditum miscēdo terminos ad co
sistenciam vniuersalis p'claudendi
qd querit. sic ista que ratione s'm alpha
beti communis ad alias scias. s'm sua
vniuersalia de p'claudib' earum concludi
in eisdem. *Obiectio.* Sicut se h'et
hec sciā ad alias communes scias. ita vi
detur se h'ere ad theologiam. cum sit
sciā communis. s' si ita se h'et hec sciā
ad alias communes scias. q' addit super
eas. g' se h'et ita ad theologiam. q'
addit sup eam. qd videtur eē s'm.
nam ei scie cuius s'biectum est in
finitum impossibile est addico. thya
v'ed est hui' mori. cum deum h'eat p'
s'biecto. g' hec sciā non addit super
thym. nec p'ns sup alias. qd p'ur
sic. nulla sciā videtur g'nalior. nec
magis additativa sup alias scias
communes. q' illa cui s'biectum est in
finitum. thya est hui' mori. nec est

additativa sup alias scias communes. ne
 em inferunt^r conclusiones principio-
 rum thye in mediana. nec in loxa
 et sic de alijs. **S**o. nec ista scia est addi-
 tiva sup eas. qz sequet^r qz heret subiec-
 tum suu in plus infinitum. qz thya
 qd est impossibile. qz sup infinitum
 non est plus. **S**olo. Quodum e p
 riam concordantiae m. t. c. x. eo hi
 sae. et thye. qz quicquid het thya p
 subiecto. item het hec scia p subiecto.
 et etiam plus etia. qz ad plura alia
 encia inuestiganda se extendit. qz
 ad deum. qm est thye subiectum. et
 hec p ipa eadem communia pncipia p
 inuestigat de deo sb theologia sic.
 p discursum hui⁹ uoluntis manifeste
 p manifestus e qz qz hec communia
 principia addit sup theologiam. ex
 quo de eis concludit sb thya sic. sub
 alijs communib⁹ scias. **P**tea addit arti-
 fiatum modum opandi ipius s. v.
 d. h. y. p. u. m. e. i. n. r. z. et cetera q
 pda sunt. **N**ec valet obiectio. qa
 flm est thyam hze subiectum infini-
 tum. quans heat deum p subiecto. qz
 non het deum p subiecto sb ratione
 qua deus est in se infinitus. s. sub
 ratione qua deus e ab anima finite
 comprehensibilis. qre non valet qd
 utz obicitur p confirmacione pme ob-
 iectionis. **D**educto. t. v. r. i. d. i. p. o. m.
 combinaciones hrazum alphabeti sup
 positi p pncipijs. a. s. t. u. x. z. v. z.
 p. b. b. b. c. z. c. c. c. d. z. et sic de alijs
 attingit. f. g. discursioa roe huius
 ph. y. ad pncipiu istu hitu vniuersale. et

sumu videt^r diuisa pncipia esse accor.
 2 contraia. qam eoz imediate. **A**lia
 vero p alia ipoz. et hoc p totum. t. di-
 uisum. accorans. et contrarium. na
 isto mo fm rationem hui⁹ scie. e mix-
 tum p totum ipm. t. diuisum cu di-
 so. diuisum cu accordante. diuisu cu
 contrario. accordans cu accordante. co-
 cordans cu contrario. et contrarium cu
 contrario. in tanto q hitus ex istis re-
 sultat in tanta altitudine consistit q
 p nullam aliam sciam minus ista ge-
 nealem pot hitus in tanta altitudine
 pscrutari. nisi in tantum sit mltor
 pncipioru diuisarum re vniuersalia
 qntum ista. qd no pot esse ab aliqua
 alia scia. nisi sit eadem cum ista. **O**b-
 iectio. **C**ont. **S**i hec scia est additua
 sup alias scias. aut eit additua en-
 tis. uel nichil. s. impossibile est ens
 addi sup ens. cum sup ens nichil
 sit. qz sequetur sic qz ens eet no ens.
 qd est contradio. hec go scia sup alia
 scias nichil addit. **S**olo. **P**rendit^r
 est p. t. v. r. i. d. i. m. t. c. x. eo. q. t. u. r. i. d. i.
 et arcum cadut inter ens. 2 ens.
 nam sb ratione entis in quantum ens.
 et ita valet obiectio. s. in quantum fle
 2 tantum. et id ens adueniens enti
 non sb ratione qua est ens. s. qua est
 tantum et tale. ut faciat id cu addi
 non magis ens. nec minus. s. alter
 et maior. **E**t hoc mo possib⁹ e enti
 additio. et isto mo addit hec scia
 sb ratione maioris. non aut sb rone
 entis. qre non valet obiectio. **A**am
 festum e. qz addendo principiu pnci⁹

et principia principia et principia
principia. et media media. et finis
finitus. In nulla alia scia pnt tot
inueniri media ad unum finem inte-
tum. videlicet ad unam conclusionem. sic
p. p. cameras. b. b. b. c. zc. nam assup-
to. et b. et c. zc. vniuersalit' p. omes fi-
guras. et posito. t. rubeo. mixto aut
alijs. t. in ipis. b. c. zc. q. sic. tunc per
discursum reputatur. siue resultant
plura principia ad eam vniuersalia. sic. b.
c. zc. q. sic principia dat principia. z
medium. medium. et finis finem. In
formabilia sunt in maxima copia ar-
gumeta. et rationes ad unam conclusionem
uel ad plures. qre manifestum est
cum hec scia sit alijs scijs g. nalis
ut sup. probatum est. q. addit sup. alia
scias maiorem copiam argumetorum
et rationum puenientem exhibitu. max.
mixtis. t. cum. b. c. zc. vniuersalit' sup.
tis. q. oportet ipm hitum vn. puenit
hec mixtio tam vniuersalis ee ad ad
qd nulla alia scia attingit. g. zc.
Objectio. Contra. Syllogismus
est medium ad probabilitates et demo-
strationes. cui attincto ex pte huius
qd inferitur ab eo acquiescit. e. i. z
omni probabilitati et demonstrationi suffi-
at syllogismus. nec sup. syllogismus
pot fieri additio. syllogismus enim ex
tribus p. p. t. t. t. constat. duabus
p. m. i. s. s. c. l. u. d. e. n. t. i. b. si quid g. ad-
datur ultius non addit' syllogismo.
cum g. syllogismus sit subiectum loyae.
et sup. syllogismu impossibilis sit additio

g. sup. subiectum loyae impossibile est
addi. et p. p. s. sup. ipm loyam. qm
si subiecto illius eet possibilis additio
eet utiq. ya loyca defectiua ratione
defectiui subiecti. Eodem mo seqt'
re alijs scijs. qre uidetur impossibile
hac sciam esse alijs additiua. **S**olo.
Dicendum est p. t. uiz. de positum in
principium quantitatatis. et temporis.
et principium formale. et materiale. et
formale s. m. potentiam et obiectum.
qd ex pte principij formalis quantum
e. de ratione potentie. et obiecti. et ex p-
te principij materialis. ex pte obiecti.
non autem ex pte potentie sufficit
omni probabilitati et demonstrationi syllogis-
mus. et quantum ad hoc. acquiescunt
illi. e. i. tamq. medio. ad probabilitates et
demonstrationes. et in hoc ualet obiectio.
et quantum ad hoc. impossibile est ipm
loyae additio. s. sumendo ipm syllogis-
mus ex pte principij quantitatis disci-
te multorum syllogismorum. et breuitate
temporis multitudinis eorum. et ex pte
principiorum quantitatis continue materie
eorum. in quantum syllogismus h. respec-
tum ad ista. addit hec scia sup. loyae
q. s. b. magno compendio miscendo. b.
c. zc. sumpta vniuersalit' p. t. t. ut p. t. m.
e. p. maxima materia. s. b. compendio
ad formatum multos syllogismos ai-
us ecia materie continue ex p. n. a.
p. n. a. m. et ex medio medium. et ex finem
finem. et ex principio medium. et
ex. et ex p. n. a. et medio. finem. z. ex.
et sic totum. t. rubeum p. se ipm ad-
ducit. et sic adducat ex ratione multas

racōes. ad eandem uel diuersas cōdu-
siones. ad formatum in de syllogismis.
et ex syllogismo. multos syllogismos ad
eandem uel diuersas cōdusiones. Et
sic isto mō addit sup locum. q̄ntum
ad subiectum loci. Eodem mō addit
sup alias cōmunes scias. q̄ntum ad sub-
iectum earum. suo mō. quare nō ua-
let obiectio. **C**onsiderancia. f. g. t. co-
ceum. f. m. p̄p̄itam q̄stionem. attingunt
sup cōmunes sp̄es demonstrādis hāc scie-
ciam adde in demonstrācōe aliam demonstrā-
cōis h̄ritum. scilicet p̄ equipanciam. de
qua ceterae cōmunes scie non faciunt
mētiem. q̄d p̄ in cāmeā de. b. b. in. t.
qm̄ eēcia dei est una. et indistincta.
eiusq̄ unitas cum distinctiōe in sup-
positis distinctis existit. et quolibz eoz
existente ip̄a eadem unitate deitate.
zē. remanet ip̄a unitas et deitas. una
intelz unus deus. quolibz eoz existēte
uno deo toto. et ip̄is non existentibus
pluribus dijs uno. **h**ec itaq̄ oportet esse
racōe equipancie deitatis. unitatis. bo-
nitatis. magnitudinis. zē. et actum eoz
existētiarū in suppositis distinctis in q̄-
libet totalr. alr eīz non eēt p̄ eq̄pan-
ciam ip̄a supposita distincta. videlz eq̄-
lia in deitate. unitate. eēcia. et digni-
tatibz. et actibz earum. nec p̄ q̄ns p̄ bo-
nitatem magna. nec p̄ magnitudinem
bona. z sic de alijs. q̄d flm̄ ē. et impossib̄le
p̄ ut ead sup̄ius p̄batum ē. Et ita se-
quit q̄ distinctiō et equipancia cū h̄ritu
magnitudinis. zē. sūt vñū idem. et eīz
cōdusiones. q̄ quolibz aliaz f. m. maiorit̄
et minorit̄ cū bonitate. magnit̄. zē. Im-
possibile ē esse i. d. vñū idē sic. et eq̄pan-
ciam.

q̄re quecumq̄ demonstrācō que pot̄ fieri
p̄ equipanciam. fortior est. q̄ p̄t quid.
et quia. Et hoc. q̄ equalitas cōcordat
maioritati. et maioritas. et minoritas. vi-
delz inequalitas minorit̄. Et iteo cum dis-
cursus huius scie sit in maiori maiori. q̄
f. g. possint sustinere. q̄ usq̄ ad p̄dicta
transcēdencia ferunt. tūc. f. g. artifices
huius artis. cum ferrent. t. circū vna
cū ceteris. t. et t̄m̄is. x. in multiplici re-
uolucōe vniuersal. alphabeti. et inde
anueret demonstrācōem p̄t quid. p̄on-
derācia maioritatez p̄ncipioz. minorit̄
z demonstrācōem. q̄ eoz habuerit nōtiō
anue p̄ equipanciam demonstrācōem. cū
eq̄l̄it̄ p̄ncipioz. p̄ponderaret equalit̄.
Et hoc maxime i. a. vbi impossibilia sūt
magis et minus. de qua siquidem de-
monstrācō. non adhuc autem. alibi
q̄ hic affirmatiue fieri mētiem. q̄re zē.
Obiectio. Contra. Impossibile uidet̄
te eodē p̄ idē fieri demonstrācōem. q̄ idē
sic p̄baret semet ip̄m. q̄d ē impossibile.
f. id q̄d d̄r in deo demonstrācō p̄ equipan-
ciam. est de eodē p̄ idē. q̄r talis
demonstrācō sic d̄r. non uidet̄ demonstrācōem.
Ptea. demonstrācō est alicuius igno-
ti p̄ aliq̄d notum cognit̄. seu intellec-
tu manifestacō. g. cognit̄ seu mani-
festacō que h̄etur de rebus p̄ equipan-
ciam. non est demonstrācō. nam ex quo
aliqua sūt equaliter nota. aliud quid-
dam eoz p̄ aliud. quātum ad hoc nichil
tat cognitiōis. **S**olo. Dicendum ē
ad p̄nam racōem. q̄ idē p̄ idē nō
t̄m̄od pot̄ ēē. videlz in. c. racōnatr. et
in obiecto realr. Et sic p̄cedit obiecto.
Alio quidem mō pot̄ ēē in obiecto rea-
liter. et racōnaliter. z non in. c. racōnatr.

sicut quoniam. c. magis attingit aliquam dig-
nitatem quam aliam attingens eas distinc-
tas in se ipsis. et in se ipsis unus itemque
sic ualet obiectio tantum ex parte obiec-
ti. sed non ualet ex parte. c. attingentis
distincte in se ipsis. et ymptitatem in
obiecto. quia ymptitas quia attingit
in obiecto format equipanciam in
illa distinctioe. quia attingit in se ipsis.
et hoc non obstante potest aliquas us-
tarum que item sunt ex parte obiecti
intelligere in se ipsis magis. et alteram
minus. Alio etiam modo potest esse idem
per item. et ratione realitatis obiecti. et
ratione. t. et hoc in deo tantum. ita quod non
in alio ente. et hoc uidetur quod non obstan-
te hoc. quod omnes dignitates dei. et quo-
ad totum existere. et que ad totum
agere cuiuslibet earum sunt totale unus
item quilibet earum prope ponit esse suum reale.
et agere suum reale in deo. nam aliter quod
libet dignitas non habet suum esse. et
agere suum in confusum. quod habet rationem
distinctiois personarum. Et isto modo intel-
ligente. g. esse et agere aliam dig-
nitatis plus quam alterius dignitatis potest
fieri demonstratio per equipanciam de
eodem per item reale. et rationaliter. tunc
ex parte obiecti. quam ex parte. c. et hoc ratione
ymptitatis dei. quia quilibet dignitas
implicat in se totale sine distinctioe.
et ratione inconfusiois quam habet adinu-
icem loco distinctiois quam non habet.
Quare isto modo non ualet obiectio. **V**-
tatem tamen huius solutiois difficile est
intelligere. ratione puncti transcendit.
Ac etiam alio modo potest in deo sumi idem.
per item in esse. non idem per item in pre-

tatibus personarum. et sic ualet obiectio. quod
tunc ad eandem simpliciter. ut sit. non
autem quantum ad proprietates personales.
nec etiam quantum ad eandem. inquam
tunc ipsum eandem inter ipsas propo-
sitiones confirmat equipanciam in hoc quod
quolibet diuina propositio personalis in
suo supposito est tota ipsa met essentia.
Propterea ad aliud dicendum est. quod equi-
pancia cognitionis. seu manifestatiois
Aut potest sumi ex parte medij condu-
centis tantum. et non ex parte finis
conclusi. ut si per equipanciam inuen-
sitatis. et eternitatis dei. concluderet
mundus non esse eternus. Et sic non ua-
let obiectio. Aut potest sumi ex parte
medij conducentis. et finis conclusi.
Et hoc duobus modis. scilicet. Aut secundum eandem
rationem. ut si. g. uellet concludere homines
esse animal. quia leo est animal. Et sic
ualet obiectio. Aut secundum diuersas uel
distinctas rationes. ut si concluderetur
bonitates dei esse inmensam. quia ipsa boni-
tas est perfecta. et magnitudo dei inme-
sa. dato quod. g. prius attingeret ipsa boni-
tatem perfectam. et magnitudinem inme-
sam. et. p. dubitaret de bonitate inme-
sa. Et isto modo. non ualet obiectio. **D**um
f. g. t. nigrum considerat. affirmato.
dubitatio. negatio. secundum ens. non ens.
possibile. impossibile. p. t. positum i. b.
b. b. c. cuiuslibet scientie. et uniuscuiuslibet super-
tis nunc quilibet figuram attingunt
multa. t. nigra. quam eorum natura. quod
tam possibilia. et quedam impossibilia
oriri ex uno. t. nigro. deducto per ce-
tera. t. in camelis. de. b. b. b. c. etc. quod est
id quod principaliter. et ultimo spectat

ad veram seu plabilem conclusionem. viz.
veritatis seu plabilitatis cognitionem
in qualibet facultate. ut ex tanta
multitudine affirmatiuarum et nega-
tiuarum demonstrationum seu probationum
satisfaciant. f. g. ipsi. e. i. de hoc qd. n.
supponit ex. i. in quacumque facultate
sit. que. i. n. p. minima copia materie fa-
cienda. ad proutum sint repleta. attin-
gentia sua obiecta in maxima quanti-
tate. s. nulla scia alia ab ista habet su-
um. t. ingrum adeo vniuersale. nec
ita ordinatum in. b. b. b. c. zc. cuiusque
facultatis satisfacies de suis princi-
piis ipsi. e. i. n. in tanta multitudine
affirmatiuarum. et negatiuarum demonstra-
tionum seu probationum. qd. manifeste p.
p. t. viride. rubeum. et cetera. ponitur
int. subiectum a principia huius scie
et subiectum et principia cuiuslibet alius
scie. **¶** 2. ante nulla scia sit alia ab ista
que possit hoc p. utiq. qm. Aut non
est. aut est eadem cum ista. cum hec
scia omne ens ambiat. quocumque mo-
ens ab. f. g. sumi possit. **¶** Manifestum
e. g. ex p. t. q. hec scia sup. quilibet
alia sciam e. additua illius multitu-
dinis affirmatiuarum et negatiuarum
demonstrationum seu probationum. que re-
sultant ex vniuersalitate. t. ingri sic
ordinati. p. t. t. in. b. b. zc. vt eadem est
ad quem quilibet alia scia. p. se attin-
gere non pot. **¶** Obiecto. Contra. Si
est impossibilis additio. an est impo-
ssibilis. s. cuiusque alteri scie ptici-
u et comunim impossibilis est receptio
ab aliqua alia scia. q. sic est additio
sup. entitatem scie plus entitatis. 2.

et sup. possibili^{tem} plus possibili^{tem} et sup.
impossibilitate^{tem} pl. impossibilitate^{tem}. qd. sim-
est. Cum omne qd. est. non sit magis
nec minus id qd. est. et id qd. non est
utet^{ur} minus neq. minus id qd. non est.
¶ Solo. posito. t. viridi p. rubeum in. t.
ingrum fm. esse. et p. uacuum. p. fec-
tionem. et defectum rationis realis intra
et extra potentiam rationatiuam. **¶** Dic-
tum est. q. cum sit impossibile ex pte
rei extra actum. esse ultra hoc qd. e.
et potestas ultra hoc qd. e. q. aliter esset
possibile actum s. ratione actus esse po-
tentiam. 2. e. et esse. s. ratione eendi
p. uacuum fore. et e. qd. est impossi-
bile. Impossibile est entitatem plus ul-
minus ee entitatem. et possibili^{tem} t. z.
pl. ul. minus. zc. Et isto mo. eadem
e obiectio. ex pte rationis rei existet
extra potentiam rationatiuam. s. cum
omnis scia sit hitus potencie rationati-
constitutus in similitudinibus ipsius
potencie. de similitudinibus exterioribus
aggratis p. actum sciendi existentem
in motu crescibili. et decrescibili. si me-
to. g. sciam seu entitatem suam. non
p. se absolute simpliciter. s. put est hitus
in potestate rationatiua. potest utiq.
recipere additamentum seu crementum
vel diminutionem. seu decrementum. s.
q. subiecta est motui crescibili. et de-
crescibili sciendi. **¶** Item sequitur de ei-
possibilitate et impossibilitate. Et hoc mo.
non tenet obiectio. Et de isto mo. ad-
dendi intenditur hec in hoc. q. quanto
f. g. se ferunt p. maiorem mixtionem
t. t. in sup. t. cameris. in tanto cresc-
eorum motus sciendi. ul. attingendi. 2. per

addit sup eas supfluitatem. quā non recipiunt. 2 qd̄ nichil facit ad eorum p̄p̄rium. q̄re uidetur ex pte ista eam non ēē sup alias additiuam. si eaz sit gn̄alis. et tamq̄ totum. Ut uidet̄ p̄bri sup̄ius. ad huc uidet̄ impossibile q̄ addat sup alias. que sunt ptes illi q̄ nichil hēt totum. qd̄ non uenit ex p̄tib̄ suis. imptib̄ ḡ est. quicqd̄ est in toto. ḡ totum nichil addit sup ptes suas. quia sic adderet sup se ip̄m. qd̄ est impossibile. **A**ut. ḡ q̄ hec sc̄a sit totum. et cetera ptes. impossibile uidetur eam addere sup alias. **S**oluc̄. **A**d ista dicēdum est. q̄. t. uidet̄ in. t. rubeo. q̄ in plurib̄ licet principiu in medio sit unū. ut sequat̄ unus f̄is ex pte tamē diuisorum terminōz respectu sui est diuisum. Et itē etiā ē q̄ idē medius respectu diuisaz extrematur sibi inherēci diuisas fortit̄ur conuēciōes. Et quīs idē sit alicui f̄is. non p̄t h̄c sequi. q̄ sit alterius principiu. et alteri mediū. Et p̄ hoc soluit̄ **A**d p̄tā. Et p̄mo. **Q**uod nllm est in conuēciēs. aliquid ēē gn̄ale. et sp̄ale. respectu diuisorum. Et isto mō. nllm inuēciēs sequit̄ si hec sc̄a est gn̄alis. in quātum h̄ respectum ad ceteras sp̄ales. quibus influit. sicut punctus in centro ad diuersa puncta cūmferencie. 2 sic unus f̄is ad diuersa principia. 2 si ē sp̄alis respectu sui ip̄is. **U**t mō quiditatez eēcie sciendi nte terminate quē ex sua sp̄alia nichil ē. contrahit ad id p̄ qd̄ or̄t ab una quaq̄ sc̄a alia sp̄iali. sicut sc̄am

ad demonstracōz seu inuēciēm p̄tā r̄um in quabz alia sc̄a sp̄ali. quā ad hoc non ualet obiectio. cum obiectebatur de gn̄ali et sp̄ali. **E**t ad aliud qd̄ obiectebatur ex pte recipiēti. **D**icēdum ē q̄ additō duob̄ mōz p̄t hic accipi. **A**ut ex pte principij māli qd̄ racōe mat̄ie ē s̄biectum quātū. Et sic non ualet obiectio. **A**ut ex pte principij formalis. **E**t h̄c dupl̄. **A**ut quātum ad ip̄m formas puras et simplices existētes in s̄biecto. 2 sic ualet obiectio. h̄to respectu simpl̄ ad ip̄am formas. ut etiā sup dictum est. **A**ut quātum ad ip̄as formas informatas rem s̄biectam quātū. et extensam p̄ totam suaz mat̄iam. et quātum ad hoc non ualet obiectio. q̄ forma sic accepta potest intēdi. et remitti. non racōe sui. s̄ racōe sue mat̄ie. et sic dicēdū ē q̄ nulla sc̄a hēt sua principia imperfecta racōe forme et mat̄ie. et sub rōne forme. impossibile ē ei addi. q̄ sic non ēēt p̄fecta. s̄ s̄b racōe mat̄ie competit ei additō. et diuiniō. **A**lt̄ non ess̄ p̄fecta racōne principij mālis. et p̄ mōs sub racōne forme cōtēte ad mat̄iam. et extēse p̄ mat̄iam. **E**t ad aliud qd̄ obiectebat̄ de toto. q̄ nichil hēt totum. qd̄ non uenit ex p̄tib̄ suis. **D**icēdum ē hic. q̄ ip̄m uenire alicui de p̄tib̄ in totum. p̄t accipi inl̄mōde. uidelz. potēcia. et h̄itu. potēcie quāde racōe mat̄ie. et h̄itu racōne forme uenētis i actū. 2 q̄tūz ad hoc. nichil hēt totū qd̄ nō

uenit ex partibus suis. Et potest similiter acci-
pi actum ratione forme et materie conue-
ntium in unum. et sic non ualet obiectione
quod impossibile est actualitatem aliquid
esse in alio extra seipsum. et sic actuali-
tatis totius est in ipso toto. non autem
in partibus suis. et isto modo addit totum
super partes suas. videlicet id quod ipse conue-
ntus ex habitudinibus earum ad invicem
resultat. quod ipse distinctus ab invicem
non est. Ex his ergo que in hac capitula
deum sunt satis manifeste uideri potest
bonis intellectibus quiditas et subiectum
huius artis. uel scilicet. uidentur id in
quo hec scilicet est super alias scilicet adori-
tina. *De fine huius libri.*

Aplaudam et magnificet
fratrem christiane. explicat Compe-
dium seu Commetum artis
demonstrative. Benedicamus sit ipse spiritus
sanctus. cuius confusi gratia de principio
ducti per medium continue de bono in
melius. ad finem uenimus populi
supplices postea corde stidentibus
in hac opere. ut eis si forte minus ben-
dicere uideamur. non attendant ^{circa} ex
uerborum ineptitudinem non po-
tenciam fortassis ad plenum ipsa
que intendimus tendere. nec etiam
in eis loquendi uarietas displiceat
sed quod discant hunc ipsum modum loqui
di arabicum. ut infidelium optimi-
oribus obistere noscunt. et edicare.
namque terminos figurarum dicendo sub
condicionibus bonitatis. bonificati-
um. bonificabile. bonificare. bonifica-
tum. Et sic de magnitudine. et. Et sub
condicionibus ignis. igneum. ig-

mentale. et. et sic de quibuslibet alijs proprijs
terminis huius artis. ut supra. xxxi.
regula est deum. non est multum apud la-
tinos sermo consuetus. hinc autem
de vi. et uirtute terminorum huius artis
sic declarari oportet. Vel si forte quod
ad propositum non bene diximus con-
grua. eo quod nimis sit ardua materia.
Vel quod a rectiloquio deuenimus. sup-
pliciter postulamus. quod in preterito
teteridem interpretari non liceat. sed at-
tentant diligenter quid de fine inte-
to significare uelimus. Reminem-
emur mortalius arbitramur in deis
suis calumpniari non posse. Vel si
nre supplicationes eis non sufficiat. sal-
tem consueuerit. que. et quanta. et qualis
sit huius operis materia. et quibus indiget
intellectibus. et unde uenerit. et quo te-
tat. nam si bene aduertant. quanti-
sint ista potestis. perfecto. concordandum
est. non autem. Ihesus consciencijs ob-
stantum. quod si quantum quanta. et quibus
est. et quibus se offert intellectibus hec
scilicet. hec ipsa huius operis series manifestat.
et unde ueniat. utique si omnem rei-
tatem confiteri nos licet. cum ob cul-
pas nostras sumus iniurijs et peccatis sub-
iecti. indubitanter credimus. quod a di-
uinis precibus. quod ab humanis fontibus
trahit ortum. et ad quem finem tendat.
nuncquid ad cognitionem. et dilectionem
ipsius summi entis. et via rationis. ad
ipsum fidem catholice prestantionem.
Nuncquid est hec ad illuminationem infi-
delium via aptissima. nuncquid est hec
ad opinionum flammam infidelium. et totius
heretice prauitatis destructio promp-

tissima ac euentissima physe ad the-
 ologiam applicaco realitatisq; iuris
 excellens cognico. Omnia quidem ista
 pntis Comenti ad textum huius artis^{per}
 applicaco demonstrat. Multa etia hac
 sciama assequitur: nam et intellectualem
 et corporalem edocet medicinam. Intelle-
 tum illuminat ad qualibet regle sci-
 entiam acquirendam: et anime desideria
 inuitat ad boni eterni fructum: de-
 solatos recreat: contritionem incitat:
 mentem eleuat: deuotionem auget. Quot
 et quatus est finis quo tendit huius scia
 nequaquam possumus finibus explicare.
 qd hoc ipm qd ipa est sua superexcellen-
 ti bonitate est de se intelligendum animi
 desiderabile munus. qd postquam intelle-
 ctus attinuerit voluntas mira dulce-
 dine delectatur. **V**ice. consideramus
 si forsan hunc tam glorioso et sublimi
 negocio calumpniatores affuerint eos
 quidem ignorantie sue uelamen reddat
 excusatos. aut nri ^{et} translatoris in-
 sufficiencia ⁱⁿ impetate recte dicen-
 di ^{pariet} ~~pariet~~ vice valeant remordere. Gre-
 si quis error forte contra sciama fidei
 catholicam in ope. ac etia in alijs qui-
 buscumq; libris nris uideatur oriri.
 suppliciter et deuote correctionem req-
 uimus ecclesie sacrosancte. nec auctoris
 indignitas obnubilet. nec detrahat
 actio deprimat sed ipm qd ex auctori-
 tate supia luctum est. et ameni
Quoniam obrem uirorum intellectus amma-
 rum fidem et deuotionem hunc opem ppi
 affectibus inuocamus. aduersus repro-
 bantium stimulos. et maxime ante-
 lam. et defensionem communi nostri Ihu
 xpi. **X. q. E. 23. Explicat.**

R. 3.

15.

2. 1. 1. 1.
Cōpēdiū
artis demō
strative.

1.027